ISSUE No 1 November 1998

Hade
Χάτε

ΤΟ ΔΙΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

İKİ TOPLUMLU DERGİ - KIBRIS

THE BICOMMUNAL MAGAZINE OF CYPRUS

CY2.00 • 500.000TL

Editors' note

The articles express the opinion of the authors.

We would like to thank all our friends who have helped us in many ways

Some copies of the pilot issue of Hade are also available - please get in touch with us and we will send you one

BANK ACCOUNTS:

TURKISH BANK NICOSIA
6645593

BANK OF CYPRUS
0175 - 05 - 009088

Hade
Χάτε

BICOMMUNAL MAGAZINE
ISSUE No 1 October 1998

ADDRESS IN THE NORTH SIDE
HADE
P.K.406
LEFKOSA - CYPRUS
TEL.: 2274585 (ask for Aziz)
3667920 (work times) -3667920 (evenings) ask for Ulus
e-mail: gigabyte@cc.emu.edu.tr

ADDRESS IN THE SOUTH SIDE
HADE
P.O.Box 29561 CY1720
NICOSIA - CYPRUS
Tel: 02-315723
e-mail: hade@spidernet.com.cy

PRICE: 2CP 500.000TL

SUBSCRIPTION (6 ISSUES): 12CP 3.000.000TL

SUBSCRIPTION FORM
(6 ISSUES): 12CP 3.000.000TL

NAME: ....
ADDRESS: ....
TELEPHONE: ....
FAX: ....
E-MAIL: ....

OCCUPATION: ....
AGE: ....
NATIONALITY: ....

make cheques payable to "Myrofora Stefanidou (Hade)" or "Nicos Anastasiou (Hade)"

It has almost been a year now since bi-communal meetings have not been taking place in Cyprus. And yet, despite the obstacles, bi-communal work continues. There are people in both sides of our divided island, and all over the world, who are united in their love for this very special geographical space, this island in the Mediterranean. Hade magazine belongs and is the magazine of all these people. It does not belong to any particular political party, it does not belong to any particular bi-communal group and it does not belong to any embassy or diplomatic mission or to any business organisation. A small number of dedicated individuals from both communities have sacrificed many hours and worked under extraordinarily difficult circumstances to produce a magazine like no other in Cyprus.

We want to thank all our readers and supporters who have so enthusiastically responded to our pilot zero issue published only in English some months ago. When we started preparing this issue we targeted the date of publication around April, but practical difficulties forced us to postpone it month after month. For example, the attempt to use three languages has made an already difficult task even more demanding and time consuming. The restrictions in bi-communal meetings were also a major obstacle. So the result is a magazine with some articles out of date or out of proportion and we feel that the balance is not what we actually planned. We apologize for that and we hope that in the future we can produce a better organised magazine. Despite all these problems we feel the spirit of Hade is very updated, relevant and urgently needed. Hade is here to stay.

This issue is divided roughly into four sections. The first one contains news, events and some interviews. The second contains articles expressing thoughts and feelings. Third is a section of poetry, book review, messages and cartoons. Last we have the English section where we publish articles most of which were not translated in Greek or Turkish in the other sections. We hope you will enjoy this issue. Do write to us, send us an e-mail or help us distribute the magazine. We need your support especially in these difficult times for Cyprus.

There are many political and military developments in our island and region that give us very little reason for hope that a solution will soon be found to our problem. And yet politics is like the restless waves on the surface of the ocean. This is the very visible and often theatrical surface. At the same time there is the enormous strength of the currents deep below the surface. This is the power of the people of both communities which is locked up and unutilised when these people are not in contact with each other. Hade hopes to act as a catalyst, a bridge of hope, that will help awaken and unlock the magic of coexistence. So no matter how hopeless the situation may be, no matter how high the waves on the surface may be, we will not despair. Our work will continue because we know that what really matters is the strong currents in the quiet depths below...

İki toplumlu toplantıların

durdurulmasının ardından bir yıla yakın bir süre geçti.

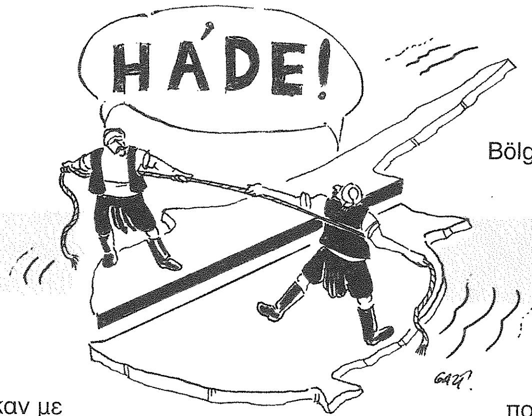
Yine de, bütün bu engellere rağmen ikı toplumlu çalışmalar sürüyor.Bölünmüş adamızın ikı yanında ve dünyada bu özel coğrafyaya Akdenizdeki bu küçük adaya duydukları sevgiyle kalplerini birleştiren insanlar var. Hade derglsi bu insanlara aittir ve onların dergisıdir.Hade ne bir politik partiye,ne özellikle tek bir ikı toplumlu gruba, ne de herhangi bır elçilik ya da diplomatik misyona ya da iş kuruluşuna aittir. Kıbrısta benzeri olmayan bu çalışma iki toplumdan küçük bir grup gönüllünün günlerce çok zor koşullarda çalışmasının ürünüdür.

Aylar önce İngilizce olarak yayınlanan pilot sıfır sayımıza gönülden ilgi gösteren okurlarımız ve destekleyenlerimize teşekkür etmek istiyoruz. Bu sayıyı hazırlarken hedefimiz nisan ayıydı ama bazı zorluklar bunu aydan aya ertelememizi getirdi. Örneğln, üç dili birden kullanma kararımız zaten zor olan bu işi daha da zor ve zaman alıcı hale getirdi.Iki toplumlu toplantıların kısıtlanması da temel bir engeldi. Bunun sonucunda bazı makalelerın zaman aşımına uğradığını fark edeceksiniz. Hedeflediğimiz dengeyi biraz aksattığımızın farkındayız. Bunun için bizi bağışlayın. Gelecekte daha derli toplu bir dergi çıkaracağımızı umut ediyoruz.

Bütün bunlara rağmen Hade ruhunun çok taze, tutarlı ve acil bir gereksinimin yanıtı olduğunu söyleyebiliriz. Hade yaşayacak!

Bu sayı kabaca dört bölümden oluşuyor; ilk bölüm haberler, olaylar ve bazı söyleşileri içeriyor. ikinci bölüm düşünce ve duyguları içeren makaleleri kapsıyor. Üçüncü bölümde şiirler, mesajlar ve karikatürler yer alıyor. Son bölümde ise çoğu Türkçe ve Rumcaya çevrilmemiş olan ve bazıları geçen sayının devamı olan İngilizce yazılar var. Bu sayıdan keyif alacağınızı umuyoruz. Bize yazınız, elektronik mektup gönderiniz ve dergimizin yaygınlaşmasına yardımcı olunuz.

Özellikle Kıbrıs'taki bu zor günlerde yardımınıza ihtiyacımız var. Bölgemizde ve adamızda

Έχει περάσει ένας

χρόνος περίπου από τότε που οι δικοινοτικές συναντήσεις δεν πραγματοποιούνται στην Κύπρο. Και όμως, παρόλες τις δυσκολίες, η δικοινοτική προσπάθεια συνεχίζεται. Υπάρχουν άνθρωποι και στις δύο πλευρές του διαιρεμένου νησιού μας, και σε όλο τον κόσμο, που είναι ενωμένοι στην αγάπη τους γι' αυτόν τον πολύ ξεχωριστό γεωγραφικό χώρο, αυτό το νησί στη Μεσόγειο. Το περιοδικό Χάτε ανήκει και είναι το περιοδικό αυτών των ανθρώπων. Δεν ανήκει σε κανένα πολιτικό κόμμα, δεν ανήκει σε καμμιά συγκεκριμένη δικοινοτική ομάδα, δεν ανήκει σε καμμιά πρεσβεία ή διπλωματική αποστολή ή σε καμμιά επιχείρηση. Μια μικρή ομάδα αφοσιωμένων προσώπων και από τις δύο κοινότητες έχει θυσιάσει πολλές ώρες και εργάστηκε κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες για να εκδώσει ένα περιοδικό χωρίς όμοιό του στην Κύπρο.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους τους αναγνώστες και υποστηρικτές μας που ανταποκρίθηκαν με τόσο ενθουσιασμό στην πιλοτική έκδοση μηδέν που κυκλοφόρησε μόνο στην Αγγλική πριν αρκετούς μήνες. Όταν ξεκινήσαμε την προετοιμασία της έκδοσης αυτής βάλαμε σαν στόχο τον Απρίλιο σαν μήνα έκδοσης, αλλά πρακτικές δυσκολίες μας ανάγκαζαν να την αναβάλλουμε μήνα με μήνα. Για παράδειγμα, η προσπάθεια να χρησιμοποιήσουμε τρεις γλώσσες έκανε ένα ήδη δύσκολο έργο ακόμα πιο απαιτητικό και χρονοβόρο. Οι απαγόρευση των δικοινοτικών συναντήσεων ήταν ακόμα ένα σοβαρό εμπόδιο. Συνεπώς το τελικό αποτέλεσμα είναι ένα περιοδικό με κάποια άρθρα να είναι κάπως εκπρόθεσμα και νοιώθουμε γενικά ότι η ισορροπία του περιοδικού δεν είναι αυτή που είχαμε σχεδιάσει. Απολογούμαστε για αυτό και ελπίζουμε ότι στο μέλλον θα προσφέρουμε ένα πιο οργανωμένο περιοδικό. Παρόλα αυτά τα προβλήματα πιστεύουμε ότι το πνεύμα του Χάτε είναι πολύ επίκαιρο, σχετικό και χρειάζεται επειγόντως. Το Χάτε είναι εδώ για να μείνει.

Αυτή η έκδοση χωρίζεται περίπου σε τέσσερα μέρη. Το πρώτο περιέχει διάφορες εκδηλώσεις, νέα και κάποιες συνεντεύξεις. Το δεύτερο περιέχει διάφορα άρθρα που εκφράζουν σκέψεις, προβληματισμούς και συναισθήματα. Τρίτο έρχεται το μέρος που έχουμε ποίηση, κριτική βιβλίου, μηνύματα και γελοιογραφίες. Τέλος έχουμε το μέρος στην Αγγλική όπου δημοσιεύουμε άρθρα τα περισσότερα από τα οποία δεν υπάρχουν σε μετάφραση στα Ελληνικά ή Τουρκικά στα άλλα τρία μέρη. Ελπίζουμε να απολαύσετε αυτή την έκδοση. Σας ζητούμε να μας γράψετε, να μας στείλετε ένα ηλεκτρονικό μήνυμα ή να μας βοηθήσετε στη διανομή του περιοδικού. Χρειαζόμαστε τη συμπαράστασή σας ιδιαίτερα σε αυτές τις δύσκολες στιγμές που περνά η Κύπρος.

yer alan pek çok politik ve askersel gelişmeler sorunun yakın bir gelecekte çözülebileceği umudunu duymamızı engelliyor. Ama politika okyanusun üzerindeki azgın dalgalara benzetilebilir. Bu görünür ve teatrik olan yüzeydir ama aynı zamanda dipteki akıntıların muazzam gücü de mevcuttur. Bu Kıbrıstaki iki toplumun insanlarının iletişimsizlikten ötürü hapsedilip işlevsizliştirilmiş gücüdür. Hade bIrarada varolmanın büyüsünü harekete geçırecek bir hızlandırıcı, bir umut köprüsü olmayı umuyor. Durum ne denli umutsuz, Yüzeydeki dalgalar ne kadar yüksek olursa olsun yılmayacağız. Asıl önemli olanın dipten gelen güçlü dalgalar olduğunun bilinciyle yola devam edeceğiz!

Υπάρχουν πολλές πολιτικές και στρατιωτικές εξελίξεις στο νησί μας και στη γύρω περιοχή που δεν μας δίνουν λόγο για να έχουμε ελπίδα ότι θα βρεθεί σύντομα λύση στο πρόβλημά μας. Και όμως η πολιτική είναι όπως τα ανήσυχα κύματα στην επιφάνεια του ωκεανού. Αυτή είναι η πολύ ορατή και συχνά θεατρική επιφάνεια. Ταυτόχρονα υπάρχει και η τεράστια δύναμη των ρευμάτων βαθιά κάτω από την επιφάνεια. Αυτή είναι η δύναμη των ανθρώπων των δύο κοινοτήτων που είναι κλειδωμένη και αναξιοποίητη όταν αυτοί οι άνθρωποι δεν είναι σε επικοινωνία μεταξύ τους. Το Χάτε ελπίζει να δράσει σαν καταλύτης, σαν μια γέφυρα ελπίδας που θα βοηθήσει να ξυπνήσει και να ξεκλειδώσει τη μαγεία της συνύπαρξης. Γι' αυτό όσο απελπιστική και να είναι η κατάσταση, όσο ψηλά και να είναι τα κύματα στην επιφάνεια δεν θα πέσουμε στην απόγνωση. Η προσπάθειά μας θα συνεχίσει διότι ξέρουμε ότι αυτό που πραγματικά έχει σημασία είναι τα δυνατά ρεύματα κάτω στον ήσυχο βυθό...

DAHA İYİ BİR GELECEK İÇİN

KADINLAR BULUŞMASI

Sivil Toplum örgütü Action in the Mediterranean'ın (A.I.M.) daveti sonrası, 27-28 Mart tarihleri arasında Londra'da, Kıbrıslırum ve Kıbrslıtürk kadınların toplantısı gerçekleştirildi. Bu toplantı 1997 Nisanında Brüksel'de yapılan toplantının devamı olarak gerçekleştirildi ve temel amacı ülkemizde barış amacıyla iki toplumdan kadınların işbirliğini ileri götürmek hedefli CYPRUS LINK'in kurulmasıydı.

Londra toplantısına Birleşik Krallık'ta yaşayan Kıbrıslırumlar ile Kıbrıslıtürklerin temsilcileri ile Jerusalem Link'ten iki temsilci de katıldı.

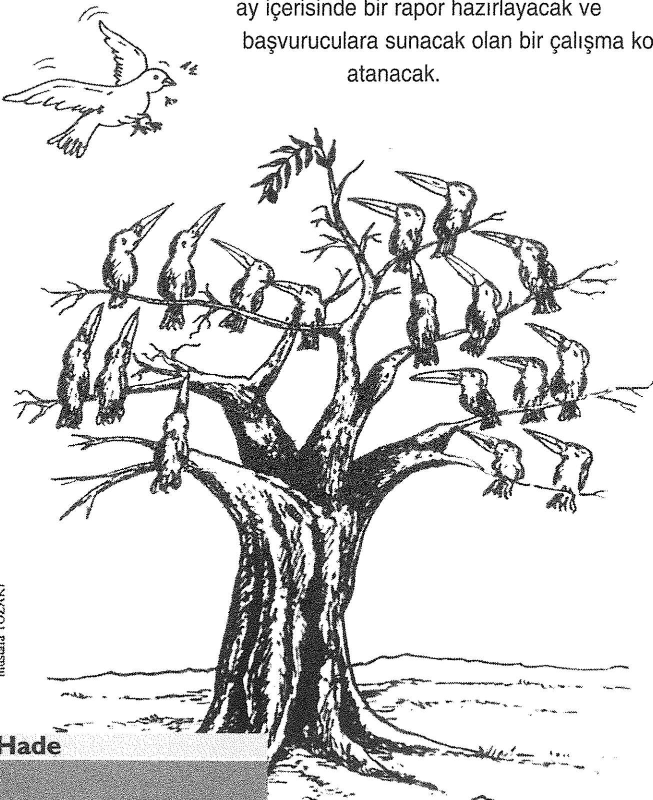
Londra'daki toplantının son oturumunda Kıbrıs'ta kalıcı bir barışın temeli olarak Brüksel toplantısında üzerinde anlaşmaya varılan ilkeler bir kez daha teyit edildi. Bu ilkeler şöyleydi:

- İki toplum için de güvenlik,
- İnsan haklarına ve demokrasiye saygı,
- Kültürel mirasa, her toplumun karakteristik özelliklerine ve etnik kimliğine saygı,
- Her tür ayrımcılığa karşı olumlu eylem,
- Her tür baskıya karşı özgürlük,

Böylesi bir çabanın, her toplumun kendi içinde ve iki toplum arasında barışa yönelik bir algılayışa yol açacak bir sürecin başlangıcı olması gerektiğinin tam bilincinde olarak, Yönetim Kurulu ile karalar alan ve koşullar elverdiğinde sürekli bir merkezi olacak olan iki toplumlu ve her biri bir toplumda olmak üzere iki birimden oluşan CYPRUS LINK kurulması konusunda görüş birliğine varıldı.

Brüksel ve Londra toplantısına katılan kadınlar, CYPRUS LİNK kurucularını teşkil edecek. Eşit temsiliyet ve karşılıklı birimler temelinde ararların alınması komitesini teşkil edecekler.

Bu anlaşmanın detayları üzerinde çalışmak için altı ay içerisinde bir rapor hazırlayacak ve başvuruculara sunacak olan bir çalışma komitesi atanacak.

ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΜΕΛΛΟΝ

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Πραγματοποιήθηκε στις 27 και 28 Μαρτίου του 1998 στο Λονδίνο, δικοινοτική συνάντηση Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων Γυναικών μετά από πρόσκληση της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης Action in the Mediterranean (A.I.M.). Η συνάντηση υπήρξε η συνέχεια αυτής που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες τον Απρίλιο του 1997. Οι δύο αυτές συναντήσεις είχαν πραγματοποιηθεί με βασικό στόχο την ίδρυση του CYPRUS LINK του οποίου κύρια επιδίωξη θα είναι η προώθηση της συνεργασίας των γυναικών και των δύο κοινοτήτων με σκοπό την Ειρήνη στον τόπο μας.

Στη συνάντηση του Λονδίνου παρευρέθηκαν και εκπρόσωποι Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων γυναικών που ζουν στο Ηνωμένο Βασίλειο καθώς και δύο από τα ιδρυτικά μέλη από το Jerusalem Link.

Κατά την τελευταία συνάντηση του Λονδίνου επιβεβαιώθηκαν οι βασικές αρχές που είχαν συμφωνηθεί στη συνάντηση των Βρυξελλών, ως βάση για μια διαρκή Ειρήνη στην Κύπρο και που είναι οι πιο κάτω:

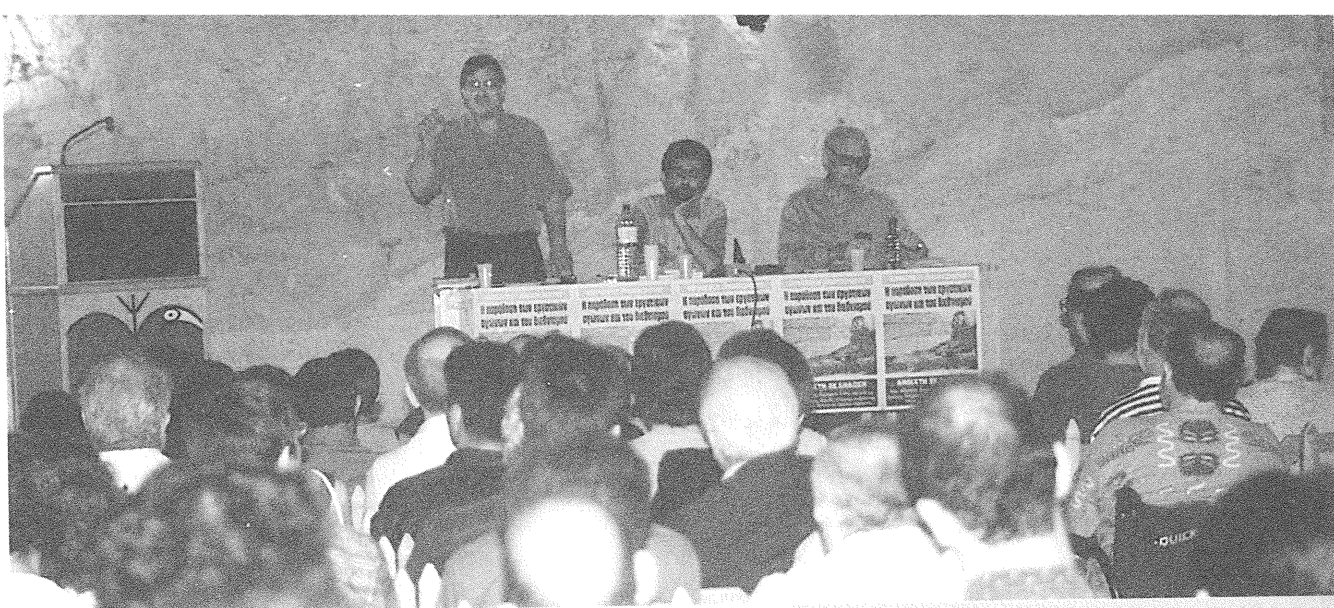
- η ασφάλεια για τις δύο κοινότητες
- ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της Δημοκρατίας
- ο σεβασμός της πολιτιστικής κληρονομιάς, των χαρακτηριστικών στοιχείων και της εθνικής ταυτότητας κάθε κοινότητας
- η θετική δράση ενάντια σε κάθε μορφής διάκριση
- Ελευθερία έναντι σε κάθε μορφή καταπίεσης

Έχοντας πλήρη συνείδηση ότι μια τέτοια προσπάθεια πρέπει να είναι πρωταρχικά μια διαδικασία που να οδηγεί στη διαμόρφωση νοοτροπίας, προσανατολισμένης προς την Ειρήνη, μέσα σε κάθε κοινότητα και παράλληλα μεταξύ των δύο κοινοτήτων.

Συμφωνήθηκε η ίδρυση του CYPRUS LINK, το οποίο θα αποτελείται από ένα Δικοινοτικό Σώμα Λήψης των Αποφάσεων με Διοικούσα Επιτροπή (η οποία θα έχει μόνιμη έδρα όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν) και δύο μονάδες, μία σε κάθε κοινότητα.

Οι γυναίκες που συμμετείχαν στις συναντήσεις των Βρυξελλών και του Λονδίνου θα αποτελούν τις ιδρύτριες του CYPRUS LINK. Θα αποτελούν τη Διοικούσα Επιτροπή Λήψης των Αποφάσεων στη βάση της ίσης αντιπροσώπευσης και στις αντίστοιχες μονάδες.

Για την επεξεργασία των λεπτομερειών αυτής της συμφωνίας, θα διοριστεί Επιτροπή Εργασίας η οποία θα αναλάβει να ετοιμάσει μέσα σε διάστημα έξι μηνών σχετική έκθεση και να την υποβάλει στις αιτήτριες

RUM VE TÜRK ÇALIŞANLARIN ORTAK MÜCADELESİ

48 maden grevinden 50 yıl sonra

Karadağ KME ve Ksero madencilerinin 1948 büyük grevleri bu yıl 50 yılını dolduruyor. KME grevine iki bin kişi katılmıştı ve bunların 700'ü Kıbrıslıtürktü. Grevciler PEO'da ve Türk sendikası KTIBK'da örgütlüydüler.

Bu yıldönümünü anarken İşçi Demokrasisi 8 Mayıs tarihinde bir etkinlik düzenledi. Etkinlikte konuşmacı olarak emekli sendikacı Pantelis Varnava ve İşçi Demokrasisi'nden Dinos Ayomamitis yer aldı.

Panteli Varnava "Kıbrıs o zaman ikiye bölündü," dedi. "Bir yanda devlet içinde devlet gibi çalışan şirket, sömürge hükümeti, sağ ve sağ basın, kilise liderliği ve yeni sendika (SEK) liderliği. O zamanki ifademizle kara cephe. Diğer tarafta madenciler, işçi sınıfı, tarım alanında çalışanlar, orta katmanlar. Grev tüm halkın davasına dönüştü."

124 gün süren grev için bugünkü değeriyle 1.5 milyon liraya karşılık gelen 40 bin liranın üzerinde para ve yiyecek yardımı toplandı.

Panteli Varnava konuşmasında, polis ve grev kırıcılarla girişilen çatışmalara ve birçok grevci Rum ve Türkün bu çatışmalarda yaralanmasına da değindi.

Rum ve Türk işçilerin çok güzel olan birliğinden, sadece madenlerin dehlizlerinde kalmayan ayni zamanda mücadelede, sömürge hükümetinin yüzlercesini attığı hapishanelerde de kardeşliğin nasıl yaşandığından bahsetti. Karekteristik olarak "mücadelenin ateşinde dövülmüş bir birlik" dedi. Ne yazık ki bu birliğe sorunları tüm Kıbrıslırum siyasi partilerince desteklenen ve Kıbrıslıtürklerce tepki gösterilen enosis sorunu yarattı. Pantellis Varnavas "Eğer biz bu birliği sağlamayı başarabilmişsek enosisden bahsetmekten kaçındığımız için başardık. Eğer bu konu üzerinde faaliyet gösterseydik hiçbir mücadele veremezdik." diye konuşmasını noktaladı.

İşçi Demokrasi'si adına konuşan Dinos Ayomamitis de bu grevin büyük önemine vurgu yaptı. Bu önemin sadece o dönemki gericiliğe, işçi hareketine vurma yönündeki planlarını yaşama geçirme olanağı vermemesinden kaynaklanmadığını, ona karakterini veren tüm unsurlardan kaynaklandığını ifade etti ve bunları şöyle sıraladı: alttan gelen kollektif örgütlenme ve eylem, Rumların ve Türklerin entrernasyonalist birliği, tüm işçi sınıfının destek ve dayanışması.

ΚΟΙΝΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

50 χρόνια από την απεργία των μεταλλωρύχων το 48

Κλείνουν φέτος 50 χρόνια από τη μεγάλη απεργία των μεταλλωρύχων της ΚΜΕ στο Μαυροβούνι και το Ξερό το 1948. Στην απεργία πήραν μέρος και οι δυο χιλιάδες εργάτες της ΚΜΕ από τους οποίους οι 700 περίπου ήταν Τούρκοι. Ήταν οργανωμένοι στην ΠΕΟ και την Τουρκική Συντεχνία (ΚΤΙΒΚ).

Τιμώντας αυτή την επέτειο η Εργατική Δημοκρατία οργάνωσε εκδήλωση - συζήτηση στις 8 του Μάη. Κύριοι ομιλητές στην εκδήλωση ήταν, ο βετεράνος συνδικαλιστής Παντελής Βαρνάβα και ο Ντίνος Αγιομαμίτης από την Εργατική Δημοκρατία.

«Η Κύπρος μοιράστηκε στα δύο τότε» είπε ο Παντελής Βαρνάβα. «Από την μια ήταν η εταιρεία που λειτουργούσε σαν κράτος εν κράτη, η αποικιοκρατική κυβέρνηση, η δεξιά και ο τύπος της, η ηγεσία της εκκλησίας και η ηγεσία των νέων συντεχνιών [ΣΕΚ]. Το μαύρο μέτωπο, όπως το αποκαλούσαμε τότε. Από την αλλή ήταν οι μεταλλωρύχοι, η εργατική τάξη, οι αγρότες και τα μεσαία στρώματα. Η απεργία έγινε υπόθεση όλου του λαού».

Στις 124 μέρες που κράτησε η απεργία μαζεύτηκαν σε μετρητά και είδη, περισσότερα από 40.000 λίρες που με τα δεδομένα της εποχής αντιστοιχούν με 1.5 εκατομμύριο λίρες σήμερα.

Αναφέρτηκε ο Π. Βαρνάβα στις συγκρούσεις με την αστυνομία και τους απεργοσπάστες και στις δεκάδες τραυματίες απεργούς, Έλληνες και Τούρκους.

Μίλησε για τη φανταστική ενότητα Ελλήνων και Τούρκων εργατών και για το πώς ήταν αδελφομένοι, όχι μόνο στις γαλαρίες των μεταλλείων αλλά και στον αγώνα και στη φυλακή που τους έριχνε κατά εκατοντάδες η αποικιοκρατική κυβέρνηση. Μια ενότητα που «σφυρηλατήθηκε μέσα στο καμίνι του αγώνα» όπως είπε χαρακτηριστικά.

Προβλήματα σ' αυτήν την ενότητα δημιουργούσε δυστυχώς το ζήτημα της ένωσης που υποστηρίζονταν τότε απ' όλα τα ελληνοκυπριακά κόμματα και για την οποίαν οι τουρκοκύπριοι αντιδρούσαν. «Αν καταφέραμε να έχουμε αυτήν την ενότητα ήταν γιατί εμείς αποφεύγαμε να μιλούμε για την ένωση. Αν εκινούσαμε αυτό το θέμα κανένα αγώνα δεν θα μπορούσαμε να κάνουμε», τόνισε ο σ. Π. Βαρνάβα.

Ο Ντίνος Αγιομαμίτης, μιλώντας εκ μέρους της Εργατικής Δημοκρατίας, τόνισε τη μεγάλη σημασία που έχει αυτή η απεργία, όχι μόνο γιατί δεν επέτρεψε τότε στην αντίδραση να περάσει τα σχέδια της και να κτυπήσει το εργατικό κίνημα αλλά και για όλα τα στοιχεία που την χαρακτήρισαν: Τη συλλογική οργάνωση και δράση από τα κάτω, τη διεθνιστική ενότητα Ελλήνων και Τούρκων, τη συμπαράσταση και αλληλεγγύη από ολόκληρη την εργατική τάξη.

İNGİLTERE MİDDLESEX ÜNİVERSİTESİ'NDE KIBRIS, YUNANİSTAN VE TÜRKİYE İÇİN ULUSLARASI KONFERANS

Maria Hacıpavlu-Trigori

"Ulusculuktan çok-kültürlülüğe: Kıbrıs, Yunanistan ve Türkiye edebiyatının yeniden yorumlanması" geçen Aralık (1997) ayında İngiltere'nin Middlesex Üniversitesi'nde gerçekleştirilen disiplinlerarası bir konferansın genel konusuydu. Bu çok ilginç konferans Kıbrıs, Türkiye ve Yunanistan'dan akademisyenleri ve yazarları dil, edebiyat, kimlik ve karşılıklı etkileşim konularında diyalogta biraraya getirdi. Amaç, üç ülkenin de ilgilendiği konularda yeni söylem, yeni bir iki-toplumlu ve çok kültürlü yaklaşım yaratmaktı.

Bu konferans Kıbrıslırum ve kıbrıslıtürk 'temiz manevi yurtsever düşünce' taraftarlarınca karşılıklı olarak Türkcü' ve 'Rumcu' olarak nitelendirildi. Konferansın temel örgütleyicisi Londrada yaşayan Kıbrıslıtürk şair ve yazar Mehmet Yaşın, milliyetçiler ve Kıbrıslıtürk redci gruplar tarafından 'hain ve Helenler ile Avrupa Birliği'nin casusu' olarak nitlendirildi. Bu konferansı ve bunu izleyen, - biri üç dilde şiir gecesi ve kitap basımı (28 mart 1998) diğeri bu yıl sonunda yayınlanmasını umut ettiğimiz iki dilli Kıbrıs Şiir Antolojisi- iki etkinliği Avrupa Birliği finanse etmişti.

Bu konferans Avrupa Birliği'nin, sorunumuza barışçı çözüm bulunmasına yardım edecek olan, yeniden yakınlaşmayı ilerletme ve adanın iki toplumu arasında karşılıklı anlayış ve işbirliği çerçevesi yaratmak uğraşılarının kapsamına giriyor. Van de Burg da bu konferansa, Lidra Palas'ta 1997 Kasımında yetkililerin bilgisinde gerçekleştirilen iki toplumlu bir toplantıda yaptığı konuşmasında özel olarak atıfta bulunmuştu.

Kıbrısrum toplumunda bazı gruplar bu konferansa "kuşkulu siyasi ve ideolojik amaçları" olduğu (daha önceki Harvard Konferansına olduğu gibi, 1995) ve Doğu Akdeniz Üniversitesi'nden Kıbrıslıtürk akademisyenlerin katılmasının yasadışı devletin tanınmasını ileri götüreceğini iddia ederek yoğun bir karşı tepki gösterdiler. Bu satırların yazarı da "dostların" katılmama yönündeki tavsiyelerine karşın katılınca yukarıdaki suçlama ile "mahkum edildi". Epey bir süre Kıbrısrum basınının ve Üniversite üyelerinin bir kısmı bu konferansı yorumladı. Ayni deneyi duvarların ötesinde konferansa katılan bir Kıbrıslıtürk akademisyen de yaşadı!

Hem Middlesex hem de Harvard konferanslarının herhangi bir hükümetin somut bir siyasi tezini destekleme anlamında hiçbir siyasi amacı yoktu. Tersine, amaç yazar Mehmet Yaşın'ın açış konuşmasında söylediği "zaman benzerliklerimizi tanımak zamanıdır ve toplumlar olarak dile ve edebiyata olan pathosumuzu unuttuk. İki dil farklı olduğu kadar, ortak deyimlere, anlatımlara ve geleneklere sahiptir. Özel olarak Kıbrıslılar için iki dilli ve çok dilli edebiyat hala daha canlıdır. Fakat bir toplum duvarın ötesindeki diğerinin yazımı hakkında bilgi sahibi değildir. Çeviri yapılmıyor. Bu durum yabancılaşmayı ve diğeri hakkında hayali algılamaları artırıyor. İronik

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ MIDDLESEX ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ΓΙΑ ΚΥΠΡΟ, ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΑ

Μαρία Χατζηπαύλου-Τριγιώργη

"Από τον Εθνικισμό στην Πολυπολιτισμικότητα: Νέες Ερμηνείες της Λογοτεχνίας της Κύπρου, της Ελλάδας και της Τουρκίας" ήταν το γενικό θέμα ενός διεπιστημονικού συνέδριου που έγινε τον περασμένο Δεκέμβρη (1997) στο πανεπιστήμιο του Middlesex στην Αγγλία Το πολύ ενδιαφέρον αυτό συνέδριο έφερε μαζί ακαδημαϊκούς και συγγραφείς Κύπριους, Τούρκους και Έλληνες σε ένα διάλογο για θέματα γλώσσας, λογοτεχνίας, ταυτότητας και αλληλο-επιδράσεων. Σκοπός ήταν και η δημιουργία ενός νέου λόγου, και μιας νέας δι-κοινοτικής και πολυπολιτισμικής προσέγγισης για τη μελέτη θεμάτων που απασχολούν και τις τρεις χώρες.

Το πιο πάνω συνέδριο είχε χαρακτηριστεί από οπαδούς της "ξεκάθαρης πνευματικής πατριωτικής σκέψης" ομάδων Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων ως "φιλο-τουρκικό" και "φιλο-ελληνικό" αντίστοιχα. Ο κύριος οργανωτής, ο Τουρκοκύπριος ποιητής και συγγραφέας, Μεχμέτ Γιασίν ο οποίος ζει στο Λονδίνο χαραχτηρίστηκε από εθνικιστικές, απορριπτικές ομάδες της Τουρκοκυπριακής κοινότητας ως "προδότης και πράχτορας των Ελλήνων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης". Η Ε.Ε. είχε χρηματοδοτήσει το συνέδριο αυτό καθώς και δυο άλλες δραστηριότητες που ακολούθησαν, μια ποιητική βραδιά σε τρεις γλώσσες και έκθεση βιβλίου (28 Μαρτίου, 1998) και μια δίγλωσση Κυπριακή ποιητική ανθολογία, που ελπίζουμε να εκδοθεί τέλος της χρονιάς.

Το συνέδριο αυτό εντάσσεται μέσα στις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προώθηση της επαναπροσέγγισης και δημιουργίας πλαισίων για αλληλοκατανόηση και συνεργασία μεταξύ των κοινοτήτων του νησιού, κάτι που θα βοηθήσει στην ειρηνική εξεύρεση λύσης του προβλήματός μας. Ειδική αναφορά για αυτό το συγκεκριμένο συνέδριο είχε κάνει ο κ. Βαν ντεν Μπρουκ σε ομιλία του σε δικοινοτική συγκέντρωση στο Λήδρα Πάλας στη Λευκωσία το Νιόβρη 1997 οπότε οι αρχές ήταν ενημερωμένες.

Στην Ελληνοκυπριακή κοινότητα ορισμένες ομάδες αντέδρασαν επίσης έντονα εναντίον του συνεδρίου ισχυριζόμενοι ότι το συνέδριο αυτό (όπως και το προηγούμενο στο Χάρβαρντ, 1995) είχαν "ύποπτο πολιτικό και ιδεολογικό στόχο" και ότι δήθεν η συμμετοχή και Τουρκοκύπριου ακαδημαϊκού από το πανεπιστήμιο της Ανατολικής Μεσογείου και Ελληνοκύπριου προωθούσε αναγνώριση του παράνομου κράτους. Η γράφουσα "καταδικάστηκε" με την πιο πάνω κατηγορία παρά τις συστάσεις "φίλων "να μην συμμετάσχω. Για αρκετές βδομάδες μέρος του ελληνοκυπριακού τύπου και μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας σχολίαζαν το πιο πάνω συνέδριο. Ακριβώς την ίδια εμπειρία είχε πέραν από το τείχος και ο Τουρκοκύπριος ακαδημαϊκός που συμμετείχε!

Τόσο το συνέδριο στο Middlesex όσο και αυτό στο Harvard δεν είχαν κανένα πολιτικό στόχο με την έννοια υποστήριξης συγκεκριμένων πολιτικών θέσεων οποιασδήποτε κυβέρνησης. Αντίθετα, στόχος ήταν η προώθηση έρευνας και ενός σύνθετου διαλεκτικού λόγου για την πολύπλευρη Κυπριακή κατάσταση και την παραγωγή νέας σκέψης και γνώσης, και όπως ανέφερε και ο συγγραφέας Μεχμέτ Γιασίν στην εισαγωγική του ομιλία: "...είναι καιρός να αναγνωρίσουμε τις ομοιότητές μας και ως κοινότητες έχουμε ξεχάσει το πάθος μας για τη γλώσσα και τη λογοτεχνία. Όσο είναι διαφορετικές οι δυο γλώσσες τόσο έχουν και κοινούς ιδιωματισμούς, εκφράσεις, αφηγήσεις και παραδόσεις. Ειδικά για τους Κύπριους, η δίγλωσση και πολύγλωσση λογοτεχνία είναι ακόμα ζωντανή. Και όμως η μια κοινότητα δεν είναι ενήμερη για το τι γράφει η άλλη πέραν από το τείχος. Επίσης δεν υπάρχει μεταφραστική

lan yarın Kıbrıs'ta bir çözüm olsa yeni uşakların birbirleriyle konuşacak dili lmayacak olmasıdır. " gibi çok yönlü Kıbrıs urumu için araştırmayı, karmaşık diyalektik 'adeyi ileri götürmek yeni düşünceler ve ilgiler üretmekti.

Konferansta Mehmet Yaşın ve metnin azarının yanısıra Stathtis Gurguris, Hasan ülent Kahraman, Grigoris Çustanis, Vangelis alotihos, Marios Konstantinu, Cevat Çapan ve ekir Azgın da yer alıp bildiri sundu. Her onuda, konuyu sunan ve oturumu koordine denler de Fransis Mulhern, Mehmet Ali ikerdem ve Piter Bus'du.

Eğer demokrasinin, çoğulculuğun, arşılıklı tanışmanın, diğerini kabul etmenin ve arklılığın değerlerine, karşılıklı eğerlendirmeye ve Kıbrıs'ın tüm atandaşlarının gereksinimlerine ve haklarına anıt verecek bir çözüme gerçekten nanıyorsak o zaman yeniden yakınlaşma, barış e hoşgörü ideolojisini cesaretlendirmeliyiz. Aiddlesex Konferansı ve diğer tüm iki oplumlu toplantılar ve temasların areketlendiricisi bu değerlerdir. Her üç ülkede le, bu kültürün güçlendirilmesi ve çok ültürlülüğün değerlerinin gelişeceği alanı çma konusundaki manevi vizyon sahiplerine nemli bir görev düşmektedir...

δραστηριότητα. Αυτή η κατάσταση αυξάνει την αποξένωση και τις φαντασιακές αντιλήψεις για τον άλλο. Η ειρωνία είναι αν ήταν να υπάρξει λύση του Κυπριακού προβλήματος αύριο οι νέες γενιές δεν θα είχαν γλώσσα να μιλήσει η μια στην άλλην"

Στο συνέδριο πήραν μέρος και παρουσίασαν μελέτες, εκτός από το Μεχμέτ Γιασίν και τη γράφουσα, ο Στάθης Γουργουρης, ο Χασάν Μπουλέτ Καχραμέν, ο Γρηγόρης Τσιουστάνης, ο Βαγγέλλης Καλότυχος, ο Μάριος Κωνσταντίνου, ο Τσεβάτ Καππάν και ο Μπεκί Ασκίν. Συντονιστές που παρουσίαζαν την κάθε θεματική ενότητα ήταν ο Φράνσις Μουλχέρν, ο Μεχμέτ Αλί Ντικερδέμ, και ο Πίτερ Μπους.

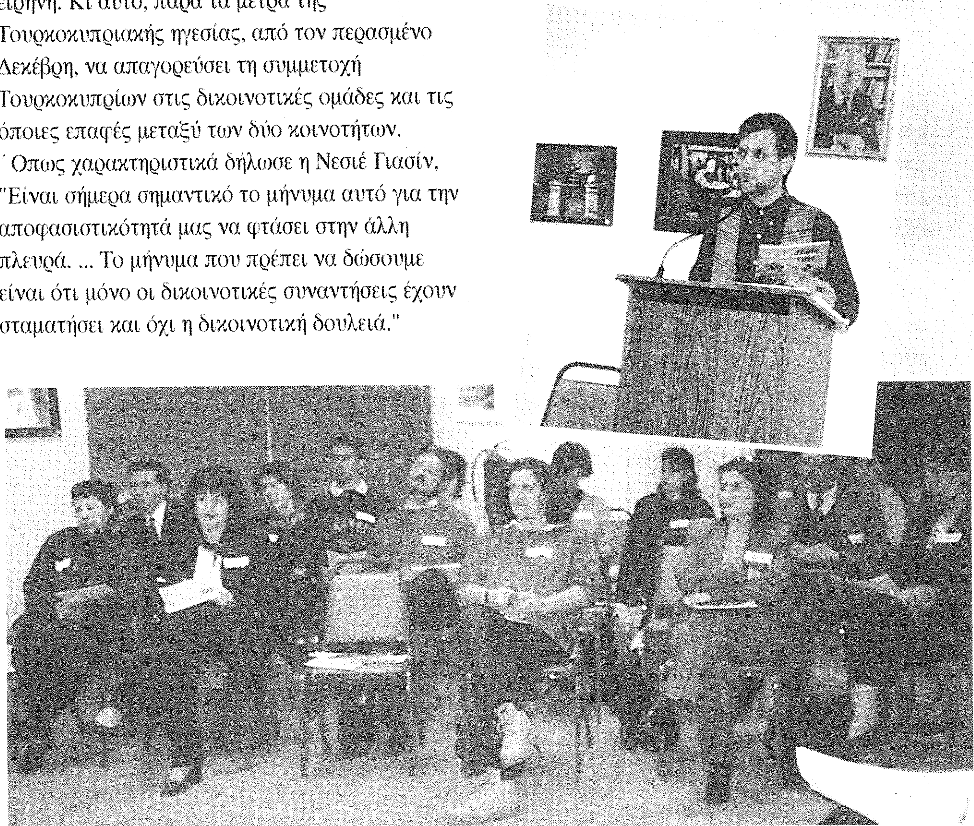
Αν πραγματικά πιστεύουμε στις αξίες της δημοκρατίας, του πλουραλισμού, της αλληλογνωριμίας, της αποδοχής του άλλου, του διαφορετικού, στην αλληλοεκτίμηση και σε μια λύση που θα ανταποκρίνετα στις ανάγκες και τα δικαιώματα όλων των πολιτών της Κύπρου τότες είναι ανάγκη να ενθαρρύνουμε την ιδεολογία της επαναπροσέγγισης, της ειρήνης και της ανοχής. Το συνέδριο στο Middlesex και όλες οι δικοινοτικές συναντήσεις και επαφές έχουν ως αφετηρία και όραμα αυτές τις αξίες. Οι πνευματικοί οραματιστές και στις τρεις χώρες έχουν ένα σημαντικό ρόλο στην εδραίωση της πιο πάνω κουλτούρας και στο άνοιγμα ενός χώρου ανάπτυξης της αξίας της πολυ-πολιτισμικότητας.

Δικοινοτική Ομάδα Πολιτών

Στις 4 του Μάρτη, στο Κέντρο Φούλμπραϊτ, δίπλα από το Λήδρα Πάλας στη Λευκωσία, έγινε η πρώτη από μια σειρά συναντήσεων μελών της δικοινοτικής Ομάδας Πολιτών για την ειρήνη στην Κύπρο και άλλων ανθρώπων που ενδιαφέρονται για το κίνημα της επαναπροσέγγισης. Αλλά σ' αυτήν, όπως και στις άλλες συναντήσεις που ακολούθησαν, συμμετέσχαν μόνο Ελληνοκύπριοι και ελάχιστοι Τουρκοκύπριοι που ζουν στο νότο.

Η συγκέντρωση οργανώθηκε με πρωτοβουλία μελών της ομάδας πολιτών για να δηλωθεί ακόμα μια φορά ότι η ομάδα διατηρεί την αποφασιστικότητά της να συνεχίσει τις δραστηριότητες για την επαναπροσέγγιση και την ειρήνη. Κι αυτό, παρά τα μέτρα της Τουρκοκυπριακής ηγεσίας, από τον περασμένο Δεκέβρη, να απαγορεύσει τη συμμετοχή Τουρκοκυπρίων στις δικοινοτικές ομάδες και τις όποιες επαφές μεταξύ των δύο κοινοτήτων. ΄Οπως χαρακτηριστικά δήλωσε η Νεσιέ Γιασίν, "Είναι σήμερα σημαντικό το μήνυμα αυτό για την αποφασιστικότητά μας να φτάσει στην άλλη πλευρά. ... Το μήνυμα που πρέπει να δώσουμε είναι ότι μόνο οι δικοινοτικές συναντήσεις έχουν σταματήσει και όχι η δικοινοτική δουλειά."

Στη συνάντηση, έγινε ενημέρωση για τη δουλειά που γίνεται από διάφορες δικοινοτικές ομάδες, τις ομάδες πολιτικού διαλόγου, τη δημιουργία σχολής γλωσσών (τουρκικά-ελληνικά) και δικοινοτικής χορωδίας, για την ίδια την ομάδα πολιτών και τις δραστηριότητες και εκδηλώσεις που προγραμματίζονται το 1998 όπως και για το Κέντρο Ειρήνης. "Εύχομαι", είπε ο Κωστής Κοιρανίδης, "να μεγαλώσουν αυτή και άλλες ομάδες τόσο πολύ που να καταστήσουν το Κέντρο Ειρήνης αχρείαστο". Δεν έλειψε βέβαια και η παρουσίαση του δικού μας περιοδικού, του Χάτε-Hade, από το Νίκο Αναστασίου που κάλεσε "όλους μαζί, χέρι με χέρι, καρδιά με καρδιά, ψυχή με ψυχή " για να κτίσουμε την ειρήνη στην Κύπρο.

İki Toplumlu Vatandaşlar Komitesi

4 Mayıs tarihinde, Lidra Palas yakınındaki Fullbright Merkezi'nde, Kıbrıs'ta Barış İçin İki Toplumlu Vatandaşlar Grubu ve yeniden yakınlaşmaya ilgi duyan diğer insanlar tarafından gerçekleşitirilen bir dizi toplantının ilki yapıldı. Bu ve bunu izleyen toplantılara sadece Kıbrıslırumlar ve özgür bölgede yaşayan bazı Kıbrıslıtürkler katıldı.

Vatandaşlar grubunun girişimi ile gerçekleştirilen toplantı , yeniden yakınlaşma ve barış için, bu grubun eylemlerine devam etmekteki kararlılığını gösterdi. Ve Kıbrıstürk liderliğinin geçen Aralık ayından beri Kıbrıslıtürklerin iki toplumlu grup çalışmalarına katılmalarını yasaklamasına rağmen bu çabaların devam edeceğini gösterdi. Neşe Yaşın'ın bu toplantıda ifade ettiği gibi "Bugünkü kararlılığımızın diğer tarafa ulaşması önemlidir...Vermemiz gereken mesaj sadece iki toplumlu görüşmelerin kesildiği fakat iki toplumlu çalışmaların devam ettiğidir."

Bu toplantıda iki toplumlu gruplar, siyasi diyalog grupları, Türkçe, Rumca dil okulu kurulması, iki toplumlu koro ve vatandaşlar grubunun kendi çalışmaları ve 1998 yılı içerisinde programlanan etkinlikleri ve Barış Merkezi'nin çalışmaları ile ilgili de bilgi verildi. Toplantıda konuşan Kostis Kiranitis Ğdileriz ki hem bu grup, hem de diğer gruplar, Barış Merkezi'ni gereksiz kılacak kadar büyür" dedi. Bu toplantıda dergimiz HADE de Nikos Anastasiu tarafından "Hepimiz el ele , kalp kalbe, can cana barış içinde bir Kıbrıs inşa etmek için çalışmalıyız" diye takdim edildi .

ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΟΥΡΑΝΟ

Δεκαήμερη εκστρατεία της ΕΔΟΝ για την επαναπροσέγγιση

Στέφανος Στεφάνου

Πάνε εικοσιτέσσερα χρόνια από τότε που η Κύπρος με τα τραγικά γεγονότα του Ιουλίου '74 ντε φάκτο χωρίστηκε στα δυο. Εικοσιτέσσερα χρόνια έχουν περάσει και το Κυπριακό όχι μόνο συνεχίζει να παραμένει άλυτο, αλλά πλέον ο κίνδυνος της οριστικής διχοτόμησης είναι κάτι περισσότερο από ορατός. Όσοι προσπαθούν να νομιμοποιήσουν τα τετελεσμένα γεγονότα και οριστικά να διχοτομήσουν την Κύπρο, αξιοποιούν από τη μια τον παράγοντα του χρόνου και από την άλλη τον πολύχρονο διαχωρισμό και την έλλειψη επικοινωνίας ανάμεσα στους Ελληνοκύπριους και τους Τουρκοκύπριους.

Είναι γι αυτό που η πολιτική του καθεστώτος Ντενκτάς και των εθνικιστών και στις δύο Κοινότητες προάγει το εθνικό μίσος και τη διαίρεση, και αντιμετωπίζει με εχθρότητα την πολιτική της επαναπροσέγγισης.

Εκείνης της πολιτικής, δηλαδή, που απορρίπτει τη διχοτόμηση, που απορρίπτει τη λογική του ανέφικτου της αρμονικής συμβίωσης Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, που στηρίζει όλα όσα ενώνουν τον Κυπριακό λαό - Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους-, όλα όσα μας καθορίζουν ως Κύπριους και πρώτα απ' όλα την κοινή μας κατάκτηση που λέγεται Κυπριακή Δημοκρατία. Η πολιτική της επαναπροσέγγισης είναι αυτή που γκρεμίζει τα τείχη του διαχωρισμού, που αποδυναμώνει και εξουδετερώνει τη διχοτομική φιλοσοφία. Είναι αυτή η πολιτική που δημιουργεί το απαραίτητο κλίμα και τις προϋποθέσεις που θα βοηθήσουν στην εξεύρεση βιώσιμης λύσης στο Κυπριακό, αλλά και για τη λειτουργία της.

Οι σχέσεις ανάμεσα στις δύο Κοινότητες της Κύπρου είναι συστατικό μέρος του προβλήματος αν και δεν είναι η ουσία του. Οτιδήποτε επιδεινώνει αυτές τις σχέσεις, οτιδήποτε διευρύνει το χάσμα που υπάρχει σήμερα ανάμεσα στις δύο Κοινότητες λειτουργεί προς την παγίωση της διχοτόμησης. Αντίθετα, οτιδήποτε τείνει να φέρει κοντά τις δύο Κοινότητες και να οικοδομήσει γέφυρες επικοινωνίας και συνεννόησης λειτουργεί προς την κατεύθυνση επανένωσης της πατρίδας και του λαού μας.

Αυτές είναι αλήθειες που η Αριστερά στην Κύπρο υπογραμμίζει από καταβολής ύπαρξης του Κυπριακού και γι αυτό δέχτηκε και δέχεται επιθέσεις από τους εθνικιστές. Για την ΕΔΟΝ, η πολιτική της επαναπροσέγγισης αποτελεί πολύ σημαντικό κεφάλαιο στην πολιτική δράση που αναπτύσσει και οι πρωτοβουλίες και η δράση της για την επαναπροσέγγιση είναι ολόχρονη.

Η ΕΔΟΝ εκτιμώντας την τεράστια σημασία που έχει η προώθηση και ενίσχυση της πολιτικής της επαναπροσέγγισης, από το 1993 καθιέρωσε την πραγματοποίηση δεκαήμερης εκστρατείας για την Επαναπροσέγγιση με το σύνθημα: «Κάτω από τον ίδιο ουρανό». Η ΕΔΟΝ μέσα από τις δραστηριότητες αυτού του δεκαημέρου επιδιώκει να στείλει μήνυμα φιλίας και συνεργασίας με τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας, και ιδιαίτερα τους νέους που δεν είχαν την ευκαιρία να συμβιώσουν στην κοινή μας πατρίδα Κύπρο.

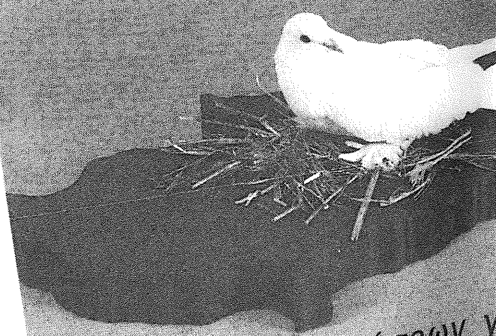
Μέσα από τις δραστηριότητες του δεκαημέρου, που περιλαμβάνουν συζητήσεις, διαλέξεις, πολιτιστικές, αθλητικές και άλλες δραστηριότητες, η ΕΔΟΝ θέλει επίσης να τονίσει:

- Ότι θα συνεχίσει με συνέπεια και επιμονή την επαναπροσεγγιστική της πολιτική, διευρύνοντας τις επαφές και τη συνεργασία της με Τουρκοκυπριακούς Φορείς και Οργανώσεις, αλλά και παραμένοντας πολέμιος του εθνικισμού και του σοβινισμού, γιατί αυτό απαιτούν τα συμφέροντα της Κύπρου και του λαού της.

- Ότι θα συνεχίσει να στηρίζει όλα όσα ενώνουν το λαό μας.

- Ότι θα συνεχίσει να αγωνίζεται για τη δικαίωση της Κύπρου, μια δικαίωση που περνά μέσα από τη λύση του προβλήματος στη βάση των Συμφωνιών Κορυφής του '77 και '79, τα σχετικά με την Κύπρο Ψηφίσματα του ΟΗΕ και τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου, μια λύση που θα κατοχυρώνει τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα και την ενότητα του κράτους και του λαού μας μέσα από μια πραγματική ομοσπονδία.

Θα πρέπει επίσης να αναφέρουμε ότι η ΕΔΟΝ πραγματοποιεί τη δεκαήμερη εκστρατεία της πάντοτε το μήνα Απρίλη, γιατί μέσα από τις εκδηλώσεις του δεκαημέρου τιμά τους ηρωομάρτυρες της Ελληνοτουρκικής φιλίας Ντερβίς Αλή Καβάζογλου και Κώστα Μισιαούλη, που δολοφονήθηκαν από την ΤΜΤ τον Απρίλιο του 1965. Η θυσία τους για μας τους ΕΔΟΝίτες είναι φάρος μα και δέσμευση αγώνα για την επανένωση της κοινής πατρίδας των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων, την επανένωση της Κύπρου μας.

AYNİ GÖKYÜZÜ ALTINDA

EDON'un On Günlük Yeniden Yaknlaşma Kampanyası

Stefanos Stefanu

Kıbrıs'ın, 74 trajik olayları ile "de fakto" olarak ikiye bölünmesi üzerinden yirmidört yıl geçti. Yirmidört yıl geçti ve Kıbrıs sorunu sadece çözümsüzlükle kalmadı, fakat ayni zamanda kesin taksim artık ufukta görünmekten de öte bir olgu haline geldi. Oldu bittileri yasallaştırmaya ve Kıbrıs'ı kesin olarak taksim etmeye çalışanlar, bir yandan zaman faktörünü diğer yandan uzun süren ayrılığı ve Kıbrıslıtürkler ile Kıbrıslırumlar arasındaki iletişimsizliği kullanıyorlar.

Bu nedenden dolayı da Denktaş rejimi ve her iki toplumdan milliyetçiler ulusal nefreti ve bölünmeyi yükseltiyorlar, yeniden yakınlaşma poltikasına düşmanca yaklaşıyorlar.

Yeniden yakınlaşma politikası, taksimi reddeder, Kıbrıslırumlar ile Kıbrıslıtürklerin uyum içerisinde bir arada yaşamasının uyugulanabilir olmadığını ileri süren felsefeyi reddeder; Kıbrıs halkını -Kıbrıslırum ve Kıbrıslıtürk- birleştiren ne varsa, başta ana kazancımız Kıbrıs Cumhuriyeti olmak üzere bizi Kıbrıslı olarak belirleyen ne varsa, ona dayanır. Yeniden yakınlaşma politikası ayrılık duvarlarını yıkar, taksimci felsefeyi zayıflatır ve etkisizleştirir. Kıbrıs sorununa yaşayabilir bir çözüm bulunmasını ve bu çözümün işleyebilmesine yönelik ortamın oluşmasını ve koşulları bu politika yaratır.

Kıbrıs'ın iki toplumu arasındaki ilişkiler, sorunun özü olmamakla birlikte sorunun bir parçasıdır. Bu ilişkileri kötüleştirecek, iki toplum arasında bugün var olan mesafeyi genişletecek her olgu, taksimin kalıcılaşması yönünde işlev görür. Tersine iki toplumu yakınlaştıracak ve iki toplum arasında iletişim ve ortak anlayış köprüsü kuracak her şey ülkemizin ve halkımızın yeniden birleşmesi yönünde işlev görür.

Kıbrıs'ta sol, Kıbrıs sorununun var olduğu günden beridir bu gerçekleri vurguladı ve bu nedenden dolayı milliyetçilerin saldırılarına uğradı ve uğramaya devam ediyor. EDON için yeniden yakınlaşma politikası, geliştirdiği siyasal eyleminde önemli bir başlığı oluşturur ve yeniden yakınlaşma için girişimler ve eylemler tüm yıl boyunca devam eder.

EDON, yeniden yakınlaşma politikasının büyük önemini değerlendirerek bu politikayı ileri götürmek ve güçlendirmek için 1993 yılından beri her yıl yapılan ve artık gelenekselleşen, "Ayni Gökyüzü Altında" belgisi ile on günlük bir yeniden yakınlaşma kampanyası gerçekleştirmektedir. EDON bu on günlük etkinlikleri sırasında Kıbrıslıtürk vatandaşlarımıza ve özellikle de ortak vatanımız Kıbrıs'ta birlikte yaşama fırsatı bulamayan gençlere dostluk ve işbirliği mesajı göndermeyi hedeflemektedir.

Seminerler, kültürel, sportif ve diğer alanlarda farklı etkinliklerin gerçekleştirildiği bu on günlük süre içerisinde EDON şu olguları da vurgulamak istemektedir:

--Kıbrıs'ın ve halkının çıkarlarına hizmet ettiği için, Kıbrıslıtürk örgüt ve oluşumlarla temaslarını genişleterek yeniden yakınlaşma politikasını ilkeli ve ısrarlı bir şekilde sürdürerek milliyetçiliğe ve şövenizme karşı mücadele edecektir.

--Halkımızı birleştiren herşeyi destekleyecektir.

--Kıbrıs'ta 77-79 doruk antlaşmalarından, ilgili Birleşmiş Milletler kararlarından ve uluslararası hukuktan geçen adaletin hakim olması için mücadeleye devam edecektir. Temel insan haklarını, devletin ve halkımızın birliğini sağlayacak gerçek bir federasyon için mücadeleye devam edecektir.

EDON'un on günlük yeniden yakınlaşma kampanyasını her zaman Nisan ayı içerisinde gerçekleştirdiğini de belirtmem gerek. Çünkü bu etkinlikler içerisinde 1965 yılında TMT tarafından katledilen Rum-Türk dostluğunun kahraman şehitleri Derviş Ali Kavazoğlu ile Kosta Mişauli'yi de anmaktayız. EDON'lular için onlar bir meşaledir Onlar,Kıbrıslırum ve Kıbrıslıtürklerin ortak vatanı, Kıbrıs'ın yeniden birleştirilmesi için mücadeleye bağlılığın ifadesidirler.

ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΙΦ ΧΑΣΑΝ ΤΑΧΣΙΝ

Γεννήθηκα στον Αϊ Θόδωρο της Τιλλυρίας στις 30 Αυγούστου 1936. Το δημοτικό σχολείο το τελείωσα εκεί. Γυμνάσιο και Λύκειο πήγα στη Λευκωσία. Το 1955 αποφοίτησα από το Λύκειο. Το σχολικό έτος 1955-56 πήγα στην Οικονομική και Εμπορική Σχολή της Κωνσταντινούπολης. Άλλαξα γνώμη και τα παράτησα από το πρώτο έτος και επέστρεψα στην Κύπρο. Την περίοδο 1956-58 εργάστηκα ως Special Constabulary γραφέας στο τμήμα Motor Transport στον αστυνομικό σταθμό της Πύλης Πάφου. Το Νοέμβρη του 1958 διορίστηκα ως προσωρινός δάσκαλος στο δημοτικό σχολείο της Αγύρτας. Το Σεπτέμβριο του 1959 μεταφέρθηκα στο δημοτικό σχολείο της Κερύνειας. Και σε δεκαπέντε μέρες κλήθηκα στο Κολέγιο Διδασκάλων. Έτσι άρχισα τις σπουδές μου στο Κολέγιο Διδασκάλων. Αποφοίτησα το 1961 και διορίστηκα στο δημοτικό σχολείο της Λαπήθου. Εκεί εργάστηκα ως δάσκαλος για δύο χρόνια. Το Σεπτέμβριο του 1963 μετατέθηκα στο χωριό Φωτά. Και μέχρι τις 21 Δεκεμβρίου του 1963 εργάστηκα στο χωριό αυτό. Από τις 21 Δεκεμβρίου 1963 μέχρι τον Αύγουστο του 1970 ήμουν στο σώμα των μουτζαχίτ. Το καλοκαίρι του 1958 είχα μπει στην ΤΜΤ. Εν τω μεταξύ το καλοκαίρι του 1968 ήμουν από τους ιδρυτές της Συντεχνίας Δασκάλων Δημοτικού.

Το 1970, αφού απολύθηκα από το σώμα των μουτζαχίτ, διορίστηκα δάσκαλος στο Ορτάκιοϊ. Τον ίδιο χρόνο μετατέθηκα στο δημοτικό σχολείο του Γκιοτσμένκιοϊ.

Το 1971 εκλέχτηκα στο Διοικητικό Συμβούλιο της Συντεχνίας Δασκάλων. Και άρχισα τα καθήκοντα μου ως ενεργό μέλος. Το 1972 επανεκλέχτηκα αλλά αργότερα εξανάγκασαν το Διοικητικό Συμβούλιο σε παραίτηση και μας απαγόρευσαν να θέσουμε εκ νέου υποψηφιότητα.

Το 1973, όταν παραιτήθηκε ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Συντεχνίας, παρά την απαγόρευση, διορίστηκα στη θέση του, και έγινα Γενικός Γραμματέας της Συντεχνίας.

Πριν από αυτό είχα εκλεγεί και στη Συνεργατική Δασκάλων και είχα πάρει τη θέση του Προέδρου της Επιτροπής.

Το Μάρτιο του 1974, με μια ανακοίνωση που εκδόσαμε ως Συντεχνία Δασκάλων, σχετικά με την ακρίβεια, εκνευρίσαμε το στρατιωτικό διοικητή. Και για την ομιλία μου η οποία είχε γίνει για τον ίδιο σκοπό, στη συνάντηση που είχαμε όλες οι συντεχνίες στο γραφείο του τότε αντιπροέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Ραούφ Ντενκτάς, συνελήφθηκα μαζί με όλο το Διοικητικό Συμβούλιο της Συντεχνίας μετά από εντολή των στρατιωτικών. Ένας από τους συναδέλφους μου ήταν μουτζαχίτ. Συνελήφθη και εκείνος. Την άλλη μέρα απελευθέρωσαν όλους εκτός από εμένα και εκείνον. Μετά από μια εβδομάδα με άφησαν ελεύθερο με εγγύηση και με τον όρο ότι θα με παρουσίαζαν στο Στρατιωτικό Δικαστήριο. Ο άλλος συνάδελφος καταδικάστηκε σε 45 μέρες φυλάκιση.

Αργότερα, δικάστηκα σε κλειστή συνεδρία του Στρατιωτικού Δικαστηρίου και καταδικάστηκα σε φυλάκιση

- Από τα βιβλία και τα άρθρα σας ξέρουμε ότι ένα μεγάλο τμήμα της ζωής σας το έχετε περάσει με τους Ρωμιούς. Βάσει των αναμνήσεων σας τι έχετε να πείτε από την περίοδο συμβίωσης των δύο κοινοτήτων;

- Είναι αλήθεια ότι σε ένα τμήμα της ζωής μου ή σε ένα μέρος της μνήμης μου υπάρχουν οι Ρωμιοί. Σας είπα ότι γεννήθηκα στο χωριό Αϊ Θόδωρος της Τηλλυρίας. Στο χωριό εκείνο δεν είχε Ρωμιούς. Αλλά εμείς μιλούσαμε ελληνικά. Μόλις μετά το 1974 έμαθα ότι τα χωριά της Τηλλυρίας είναι χωριά Λινοπάμπακων.

Γεννήθηκα στον Αϊ Θόδωρο αλλά στη Μανσούρα είχαμε σπίτι και περιουσία. Εξάλλου η Μανσούρα διαχωρίστηκε από τον Αϊ Θόδωρο την περίοδο της Αγγλοκρατίας. Στη Μανσούρα υπήρχαν Ρωμιοί. Εξάλλου ήταν το μοναδικό μικτό χωριό της περιοχής. Τα υπόλοιπα ήταν τουρκικά ή ελληνικά. Τούρκοι και Ρωμιοί από τα γύρω χωριά ερχόντουσαν στη Μανσούρα. Κι ο πατέρας μου κάθε πρωί έβγαινε από το σπίτι του στον Αϊ Θόδωρο, πήγαινε στο καφενείο μας στη Μανσούρα, και επέστρεφε το βράδυ. Το καφενείο μας στη Μανσούρα συνήθως το ενοικιάζαμε σε άλλους. Αλλά δίπλα στο καφενείο ο πατέρας μου είχε και ένα σπίτι το οποίο δεν το νοίκιαζε ποτέ.

> Όταν κρύβουμε τις αλήθειες πώς θα μπορέσουμε να εξηγήσουμε στους Τούρκους ότι οι Ρωμιοί δεν είναι εχθροί τους, ή στους Ρωμιούς ότι οι Τούρκοι δεν είναι εχθροί τους; Εάν έχουμε πάντα υπόψη μας ότι οι εχθρότητες χτίζονται πάνω στο ψέμα, και οι φιλίες πάνω στην αλήθεια, τότε θα βρούμε πολύ εύκολα αυτό που πρέπει να κάνουμε. Κι αυτό είναι που προσπαθούμε να κάνουμε.

Κι εγώ από μικρός πήγαινα μαζί με τον πατέρα μου στην Μανσούρα. Κι από το πρωί μέχρι το βράδυ άκουγα τις ομιλίες και παρακολουθούσα τη συμπεριφορά των μεγάλων στο καφενείο.

Έτσι γνώρισα τους Ρωμιούς. Στο καφενείο οι Ρωμιοί και οι Τούρκοι ήταν μαζί. Ορισμένοι έπαιζαν χαρτιά. Οι κουμαρτζήδες ήταν άλλοι υπόθεση. Αυτοί (Ρωμιοί και Τούρκοι) ερχόντουσαν από μακρινά χωριά για να παίξουν κουμάρι, αλλά δεν έβγαιναν μέσα στον κόσμο. Εξάλλου και μεταξύ τους δεν είδα να είχαν ανθρώπινες σχέσεις. Τα βλέμματα τους ήταν πάντα εχθρικά. Οι υπόλοιποι ήταν εκείνοι που δημιουργούσαν σχέσεις. Αυτοί ήταν που συζητούσαν επί ώρες. Μερικές φορές πίνανε κιόλας μαζί. Αλλά τις Κυριακές ούτε αυτοί τα πήγαιναν καλά. Τις Κυριακές οι Ρωμιοί έβγαιναν από τις εκκλησίες και δεν πλησίαζαν τους Τούρκους και προτιμούσαν να μιλάνε μεταξύ τους.

Και για να πούμε την αλήθεια, οι Ρωμιοί και οι Τούρκοι πάντοτε κρατούσαν μια απόσταση ο ένας από τον άλλον, στα χωριά εκείνα. Οι Τούρκοι, αλλιώς μιλούσαν όταν ήταν μόνοι τους και δεν είχαν Ρωμιούς δίπλα τους. Κι οι Ρωμιοί το ίδιο. «Έτσι κι αλλιώς είναι παιδί και δεν θα καταλάβει» σκεφτόντουσαν οι μεγάλοι Ρωμιοί και μιλούσαν άνετα όταν ήμουν κοντά τους. Οι άνθρωποι της περιοχής εκείνης ήταν και φτωχοί και καβγατζήδες. Και ο Τούρκος με τον Τούρκο, και ο Ρωμιός με το Ρωμιό, και ο Τούρκος με το Ρωμιό μάλωναν πολύ συχνά. Αλλά όταν ο καυγάς ήταν ανάμεσα σε Τούρκο και Ρωμιό τα πράγματα άλλαζαν. Ο

ARİF HASAN TAHSİNLE SÖYLEŞİ

-Kitap ve yazılarınızda, hayatınızın belli bazı dönemlerinin Rumlarla geçtiğini öğrendik. Anılarınızda kalan iki toplumlu yaşam hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Hayatımın belli bir döneminde, ya da belleğimin bir yerinde Rumların yer aldığı bir gerçektir.

Dillirga'nın Aytotoro köyünde doğduğumu daha önce söyledim.

Doğduğum köyde hiç Rum yoktu. Ama biz Rumca konuşuyorduk. Dillirga köylerinin Lino-Bambagi köylerinden olduklarını 1974'ten sonra öğrenecektim.

Aytotoro'da doğdum ama, Mansura'da da evimiz ve malımız vardı. Mansura zaten,İngiliz Devrinde ayrıldı Aytotoro'dan. Mansura'da Rum vardı. Zaten o bölgede tek karışık köy Mansura idi. Geriye kalan köyler ya hep Rum'du ya da hep Türk'tü.

Civar köylerin insanları,Rum ya da Türk, gündüzleri Mansura'da toplanırlardı. Babam da hergün sabah,Aytotoro'daki evinden çıkar,Mansura'daki kahvehanemize gider, akşam üzeri geri gelirdi. Mansura'daki kahvehanemiz genellikle birisine kiralanmış olurdu. Ama kahvehanenin hemen yanında, babamın kendinin kullandığı ve hiç kiraya vermediği bir de evi vardı.

Küçük yaşlarda babama takılır, ben de, benden büyük kardeşimle beraber, Mansura'ya giderdim. Ve, sabahtan akşama kadar kahvehanedeki büyüklerin konuşmalarını dinler, davranışlarını izlerdim.

Rumları ben böyle tanıdım.

Kahvehanede Rumlarla Türkler biraradaydılar. Bazıları iskambil,brefa da oynarlardı. Kumarcılar başka mesele idi. Uzak köylerden Rum-Türk kumar oynamak için gelirlerdi ama, onlar pek karışmazlardı insan içine. Onlar arasında zaten insanca ilişki hiç görmedim. Birbirlerine hep düşmancaydı bakışları. Geriye kalanlarda olurdu bazen kaynaşma. Birbirleri ile uzun uzun sohbet eden bunlardı.

Bazen birlikte içki de içerlerdi.

Pazar günleri pek yakın değillerdi birbirleri ile onlar da. Kiliseden çıkıp gelen Rumlar o gün Türklerden ayrı otururlar,kendi aralarında konuşmayı tercih ederlerdi.

Doğrusunu isterseniz hep birbirlerini ayrı tutardı Kıbrıslı Türklerle Kıbrıslı Rumlar o köylerde.

Türkler yalnız kaldıklarında, aralarında Rum olmayınca, Rumlar varken konuştuklarından farklı konuşurlardı kendi aralarında.

Rumlar da öyle yaparlardı. Nasıl olmasa bu çocuktur anlamaz düşüncesi ile benim yanımda rahat konuşurdu Rumların büyükleri de. Bu yörenin insanları hem çok fakir idiler,hem de çok kavgacıydılar.

Hem Türk Türk'e,hem Rum Rum'a hem de Türk Rum olarak kavga ederlerdi.

Ama kavga bir Türk ile bir Rum arasında olursaydı,iş değişirdi. Kavga Rum-Türk kavgası sayılırdı. Ve,herkes kendini taraf sayardı iki kişinin genellikle içki masasında kendi aralarında çıkardıkları nedensiz kavgalarda. Bazan yakın köyler de karışırdı bu işlere. . .

Yani anlayacağınız, başka köylerde bilmem ama,Dillirga köylerinde,benim hatırladığım 1940'lı yıllardan beri,her zaman, bir Türk-Rum güvensizliği vardı.

30 Ağustos 1936'da Dillirga'nın Aytotoro köyünde doğdum. İlkokulu bu köyde okudum. Ortaokul ile liseyi Lefkoşa'da okudum. 1955 yılında Lise'den mezun oldum. 1955-56 ders yılında İstanbul Ekonomi ve Ticaret Okulu'na gittim. Birinci yıldan sonra vazgeçtim ve Kıbrıs'a döndüm. 1956-58 yıllarında iki yıl Special Constabulary olarak Baf Kapısı polisinin Motor Transport Bölümü'nde yazıcı olarak görev yaptım. Kasım 1958'de Ağırdağ İlkokulu'na geçici öğretmen olarak atandım. 1959 Eylül'ünde Kırnı İlkokulu'na nakledildim. Onbeş gün sonra Öğretmen Koleji'ne çağrıldım. Böylece 1959'da Öğretmen Koleji'ne başladım. 1961'de mezun oldum ve Lapta İlkokulu'na atandım. İki yıl Lapta'da öğretmenlik yaptım. 1963 Eylül ayında Fota Köyü'ne nakledildim. 21 Aralık 1963'e kadar bu köyde öğretmenlik yaptım. 21 Aralık 1963'ten Ağustos 1970'e kadar da Mücahitlik yaptım. 1958 yazında T. M. T'ye girmiştim. Bu arada 1968 yazında kurulan İlkokul Öğretmenler Sendikası'nın (Öğretmenler Sendikası)kurucuları arasında yer aldım.

1970 yılında Mücahitlikten terhis olduktan sonra Ortaköy'e öğretmen olarak atandım. Aynı yıl yeni açılan Göçmenköy İlkokulu'na nakledildim.

1971 yılında Öğretmenler Sendikası'nın Yönetim Kurulu'na seçildim. Ve faal üye olarak görev aldım. 1972'de yeniden seçildim ama daha sonra Yönetim Kurulu olarak istifa ettirildik ve yeniden aday olmamız yasaklandı.

1973'te Sendika Yönetim Kurulu'nun bir üyesi istifa edince onun yerine, yasağa rağmen ben atandım. Ve genel sekreterlik görevine getirildim.

Bundan önce de Öğretmenler Kooperatif Bankası'na seçilmiş ve Komite Başkanlığı'na getirilmiştim.

Mart 1974'te Sendika olarak yayınladığımız,hayat pahalılığına ilişkin bir bildiri nedeniyle askeri komutanı kızdırdık. Ve aynı amaçla, o zaman Cumhurbaşkan Muavini olan Denktaş'ın makam odasında,tüm sendikaların katılımı ile yapılan toplantıda yaptığım konuşma nedeniyle askeri komutanlar tarafından Sendikamız Yönetim Kurulu üyeleriyle birlikte tutuklandım. Arkadaşlarımın bir tanesi Mücahitti. O da tutuklandı. Mücahit olan arkadaşım hariç diğerleri ertesi gün sertbest bırakıldılar. Ben bir hafta tutuklu kaldıktan sonra Askeri Mahkeme'ye çıkarılmak üzere kefaletle serbest bırakıldım. Mücahit olan arkadaşıma 45 gün hapis cezası verilmişti.

Daha sonra Askeri Mahkeme'de kapalı olarak yargılandım ve Türkiye'ye hakaret ettiğim iddiasıyla üç ay hapse mahkum edildim Haziran 1974'te. . .

20 Temmuz 1974'te serbest bırakıldım. Kasım 1974'te yeniden öğretmenliğe dönebileceğim kararına varıldı. Ve,Lefkoşa'daki Atatürk İlkokulu'nda yeniden öğretmenliğe başladım.

τριών μηνών με την κατηγορία της προσβολής της Τουρκίας. Αυτό έγινε τον Ιούνιο του 1974...

Στις 20 Ιουλίου 1974 με άφησαν ελεύθερο. Το Νοέμβρη του 1974 αποφάσισαν ότι μπορώ να επιστρέψω στη διδασκαλία και άρχισα πάλι να εργάζομαι ως δάσκαλος στο Δημοτικό Σχολείο Ατατούρκ στη Λευκωσία.

Το 1975 εκλέχτηκα Πρόεδρος της Συντεχνίας Δασκάλων. Και το 1978 άρχισα να αρθρογραφώ στην εφημερίδα «ΣΟΖ» που εξέδιδε η συντεχνία μας.

Πριν από αυτό, ως Συντεχνία Δασκάλων υποστηρίξαμε την ίδρυση του Κόμματος Κοινοτικής Απελευθέρωσης. Και το υποστηρίξαμε μέχρι τις εκλογές του 1981. Τα αμέσως επόμενα χρόνια ανέλαβα μόνος μου την έκδοση της εφημερίδας «ΣΟΖ», η οποία είχε απαγορευτεί, και το κατάφερα για αρκετό καιρό. Το 1983 παραιτήθηκα από τη διδασκαλία και αφυπηρέτησα. Τον ίδιο χρόνο ως εκπρόσωπος της Συντεχνίας Δασκάλων μπήκα στην Ιδρυτική Βουλή. Εκεί υπηρέτησα 1,5 χρόνο. Και μένοντας πιστός στην απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Συντεχνίας ψήφισα κατά του συντάγματος του 1985. Και ακολούθως ως συντεχνία πραγματοποιήσαμε μια εκστρατεία κατά του συντάγματος τούτου. Το 1985 έβαλα υποψηφιότητα για την Προεδρία της Δημοκρατίας για να έχω τη δυνατότητα να μεταφέρω ελεύθερα από την τηλεόραση τις σκέψεις μου στο λαό. Κι έτσι τέλειωσε η θητεία μου στη Συντεχνία Δασκάλων.

Αργότερα μετέτρεψα την εφημερίδα «ΣΟΖ» σε περιοδικό του οποίου εκδόθηκαν 64 τεύχη.

Μετά συνέχισα να εκδίδω κατά διαστήματα την εφημερίδα «ΣΟΖ» ως εβδομαδιαία. Για κάποιο διάστημα αρθρογράφησα στην εβδομαδιαία εφημερίδα «Ντεμοκράτ». Το 1990 έβαλα υποψηφιότητα με το Κόμμα Νέα Κύπρος. Και το ίδιο έτος άρχισα να γράφω στην εφημερίδα του ίδιου κόμματος, «Γιενί Τσάγ».

Το 1991 πέρασα μια σοβαρή καρδιακή προσβολή. Και πήγα στο Λονδίνο για θεραπεία. Λόγω του ότι δεν ήμουν Άγγλος πολίτης δεν μου έκαναν μεταμόσχευση καρδιάς. Μου έκαναν μόνο φαρμακευτική αγωγή.

Εξέδωσα με τη σειρά τα ακόλουθα βιβλία: «Όσοι βαδίζουν τον ίδιο δρόμο δεν φτάνουν σε διαφορετικά σημεία», «Ευχές για επεισοδιακές εορτές», «Ο Πατέρας Νίκος», «Βλέπουμε το μέλλον αγνοώντας το παρελθόν», «Μέσα στη βρωμιά δεν μπορείς να φτιάξεις κήπο με ρόδα». Ο τίτλος «Μέσα στη βρωμιά δεν μπορείς να φτιάξεις κήπο με ρόδα» ήταν και ο τίτλος ενός άρθρου μου στην εφημερίδα «ΣΟΖ» το 1982 με το οποίο κατέκρινα το δικαστικό σύστημα. Και λόγω του άρθρου μου αυτού καταδικάστηκα σε φυλάκιση δύο μηνών. Αλλά η βουλή ψήφισε έναν ειδικό νόμο και μου παραχωρήθηκε αμνηστία μέσα σε λίγες μέρες.

Σήμερα αρθρογραφώ στην ημερήσια εφημερίδα «Αβρούπα». Παντρεύτηκα για δεύτερη φορά. Από τον πρώτο γάμο μου έχω τρεις γιους. Οι δύο εργάζονται στην Αυστραλία ως ηλεκτρολόγοι μηχανικοί. Ο τρίτος έχει ένα μπακάλικο στη Λευκωσία. Και οι τρεις έχουν παντρευτεί. Έχω έξη εγγόνια αλλά τα τέσσερα από αυτά ακόμα δεν μπόρεσα να τα δω. Ο πατέρας μου πέθανε το 1972. Η μητέρα μου ζει ακόμα. Έχω ένα μεγαλύτερο αδερφό ο οποίος εδώ και πολλά χρόνια ζει στο Λονδίνο.

καυγάς τότε γινόταν ελληνο-τουρκικός. Και όλοι έπαιρναν θέση στους άνευ λόγου καυγάδες που έβγαζαν δύο άνθρωποι στο τραπέζι του ποτού. Και μερικές φορές αναμιγνύονταν και τα κοντινά χωριά στους καυγάδες αυτούς...Δηλαδή με άλλα λόγια, δεν ξέρω στα άλλα χωριά αλλά, στα χωριά της Τηλλυρίας πάντοτε υπήρχε μια έλλειψη εμπιστοσύνης ανάμεσα σε Τούρκους και Ρωμιούς.

Σαν παιδιά, ποτέ δεν μπορέσαμε να γίνουμε φίλοι με τα ελληνόπουλα. Όλες οι σχέσεις μας κατέληγαν σε καυγάδες. Κάποια περίοδο γίναμε φίλοι με κάτι παιδιά από τον Πύργο. Νομίζω πήγαινα στο Γυμνάσιο τότε. Είχαν έρθει στο χωριό μας και μετά με κάλεσαν μαζί με έναν άλλο φίλο στο χωριό τους. Πήγαμε. Αλλά μόλις φτάσαμε μας επιτέθηκαν και μας κυνήγησαν έξω από το χωριό.

> Για να πω την αλήθεια εκτιμώ και όλους τους άλλους που πήραν μέρος στον αγώνα κατά της Αγγλικής Αποικιοκρατικής Διοίκησης. Το έχω γράψει και άλλες φορές. Θα το επαναλάβω και τώρα. Εάν το σημείο εκκίνησης δεν ήταν η Ένωση αλλά η Ανεξαρτησία, οπωσδήποτε κι εγώ, όπως θα έκαναν πολλοί Τούρκοι, θα έπαιρνα μέρος στον κατά των Άγγλων ένοπλο αγώνα.

Σήμερα σκέφτομαι μήπως το πρόβλημα ανάμεσα στους ανθρώπους αυτούς ήταν πρόβλημα Λινοπάμπακων. Διότι, σήμερα ξέρουμε ότι οι άνθρωποι αυτοί για τους οποίους μιλάμε, οι περισσότεροι είναι συγγενείς μεταξύ τους. Θέλω να πω ότι, εδώ που τα λέμε και σήμερα συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο, αλλά τον καιρό εκείνο έβλεπε και ήξερε ο ένας τον άλλο, και είχαν κρύψει πολύ καλά τη συγγένεια τους. Και γι΄ αυτό το λόγο, λέω, μήπως και ο ύπουλος καυγάς μεταξύ τους οφειλόταν στο γεγονός ότι ορισμένοι είχαν ασπαστεί το μουσουλμανισμό και ορισμένοι το χριστιανισμό. Διότι, το Κυπριακό μπήκε πολύ αργότερα ανάμεσα τους.

Αλλά και πάλι, σκέφτομαι, μπορεί να υπήρχε και πιο πριν. Διότι ο πατέρας μου, ο οποίος γεννήθηκε το 1888 για ποιό λόγο στα νιάτα του να περιμένει σκοπιά στο χωριό του με το φόβο της επιδρομής των Ρωμιών; Η αλήθεια είναι ότι, πραγματικούς φίλους από τους Ρωμιούς έκανα μετά το 1974. Στις συναντήσεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Συντεχνιών Δασκάλων μπόρεσα για πρώτη φορά στη ζωή μου να επικοινωνήσω πραγματικά με τους Ρωμιούς.

Πρέπει να παραδεχτείτε ότι εσείς οι Ρωμιοί, γενικά κοιτάτε αφ' υψηλού τους άλλους. Έτσι αντιμετώπιζαν και τους Τουρκοκύπριους οι Ρωμιοί. Οι Ελληνοκύπριοι δεν είναι και τόσο ανοιχτόκαρδοι όπως τους Τουρκοκύπριους. Δεν λένε ανοιχτά τις σκέψεις τους στο βαθμό που το κάνουν οι Τουρκοκύπριοι. Νομίζω ότι πολύ δύσκολα μπορεί να είναι κανείς σίγουρος για το ό,τι αυτά που λένε οι Ελληνοκύπριοι είναι και αυτά που σκέφτονται.

Για να μην παρεξηγηθώ. Δεν εννοώ ότι λένε ψέματα. Διότι το ψέμα είναι κοινό χαρακτηριστικό όλων των Κυπρίων. Όπως κοινό χαρακτηριστικό τους είναι και το να μιλάνε ανάλογα με το ποιον έχουν απέναντί τους.

Çocuk olarak,Rum çocuklarıyla arkadaş olmamız hiç mümkün olmadı. Her başlattığımız ilişki kavga ile sonuçlandı.

Bir ara Pirgo Köyü'nden bazı arkadaşlarım olmuştu. Orta okula giderdim galiba o zamanlar. Bizim köye geldiler,sonra da beni bir arkadaşımla köylerine yani Pirgo'ya davet ettiler. Gittik. Ama gider gitmez bize saldırdılar,ve bizi köyün dışına kadar kovaladılar.

Bugün "Acaba Lino-Bambaggi sorunu muydu bu insanların arasındaki sorun"diye düşünüyorum.

Çünkü bugün, konusunu ettiğimiz bu insanların artık,birbirlerine akraba olduklarını da biliyoruz.

Doğrusu şu ki,o günler,bugün de öyle davranırlar ya,ama o gün birbirlerini görüyor ve biliyordu büyükler,çok iyi saklamışlardı akrabalıklarını. O nedenle, ola ki diyorum,aralarındaki sinsi kavga, bazılarının müslümanlığı,bazılarının Ortodoksluğu kabul ettiklerindendi.

Kıbrıs meselesi aralarına çok sonra girdi çünkü benim hatırladığım yıllarda.

Ama daha önce vardı galiba. Çünkü babam,1888'de(Bin sekiz yüz seksen sekiz) doğduğu halde,gençliğinde Rumlar köyü basmasınlar diye nasıl nöbet tutacaktı?

Gerçek şu ki ben,Kıbrıslı Rumlar arasında dostlara 1974 sonrasında sahip oldum. Dünya Öğretmenler Sendikaları'nın toplantıları nedeniyle tanıştığım Rumlarla iletişim kurabildim ilk kez hayatımda.

Kabul etmelisiniz ki,Rumlar olarak,genelde insanlara tepeden bakar bir haliniz vardır. Kıbrıslı Türklere de öyle bakıyordu Kıbrıslı Rumlar.

Kıbrıslı Rumlar,Kıbrıslı Türkler kadar açık yürekli de değillerdir. Düşündüklerini Kıbrıslı Türkler kadar açık söylemez Kıbrıslı Rumlar.

Çoğu Kıbrıslı Rum'un, söylediği ile düşündüğünün ayni olduğunu bilmek kolay değildir.

Yanlış anlaşılmasın. Söylemek istediğim yalancılık değildir. Çünkü yalancılık Kıbrıslıların ortak özelliklerindendir. Adamına göre konuşmak da Kıbrıslıların ortak bir özelliğidir.

Kıbrıslı Rumların genelde düşündüklerini söylemedikleri konusunu,"Kıbrıs'ın Dostları"nın bir toplantısından sonra bir Yunanlı Armatör ortaya atmış şöyle demişti: "Kıbrıslı Rumlar sizin gibi düşündüklerini açıkça söyleyemediler. Çünkü,Yunanlılar gibi,Araplar gibi,uzun süre işgal altında yaşadılar. "

Bana sorarsanız gerekçesi yanlıştır. Çünkü Yunanlılar ile Kıbrıslı Rumların Osmanlı'daki yerleri,Türklerin çok önündeydi.

Ama bu konu uzun bir konu. Ancak tartışılması ve açığa çıkarılması gereken bir konu çünkü,Türk-Yunan düşmanlığı tarihi bir yanılgıdır. Ve Osmanlı gerçeği çözülmeden, çözülmesi çok zor hale getirilmiştir.

Markos Drakos'u tanıyor muydunuz?Hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Markos'u yüz yüze hiç tanımadım. İngilizlere karşı mücadelede iyi bir savaşçı olduğunu duyar,o nedenle takdir ederdim. İngiliz Sömürge Yönetimi'ne karşı savaşan diğer EOKA'da görev alanları da takdir ederdim doğrusunu isterseniz. Daha önce yazdım . Tekrar edeyim . Enosis değil de bağımsızlık için yola çıkılsaydı,çoğu Türk gibi ben de,mutlaka,İngiliz'e karşı silahlı direnişte yer alırdım.

> Gerçekler saklı durdukça Rumlara Türklerin kendilerine düşman olmadıklarını ,ya da Türklere Rumların kendilerine düşman olmadıklarını nasıl anlatacaksınız? Düşmanlıkların yalanların üzerine,dostlukların ise gerçeklerin üzerine bina edildikleri gerçeğini dikkatten uzak tutmazsak,yapmamız gereken ortadadır.
> Ve ,odur yapmaya çalıştığımız.

1975'te Öğretmenler Sendikası'nın Genel Başkanlığı'na seçildim. 1978 yılında Sendika'nın yayınladığı Söz gazetesinde yazı yazmaya başladım.

Bundan önce, Öğretmenler Sendikası olarak,TKP'nin kurulmasına destek verdik. 1981 seçimlerine kadar da destekledik TKP'yi.

Daha sonraki yıllarda, kapanan Söz gazetesini yayınlamayı tek başıma üslendim epey de götürdüm.

1983 yılında öğretmenlikten istifa edip emekli oldum.

Ayni yıl Öğretmenler Sendikası'nın temsilcisi olarak Kurucu Meclis'e girdim. Bir buçuk yıl görev yaptım Kurucu Meclis'te.

Ve, Sendika Genel Kurulu'nun kararına uygun olarak 1985 Anayasası'na "hayır"oyu kullandım. Sonra da Sendika olarak bu Anayasa'ya "hayır"kampanyası sürdürdük.

1985 yılında, televizyon ekranından konuşabilmek ve halka düşüncelerimi aktarabilmek amacıyla Cumhurbaşkanlığı adayı oldum.

Ve, Öğretmenler Sendikası'ndaki görevim de böylece son buldu.

Daha sonra Söz gazetesini 64 sayı dergi olarak yayınladım.

Sonra yeniden arada sırada haftalık olarak Söz gazetesini yayınladım. Bir süre haftalık Demokrat gazetesinde yazdım. 1990'da YKP'den aday oldum. Ve YKP'nin gazetesi Yeni Çağ'da 1990'da yazı yazmaya başladım.

1991'de ağır bir kalp krizi geçirdim. Londra'ya tedaviye gönderildim. İngiliz yurttaşı olmadığım için bana kalp nakli yapılmadı. İlaç tedavisi beni ayağa kaldırdı.

Sırasıyle Aynı Yolu Yürüyenler Farklı Yerlere Varamazlar,Nice Vukuatlı Bayramlara, Nigose Baba,Geçmişi Unutmadan Geleceğe Bakmak,Çirkef Yatağının Ortasında Gülistanlık Olmaz adlı kitaplarımı yayınladım.

Çirkef Yatağı'nın Ortasında Gülistanlık Olmaz,1982'de Söz gazetesinde yayınlanan ve Yargı Organını eleştiren bir makalemin adıdır.

Ve,bu makale ile iki ay hapse mahkum edildim. Ama meclis, özel bir af yasası ile birkaç gün içinde beni hapisten çıkardı.

Bugün günlük yayınlanan Avrupa Gazetesi'nde yazı yazmaktayım. İkinci kez evlendim. İlk evliliğimden üç oğlum vardır. İlk ikisi elektronik mühendisi olarak Avustralya'da çalışmaktadırlar. Üçüncüsü Lefkoşa'da bir bakkaliye çalıştırmaktadır. Her üçü de evlidirler. Altı torun sahibiyim. Altı torun sahibiyim ama dört tanesini görme imkanım henüz olmadı.

Babam 1972'de öldü. Annem hayattadır. Benden büyük bir erkek kardeşim vardır ve uzun yıllardan beri Londra'da yaşamaktadır.

Το θέμα αυτό το είχε θέσει ένας Ελλαδίτης εφοπλιστής σε μια συνάντηση των "Φίλων της Κύπρου" και είχε πει το εξής: "Οι Ελληνοκύπριοι δεν μπόρεσαν να πουν, όπως εσείς, ανοιχτά τις σκέψεις τους. Διότι όπως και οι Ελλαδίτες, οι Άραβες, έζησαν κι εκείνοι για πολλά χρόνια κάτω από κατοχή".

Αλλά κατά τη γνώμη μου η αιτία δεν πρέπει να είναι αυτή. Διότι η θέση τόσο των Ελλήνων όσο και των Ελληνοκυπρίων μέσα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία ήταν πολύ καλύτερη από αυτήν των Τούρκων.

Αλλά αυτό είναι ένα άλλο θέμα το οποίο θέλει πολλή συζήτηση, η οποία κάποια στιγμή πρέπει να γίνει. Διότι η ελληνο-τουρκική έχθρα είναι μια ιστορική πλάνη. Και έτσι όπως την έκαναν είναι πολύ δύσκολο να εξαλειφθεί χωρίς να αναλυθεί η οθωμανική πραγματικότητα.

- Γνωρίζατε το Μάρκο Δράκο; Τι μπορείτε να μας πείτε γι' αυτόν;

- Το Μάρκο δεν τον είχα γνωρίσει προσωπικά. Άκουγα ότι ήταν ένας πολύ καλός μαχητής στον αγώνα ενάντια στους Άγγλους, και για το λόγο αυτό τον εκτιμούσα. Για να πω την αλήθεια εκτιμώ και όλους τους άλλους που πήραν μέρος στον αγώνα κατά της Αγγλικής Αποικιοκρατικής Διοίκησης. Το έχω γράψει και άλλες φορές. Θα το επαναλάβω και τώρα. Εάν το σημείο εκκίνησης δεν ήταν η Ένωση αλλά η Ανεξαρτησία, οπωσδήποτε κι εγώ, όπως θα έκαναν πολλοί Τούρκοι, θα έπαιρνα μέρος στον κατά των Άγγλων ένοπλο αγώνα.

- Τον τελευταίο καιρό, στην εφημερίδα Αβρούπα αναλύετε τα γεγονότα της περιόδου 1963 - 1964. Γιατί είναι τόσο σημαντική η κατεδάφιση των ταμπού; Γιατί νιώθετε αυτήν την ανάγκη;

- Εάν δεν πέσουν τα ταμπού, οι άνθρωποι δεν μπορούν να δουν την πραγματικότητα. Με μια άλλη φράση, τα ταμπού καλύπτουν την πραγματικότητα. Ενώ χωρίς την αποκάλυψη της πραγματικότητας οι εχθρότητες δεν εξαλείφονται. Είναι εύκολο να πούμε ότι το Κυπριακό δεν είναι διαμάχη ανάμεσα στους Τουρκοκύπριους και τους Ελληνοκύπριους. Αλλά χωρίς να ρίξουμε τα ταμπού δεν μπορούμε να το κάνουμε κατανοητό αυτό το πράγμα.

Όταν κρύβουμε τις αλήθειες πώς θα μπορέσουμε να εξηγήσουμε στους Τούρκους ότι οι Ρωμιοί δεν είναι εχθροί τους, ή στους Ρωμιούς ότι οι Τούρκοι δεν είναι εχθροί τους; Εάν έχουμε πάντα υπόψη μας ότι οι εχθρότητες χτίζονται πάνω στο ψέμα, και οι φιλίες πάνω στην αλήθεια, τότε θα βρούμε πολύ εύκολα αυτό που πρέπει να κάνουμε. Κι αυτό είναι που προσπαθούμε να κάνουμε.

- Πώς βλέπετε τον κύριο Ντενκτάς; Τι σκέφτεστε γι' αυτόν;

- Από την άποψη του ξεπεράσματος των εμποδίων και της ανόδου στην κορυφή, είναι ένας γίγαντας.

Αλλά από την άποψη των υπηρεσιών του προς τους Τουρκοκύπριους κατά τη μακρόχρονη εξουσία του είναι ένας αποτυχημένος. Εάν λάβουμε υπόψη ότι κατά τη διάρκεια της εξουσίας του οι Τουρκοκύπριοι έχουν μετατραπεί σε μια μειονότητα και στο Βορρά της Κύπρου, θα δούμε ξεκάθαρα την κατάσταση. Έχετε δει άλλον ηγέτη ο οποίος κατάφερε να εκμηδενίσει την οικονομία της κοινότητας του και παρόλα αυτά να έχει παραμείνει στην εξουσία; Ο κ. Ντενκτάς πρέπει να είναι ο μοναδικός ηγέτης ο οποίος το έχει καταφέρει.

Αλλά το μεγαλείο δεν μετριέται μόνο με τις υπηρεσίες προς τον λαό...

Son zamanlarda Avrupa Gazetesinde tarihin derinliklerinde kalmış 1963-1964 olaylarını irdelemektesiniz. Tabuların yıkılması niye sizce bu kadar önemli?Bu ihtiyacı niye hissettiniz?

Tabular yıkılmadan insanlar gerçekleri göremezler. Bir başka deyişle,gerçekleri perdeleyen tabulardır.

Oysa gerçekler ortaya çıkmadan düşmanlıklar ortadan kaldırılamazlar.

Kıbrıs kavgasının Kıbrıslı Türklerle Kıbrıslı Rumların kavgası olmadığını söylemek kolaydır. Ama anlatmak, duyurmak ve kabul ettirmek zordur tabuları yıkmadan.

Gerçekler saklı durdukça Rumlara Türklerin kendilerine düşman olmadıklarını, ya da Türklere Rumların kendilerine düşman olmadıklarını nasıl anlatacaksınız? Düşmanlıkların yalanların üzerine,dostlukların ise gerçeklerin üzerine bina edildikleri gerçeğini dikkatten uzak tutmazsak,yapmamız gereken ortadadır.

Ve, odur yapmaya çalıştığımız.

Sn Denktaş'ı nasıl görüyorsunuz? Nasıl bilirsiniz?

Engelleri aşıp tepeye tırmanmak, ve tepede kalmak açısından bakarsak bir devdir.

Ama,uzun iktidarı süresince, Kıbrıslı Türklere verdiği hizmetler açısından bakarsak,çok başarısız bir kimsedir Sn. Denktaş.

Sn. Denktaş iktidarda iken Kıbrıslı Türkler Kıbrıs'ın Kuzeyi'nde de azınlığa düşerlerse, durumu belli değil midir?

Siz, bir toplumun ekonomisini sıfırlayıp da iktidarda kalabilen bir lider gördünüz mü hiç?

Sn. Denktaş herhalde bunu başarabilen tek liderdir.

Büyüklük sadece halka verilen hizmetle ölçülmez ki. . .

İngiliz Sömürge Yönetimi'ne karşı savaşan diğer EOKA'da görev alanları da takdir ederdim doğrusunu isterseniz. Daha önce yazdım . Tekrar edeyim . Enosis değil de bağımsızlık için yola çıkılsaydı,çoğu Türk gibi ben de,mutlaka,İngiliz'e karşı silahlı direnişte yer alırdım.

Plutis Servas

RESTOROSYANA LONDRA'DAN BAŞLAMA ÇAĞRISI

Anna Andreu

Ο Πλουτής Σέρβας γεννήθηκε στη Λεμεσό το 1907. Από παιδί τον αγκάλιασαν τα μηνύματα της Γαλλικής και της μεγάλης Οκτωβριανής Επανάστασης.

Σπούδασε στη Μόσχα κοινωνικές επιστήμες και υπήρξε Γενικός Γραμματέας του Κομμουνιστικού Κόμματος Κύπρου και του ΑΚΕΛ. Διετέλεσε αιρετός Δήμαρχος Λεμεσού από το 1943-1949.

Το 1948 εξέφρασε τις πρώτες διαφωνίες του προς τη γενική πολιτική του ΑΚΕΛ και το 1952 αποβλήθηκε από τις τάξεις του κόμματός του.

Για τις παράνομες δραστηριότητές του βασανίστηκε και εξορίστηκε από την Ελλάδα το1935 και φυλακίστηκε από τους βρετανούς αποικιοκράτες το 1948.

Απαρχής αντέδρασε στη γραμμή Μακαρίου και αντιτάχθηκε δημοσιογραφικά στη γενική στρατηγική και τακτική του.

Οι δραστηριότητές του στα τελευταία τριάντα χρόνια περιορίστηκαν στη δημοσιογραφία και από το 1974, όντας πρόσφυγας στην Αθήνα, προσφέρει αρθρογραφία στα έντυπα της Ελλάδας "Καθημερινή", "Εξόρμηση", "Αντί" και άλλα.

Από τη συγγραφική του εργασία ξεχωρίζει "Η Άνοιξη της Πράγας και η Σοβιετική Εισβολή".

Επιστρέφοντας στην πατρίδα το 1987, παρά την ελαττωμένη όρασή του, εξακολουθεί να επιδίδεται στη δημοσιογραφία, με έκτακτη αλληλογραφία στην "Αλήθεια" και το "Φιλελεύθερο". Στο μεταξύ έχει συμπληρώσει την εξάτομη εργασία του "Ευθύνες" και εξέδωσε και άλλα βιβλία.

Plutis Servas 1907'de Limassol'da doğdu.
Genç yaşta Fransız ve Ekim devrimlerinin etkisinde kaldı.
Moskova'da Sosyal Bilimler Eğitimi gördü.ve Kıbrıs Komünist Partisi AKEL'in Genel Sekreterliğini yaptı.1943-1949 yılları arasında Limasol Belediye Başkanlığı yaptı.
1948'de AKEL'in genel politikaları ille ilglili memnuniyetsizliğini dile getirdi ve 1952'de partiden atıldı.1935'te Yunanistanda işkence gördü ve sürgüne gönderildı. ve 1948'de Ingiliz sömürge yönetimı tarafından tutuklandı.
Makarios çizgisine karşıydı ve bir gazeteci olarak kendi alternatif strateji ve taktiklerini yazdı.
Son 30 yıldır çalışmaları gazetecilik ile sınırlı kaldı ve 1974'ten itibaren Atina'da bir göçmen olarak Yunan basınında Kathimerinı,Eksormisi, Andi ve benzeri gazetelerde yazılar yazdı.
Yazılı çalışmaları arasında "Prak Baharı ve Sovyet İşgali önemli bir yer tutar.
1987'de ülkesine döndükten sonra zayıf gözlerine rağmen Alithia ve Filelefteros gazetelerinde makaleler yazmaya devam ediyor.

"Ας το πούμε ανοιχτά, ζούμε σε μια φρενοβλάβεια σήμερα στην Κύπρο, είναι μια μεγάλη ανόητη κατάσταση". Ο Πλουτής Σέρβας πικραμένος, χαμήλωσε το βλέμμα και για μια στιγμή φάνηκε να περνάει από το πρόσωπό του όλος ο πόνος και ο καϋμός μέσα στον οποίο, οι δύο κοινότητες, Ε/Κ και Τ/Κ ζουν τις τελευταίες δεκαετίες. Αλλά αμέσως το πρόσωπό του φωτίστηκε, μια λάμψη φάνηκε στα μάτια του και χτυπώντας το χέρι στο τραπέζι, είπε πως "η αποκατάσταση καλείται να αρχίσει από το Λονδίνο"!

"Açık bir şekilde söyleyelim, bugün Kıbrısta bir çılgınlığı yaşıyoruz ve akıl dışı bir durum söz konusu." Acılı Plutis Servas, bakışlarını kıstı ve son yıllarda Kıbrıslırumlar ile Kıbrıslıtürklerin yaşadığı acıların ve kederin bir an yüzünü gölgelediği görüldü. Fakat sonra yüzü hemen aydınlandı, gözlerinde bir ışık yandı ve elini masaya vurarak "restorasyon Londra'dan başlamalı" dedi.

Πλουτής Σέρβας

Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΛΕΙΤΑΙ ΝΑ ΑΡΧΙΣΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ

Της Άννας Ανδρέου

Ο Πλουτής Σέρβας εξήγησε πως αν λαμβανόταν υπόψιν ότι το Λονδίνο πλημμύρισε από Ε/Κ πρόσφυγες και Τ/Κ πρόσφυγες, τότε αυτός ο παράγων θα μπορούσε να καλλιεργείτο, εφόσον αμφότεροι είναι πρόσφυγες και αμφότεροι θεωρούν την Κύπρο ως πατρίδα τους, και θα δημιουργείτο μια ισχυρή βάση για να μπορέσουμε να επαναφέρουμε τα πράγματα στην ορθή πορεία.

Σήμερα αυτός ο παράγων καταπνίγεται στην Κύπρο, από τη μια μεριά από τους κομματάρχες της Κύπρου και από την άλλη από τη βουλιμία της Αμερικής και της Τουρκίας, διευκρίνησε ο κ. Σέρβας.

Τόνισε ότι πρέπει να αρχίσουν να γίνονται στο Λονδίνο κοινές συγκεντρώσεις, Ε/κ και Τ/κ προσφύγων που έχουν τις ίδιες πληγές και το ίδιο όραμα να επιστρέψουν στην πατρίδα τους, διευκρινίζοντας ότι η προσπάθεια πρέπει να αρχίσει από εκεί όπου μπορούν να συναντούνται ελεύθερα Ε/κ και Τ/κ πρόσφυγες.

Εθνικισμός

Αλλά ποιος είναι ο ρόλος του παράγοντα εθνικισμός? "Εμείς που ζήσαμε μια ολόκληρη ζωή στην Κύπρο, ο εθνικισμός αρχίζει από την πρώτη μέρα που κάθεται στο θρανίο, μαθητής. Κατά κάποιο τρόπο σε ορισμένα στρώματα στην Κύπρο έχει σπάσει αυτός ο εθνικισμός. Διατηρείται σε ορισμένους που ονειρεύονται το Γρίβα και το Μακάριο. Και περισσότερο στη δική μου πόλη, τη Λεμεσό την αγαπημένη. Δυστυχώς και στους Τ/Κ έχει διεισδύσει ο εθνικισμός", λέει.

"Στην εποχή μας δεν υπηρχε εθνικισμός ανάμεσα στους Τ/Κ. Τώρα καλλιεργείται με διάφορες μέθοδους, που αρχίζουν από το σχολείο τους και φτάνουν ως την τρομοκρατία του Ντενκτάς", παρατηρεί ο κ. Σέρβας προσθέτοντας ότι "εντούτοις σήμερα τον εθνικισμό πρέπει να τον αντικαταστήσει ο πατριωτισμός, δηλαδή η αγάπη προς τον τόπο όπου γεννηθήκαμε και ζούμε".

Ωστόσο αναφέρει ότι "δυστυχώς σήμερα τα νέα παιδιά, τουρκόπουλα και ελληνόπουλα, μπλεγμένα μέσα στα συρματομπλέγματα, αναγκάζονται να μορφώνονται και να εκπαιδεύονται διαφορετικά..."

Μακάριος

Ο Πλουτής Σέρβας στη συνέχεια ανατρέχει στο παρελθόν. Ψάχνει για τα λάθη που οδήγησαν τις δύο κοινότητες να ζουν χωριστά και σταματά στην προσωπικότητα του Μακαρίου. "Δυστυχώς ο Μακάριος απομάκρυνε τις δύο κοινότητες. Η εκπαίδευσή του ήταν συνδεμένη με την ελληνική φυλή και το όνειρό τοΰ ήταν να ενώσει την Κύπρο με την Ελλάδα.

Μετά το '60, όταν έγινε η διάσκεψη στο Λάνκαστερ Χάουζ και υπογράφτηκε η ανεξαρτησία της Κύπρου, ο Καραμανλής είπε ότι 'ένοιωσα την ευτυχέστερη μέρα της ζωής μου'. Και ο Μακάριος τότε είπε 'θα κάνω την Κύπρο ανεξάρτητη, να φωτοβολεί και θα είναι μια γέφυρα που θα ενώνει την Ανατολή και τη Δύση". Αυτά ήταν τα πρώτα λόγια του

Πρέπει να αρχίσουν να γίνονται στο Λονδίνο κοινές συγκεντρώσεις, Ε/Κ και Τ/Κ προσφύγων που έχουν τις ίδιες πληγές και το ίδιο όραμα να επιστρέψουν στην πατρίδα τους, διευκρινίζοντας ότι η προσπάθεια πρέπει να αρχίσει από εκεί όπου μπορούν να συναντούνται ελεύθερα Ε/Κ και Ε/Κ πρόσφυγες.

Plutis Servas, Londra'nın, Kıbrıslırum ve Kıbrıslıtürk göçmenlerle dolduğunun dikkate alınması durumunda, her ikisi de göçmen olduğundan ve her ikisi de Kıbrıs'ı vatanları olarak gördüğünden bu faktörün işlenebileceğini ve bunun da olguları doğru yola getirmek için güçlü bir temel yaratabileceğini anlattı.

Servas, bugün bu etkenin, bir yandan siyasi parti liderleri ve diğer yanda Amerika ve Türkiye'nin açgözlülüğü nedeniyle Kıbrıs'ta boğulduğunu anlattı.

Kıbrıslıtürk ve Kıbrıslırum göçmenlerin özgür bir şekilde buluşabilmelerinden söz eden Servas, Londra'da ayni dertlerle boğuşan ve vatanlarına dönüş hedefi bulunan Kıbrıslıtürk ve Kıbrıslırum göçmenlerin ortak katılımı ile etkinliklerin başlaması gerektiğini vurguladı .

Milliyetçilik

Milliyetcilik faktörünün rolü nedir? "Bütün bir ömrü Kıbrıs'ta geçiren bizler için milliyetçilik, öğrencinin okul sırasına oturduğu günden başlar. Kıbrıs'ta bazı kesimleri bu milliyetçilik bir biçimde patlatmıştır. Grivas'ı Makarios'u hayal edenlerde bu hala korunuyor. Özellikle benim kentimde; sevgili Limasol'da... Ne yazık ki milliyetçilik Kıbrıslıtürklere de nüfuz etti."diyor.

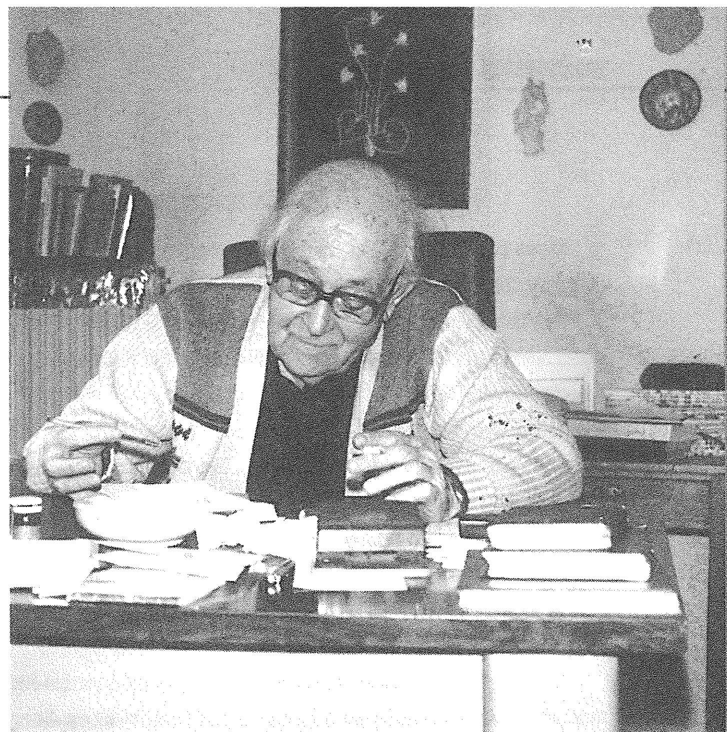
Servas "Bizim dönemimizde Kıbrıslıtürkler arasında milliyetçilik yoktu" derken "Şimdi, okullardan başlayarak Denktaş'ın terörüne dek farklı yöntemlerle işleniyor" gözleminde bulunuyor ve "Bütün bunlara rağmen, bugün milliyetçilik yurtseverlikle yer değiştirmeli, yani doğduğumuz ve yaşadığımız yere duyduğumuz sevgiyle yer değiştirmeli" diye ekliyor.

"Ne yazık ki bugün Kıbrıslırum ve Kıbrıslıtürk çocuklar dikenli tellerle sarmalanarak farklı bir şekilde okutuluyor, eğitiliyor..."

Makarios

Plutis Servas devamla geçmişi hatırlıyor. İki toplumu ayrı ayrı yaşamaya götüren yanlışları arıyor ve Makarios'un kişiliği üzerinde duruyor. "Ne yazık ki Makarios iki toplumu birbirinden uzaklaştırdı. Aldığı eğitim Helen ırkı ile bağlantılıydı ve rüyası Kıbrıs'ı Yunanistan ile birleştirmekti."

60"dan sonra Lanchester House konferansı olup Kıbrıs'ın bağımsızlık anlaşması imzalandığında Karamanlis, "bunu yaşamımın en mutlu günü olarak hissettim" dedi. Makarios da o zaman "Işık saçması ve doğu ile batıyı birleştirmesi için Kıbrıs'ı bağımsız yapacağım" dedi. "Anlaşmanın imzalanması sonrası Makarios'un ilk sözleri bunlardı. Fakat Kıbrıs'a geri dönünce bağımsızlık aklından uçup gitti ve onun yerini yine enosis rüyası aldı. Dudakları bağımsızlığı ifade ederken

Μακάριου μετά από την υπογραφή του. Αλλά όταν γύρισε στην Κύπρο, από το μυαλό του αποσπάστηκε η ανεξαρτησία και μεταπήδησε σε ενωτικά όνειρα. Το είπαν τα χείλη του να κάνουν ανεξαρτησία, ενώ στο μυαλό του ήταν να κάνει μια ανεξαρτησία η οποία είχε το δικαίωμα σε λίγο να ενωθεί με την Ελλάδα.

Γι αυτό το λόγο ο Μακάριος δεν φρόντισε να πει στον Κιουτσιούκ, 'αφού συμφωνήσαμε, δώσαμε τα χέρια, ας πάμε τώρα να καλέσουμε το λαό της Κύπρου στην Πλατεία της Αρχιεπισκοπής, να εκφωνήσουμε από κοινού λόγο, αφού εκπροσωπώ τους Ε/Κ και εσύ τους Τ/Κ και κατόπιν να πάμε στην καρδιά της Αγιάς Σοφιάς και μαζί πάλι να εκφωνήσουμε λόγους για να συνενώσουμε το λαό'.

Επαναλαμβάνω, αυτό ούτε καν πέρασε από το μυαλό του Μακάριου. Το μυαλό του γονιμοποιόταν από σκέψεις πως να φτάσει στην Ένωση", σημειώνει ο κ. Σέρβας.

Θυμάται ότι "μόλις επέστρεψαν πίσω από το Λονδίνο, το ΑΚΕΛ που ήταν τότε ισχυρό πήγε στον Μακάριο για να που πει ότι πρέπει να βρούμε τον τρόπο να φέρουμε πιο κοντά τους Ελληνες μαζί με τους Τούρκους. Αλλά η ιδέα του Μακαρίου , και την μεταφέρω επί λέξη όπως την καταγράφει ο Ανδρέας Φάντης στο βιβλίο του, ήταν ότι 'έχω δώσει οδηγίες στον Κληρίδη να είναι σκληρός με τους Τούρκους, διότι εδώ δεν έχουμε το Λάγκαστερ Χάους.'!

Ο κ. Σέρβας παρατηρεί ότι "αυτή είναι μια μαρτυρία ότι ο Μακάριος ήταν τόσο εθνικιστής που ένιωθε ότι έπρεπε να πεθάνει ως ο άνθρωπος που ένωσε την Κύπρο με την Ελλάδα και όπως εξιστορεί και ο Γαρουφαλιάς στα βιβλία του είχε και το όραμα να γίνει ο Πρόεδρος της Ελλάδας".

Ωστόσο προσθέτει "δεν μπορώ να του καταλογήσω κακή πρόθεση. Του καταλογίζω πως είχε ανώριμο μυαλό. Δεν μπορούσε να βλέπει τις εξελίξεις. Δεν μπορούσε να δει ότι είχαμε μια νέα κατάσταση".

Ντενκτάς

Για τον Ντενκτάς λέει επίσης ότι "ήταν ένας εθνικιστής, ο οποίος απέκτησε τις γνώσεις και τη φιλοσοφία του σπουδάζοντας στην Αγγλία. Εξελίχθη κι αυτός με το πνεύμα, όχι μόνο να διχοτομήσει την Κύπρο, αλλά να πάρουν ολόκληρη την Κύπρο και να την ενώσουν με την Τουρκία, να γίνει κι αυτός ηγέτης της Τουρκίας".

Ο Ντενκτάς συμμετείχε στη διασκεπτική που κάλεσαν οι εγγλέζοι για να μας δώσουν το Σύνταγμα, το οποίο ο Αβέρωφ το θεωρεί σαν την πρώτη χαμένη ευκαιρία. "Εμείς οι αριστεροί πήγαμε, με επικεφαλής τον πατέρα του σημερινού Προέδρου της Δημοκρατίας, Ιωάννη Κληρίδη, και ο Ντενκτάς διακήρυττε τότε ότι 'Κύριοι, εμείς θεωρούμε την Κύπρο πατρίδα μας, αν κάποτε οι Άγγλοι θέλουν να φύγουν από την Κύπρο, οφείλουν να την παραδώσουν στην Τουρκία, που ήταν η προκάτοχος των Βρετανών'.

aklında kısa sürede Yunanistan'la birleşme hakkı olan bir bağımsızlık vardı."

Bu nedenden dolayı Küçük'e "madem anlaştık, el ele verdik, ben Kıbrıslırumları sen Kıbrıslıtürkleri temsil ettiğinden, gel gidelim, Kıbrıs halkını Başpiskoposluk Meydanı'na davet edelim, orda ortak bir söylev verelim, sonra da Ayasofya meydanına gidelim ve orda da halkı birleştirmek için yine ortak söylev verelim" demeye bakmadı."

Servas, "Tekrarlıyorum, bu Makarios'un aklından bile geçmedi. Aklı, Enosise nasıl ulaşacağı düşüncesi ile dölleniyordu" diye ekliyor.

Servas, o zamanlar güçlü olan AKEL'in, Rumları Türklerle yakınlaştıracak yolları bulmamız gerektiğini söylemek için İngiltere'den döner dönmez Makarios'a gittiğini hatırlıyor. Ama Makarios'un düşüncesi Andreas Fantis'in kitabında yazdığı gibi kelime kelime şöyledir: "Kleridis'e, Türklere sert olması direktifi verdim. Burda Langaster House yoktur."!

Servas, Makarios'un Kıbrıs'ı Yunanistan'la birleştiren insan olarak ölmesi gerektiğini düşüncecek kadar milliyetçi olduğunu ve Garufalias"ın kitabında Yunanistan Cumhurbaşkanı olma vizyonuna sahip olduğunun anlatıldığını da söylüyor.

Bununla birlikte "Onun kötü niyetli olduğunu söyleyemem ama olgun olmayan bir düşünce yapısına sahip olduğu için ona sorumluluk yükleyebilirim. Gelişmeleri öngöremedi. Yeni bir durumun oluştuğunu göremedi" ilavesi yapıyor.

Denktaş

Bilgi ve felsefesini İngiltere'de okurken edindiğini belirttiği Denktaş"ın da milliyetçi olduğunu söylüyor. "O da Türkiye'nin lideri olmak için, sadece

Plutis Servas HADE'nin insanları Kıbrıslırum ve Kıbrıslıtürk olarak ayıran eski duruma karşı mücadele edeceği noktasından hareketle, devrimci olarak görülmesi gerektiği sonucuna varıyor. Ve insanların bu ülkede oturdukları, yaşadıkları, toprağı birlikte işledikleri ve var olan sorunları birlikte çözdükleri dönemi nostalji ile hatırlıyor.

Τ/κ και Ε/κ αριστερά

Μετά την αναφορά σχετικά, με τον Μακάριο και τον Ντενκτάς, ο Πλουτής Σέρβας άρχισε να αναλύει το ρόλο της αριστεράς.

"Οι δρόμοι της αριστεράς των Τ/κ με των Ε/κ δεν χωρίζουν πουθενά", είπε αλλά πρόσθεσε ωστόσο ότι "εκείνο που σήμερα χωρίζει την Ε/κ από την Τ/κ αριστερά είναι η μεγάλη φοβία των Τ/Κ (λαού και ηγετών) ηγετών απέναντι στον Ντενκτάς".

Εξήγησε ότι "είναι τόσο σκληρή η δικτατορία του Ντενκτάς, που δεν τους αφήνει να ξεμυτίσουν και να πουν εκείνο που λεν κατιδίαν, ότι η Κύπρος είναι η πατρίδα μας".

Ο κ. Σέρβας πρόσθεσε ότι ο Ντενκτάς φοβάται ακόμη και τις συναντήσεις Ε/Κ και Τ/Κ στο Λήδρα Πάλας, για αυτό και τις έχει απαγορεύσει.

"Ετσι, η Τ/Κ αριστερά δεν μπορεί να ορθοποδήσει διότι είναι πιασμένη από το λαιμό. Εντούτοις, ελεύθερες σκέψεις δεσπόζουν μέσα στους δασκάλους στα σχολεία, οι οποίοι, όπως πληροφορούμαι, μεγάλο ποσοστό, είναι εναντίον του Ντενκτάς, αλλά δεν μπορούν να αντισταθούν διότι είναι ζήτημα ψωμιού. Αν τους διώξουν που θα σταθούν", διερωτήθηκε.

Ωστόσο, χωρίς να τον εγκαταλείπει η αισιοδοξία είπε ότι "πρέπει να γίνει δουλειά ανάμεσα σε ανθρώπους οι οποίοι θα είναι αποφασισμένοι να κάνουν μερικές θυσίες και να δουλέψουν μέσα στους αυτοεξόριστους στο Λονδίνο. Είναι μια σκέψη που κάνω από καιρό, χωρίς ανταπόκριση, αλλά που μπορεί να πραγματοποιηθεί".

Λάθη Ε/Κ

Ο Πλουτής Σέρβας δεν παρέλειψε να αναφερθεί και στα λάθη των Ε/Κ. "Το μέγιστο λάθος είναι ότι εξακολουθούμε να βρισκόμαστε σε μια απόσταση. Δεν είδα ποτέ τον Αναστασιάδη, ή το Χριστόφια, ή το Λυσσαρίδη να ξεκινήσουν να πάν στο Λονδίνο, να βρούν τον τρόπο οι ίδιοι, να προσεγγίσουν τους Τ/Κ πρόσφυγες και να πραγματοποιούν κοινές συγκεντρώσεις και να φροντίζουν για την οργάνωση κοινών συγκεντρώσεων Ε/Κ και Τ/Κ".

ΑΚΕΛ

Όσο για το ρόλο της Ε/Κ αριστεράς στο Κυπριακό, ο Πλουτής Σέρβας καταλογίζει ευθύνες στο ΑΚΕΛ.

"Παρόλο που οι καιροί αλλάζουν, το ΑΚΕΛ εξακολουθεί να ζει με τις παλιές κομματικές αντιλήψεις του", είπε και εξήγησε πως το ΑΚΕΛ θα έπρεπε να ήταν το πρώτο κόμμα που τουλάχιστον έπρεπε να ανταποκριθεί στο τελευταίο κάλεσμα για οικουμενική κυβέρνηση.

"Οταν βλέπεις τον συντηριτικό Κληρίδη αυτή τη στιγμή να δέχεται και να θέτει επι κεφαλής της ομάδας η οποία εργάζεται σήμερα για την ένταξη της Κύπρου, το Γιώργο Βασιλείου, αυτό είναι ικανοποιητικό επίτευγμα. Ή όταν

Ο Πλουτής Σέρβας καταλήγει ότι το ΧΑΤΕ "πρέπει να θεωρείται επαναστατικό, υπό την έννοια ότι θα πρέπει να αντιπαλεύει ενάντια στην παλιά κατάσταση που διαχώριζε τους ανθρώπους σε Ε/Κ και Τ/Κ και θυμάται με νοσταλγία την εποχή που "οι άνθρωποι που κατοικούσαν σε αυτό τον τόπο, συμβίωναν και καλλιεργούσαν μαζί αυτήν τη γη και από κοινού έλυαν τα τρέχοντα προβλήματα".

Kıbrıs'ın taksim edilmesi değil, tüm Kıbrıs'ın Türkiye ile birleşmesi ruhu ile büyüdü."

Denktaş, Averof'un "ilk kaçırılan fırsat" olarak değerlendirdiği, İngilizlerin bize Anayasa vermek için çağırdıkları konfernsa katıldı. "Biz sol olarak bu konferansa bugünkü Cumhurbaşkanın babası Yuanni Kleridis başkanlığında gittik. Denktaş o zaman "Beyler, biz Kıbrıs'ı vatanımız olarak görüyoruz ve eğer İngilizler gün gele Kıbrıs'tan ayrılmak isterlerse, Kıbrıs'ı daha önceki sahibi olan Türkiye'ye vermekle yükümlüdürler."açıklaması yapıyordu.

Kıbrıslıtürk ve Kıbrıslırum solu

Makarios ile Denktaş'a yaptığı atıflar sonrası Plutis Servas solun rolünün analizini yapmaya başlıyor.

"Kıbrıslıtürk ve Kıbrıslırum solunun yolları hiçbir yerde ayrılmıyor" diyor. Fakat buna "bugün Kıbrıslırumları Kıbrıslıtürk solundan ayıran Kıbrıslıtürklerin -halkın ve liderlerin- Denktaş karşısındaki büyük korkusudur" ilavesi de yapıyor.

Servas "Denktaş diktatörlüğü o kadar serttir ki bu onların Denktaş'ın olmadığı alanlarda ifade ettikleri Kıbrıs vatanımızdır olgusunu meydanlara çıkıp söylemelerini engeller" diyor.

Servas bu arada Denktaş"ın Kıbrıslıtürkler ile Kıbrıslırumların Lidra Palas'ta buluşmalarından korktuğunu ve bu nedenden dolayı bu görüşmeleri onlara yasakladığını da anlatıyor.

Servas "Kıbrıstürk solunun boğazı sıkılıyor ve bu şekilde ayağa kalkamıyor. Bununla birlikte, özgür düşünce okullarda öğretmenler arasında egemen ve edindiğim bilgilere göre onların büyük bir kısmı Denktaş'a karşıdır. Fakat direnemiyorlar, çünkü sorun ekmek sorunudur. Ve onları işten uzaklaştırırlarsa nereye gidecekler?" diye soruyor.

Bununla birlikte iyimserliğini yitirmeden "kayıp vermeyi göze alan insanlar arasında ve Londra'ya kaçanlar arasında çalışma yapılmalıdır. Bu uzun zamandan beridir düşündüğüm fakat yaşama geçirilmeyen bir olgudur ve yaşama geçirilmelidir" diyor.

Kıbrıslırumların yanlışları

Plutis Servas, Kıbrıslırumların yanlışlarına değinmekten de kaçınmıyor. "En büyük yanlış belli bir uzaklıkta durmamızdır. Anastasiadis'in, Hristofias"ın, Lisaridis'in Londra'ya giderek, yöntemler bularak, Kıbrıslıtürk göçmenlere yaklaştıklarını, ortak etkinlikler düzenlediklerini ve Kıbrıslıtürkler ile Kıbrıslırumların ortak etkinliklerini düzenleme yolunda uğraş verdiklerini hiç görmedim."

βλέπεις σήμερα να προσπαθούν να φτιάξουν ένα Συμβούλιο Εθνικής Πολιτικής, το οποίο θα στέκεται πολύ πιο ψηλά από το Εθνικό Συμβούλιο, και αυτό θα είναι ένα άλλο επίτευγμα", ανέφερε ο κ. Σέρβας.

Πρόσθεσε ότι "ο Κληρίδης, παρόλο που μπορεί να έχει μέσα του παλιά στοιχεία ξεροκέφαλα, και έχει πολλά μέσα του, εντούτοις τα κάνει, είτε για να κρατήσει την εξουσία είτε για οποιουσδήποτε άλλους λόγους και πρέπει να καταλογισθεί εις πίστην του ότι αυτή τη στιγμή εργάζεται σκληρά υπέρ της επαναπροσέγγισης".

Για το μέλλον της αριστεράς στην Κύπρο, ο Πλουτής Σέρβας λέει ότι είναι καθορισμένο από "την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού παγκόσμια".

"Σήμερα δεν μπορείς να τρέξεις στον εργάτη ή στον οποιοδήποτε με το όνειρο να προστατεύσεις το οχτάωρο. Σήμερα η πρόοδος έχει τόσο μεγάλους ρυθμούς, που έχει κόψει τα χέρια του εργάτη. Γέμισε η Ευρώπη από εκατομμύρια ανέργους. Μπήκαμε σε άλλο κλίμα. Ναι μεν η θεωρία του Μαρξ στέκει ως θεωρία. Είναι τρανταχτή, αλλά στην πρακτική ζωή τα πράγματα έχουν αλλάξει. Το δυναμικό της Κύπρου δεν είναι το παλιό που είχαμε πριν 50-60 χρόνια. Είναι νέο. Δείξετέ μου ένα εργατικό σπίτι που να μην έχει ένα επιστήμονα με νέες σκέψεις. Πριν 60 χρόνια μέσα στην εργατική οικογένεια ήταν όλοι προλετάριοι. Σήμερα άλλαξε το σκηνικό", παρατηρεί ο Πλουτής Σέρβας, ο οποίος φαίνεται να λαμβάνει τα μηνύματα των καιρών.

Την ίδια στιγμή όμως διευκρινίζει ότι "ο σοσιαλισμός, ναι μεν ηττήθηκε και παραμένει αθάνατος, αλλά χρειάζεται νέα μεθόδευση. Εκείνο που έλεγε ο Μαρξ 'Προλετάριοι όλων των χωρών ενωθείτε', σήμερα πρέπει να μετατραπεί σε 'διανοούμενοι και προλετάριοι όλων των χωρών ενωθείτε'. Αλλά ποιοί διανοούμενοι. Οι διανοούμενοι που δεν έχουν υποταχθεί στις διατάξεις του κεφαλαίου".

Πιστεύει ότι "η διανόηση, οι τεχνοκράτες, οι πιστοί στην αλλαγή του άθλιου κοινωνικού φάσματος που έχουμε, είναι αυτοί που σήμερα καλούνται να ηγειθούν των καταστάσεων".

ΧΑΤΕ

Ο Πλουτής Σέρβας καταλήγει ότι το ΧΑΤΕ "πρέπει να θεωρείται επαναστατικό, υπό την έννοια ότι θα πρέπει να αντιπαλεύει ενάντια στην παλιά κατάσταση που διαχώριζε τους ανθρώπους σε Ε/κ και Τ/Κ" και θυμάται με νοσταλγία την εποχή που "οι άνθρωποι που κατοικούσαν σε αυτό τον τόπο, συμβίωναν και καλλιεργούσαν μαζί αυτήν τη γη και από κοινού έλυαν τα τρέχοντα προβλήματα".

> Kıbrıslıtürk ve Kıbrıslırum göçmenlerin özgür bir şekilde buluşabilmelerinden söz eden Servas, Londra'da ayni dertlerle boğuşan ve vatanlarına dönüş hedefi bulunan Kıbrıslıtürk ve Kıbrıslırum göçmenlerin ortak katılımı ile etkinliklerin başlaması gerektiğini vurguladı .

AKEL

Plutıs Servas, Kıbrıs sorununda, Kıbrısrum solunun hatalarını AKEL'e yüklüyor. "Zamanın değişmesine karşın AKEL kendi eski parti anlayışları çerçevesinde yaşamaya devam ediyor" diyor ve AKEL'in en azından son "ekümenik hükümet" çağrısına olumlu yanıt vermesi gerektiğini ifade ediyor.

"Muhafazakar Kleridis'in şu anda Kıbrıs'ın Avrupa Birliği'ne tam üyeliği için çalışan grubun başına Yorgos Vasiliyu'yu atamayı kabul etmesi tatmin edici bir kazanımdır. Ulusal Politika Konseyi kurulması yönünde çalışma yapıldığını görmek de bir başka kazanımdır" diyor.

Servas buna "Kleridis içinde dik kafalılığının eski unsurlarını taşısa bile iktidarda kalmak için ya da başka nedenlerden dolayı bunları yapıyor ve şu anda yeniden yakınlaşmadan yana yoğun bir şekilde de çalışıyor" eklemesi yapıyor.

Kıbrıs'ta solun geleceği için, "bu gelecek, reel sosyalizmin, dünya çapında çöküşüyle belirlendiª diyor.

"Bugün sekiz saatlik iş gününü koruyacaksın rüyası ile bir işçiye veya başka herhangi bir kişiye yaklaşamazsın. Bugün ilerleme o denli büyük bir hızla gerçekleşiyor ki işçinin elllerini koparıyor. Avrupa milyonlarca işsiz ile dolu. Yeni bir döneme girdik. Evet, Marks'ın teorisi, teori olarak duruyor. Çarpıcıdır, fakat pratik yaşamda durum değişmiştir. Kıbrıs dinamiği eskisi gibi değildir, 50-60 yıl önceki gibi değildir. Yeni bir durum söz konusudur. Bana yeni düşüncelerle dolu bir aydının olmadığı bir işçi evi gösterin. 60 yıl önce işçi ailesi proleterdi. Bugün sahne değişiyor" tesbiti yapıyor ve dönemi algıladığı mesajını veriyor.

Ayni anda sosyalizmin yenildiği fakat ölümsüz kaldığı, yeni metodlara ihtiyaç duyduğu, Marks'ın ifade ettiği "tüm ülkelerin proterleri birleşin" belgisinin bugün "tüm ülkelerin aydınları ve proleterleri birleşin"e dönüşmesi gerektiğini açıklıyor. Fakat hangi aydınlar sorusuna da yine kendisi yanıt veriyor. "Sermayenin direktiflerine boyun eğmeyen aydınlar. "Servas, aydının, teknokratın var olan sefil sosyal düzenin değişmesine inananların, bugünkü durumda liderlik yapmaya çağrıldıklarına" inanıyor.

HADE

Plutis Servas HADE'nin insanları Kıbrıslırum ve Kıbrıslıtürk olarak ayıran eski duruma karşı mücadele edeceği noktasından hareketle, devrimci olarak görülmesi gerektiği sonucuna varıyor. Ve insanların bu ülkede oturdukları, yaşadıkları, toprağı birlikte işledikleri ve var olan sorunları birlikte çözdükleri dönemi nostalji ile hatırlıyor.

Ο ΑΛΠΑΪ ΝΤΟΥΡΤΟΥΡΑΝ ΑΠΑΝΤΑ ΣΤΟ "ΧΑΤΕ"

ALPAY DURDURAN İKİ KONUYA YANIT VERDİ

Ποιά είναι η άποψη σας για τις δικοινοτικές επαφές;

Η ενοποίηση της Κύπρου σε μια χώρα δικοινοτική είναι αναπόφευκτη. Όσο κι αν το θέμα της ενοποίησης της Κύπρου είναι κάτι που υπερβαίνει τις δυνατότητες των Κυπρίων, για το λόγο ότι θα είναι κάτι που το επιθυμεί η διεθνής κοινή γνώμη θα πρέπει να δούμε τις δικοινοτικές επαφές από την άποψη του ρόλου που μπορεί να παίξει τόσο πριν τη συμφωνία για ενοποίηση όσο και μετά.

Θα πρέπει να πω ότι οι δικοινοτικές επαφές έχουν ένα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν στην πορεία προς την επίτευξη συμφωνίας. Τη στιγμή που κάποιοι προσπαθούν να εμβολιάσουν στους ανθρώπους προκαταλήψεις για την άλλη κοινότητα, οι δικοινοτικές επαφές δίνουν τη δυνατότητα να ελεγχθούν προσωπικά αυτές οι προκαταλήψεις. Επίσης οι άνθρωποι θα μπορέσουν να δουν το πώς νιώθουν όταν βρίσκονται μαζί με τους ανθρώπους της άλλης κοινότητας.

Ορισμένες προκαταλήψεις είναι οι εξής: Στους Τούρκους λένε ότι οι Ελληνοκύπριοι επηρεάζονται πολύ από την Εκκλησία και ότι αυτή είναι αδιάλλακτη. Στις δικοινοτικές επαφές οι Τουρκοκύπριοι έχουν τη δυνατότητα να ελέγξουν εάν αληθεύει αυτό ή όχι. Οι Τουρκοκύπριοι πιστεύουν ότι στη δική τους την κοινότητα είναι πιο μεγάλο το ποσοστό αυτών που αντιτίθενται στο σωβινισμό. Κι αυτό επειδή δεν έχει τη δυνατότητα να μάθει τον αριθμό και τη δύναμη των Ελληνοκυπρίων οι οποίοι είναι ενάντια στο σωβινισμό. Στις επαφές αυτές βρίσκει τη δυνατότητα να τους γνωρίσει. Ορισμένοι πιστεύουν ότι η οικονομία των Ελληνοκυπρίων θα εξαφανίσει αυτήν των Τουρκοκυπρίων. Στις επαφές αυτές μπορούν να σχηματίσουν κάποια γνώμη και γι' αυτό το θέμα.

Μετά την αμφισβήτηση της Μηχανικής του Νεύτωνα, τη θεοποίηση της Θεωρίας της Σχετικότητας και ακολούθως τη μετάβαση στη Θεωρία των Κβάντων, τα πάντα έχουν γίνει ανοιχτά προς συζήτηση. Και το να συζητούν οι δύο κοινότητες από κοινού τα θέματα που τους αφορούν είναι σίγουρα πιο ωφέλιμο από το να τα συζητάνε μόνες τους. Εάν καταφέρουμε να υπερβούμε τις προκαταλήψεις, θα δούμε πιο καθαρά τα οφέλη της ενοποίησης και θα αυξηθούν εκείνοι που θα εκφράζονται ανοιχτά υπέρ της λύσης.

Μια άλλη προκατάληψη είναι η πίστη που έχουν οι ηγέτες των κοινοτήτων και που τους οδηγεί στο να υπερβάλλουν τη δύναμή τους όταν θέτουν διάφορους όρους και προϋποθέσεις. Ενώ η ιστορία μας έχει δείξει ότι ακόμα και οι πιο σκληρές θέσεις έχουν εξαφανιστεί. Εάν καταφέρουν να δουν αυτήν την πραγματικότητα, θα οδηγηθούν σε πιο διαλλακτικές θέσεις και θα μπορέσουν να επηρεάσουν θετικά τους άλλους παράγοντες που αφορούν το Κυπριακό.

Για παράδειγμα, στις δικοινοτικές επαφές οι Τουρκοκύπριοι θα μπορέσουν να δουν ότι η Κυριαρχία είναι μια αφηρημένη έννοια. Και εάν καταφέρουν να πείσουν τους ηγέτες τους να αποδεκτούν όχι

Iki toplumlu temaslarla ilgili görüşleriniz nedir?

Kıbrıs'ın iki toplumlu bir ülke olarak birleşmesi kaçınılmazdır. Her ne kadar Kıbrıs'ın yeniden birleşmesiö Kıbrıslı'ların gücünü aşmaktaysa da, dünya kamuoyunun arzu ettığı bır bırleşme olacağına göre iki toplumlu temasları hem birleşme andlaşmasından önce hem de sonrasında yapabileceği etkiler bakımından düşünmek gerek.

Hemen söyleyeyim ki iki toplumlu temaslar, kuşkusuz iki toplumun bir andlaşmaya varmasında ne kadar varsa o kadar etki yapmasında büyük önem taşır. Herkese diğer toplum hakkında kötü yargılar aşılanmaya çalışılırken bu önyargıları bizzat görüp test etmek olanağı verilmiş olur. Hem de kendisinin diğer toplum arasında bulunduğu zaman ne hissedeceğini görmüş olur.

Bazı önyargılar şunlardır: Bir Türk'e Rum'ların çok fazla kiliseden etkilendiği ve kilisenin uzlaşmaz bir kurum olduğu anlatılır, İki toplumlu temaslarda her Türk Kıbrıslı bunu sınayabilir. Türk,Türk toplumunda şövenizme karşı çıkanların daha fazla olduğu inancındadır. Çünkü Rum toplumundaki şövenizm karşıtlarının sayı ve güçlerini öğrenme şansı yoktur. Bu temaslarda görüp değerlendirmek olanağına kavuşur. Bazıları bile değil genel kanı olarak hem Rum, hem de Türk Kıbrıslı'lar arasında Rum ekonomisinin Türk ekonomisini mahvedeceği kanısı vardır. Bunu da test edip aydınlatma fırsatını elde edebilirler.

Newton mekaniğine olan inancın bile tartışmaya açılması arkasından izafiyetin baştacı edilmesinden sonra kuantum relativistik kuramlara geçilmesi, her konunun tartışmaya açık olduğunu gösterir. İki toplumun o önyargıları ayrı ayrı tartışma yerine birarada da tartışmaları herhalde çok yararlı olur.

Önyargılarla başedilirse kuşkusuz Ada'mızın yeniden birleştirilmesinin yararları daha rahat görülür ve yeni kişiler barış için arzularını belirtip uğraş vermeye başlarlar.

Yanlış bir başka önyargı da iki toplumda liderlerin, şunu asla kabul etmemeliyizi çalışmaları mutlaka şu zeminde yapmalıyız gibi çok iddialı görüşlerle bölünüp parçalanmaya neden olmalarının temelinde yatan kendi güçlerini çok büyük olarak görmeleridir. Halbuki her sert pozisyon çok sürmeden buz gibi eriyip gitmiştir, birbirilerine bu gerçeği gösterme fırsatını elde edebilirler esnek yaklaşımlarla sorunun diğer bileşenlerine etki yapma şansı elde ederler.

το διαμοιρασμό της Κυριαρχίας αλλά των αρμοδιοτήτων, φανταστείτε τα οφέλη που θα προκύψουν από αυτό.

Ένα άλλο πρόβλημα είναι το θέμα της τήρησης ή όχι της συμφωνίας. Οι Τούρκοι δεν ξέχασαν, δεν τους άφησαν να ξεχάσουν την προσπάθεια αλλαγής του συντάγματος με τα 13 σημεία, και το θέμα των δήμων και των φορολογικών νομοσχεδίων. Αυτή η έλλειψη εμπιστοσύνης οδηγεί ορισμένους να κάνουν τη σκέψη ότι οι διαφωνίες αυτές θα συνεχιστούν και μετά τη λύση, και ακολούθως θα αρχίσουν να ονειρεύονται υπόγειες οργανώσεις. Και αυτό με τη σειρά του τους οδηγεί να σκέφτονται τη δημιουργία ορισμένων φανατικών οι οποίοι θα προκαλέσουν μαζικά επεισόδια. Οι δικοινοτικές επαφές βοηθούν στο να βρίσκονται οι άνθρωποι σε ετοιμότητα ενάντια στον κίνδυνο των φανατικών.

Η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα ενισχύσει την πίστη στη Συμφωνία. Αλλά άλλες τόσες προκαταλήψεις έχουν δημιουργηθεί και για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι επαφές δίνουν τη δυνατότητα στους ανθρώπους να εξετάσουν από κοινού τις αντιφατικές αυτές προκαταλήψεις.

Η περίοδος μετά τη Συμφωνία θα πρέπει να είναι περίοδος ενίσχυσης της συνεργασίας για καταπολέμηση των ιδεών και ενεργειών που θα είναι ενάντια σ΄ αυτήν. Τα θεμέλια αυτής της συνεργασίας θα πρέπει να τα θέσουμε από σήμερα, και ο καλύτερος τρόπος γι΄ αυτό είναι οι δικοινοτικές επαφές. Αλλά οι δικοινοτικές επαφές είναι και από μόνες τους πολύτιμες. Είναι φανερό ότι όσοι συμμετέχουν σ΄ αυτές φεύγουν ευχαριστημένοι.

Τι προτείνετε για το θέμα των ενταξιακών διαπραγματεύσεων;

Το θέμα της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα έπρεπε να δημιουργήσει κανένα πρόβλημα, για το λόγο ότι και οι δύο κοινότητες ξεχωριστά έχουν δεχτεί την ένταξη αυτήν. Αλλά βλέπουμε ότι η σημερινή κατάσταση έχει προκαλέσει τόσα προβλήματα. Οι λόγοι είναι γνωστοί. Η Τουρκία προσπαθεί να εξυπηρετήσει τη δική της ένταξη χρησιμοποιώντας την Κύπρο. Και συνεπώς παραβλέπουν τα οφέλη που θα έχει η ένταξη της Κύπρου στην προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού.

Εάν στόχος μας είναι η επίλυση του Κυπριακού, τότε τα πράγματα θα είναι πιο εύκολα, εάν υπάρξουν εξελίξεις προς την κατεύθυνση της επίλυσης του Κυπριακού τότε θα διευκολυνθεί και η ένταξη στην ΕΕ. Συνεπώς, εάν τα μέρη ψάχνουν τη φόρμουλα συμμετοχής στις ενταξιακές, σίγουρα μπορούν να τη βρουν. Μπροστά μας έχουμε τη φόρμουλα που χρησιμοποιήθηκε στις συνομιλίες που έγιναν με την τότε Κοινή Αγορά ή την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, και που ακόμα χρησιμοποιείται στις διακοινοτικές συνομιλίες, και που είναι διεθνώς αποδεκτή.

Η Κυπριακή Δημοκρατία θα ενταχθεί στην ΕΕ και τις συμφωνίες θα τις υπογράψει εις το όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας η Ελληνοκυπριακή Πλευρά, αλλά οι συνομιλίες θα γίνουν με τους ηγέτες και των δύο κοινοτήτων και θα συζητηθούν ισότιμα οι επιθυμίες και των δύο κοινοτήτων.

Μέχρι να μπει σε εφαρμογή μια νέα κατάσταση με την ίδρυση της Ομοσπονδίας θα ισχύει το σημερινό καθεστώς, και για το λόγο ότι τη συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση θα την έχουν εγκρίνει οι ηγεσίες και των δύο κοινοτήτων, αυτές θα δεσμεύουν και την Ομοσπονδία. Έτσι κι αλλιώς στις συμφωνίες για ίδρυση της Ομοσπονδίας θα καθοριστεί και η νομοθεσία που θα ισχύει.

Το να ψάχνουμε νέες φόρμουλες μόνο προβλήματα θα φέρει. Όπως ήταν δεσμευτικά τα πρωτόκολλα που υπογράφτηκαν με την Κοινή Αγορά και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, κατά τον ίδιο τρόπο θα είναι δεσμευτικές και οι νέες συμφωνίες. Ας μην ανησυχεί κανείς. Εάν υπάρχει θέληση, η νομοθεσία μπορεί να βρει τρόπους.

Örneğin Türk Kıbrıslı'lar iki toplumlu temaslar sonucu egemenliğin soyut bir kavram olduğunu görebilir ve liderlerine bunu değil yetki paylaşımını müzakere etmelerini kabul ettirebilirlerse ne kadar yararlı sonuç elde edebileceklerini düşünün.

Andlaşmanın karşısındaki bir sorun da andlaşmaya uyulup uyulmayacağı konusudur. Türkler 13 maddelik Anayasa değişiklik girişimlerini, belediyeler ve vergi yasasındaki zorlamalar konularını unutmadılar, unutmamaları da sağlandı. Şimdi bu güvensizlik bir andlaşmadan sonra da devam edecek deyip önlemler alınması düşünülür ve bozulacak bir andlaşma sonrasında direniş gösterecek yeraltı örgütleri hayal edilir. Bu hayal da onları hadise çıkaracak müfritlerin neden olabileceği kitlesel olaylar düşünmeye götürür. İki toplumlu temaslar böylesi müfritlere karşı uyanıklık sağlar.

AB üyeliği, andlaşmalara sadakati güçlendirecek birşeydir. Ama bir yığın önyargı da AB üyeliğiyle ilgili olarak oluşturulmuştur. Birbirine tezat önyargıları yanyana koyup birlikte eleştirmelerine fırsat verilmiş olur.

Anlaşmadan sonraki dönem artık buna aykırı eylem ve düşüncelere karşı işbirliği ve güçbirliğini sağlayıp geliştirme dönemi olmalıdır. Bunun temelleri kuşkusuz şimdiden atılmalıdır ve çare iki toplumlu temaslardır.

İki toplumlu temaslar kendiliğinden de bir zenginliktir. Tüm kesimlerden bu temaslara katılanların bundan memnun oldukları apaçıktır.

Kıbrıs'ın AB üyeliği görüşmelerine katılması için önerebileceğiniz bir formül var mı?

Kıbrıs'ın AB üyeliği, ayrı ayrı, her iki toplumun da üyeliği kabul etmesi nedeniyle hiçbir sorun yaratmamalıydı. Ama bugünkü durum görüyoruz ki büyük bir gürültüyle sorunlar yarattı. Nedeni bellidir. Türkiye, Kıbrıs'ı kullanarak kendi AB üyeliğini hızlandırmak istiyor. Dolayısıyla Kıbrıs'ın AB üyeliğinin Kıbrıs sorununun çözümüne yapacağı katkı görmezden geliniyor.

Kıbrıs'ın AB üyeliği, ahte vefa (Pacta Sund Servande) için bir destek olacağına göre bir andlaşmanın ilerde ihlal edileceğinden daha az endişe duyup aşırı tedbirli davranılmamasını sağlayabilecektir. Andlaşma daha rahat ele alınıp daha kolay yapılabilecektir.

Niyet Kıbrıs'ta bir çözüm aramaksa, iş daha kolay olacak, çözüm için gelişmeler olursa Kıbrıs'ın üyeliği daha kolay gerçekleşebilecektir. O nedenle taraflar AB üyelik görüşmelerine katılmak için formül arıyorlarsa kolayca bulabilirler. Geçmişte AB veya daha eski adlarıyla Ortak Pazar ve Avrupa Topluluğu ile yapılan görüşmeler ve halen Kıbrıs sorununun çözümü için yapılan toplumlararası görüşmelerde uygulanmakta olan formül uluslararası tanınmış ve statükoya önkoşul yaratmayan formül olarak önümüzde durmaktadır.

Kıbrıs Cumhuriyeti AB'ye üye olacak ve andlaşmaları, protokolları Kıbrıs Cumhuriyeti adına Rum tarafı imzalayacak ama görüşmeler her iki toplum liderliği ile yapılıp eşit şartlarda iki toplumun istekleri müzakere edilecektir.

Yeni formül aramak yeni sorun aramaktan farksızdır.

Ortak Pazar ve Avrupa Topluluğu ile yapılan protokollar nasıll bağlayıcı olmuşsa, yeni anlaşmalar da bağlayıcı olur. Kimse endişe etmesin. Niyet iyiyse, hukuk çare bulur.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΜΕΧΜΕΤ ΑΛΙ ΤΑΛΑΤ

ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΡΕΠΟΥΠΛΙΚΑΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

- Τι γνώμη έχετε για το περιοδικό «Χάτε»;

- Η Ειρήνη είναι κοινός στόχος για όλους τους λογικούς ανθρώπους της Κύπρου. Δεν έχουμε άλλη επιλογή από το να βγάλουμε τα αναγκαία συμπεράσματα από το παρελθόν μας. Εάν δεν θέλουμε άλλους πόνους και άλλα δάκρυα, θα πρέπει όλοι μαζί από κοινού να οικοδομήσουμε την Ειρήνη. Η γέφυρα της Ειρήνης όμως δεν οικοδομείται από μόνη της. Όταν όλοι μας βάλουμε από ένα λιθαράκι, τότε μόνο θα καταφέρουμε να κάνουμε την Ειρήνη υπόθεση όλων.

Μέχρι σήμερα, και στις δύο πλευρές προβλήθηκαν μόνο τα αρνητικά στοιχεία. Λες και κάποιοι φοβούνται από τις δικοινοτικές δραστηριότητες. Το περιοδικό «Χάτε» είναι το πρώτο δικοινοτικό περιοδικό. Συγχαίρω όλους όσους συμβάλλουν σ΄ αυτήν την προσπάθεια. Το περιοδικό αυτό είναι ένα καλό παράδειγμα για το ότι άνθρωποι από τις δύο κοινότητες μπορούν να κάνουν κάτι από κοινού.

Η Ειρήνη προϋποθέτει την αρμονική συμμετοχή των πλευρών. Και γι΄ αυτό οι πλευρές θα πρέπει να γνωρίσουν καλά η μία την άλλη. Με άλλα λόγια θα πρέπει να γνωρίσουν τις σκέψεις των άλλων. Το «Χάτε» ως ένα κοινό περιοδικό θα δώσει τη δυνατότητα να εξεταστούν πολλά θέματα. Το γεγονός ότι οι ιδέες θα συνευρεθούν σε ένα περιοδικό θα συμβάλει πολύ στην υπόθεση της Ειρήνης. Εύχομαι κάθε επιτυχία στο «Χάτε» και συγχαίρω όλους όσους συμβάλλουν στην προσπάθεια αυτή.

- Ποιά είναι η γνώμη σας για τις δικοινοτικές επαφές;

- Το Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα πάντα υποστήριξε χωρίς όρους και προϋποθέσεις τις επαφές ανάμεσα στις δύο κοινότητες. Στην εποχή μας, το να σκέφτεται κανείς να περιορίσει την επαφή των ανθρώπων, το να φοβάται από αυτήν, είναι ένα μεγάλο λάθος το οποίο αποτελεί ντροπή για την ανθρωπότητα. Όσο πιο πολλές γίνουν οι δικοινοτικές επαφές τόσο πιο πολύ θα διευκολυνθεί η διαδικασία της Ειρήνης.

Οι δικοινοτικές επαφές στην Κύπρο, εδώ και πολλά χρόνια, δεν είναι στο επιθυμητό επίπεδο. Η κοινή επιθυμία των ανθρώπων που τάσσονται υπέρ της Ειρήνης και η συμβολή του Διεθνούς Παράγοντα άρχισε να αποδίδει καρπούς. Οι αρνητικές σκέψεις οι οποίες οφείλονται στην ελλιπή πληροφόρηση άρχισαν να αφήνουν τη θέση τους σε θετικές σκέψεις οι οποίες δημιουργούνται από τις άμεσες επαφές.

Οι επαφές των ανθρώπων από όλες τις τάξεις και ηλικίες θα πρέπει να διευκολυνθούν και όχι να παρεμποδιστούν. Στο μικρό αυτό νησί μας δεν έχουμε άλλη επιλογή παρά μόνο να συμβιώσουμε με αμοιβαίο σεβασμό.

Η Ειρήνη οπωσδήποτε θα 'ρθεί. Οι δικοινοτικές επαφές είναι αναγκαίες, τόσο για να φέρουμε την Ειρήνη όσο και για να είμαστε έτοιμοι για κοινές δραστηριότητες όταν έρθει η Ειρήνη. Τα

CTP GENEL BAŞANI MEHMET ALİ TALAT İLE SÖYLEŞİ

HADE dergisi hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Kişinin önce kendisiyle barışık olması... Toplu halde bulunan insanların barış içinde sorunları aşıp daha iyi, daha güzel günlere yürümesi... Aralarında sorunlar olan toplumların geçmişe takılı kalmadan, geleceğe barış içinde yürümenin yollarını bulması...

Kıbrıs'ta sağduyu ile düşünen herkes için barış ortak bir hedeftir. Yakın tarihimizde yaşananlardan dersler çıkarmanın dışında bir seçeneğimiz yoktur. Yeni acılar, yeni gözyaşları istemiyorsak barışı el birliğiyle, gönül birliğiyle inşa etmemiz gerekir. Barış köprüsü akşamdan sabaha inşa edilmez. Barış köprüsüne herkes bir taş koyarsa yapılan köprüye daha geniş kitlelerin sahip çıkması sağlanır.

Bugüne kadar her iki tarafta genellikle olumsuzluklar ön plana çıkarıldı. İki toplumlu etkinliklerin başarısından adeta korkanlar vardır. HADE dergisi iki toplumlu ilk dergi çalışması. Düşünenleri, HADE'ye yaşam verenleri içtenlikle kutluyorum. İşte HADE örneği... Birlikte iş yapılabileceğinin çarpıcı, güzel bir örneği.

Barış, barış güvercininin iki kanadının ahenkli hareketi kadar tarafların uyumlu katılımını gerektirir. Bunun için de taraflar birbirini tanımalıdır. Tanımak ise düşüncelerin tanınmasıdır bir anlamda. HADE ortak bir dergi çalışması olarak birçok konunun ele alınmasına olanak yaratacaktır. Düşüncelerin aracısız, aynı dergide buluşması, barış sürecine önemli katkılar sağlayacaktır.

HADE dergisine amacına uygun, başarılı nice yayın yılları dilerken, dergiye emeği geçen herkesi bir kez daha kutluyorum.

İki toplumlu temaslarla ilgili görüşleriniz nelerdir?

Cumhuriyetçi Türk Partisi (CTP) iki toplumlu temasları her zaman, her düzeyde ve koşulsuz savunmuştur. Çağdaş dünyada küçücük adamızda insanların temaslarına kısıtlama getirmeyi düşünmek, farklı toplumlardan insanların yakınlaşmasından, temasından korkmak, insanlık ayıbı olarak nitelenebilecek kadar yanlıştır.

İki toplumlu temaslar ne kadar yoğunluk kazanırsa, barış sürecinde mesafe almak da o kadar kolaylaşacaktır.

Uzun yıllardır Kıbrıs adasında iki toplumlu temaslar arzulanan düzeyin gerisindedir. Barışı arzulayan herkesin ortak arzusu, uluslararası ailenin de katkısıyla yakınlaşma yolunda güzel örnekler ortaya koymaya başlamıştır. Eksik ya da yanlı bilgi akışı ile oluşan olumsuz düşünceler yüz yüze konuşma ortamında yerini pozitif yaklaşımlara bırakmaktadır.

Her yaş, her meslek grubundan insanların temaslarına kısıtlama değil olanak verilmelidir. Küçücük adamızda birbirimize saygılı olarak yaşamamız kaçınılmazdır.

Barış mutlaka gelecektir. Barışı getirmek, barış geldiği zaman ortak çalışmalara hazır olmak için iki toplumlu temaslara her zamankinden daha fazla gereksinimimiz vardır.

οφέλη από τις δικοινοτικές επαφές είναι άπειρα. Εντούτοις όμως υπάρχουν ορισμένοι, τόσο στο Βορρά όσο και στο Νότο, οι οποίοι ενοχλούνται από την προσέγγιση των ανθρώπων των δύο κοινοτήτων. Και στο βαθμό της δύναμης τους δυσκολεύουν αυτές τις επαφές. Άνθρωποι και εκπρόσωποι οργανώσεων του νησιού μας οι οποίοι θέλουν τις επαφές αναγκάζονται, λόγω της έλλειψης δυνατότητας, να διανύσουν χιλιάδες χιλιόμετρα για να πραγματοποιήσουν κάποια επαφή. Πιστεύω ότι μετά από χρόνια θα δυσκολευτούμε πολύ να εξηγήσουμε στις επόμενες γενιές αυτά που συμβαίνουν σήμερα στο νησί μας.

Στην Κύπρο ειδικά τα τελευταία 50 χρόνια διαδραματίστηκαν αρνητικά γεγονότα τα οποία τραυμάτισαν την εμπιστοσύνη των δύο κοινοτήτων. Σύμφωνα με την οπτική γωνία που βλέπετε τα γεγονότα μπορείτε να ερμηνεύσετε διαφορετικά το ποιός έχει δίκιο και πόσο. Αυτά που διαδραματίστηκαν στο παρελθόν έχουν πληγώσει την εμπιστοσύνη ανάμεσα στις δύο κοινότητες, αλλά άλλο τόσο έχουν κάνει αναγκαία την Ειρήνη. Αυτό που έχει σημασία είναι να καταφέρουμε να βγάλουμε θετικά στοιχεία και στις πιο αρνητικές συνθήκες. Το ΡΤΚ είναι ενάντια σε κάθε περιορισμό των δικοινοτικών επαφών και υπέρ της πλήρους υποστήριξης τους. Έχουμε κατακρίνει και συνεχίζουμε να κατακρίνουμε τους περιορισμούς που έχει θέσει τον τελευταίο καιρό η Τουρκοκυπριακή πλευρά στις επαφές αυτές. Οι περιορισμοί που επιβάλλει η δική τους διοίκηση στους Τουρκοκυπρίους οι οποίοι ήδη έχουν πρόβλημα επικοινωνίας με τη διεθνή κοινότητα, δεν είναι τίποτα άλλο από την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους και την επιβολή ενός άλλου αποκλεισμού. Το να κατακρίνουμε το διεθνή αποκλεισμό από τη μια και να επιβάλλουμε εμείς οι ίδιοι άλλους αποκλεισμούς αποτελεί μια μεγάλη αντίφαση.

Αλλά όποιοι κι αν είναι οι περιορισμοί, η αρμονική προσπάθεια των ανθρώπων της Κύπρου οι οποίοι θέλουν την Ειρήνη θα ξεπεράσει τα εμπόδια μπροστά στις επαφές των δύο κοινοτήτων απ΄ όπου κι αν προέρχονται αυτά.

- Ποιά φόρμουλα προτείνετε για να ξεπεραστεί το πρόβλημα που υπάρχει στο θέμα των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Κύπρου με την ΕΕ;

- Όποια φόρμουλα και να βρεθεί σε όλες τις πτυχές του Κυπριακού, δεν θα πρέπει να περιέχει μονομερείς νίκες. Καμία φόρμουλα η οποία δεν θα είναι κοινά αποδεκτή και από τις δύο πλευρές δεν μπορεί να εξασφαλίσει την υποστήριξη των μαζών και δεν μπορεί να είναι βιώσιμη. Η συμμετοχή και των Τουρκοκυπρίων στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις Κύπρου - Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει οπωσδήποτε να εξασφαλιστεί. Αλλιώς όποιο κι αν είναι το αποτέλεσμα δεν θα είναι προς την κατεύθυνση της επιθυμητής λύσης του προβλήματος. Η φόρμουλα για να ξεπεραστεί το πρόβλημα στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις υπάρχει στη μέθοδο που ακολουθείται υπό την ομπρέλα των Ηνωμένων Εθνών για την επίλυση του Κυπριακού. Όπως γίνεται στις διαπραγματεύσεις που γίνονται υπό την επίβλεψη των Ηνωμένων Εθνών, έτσι και στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις θα πρέπει να συμμετάσχουν και οι δύο κοινότητες στη βάση της πολιτικής ισότητας.

Εάν γίνει αποδεκτή η πραγματικότητα ότι στη βάση του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας του 1960 υπάρχει η πολιτική ισότητα των δύο κοινοτήτων τότε η φόρμουλα που χρειαζόμαστε θα προβληθεί αυτόματα.

Όπως σε όλα τα θέματα έτσι και στο θέμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αυτό που έχει σημασία είναι ο στόχος που έχουμε. Εάν βλέπουμε την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως ένα θετικό βήμα για το μέλλον όλων των κατοίκων του νησιού, τότε θα πρέπει να βρούμε τους τρόπους για να κάνουμε από κοινού και ισότιμα αυτό το βήμα. Το ΡΤΚ θα συνεχίσει την εποικοδομητική στάση και σ' αυτό το θέμα.

İki toplumlu temasların yararları sayılamayacak kadar çoktur.

Yararları tartışılamayacak kadar çokken adamızın hem güneyinde hem de kuzeyinde yakınlaşmadan rahatsız olanlar vardır. Güçleri yettiği oranda iki toplumlu etkinlikleri zorlaştırmaktadırlar.

Zaman zaman adamızda biraraya gelme olanağı bulamayan kişi ve kuruluş temsilcileri binlerce kilometre uzaklara giderek yakınlaşmanın yollarını aramaktadırlar. Yıllar sonra, gelecek kuşakların bugün yaşananları anlamakta, kavramakta zorluk çekeceklerinden kuşkum yoktur.

Kıbrıs adasında özellikle son yarım asırda Türk ve Rum toplumları arasında güveni zedeleyici olumsuzluklar yaşanmıştır. Bakış açınıza göre haklılık konusunda farklı yorumlar ortaya koyabilirsiniz. Geçmişte yaşananlar güveni ne kadar olumsuz yönde etkilemişse barışı da o kadar zorunlu noktaya getirmiştir. Önemli olan en olumsuz koşullarda bile olumlu sonuçlar çıkarabilmektir.

CTP iki toplumlu temasların kısıtlanmasına karşı olmanın ötesinde en aktif desteklenmesinden yanadır. Son zamanlarda Kıbrıs Türk tarafından iki toplumlu temaslara getirilen zorlukları eleştirdik ve eleştirmeye devam ediyoruz. Uluslararası temas sorunu yaşayan Kıbrıs Türk toplumuna kendi yönetiminden kaynaklanan kısıtlamalar, en temel insan hakları da çiğnenerek ambargo uygulanmasından başka bir şey değildir. Bir yandan uluslararası ambargolara karşı çıkmak, öte yandan kendi insanına ambargo uygulamak ciddi bir çelişkidir.

Engellemeler ne olursa olsun, Kıbrıs adasında barışı arzulayan güçlerin uyumlu çabası, iki toplumlu temasların önündeki engelleri hangi taraftan gelirse gelsin mutlaka aşacaktır.

Kıbrıs'ın AB görüşmelerine katılma sürecindeki sorunun aşılması için formülünüz nedir?

Kıbrıs sorununun her kademesinde bulunacak formüller kesinlikle tek yanlı zafer içermemelidir. Tarafların ortak kabulünü görmeyen hiçbir formül geniş kesimlerin desteğini elde edemez ve yaşayamaz.

Kıbrıs - AB görüşmelerine Kıbrıslı Türklerin katılımı da mutlaka sağlanmalıdır. Aksi halde ulaşılacak sonuç ne olursa olsun, pratikte Kıbrıs'a arzulanan barışın gelmesine katkı sağlayamayacaktır.

AB görüşmelerinde yaşanan tıkanıklığın aşılmasında çare olabilecek formül Kıbrıs sorununun çözümünde BM şemsiyesi altında izlenen yöntemde vardır. BM görüşme sürecinde olduğu gibi AB ile görüşmelere de iki toplum siyasal eşitlik zemininde katılmalıdırlar.

1960 Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasının ruhunun iki toplumun siyasal eşitliğine dayalı olduğu gerçeği kabul edilirse soruna böylesi bir yaklaşım doğal olur.

Her konuda olduğu gibi AB görüşme sürecinde de niyet önemlidir. Kıbrıs'ın AB'ye girişini ada üzerinde yaşayan herkesin geleceği için olumlu bir adım olarak görüyorsak, bu adımın birlikte ve eşit olarak atılmasının yollarını da bulmak gerekmektedir. CTP bu konuda da yapıcı tutumunu her koşul altında koruyacaktır.

YENİDEN YAKINLAŞMA

İKİ KIBRISLI KADIN POLİTİKACI İKİ BENZER FAKAT FARKLI GÖRÜŞ

KETİ KLERİDES VE ELENİ MAVRU HADE'YE KONUŞTU

Kostıs Ahnıotıs

Belli bir süre önce Avrupa parlementosu Birleşik Sol - Kuzey Yeşiller grubu ile AKEL'in Lefkoşa'da, Kıbrıs sorunu ile ilgili olarak gerçekleştirdikleri bir seminerde o dönem Avrupa Birliği'nin Lefkoşa büyükelçisi olan Gill Anuil ile AKEL Genel sekreteri Dimitris Hristofias arasında ilginç bir görüş ayrılığı ortaya çıktı. Hristofias, Kıbrıslırumların ezici çoğunluğunun yeniden yakınlaşmaya karşı olumlu bir tavır aldıklarını ve çözüm bulunması durumunda iki toplumun bir arada var olmasına hazır olduklarını söyledi. Büyükelçi Anuil ise yeniden yakınlaşma uğraşılarının olumsuz koşullarda göreceli olarak az sayıda vatandaşın katıldığı marjinal bir fenomen olduğu görüşünde olduğunu söyledi.

Avrupa Birliği raportörü Hans Van De Burg Kıbrıs'a yaptığı ziyaretlerinen birinde olumsuz koşullar altında, kişisel fedekarlıklarda bulunarak idealleri için çalışan yeniden yakınlaşmacıları selamladı.

Vatandaşların arzularını mutlak bir doğrulukla tesbit etmek çok zordur, çünkü bu siyasi koşullara ve özellikle de toplumlararası görüşmelerin macerasına dahası yapılan kamuoyu araştırmlarının teknik konularına bağlıdır. Böylece herkes farklı yaklaşımlar ve gerekceler kullanarak bu soruya bir veya diğer biçimde yanıt verebilir. Kesin olan toplumların birlikte yaşamasına saldırıda bulunan güçlerin güçlü ve fanatik oldukları ve sadece yeniden yakınlaşmacı düşüncelerle yetinmeyip bu düşüncelerin yaşama geçirilmesini düşünenler kendilerini okyanus kini içerisinde yalnız hissederler.

Toplumlaları temasların olanakları ve düzeyi konusunda kişisel olarak bu yönde çalışan Keti Kleridis ve Eleni Mavru ile küçük bir tartışma gerçekleştirdik.

Keti Kleridis DİSİ millletvekili ve Eleni Mavru da AKEL Yeniden yakınlaşma bürosu sorumlusu konumundadır.

ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΔΥΟ ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΔΥΟ ΠΑΡΟΜΟΙΕΣ ΑΛΛΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ

Η ΚΑΙΤΗ ΚΛΗΡΙΔΗ ΚΑΙ Η ΕΛΕΝΗ ΜΑΥΡΟΥ ΜΙΛΟΥΝ ΣΤΟ ΧΑΤΕ

Κωστής Αχνιώτης

Σε ένα σεμινάριο που έγινε πριν από αρκετούς μήνες στη Λευκωσία για το Κυπριακό, από την Ενωτική Αριστερά-Βόρειοι Πράσινοι του Ευρωκοινοβουλίου και το ΑΚΕΛ, προέκυψε και η εξής ενδιαφέρουσα διαφωνία ανάμεσα στον τότε πρεσβευτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ζιλ Ανουί και το Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ Δημήτρη Χριστόφια. Ο κος Χριστόφιας υποστήριξε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των Ελληνοκυπρίων διάκειται ευνοϊκά στην επαναπροσέγγιση και είναι έτοιμοι για τη δικοινοτική συνύπαρξη εάν βρεθεί λύση, ενώ ο κύριος Ανουί είπε ότι εξ' όσων έχει υπόψη του, οι προσπάθειες για την επαναπροσέγγιση είναι περιθωριακό φαινόμενο στο οποίο κάτω από αντίξοες συνθήκες συμμετέχει μικρός σχετικά αριθμός πολιτών.

Σε μία από τις επισκέψεις του στην Κύπρο, ο Κοινοτικός Επίτροπος Χανς Βαν Ντεν Μπρουκ, χαιρέτισε τους επαναπροσεγγιστές που με προσωπικές θυσίες και μέσα σε αντίξοες συνθήκες εργάζονται για τα ιδεώδη τους.

Βέβαια είναι εξαιρετικά δύσκολο να εκτιμήσει κανείς επακριβώς τις διαθέσεις των πολιτών, διότι εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις πολιτικές συγκυρίες και ειδικά τις περιπέτειες των δικοινοτικών συνομιλιών, αλλά ακόμη και από τεχνικά θέματα σε ότι αφορά το επίπεδο των δημοσκοπήσεων. Έτσι μπορεί κανείς χρησιμοποιώντας διαφορετική προσέγγιση και διαφορετικά τεκμήρια να απαντήσει με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Το σίγουρο πάντως είναι ότι οι δυνάμεις που αντιτίθενται στη συμβίωση των κοινοτήτων είναι ισχυρές και φανατικές και ότι όσοι δεν αρκούνται στο να σκέφτονται επαναπροσεγγιστικά αλλά αναζητούν τρόπους υλοποίησης της άποψής τους, αισθάνονται μόνοι μέσα σε ένα ωκεανό μίσους.

Εν πάσει περιπτώσει μια καταρχήν μικρή συζήτηση για το επίπεδο και τις δυνατότητες των δικοινοτικών επαφών κάναμε με τις Καίτη Κληρίδη και Ελένη Μαύρου, οι οποίες εργάζονται προσωπικά για αυτό το σκοπό.

Η πρώτη είναι Βουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού και η δεύτερη Υπεύθυνη του Γραφείου Επαναπροσέγγισης του ΑΚΕΛ.

KETİ KLERİDES

Vatandaşlar düzeyinde gerçekleşitirilen iki toplumlu temasların düzeyinden memnunmusunuz?

Rauf Denktaşın engel çıkardığı güne dek iyi çalışan birçok grup yaratılması anlamında memnunum.Benim tüm gruplarla ilgili kişisel bilgim yok fakat bildiğim kadarı ile tatmin edicidir.Dikkate değer bir çalışma yapılmaktadır.

Toplumlarası temaslara yönelik var olan bir görüş bunun marjinal bir etkinlik olduğu ve toplumların büyük çoğunluğunun bir arada yaşama arzuları konusunda şüphe belirtir yönündedir.

Bence bu yanlış bir yaklaşımdır.Herşeyden önce ben toplumlarası temasların Kıbrıs sorununu çözmesini beklemiyorum.Fakat benim için önemli bir olaydır, çünkü Kıbrıs sorunu bir işgal sorunu ,olduğu kadar bir toplumlarası ilişkiler sorunudur da.Toplumlarası ilişkiler iki toplum arasında güven duygularının yeniden yeşermesine ve sorunun çözülmesi için bir zorunluluk olan barışma duygularının ileri götürülmesine, ve bulunacak çözümün işlemesine yardımcı olur. Sorunuzun ikinci yanı ile ilgili olarak Kıbrıstürk toplumu için konuşamam. Çünkü orda yaşamıyorum. Fakat Kıbrısrum toplumunda ortalama vatandaşın düşünce biçiminin önemli bir biçimde değiştiğine inaıyorum. Şimdi yeniden yakınlaşmanın bir gereklilik olduğu konusunda çok daha büyük bir mutabakat var. Dahası Kıbrıslırumların ezici çoğunluğu ikitoplumlu federasyon çerçevesinde çözüm bulunacağını görüyor.Benim değerlendirmem Kıbrıstürk toplumunda da bununla orantılı şeylerin olduğudur ve bu muhalefetin konumunu da güçlendirmiştir.Ve bu nedenledir ki Denktaş endişe etmeye başlamıştır.Onu 20 kişinin Lidra Palas'ta buluşması ilgilendirmez.Fakat şimdi binlerce kişi buluşuyor ve bu onu rahatsız etmiştir.

Toplumlarası temasların daha sonuç alıcı olması için bazı önerileriniz var mı?

Temasların başlaması için yabancı diplomatların daha fazla baskı yapmaları gerektiğine inanıyorum.

Yabancı elçiliklerden bahseddiniz. Yeniden yabancıların yabancı çıkarlara hizmet ettiği görüşünü nasıl yorumluyorsunuz?

Bu suçlama birçok kez yanıtlandı.İki toplumlu görüşmelere temaslara katılan Amerikalı uzmanlar ABD'nin girişimi sonrası değil Kıbrıslırum grupların daveti ile gelmişlerdir. Tüm diğer elçiliklerin ve özellikle de siyasi partilerin temaslarına özel yardım eden komunist rejimin var olduğu dönemki Çekoslavakyayı belirtmek istiyorum,çekoslovakya desteklediği gibi Fulbright da bu etkinlikleri destekliyor.Sadece batılı ülkeler değil tüm büyükelçikler yeniden yakınlaşmdan yanadır ve bu yaklaşımı bizim selamlamamız gerekir.Oraya giden insanlar kimsenin aleti değildir.

ELENİ MAVRU

Eleni Mavru'ya önce gerek partiler düzeyinde gerekse vatandaşlar düzeyinde iki toplumlu temasların genişliğinden ve derinliğinden memnun olup olmadığını sorduk.

Denktaşın Lidra Palas barikatında ortaya koyduğu engeller sonrası gerek partiler arasında gerekse vatandaşlar arasında temasların en aza indiği olgusunu dikkate aldığımda, bu konuda bir değerlendirme yapmak için en uygun zamanda yaşadığımızı söyleyemem.Fakat bu engellerin ortaya konduğu ana kadar son yıllarda iki toplum arasındaki temaslarda nicelik ve nitelik olarak önemli bir artış gözlemlendi. Önemli bir adım söz konusu fakat tatmin olduğumuzu söyleyemem, çünkü daha büyük bir alan var. Nitekim tüm bu yıllar toplumlarası temaslar engeller içerisinde gerçekleştiriliyordu.İleriye doru her adım için büyük bir baskıya ve sabra gerek var.

Toplumlarası temasların büyük bir ağırlığının yabancı diplomatik görevlilerce yüklenilmesini nasıl değerlendiriyorsunuz? Herşeyden önce bunun böyle olduğu konusunda hemfikir misiniz ?

Önemli bir bölümünü diyeceğim.Son yıllarda gerçekleştirilen temasları bu karakterize ediyor, fakat hepsini değil. Örgütlü kersimlerin çok daha önceden kendi girişimleri olduğunu ve hala daha bu çerçevede önemli bir hareket olduğunu da belirtmek isterim. Herhangi bir merkezin vasiliği altında olmayan ve toplumlarası etkinliklerde en dikkate değer olanlardan bir tanesi olan sendikal hareketi buna örnek olarak gösterebilirim. Bunun yanısıra eğitimcilerin örgütlerinin çabalarını ve yığınsal örgütlerin toplumlarası düzeydeki çalışmalarını da belirtmek isterim. Temaslarda yabancı elçiliklerin müdahaleleri de son yılların önemli bir olgusudur.Biz uluslarası faktörün iki toplumun yakınlaşmasına yapacağı yardıma karşı değiliz. Özellikle ortaya koyduğu bazı engellleri kaldırması için Denktaş'a baskı yaparak kesinlikle bir rol oynayabilirler. Bu yaklaşımın, yeniden yakınlaşma uğraşılarının bazı yabancı merkezlerin vasiyeti altında olduğu izlenimine yol açtığı ve bunun da bazılarınca kulanıldığı ve şüphe yarattıkları izlenimim var. Bu temaslarda bir zayıflık olarak gördüğüm bir diğer olgu da Kıbrıs sorununu çözümü için bizim müdahale edebileceğimiz siyasi bir sorundan daha çok iki toplum arasında giderilmesi gereken psikolojik boyutlu bir sorun olarak gören apolitik yaklaşımdır.

Psikolojik bir sorun yaklaşımınız bana yabancı bir gazetecinin iki nüfüsün bir mucize gerçekleşip yarın bir çözüm olsa bile birlikte yaşayamayacakları değerlendirmesini hatırlatıyor.

Bunun doğal olduğunu zannediyorum.Kıbrıs toplumunun 30 yıldan daha fazla bir süredir zorunlu bir ayrılık rejimi yaşadıklarını düşünürsek, ortak yanları, fakat ayrı yanları ve dahası karşıtlıkları da olan her iki toplumda da bazı düşünce biçimlerinin geliştirilmesi doğaldır.Bunların giderilmesi için zamana ve çok somut bir çalışmaya gerek olacak.Yeniden yakınlaşma çalışmalarının temel amacı yalnız başına Kıbrıs sorununun çözümüne götürmeyecek fakat buna katkı yapacak olan güven ortamının yaratılmasıdır. Çözüm bulunduğu vakit bu sorunla kararlı bir şekilde mücadele edileceğine inanıyorum

Gelecekteki yeniden yakınlaşma çalışmalarına yönelik önerilerin var mı ?

AKEL M. K. yeniden yakınlaşma bürosunda yeniden yakınlaşmaya farklı düzeylerde yardımcı olabilecek girişim ve eylemlerle ilgili farklı örgütler ve akımlarla bir tarışma, başlattık.Anlatmak istediğim siyasi parti liderlerinin ötesinde birçok farklı düzeyde temastır.Bu çabanın Denktaş rejiminin temasları engelleme kararı sonrası zora girdiğini de söylemeliyim. İnternet aracılığı ile Türkçe, Rumca bilgilendirme gibi farklı girişimlerimiz oldu. Toplumlarası temasların başladığı son on yıl içerisinde en kötü dönemde bulunduğumuızu söyleyebilirim.

ΚΑΙΤΗ ΚΛΗΡΙΔΗ

Είστε ικανοποιημένη από την ποιότητα των δικοινοτικών σχέσεων σε επίπεδο πολιτών; Θα αναμένατε κάτι άλλο;

Είμαι ικανοποιημένη με την έννοια ότι μέχρι να παρεμβάλει τα γνωστά εμπόδια ο Ραούφ Ντενκτάς, είχαν δημιουργηθεί πάρα πολλές ομάδες που λειτουργούσαν καλά. Βέβαια δεν έχω προσωπική γνώση από όλες τις ομάδες, απ' ότι όμως γνωρίζω η εικόνα είναι ικανοποιητική. Γίνεται αξιόλογη δουλειά.

Μία από τις απόψεις που υπάρχουν για τις δικοινοτικές επαφές είναι ότι πρόκειται για περιθωριακή δραστηριότητα και ότι είναι αμφίβολο πως η μεγάλη πλειοψηφία των κοινοτήτων επιθυμεί τη συμβίωση.

Νομίζω ότι πρόκειται για κάπως λανθασμένη άποψη. Πρώτα-πρώτα θα έλεγα ότι δεν αναμένω από τις δικοινοτικές επαφές να επιλύσουν το Κυπριακό. Όμως για μένα πρόκειται για ένα πολύ σημαντικό γεγονός, διότι το Κυπριακό είναι μεν θέμα εισβολής και κατοχής, αλλά και πρόβλημα δικοινοτικών σχέσεων. Οι δικοινοτικές επαφές βοηθούν στο ξαναχτίσιμο σχέσεων εμπιστοσύνης ανάμεσα στις δύο κοινότητες και στην προώθηση της διαδικασίας της συμφιλίωσης που είναι απαραίτητη για τη λύση του προβλήματος, αλλά και για να γίνει δυνατόν να λειτουργήσει η λύση που θα βρεθεί. Τώρα σε ότι αφορά το δεύτερο σκέλος της ερώτησης, δεν μπορώ να μιλήσω για την Τουρκοκυπριακή Κοινότητα διότι δεν είμαι εκεί. Αλλά σε ότι αφορά την Ελληνοκυπριακή Κοινότητα πιστεύω ότι έχει αλλάξει τρομερά ο τρόπος που σκέφτεται ο μέσος πολίτης. Υπάρχει τώρα πολύ μεγαλύτερη κατανόηση για την ανάγκη της επαναπροσέγγισης. Ακόμη η συντριπτική πλειοψηφία πλέον των Ελληνοκυπρίων βλέπει ότι η λύση θα βρεθεί μέσα στα πλαίσια της Δικοινοτικής Διζωνικής Ομοσπονδίας. Η εκτίμηση μου είναι ότι συμβαίνει κάτι ανάλογο στην Τουρκοκυπριακή Κοινότητα και αυτό έχει ενδυναμώσει τη θέση της αντιπολίτευσης. Γι' αυτό και ο κ. Ντενκτάς έχει αρχίσει να ανησυχεί. Δεν θα τον ενδιέφερε αν μια ομάδα 20 ατόμων συναντώνται στο Λήδρα Πάλας. Αλλά τώρα που συναντώνται δύο τόσες χιλιάδες έχει αρχίσει φαίνεται να ανησυχεί.

Έχετε κάποια εισήγηση για να γίνουν τα πράγματα πιο αποτελεσματικά σε ότι αφορά τις δικοινοτικές επαφές;

Πιστεύω ότι οι ξένες πρεσβείες θα πρέπει να πιέσουν περισσότερο για να ξαναρχίσουν οι επαφές.

Μια και αναφέρεστε στις ξένες πρεσβείες πως σχολιάζετε την κατηγορία ότι οι επαναπροσεγγιστές εξυπηρετούν ξένα συμφέροντα;

Έχει βέβαια απαντηθεί πολλές φορές η κατηγορία. Οι Αμερικανοί ειδικοί που συμμετέχουν (σε δικοινοτικές συναντήσεις και επαφές) ήλθαν μετά από πρόσκληση τους από ομάδα Ελληνοκυπρίων και όχι με πρωτοβουλία των ΗΠΑ. Σίγουρα το Φούλμπραϊτ, δε λέω έχει υποστηρίξει αυτές τις προσπάθειες όπως όμως και όλες οι Πρεσβείες και αναφέρω ειδικά την τότε Τσεχοσλοβακική, η οποία βοήθησε στις συναντήσεις των κομμάτων από τότε που η χώρα ήταν κομμουνιστική. Όλες οι πρεσβείες είναι υπέρ της επαναπροσέγγισης και όχι μόνο οι δυτικές και θα πρέπει να χαιρετίσουμε αυτή τους τη θέση. Δεν είναι εργαλεία κανενός οι άνθρωποι που είναι εκεί.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΥΡΟΥ

Στη συνέχεια ρωτήσαμε την Ελένη Μαύρου αν είναι ικανοποιημένη από το εύρος και το βάθος των δικοινοτικών συναντήσεων, τόσο σε επίπεδο κομμάτων όσο και σε επίπεδο πολιτών.

Βέβαια δεν είναι η κατάλληλη εποχή για μια τέτοια εκτίμηση, έχοντας υπόψιν ότι οι επαφές, είτε σε επίπεδο κομμάτων είτε σε επίπεδο πολιτών, έχουν ελαχιστοποιηθεί λόγω της παρεμβολής εμποδίων από τον Ντενκτάς στο οδόφραγμα του Λήδρα Πάλας. Μέχρι όμως την παρεμβολή αυτών των εμποδίων παρατηρήθηκε τα τελευταία χρόνια μια σημαντική ποσοτική και ποιοτική ανάπτυξη των επαφών μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Πρόκειται για ένα θετικό βήμα, όμως ικανοποιημένοι δεν μπορούμε να είμαστε, διότι υπάρχουν πολύ μεγαλύτερα περιθώρια. Εξάλλου όλα αυτά τα χρόνια, οι δικοινοτικές επαφές πραγματοποιούνταν μετ' εμποδίων. Για κάθε βήμα προς τα εμπρός χρειάζεται πολλή πίεση και πολλή επιμονή.

Πώς σχολιάζετε το γεγονός ότι το πιο μεγάλο βάρος των δικοινοτικών επαφών έχει αναληφθεί από ξένες διπλωματικές υπηρεσίες; Συμφωνείτε καταρχάς ότι έτσι έχουν τα πράγματα;

Θα έλεγα ότι είναι σημαντικό μέρος. Είναι το στοιχείο που χαρακτηρίζει τις επαφές των τελευταίων χρόνων, αλλά όχι απόλυτα. Θάλεγα ότι την πρωτοβουλία την είχαν οργανωμένα σύνολα πολιτών από πολύ πριν και ένα σημαντικό μέρος των δικοινοτικών επαφών εξακολουθεί να εντάσσεται μέσα σ' αυτά τα πλαίσια. Φέρω ως παράδειγμα τις επαφές του Συνδικαλιστικού Κινήματος που είναι μια από τις πιο αξιόλογες δικοινοτικές δραστηριότητες και η οποία δεν είναι υπό την κηδεμόνευση οποιουδήποτε άλλου κέντρου. Θα ανέφερα επίσης τις προσπάθειες των Εκπαιδευτικών Οργανώσεων αλλά και τη δουλειά του Φορέα Μαζικών Οργανώσεων για τις Δικοινοτικές Επαφές. Είναι όμως σημαντικό στοιχείο τα τελευταία χρόνια η παρέμβαση των ξένων κέντρων. Εμείς δεν είμαστε αντίθετοι με τη βοήθεια που ο διεθνής παράγοντας μπορεί να προσφέρει στην προσέγγιση των δύο κοινοτήτων. Σίγουρα μπορούν να διαδραματίσουν ένα ρόλο, ιδιαίτερα πιέζοντας το καθεστώς Ντενκτάς για να άρει κάποια εμπόδια. Έχω όμως την εντύπωση ότι αυτή η προσέγγιση, έδωσε την εντύπωση κηδεμόνευσης της προσπάθειας για επαναπροσέγγιση από κάποια ξένα Κέντρα, στοιχείο που κάποιοι εκμεταλλεύθηκαν για να δημιουργούν κάποια καχυποψία. Ακόμη ένα στοιχείο που θεωρώ ως αδυναμία αυτών των επαφών, είναι η απολίτικη προσέγγιση που προωθούν, μια προσέγγιση που θεωρεί το Κυπριακό περισσότερο ως θέμα ψυχολογικής απόστασης ανάμεσα στις δύο κοινότητες που πρέπει να γεφυρωθεί, και όχι ως ένα πολιτικό πρόβλημα στο οποίο μπορούμε και εμείς να παρέμβουμε για να λυθεί.

Η αναφορά σας σε ψυχολογική απόσταση μου θυμίζει μια εκτίμηση από έναν ξένο δημοσιογράφο, ο οποίος εξέφρασε την απαισιοδοξία του για τους δύο πληθυσμούς να συνυπάρξουν ακόμα και αν ως εκ θαύματος ας πούμε, βρισκόταν αύριο μια λύση.

Νομίζω ότι είναι φυσιολογικό. Αν σκεφτούμε ότι η Κυπριακή κοινωνία ζει σε καθεστώς αναγκαστικού διαχωρισμού για περισσότερο από 30 χρόνια, είναι φυσικό να έχουν αναπτυχθεί στις δύο κοινότητες δύο τρόποι σκέψης, οι οποίοι έχουν κοινά στοιχεία, αλλά έχουν και διαφορετικά, ακόμη και αντίπαλα θετικά στοιχεία για τα οποία θα χρειαστεί χρόνος και πολύ συγκεκριμένη προσπάθεια γεφύρωσης. Η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης είναι ο βασικός στόχος των προσπαθειών επαναπροσέγγισης, οι οποίες δεν οδηγούν από μόνες τους στη λύση του Κυπριακού, αλλά θα συμβάλουν, πιστεύω αποφασιστικά στην αντιμετώπιση του προβλήματος, όταν με το καλό βρεθεί λύση.

Έχετε κάποια εισήγηση για το μέλλον της δουλειάς της επαναπροσέγγισης;

Στο Γραφείο Επαναπροσέγγισης της Κεντρικής Επιτροπής του ΑΚΕΛ, έχουμε αρχίσει μια συζήτηση, σε επαφές και με διάφορους άλλους φορείς για πρωτοβουλίες και ενέργειες που θα μπορούσαν, σε διάφορα επίπεδα, να βοηθήσουν την επαναπροσέγγιση. Και εννοώ πέραν των επαφών των ηγεσιών των κομμάτων, πολλά άλλα επίπεδα. Πρέπει να πω όμως ότι αυτή η προσπάθεια σκοντάφτει στην απόφαση του καθεστώτος Ντενκτάς για παρεμπόδιση των επαφών. Έχουμε κάνει διάφορα βήματα όπως για παράδειγμα την παροχή πληροφοριών μέσω του Ίντερνετ στα Ελληνικά και τα Τούρκικα. Πρέπει να πω όμως ότι για τα τελευταία 10 χρόνια που άρχισαν οι δικοινοτικές επαφές, η παρούσα περίοδος είναι η χειρότερη.

ΜΙΑ ΒΟΛΤΑ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Διαβάζοντας κάποιες εφημερίδες του 1963-64

Αλί Αλτούρα

Μεταξύ των ετών 1963-64 παρατηρείται μια αύξηση στις επιθέσεις που στόχο είχαν να δυναμιτίσουν το δικοινοτικό χαρακτήρα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Την ίδια στιγμή η κλιμάκωση των προκλητικών ενεργειών οδηγούσε στην ανατίναξη των εύθραυστων δεσμών, που είχαν στο μεταξύ αρχίσει να ατονούν. Και οι δύο κοινότητες, αντί να προσπαθήσουν να ελέγξουν και να περιορίσουν την κατάσταση, την υποστήριζαν, απομακρύνοντας έτσι την προοπτική για θεμελίωση της συνύπαρξης.

Ο τύπος και στις δύο πλευρές, ευθυγραμμιζόταν με την πολιτική των εκατέρωθεν ηγεσιών, αντί να προσεγγίζει τα γεγονότα αντικειμενικά. Χαρακτηριστικό των εφημερίδων της τότε εποχής ήταν ότι προσπαθούσαν να καλύψουν τις προκλητικές ενέργειες της κοινότητας που αντιπροσώπευαν, προβάλλοντας προκλητικά τις προκλητικές ενέργειες της άλλης πλευράς. Τόσο οι δύο κοινότητες όσο και οι εφημερίδες που τις αντιπροσώπευαν, επέλεγαν το νόμο της σιωπής και έκλειναν τα μάτια μπροστά στον πόνο της άλλης κοινότητας.

Οι εφημερίδες μετατράπηκαν σε όργανα υποκίνησης των συγκρούσεων, ενθαρρύνοντας την ίδια στιγμή την αιματοχυσία και τις μαζικές δολοφονίες. Ο πόνος και το μαρτύριο που υφίστατο η μια πλευρά, ήταν πηγή χαράς και ικανοποίησης για την άλλη πλευρά.

Μία ανασκόπηση σε ορισμένες κύριες εφημερίδες της τότε εποχής, επιβεβαιώνει την πιο πάνω διαπίστωση.

(α) **Η Τουρκοκυπριακή εφημερίδα Χαλκίν Σεσί** έδωσε μεγάλη κάλυψη στις συγκρούσεις που είχαν αρχίσει, και στις 30 Δεκεμβρίου του 1963 ο κύριος πρωτοσέλιδος τίτλος της ήταν "Ο Ερκίν (1) αναφέρθηκε στο κυπριακό ζήτημα" και ο υπότιτλος "Δεν θα αφήσουμε τους αδελφούς μας στο έλεος των Ελλήνων".

Οι στήλες της εφημερίδας ήταν γεμάτες από ειδήσεις για μαζικές και μεμονωμένες δολοφονίες. Στην ίδια έκδοση δημοσιεύθηκε και φωτογραφία που απεικόνιζε τους Τουρκοκύπριους χωρικούς να εγκαταλείπουν τα χωριά Χαμίτ Μάντρες και Ομορφίτα.

(β) **Στην έκδοση της την 1η Ιανουαρίου του 1964**, η εφημερίδα Χαλκίν Σεσί πρόβαλε πρωτοσέλιδα την είδηση για τους 600 Τούρκους, κυρίως παιδιά και ηλικιωμένοι, οι οποίοι κρατούνταν όμηροι στο Μοναστήρι του Κύκκου, με τις ανάλογες αντιπροσωπευτικές φωτογραφίες. Ο τίτλος της είδησης ήταν *"Απελευθερώθηκε αριθμός ομήρων. Η τύχη ορισμένων από τους ομήρους εξακολουθεί να παραμένει άγνωστη".*

(γ) **Στην έκδοση της στις 4 Ιανουαρίου του 1964**, η Χαλκίν Σεσί δημοσίευε δήλωση του Δρα Φαζίλ Κουτσούκ (2). "Η καλύτερη λύση στην παρούσα κρίση είναι η διχοτόμηση της νήσου. Ο κόσμος έχει πλέον αντιληφθεί ξεκάθαρα ότι οι δύο κοινότητες δε μπορούν πλέον να ζήσουν μαζί".

(δ) **Σε αντίθεση με τη δήλωση του Δρα Κουτσούκ**, το πιο κάτω άρθρο δημοσιεύθηκε λίγες μέρες αργότερα στο Ελληνοκυπριακό Περιοδικό Cyprus Today.

GEÇMİŞTE BİR GEZİNİR

1963-64 gazetelerine bir bakış

Alı Altura

1963-64 Yıllarında Kıbrıs'ın taksimi'ne yönelik ve Kıbrıs Cumhuriyeti'nin iki toplumlu karakterini ortadan kaldırıcı şövenist faaliyetlerin arttığını ,her iki toplumda da gelişmekte olan zararlı ve yıkıcı faaliyetleri frenleme yerine provoke edici mentalitenin ağır bastığını görmekteyiz.Toplum Liderlikleri olaylara uzlaşma getirip anında çözme yerine büyük bir duyarsızlıkla olayların tırmanması yönünde ağırlık koymaktaydılar.

Maalesef her iki toplumdaki etkili basının da toplum liderliklerinin istençleri doğrultusunda hareket ettikleri ve basının basının dürüstlüğü ilkesini göz önünde tutarak olaylara eğilmediklerini görmekteyiz.Her iki basının da kendi toplumlarının yaptıkları yanlışları örtme ama diğer toplumun yaptığı yanlışları öne çıkarma ve bunun çığırtkanlığını yapma şeklindeki yazılarını görmekteyiz.Her iki toplumda da birbirlerinin acılarını duyarsız bir şekilde es geçme ,basite indirgeme ,ilgilenmeme tavırları ağırlık kazanmıştır.Basın bu işin en büyük tahrikçisi olurken,savaşın ,kan dökmenin ,öldürmenin ,Kıbrıslıların aleyhinde olduğunu belirtmemiştir.Bir toplumun acısı diğeri için sevinç vesilesi olurken,zaman zaman roller de değişebilmiştir.

Olayları irdeleyerek ele alalım ve öncelikle 1963 Olayları sırasında çıkan haber ve yazılı görüşleri inceleyelim:

- **Aralık ayındaki Halkın Sesi Gazetesi'nde** toplumlararası olaylar hakkında şu başlıklar okunuyor(30 Aralık 1963,Halkın Sesi Gazetesi):

  "Erkin Kıbrıs Konusunda Bir Konuşma Yaptı:
  Kıbrısta Yaşayan Kardeşlerimizi Rumların Eline Terketmeyeceğiz."

  Türk Gazeteleri cinayet ve katliam haberleriyle doludur.30 Aralık 1963 tarihli Halkın Sesi Gazetesi,Hamit Mandrez ve Küçük Kaymaklı halkının Şahin Sineması'na taşınmasını resimlemektedir.

- **1 Ocak 1964 Tarihli yine Halkın Sesi Gazetesi'nde** ,Cikko'da esir tutulmakta olan 600'e yakın Türk esir hakkında haberler ve resimler bulunmaktaydı.

  Ayni tarihli gazetede şunlar yazıyordu:

  "Esirler İade Edildi

  Türk Esirlerden Bazılarının Akıbeti Bilinmiyor

  Geçen Çarşamba gününden beri sebepsiz yere Rumlar tarafından Cikko'da esir tutulmakta olan ve çoğu ihtiyar kadın olan 600 kadar esir dün öğleden sonra serbest bırakılmışlar ve Türk Semti'ne dönmüşlerdir."

- **4 Ocak 1964 tarihli Halkın Sesi Gazetesi** Doktor Küçük'ün ağzından yapılan şu açıklamayı vermektedir:

  "En kestirme yol Ada'nın taksimidir.İki cemaatın bir arada yaşıyamayacağını dünya anlamıştır"

- Kıbrıs Türk Liderliği'nin verdiği mesajın aksine Rum Tarafı'nda yayın yapan Cyprus Today Dergisi'nin 1963-64 Yıllığı'nda şunlar yazıyordu:

"Κανένας από τους Τούρκους που ζούσαν σε μικτά χωριά δεν εγκατέλειψαν τα σπίτια τους πριν από τις 8 Ιανουαρίου, γιατί δεν είχαν τίποτα να φοβηθούν από τους Ελληνες γείτονές τους. Αυτό το γνώριζαν και ήταν ευτυχισμένοι όπως ζούσαν. Ωστόσο από τις 8 Ιανουαρίου και μετά, η εξτρεμιστική ηγεσία των Τούρκων έκανε το πρώτο βήμα προς την υλοποίηση του διχοτόμησης. Ένοπλες ομάδες οι οποίες στάληκαν σε μικτά χωριά με τη συνοδεία των Βρετανών (σ.σ. Τα βρετανικά στρατεύματα που είχαν φθάσει για να αποκαταστήσουν δήθεν την ειρήνη, επιδίωκαν στην πραγματικότητα να επιβάλουν τη διχοτόμηση), ανάγκασαν τους Τούρκους κατοίκους να συγκεντρώσουν τα υπάρχοντα τους και να μετακινηθούν σε αμιγώς Τουρκικές περιοχές".

Η απουσία των εννοιών της κατανόησης και του διαλόγου ήταν έκδηλη στις εφημερίδες και των δύο κοινοτήτων και κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων που διεξήχθησαν στην περιοχή της Τυλληρίας.

(ε) **Από την έκδοση της Χαλκίν Σεσί στις 3 Αυγούστου του 1964,** διαφαίνεται ξεκάθαρα ότι η ένταση κλιμακώνετο και οι εξελίξεις οδηγούσαν προς την ένοπλη αντιπαράθεση.

"Το Τουρκικό ναυτικό έχει τεθεί σε συναγερμό. Η Ελληνική κυβέρνηση και οι Ελληνοκύπριοι προειδοποιούνται για την πρόκληση έναντι της Τουρκίας."

(ζ) **Στις 7 Αυγούστου του 1964 η εφημερίδα Χαλκίν Σεσί έγραφε:**

"Σφοδρές συγκρούσεις διεξάγονται στην Τυλληρία" "Ενας Τούρκος τραυματίστηκε, ενώ οι Ελληνες έχουν υποστεί μεγάλες απώλειες".

(η) **Στις 8 Αυγούστου η Χαλκίν Σεσί έγραφε για τις Μάχες της Τυλληρίας:**

"Ο Μακάριος απέρριψε την εκεχειρία. Βομβαρδισμός των Τούρκων της Τυλληρίας από τη θάλασσα και την ξηρά" Τουρκικά αεροσκάφη πέταξαν πάνω από τη νήσο ως προειδοποίηση. Ο Ελληνικός στρατός έχει τεθεί σε συναγερμό".

(θ) **Στην έκδοση της στις 10 Αυγούστου η εφημερίδα Χαλκίν Σεσί έγραφε:**

"Οι Ελληνικές θέσεις βομβαρδίστηκαν από τουρκικά πολεμικά αεροσκάφη. Πιστεύεται ότι οι Ελληνικές δυνάμεις γύρω από την Τυλληρία εξολοθρεύθηκαν. Η Τουρκία απέρριψε επίσημα τη θέση ότι πολεμικά της σκάφη συμμετείχαν στις συγκρούσεις".

Σφοδροί Βομβαρδισμοί

(ι) **Επιβεβαιώθηκε επίσημα ότι 64 μαχητικά** αεροσκάφη που συμμετείχαν στις συγκρούσεις κατέστρεψαν όλες τις θέσεις των Ελλήνων και το στρατιωτικό τους υλικό. Αμερικανικές πηγές ισχυρίζονται ότι στις συγκρούσεις χρησιμοποιήθηκαν εμπρηστικές βόμβες των 750 λιβρών. Οι Έλληνες ισχυρίστηκαν ότι σκοτώθηκαν 500 άτομα (Ελληνοκύπριοι). Οι ίδιες πηγές δήλωσαν ότι Ελληνικά χωριά στην περιοχή της Τυλληρίας υπέστησαν επιθέσεις από τουρκικά μαχητικά. Από τις επιθέσεις πλήγηκαν αποθήκες καυσίμων. Από τις εκρήξεις που προκλήθηκαν ξέσπασαν μεγάλες δασικές πυρκαγιές".

(κ) **Η Ελληνοκυπριακή εφημερίδα Cyprus Mail** στην έκδοση της στις 10 Αυγούστου έχει τίτλο: "Βόμβες Ναπάλμ χρησιμοποιήθηκαν στις νέες αεροπορικές επιθέσεις".

"Τουρκικά μαχητικά επιτέθηκαν χθες για τρίτη συνεχή ημέρα εναντίον Ελληνοκυπριακών χωριών στα βορειοδυτικά της νήσου, χρησιμοποιώντας πυροβόλα, ροκέττες, βόμβες 750 λιβρών και εμπρηστικές βόμβες Ναπάλμ. Όλη η περιοχή

"8 Ocak'tan(1964) önce karma köylerden hiçbir Türk,evini terketmemişti,çünkü Rum komşularından endişe edecekleri bir durum yoktu.Biliyorlardı ki herzamanki gibi mutluydular.Fakat 8 Ocak'tan sonra ,aşırı Türk Liderli'ği tarafından "Taksim"planı yürürlüğe kondu.İngiliz eskortlarının eşliğinde karma köylere silahlı gruplar gönderildi (Halbuki İngiliz orduları meşru olarak barışı korumak için gönderilmişlerdi.Gerçekte amaçları taksimi empoze etmekti),ve Türk sakinler bunlarla "Türk Bölgeleri"ne gitmeye mecbur edildiler..."

Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum Basınlarının birbirlerine karşı diyalogsuz ve anlayışsız tavırlarını "Tylliria"(Dillirga) Olayları sırasında da gözlemliyoruz:

- **3 Ağustos 1964 Tarihli Halkın Sesi Gazetesi'nde** n tansiyonun yükselmeye başladığını ve gelişmelerin yine sıcak bir savaşa doğru gitmekte olduğunu anlamaktayız:

  "Türk Donanması'na Vazife Verildi:Yunanistan ,Rum Liderleri'ne Türkiye'yi Tahrik Etmemelerini İhtar Etmiş!"

- **7 Ağustos Cuma,1964, Halkın Sesi:**

  "Dillirga Bölgesi'nde Şiddetli Çarpışmalar Oluyor

  Türklerden 1 Yaralı ,Rumlardan 3 Ölü ve Yaralılar Var"

- **8 Ağustos Cumartesi, 1964, Halkın Sesi :**

  Makarios Ateşi Kesmeyi Reddetti

  Dillirga Bölgesi'ndeki Masum Türklere Denizden ve Karadan Ağır Top Ateşi Açıldı

  Türk Uçakları İhtar Uçuşu Yaptı

  Yunan Ordusu Alarm Vaziyetinde

  "SABAHKİ ÇARPIŞMALAR

  Birkaç günden beri Dillirga Bölgesi'nde saldırıya geçen Rum tedhişçiler dün de bölgeyi denizden top ateşine tutmışlardır.Birleşmiş Milletler'in bir sözcüsü tarafından da teyid edildiğine göre,Makarios Hükümeti'nin hücumbotları dün sabahın erken saatlerinde Erenköy ve Mansura Türk köylerini top ateşine tutmuşlardır.Uçaksavar topları ile açılan 100 kadar mermi atılmış ancak bunlar herhangi bir zaiyata sebep olmamıştır."

- **Pazartesi,10 Ağustos 1964, Halkın Sesi:**

  "Rum Askeri Mevzileri Türk Jetleri Tarafından Bombalandı

  Dillirga Bölgesi'ndeki Rum Askeri Kuvveti'nin Tamamen İmha Edildiğine İnanılmaktadır.

  Türk Donanması'nın Ateş Açtığını Türkiye ve Birleşmiş Milletler Yalanladı"

"Bombardıman Edildi

- **64 Türk Jet uçağının yer aldığının resmen** bildirildiği bu harekatta,Rumların Dillirga Bölgesi'ne saldırmak için yaptıkları bütün askeri tahkime ve askeri mevzilerle ikmal depoları bombardıman edilmiştir.

  Amerikan çevrelerinin iddia ettiklerine göre Türk jet uçakları 750 libralık bombalarla yangın bombaları da kullanmışlardır.

  Rum çevreleri 500'den fazla ölüleri olduğunu iddia etmektedirler.Ayni çevreler Dillirga Bölgesi'nde hücuma uğrayan Rum köylerinin tahrip edildiğini ve bilhassa Pomo'dan tam isabet kaydedilen cephanelik ve akaryakıt ikmal depolarının infilaki sonunda büyük yangınlar meydana geldiğini bildirmektedirler..."

- **10 Ağustos 1964,Cyprus Mail Gazetesi** ise olayı okuyucularına şöyle duyuruyordu:

καίγεται. Εκατοντάδες άτομα, περιλαμβανομένων γυναικοπαίδων, σκοτώθηκαν ή τραυματίστηκαν, αρκετά άτομα κάηκαν ζωντανά. Εκπρόσωπος της κυβέρνησης δήλωσε: "Δε μπορούμε να εκτιμήσουμε τις απώλειες σε ανθρώπινες ζωές, αλλά πρέπει να είναι εκατοντάδες. Ολόκληρα χωριά δεν υπάρχουν πλέον". Πρόκειται για μία βάρβαρη πράξη - αποτελεί ντροπή για τον πολιτισμό - Ο εκπρόσωπος ανέφερε ακόμη ότι ένα Τουρκικό αντιτορπιλλικό πλοίο που αγκυροβόλησε στα βορειοδυτικά της νήσου προέβη επίσης σε βομβαρδισμό της περιοχής".

Βόμβες Ναπάλμ

(λ) **Η Cyprus Mail δημοσίευσε επίσης** κυβερνητικό ανακοινωθέν για τις Μάχες της Τυλληρίας.

"Συνεχίζονται οι βάρβαρες αεροπορικές και θαλάσσιες επιθέσεις των Τούρκων εναντίον της Τυλληρίας, στα βορειοδυτικά της Κύπρου. Τουρκικά μαχητικά και ένα τουρκικό αντιτορπιλλικό συνεχίζουν το βομβαρδισμό της περιοχής, ενώ ρίφθηκαν και εμπρηστικές βόμβες Ναπάλμ οι οποίες προκάλεσαν τεράστιες πυρκαγιές στην περιοχή . Ολόκληρα χωριά εξολοθρεύθηκαν και ο αριθμός των θυμάτων, νεκροί και τραυματίες, ανέρχεται σε εκατοντάδες. Πολλοί από αυτούς κάηκαν ζωντανοί.

Ενωρίτερα, γράφει η εφημερίδα, ανακοινώθηκε ότι δύο τουρκικά αντιτορπιλλικά παραβίασαν τα χωρικά ύδατα της Κύπρου και αγκυροβόλησαν τέσσερα μίλια ανοικτά της Μανσούρας. Την ίδια στιγμή μοίρες Τούρκων μαχητών βομβάρδισαν και πολυβόλησαν τα χωριά Πωμός, Παχύαμμος, Λίμνη, Πιγιένια, Άγιος Θεόδωρος και άλλα μέρη. Οι αεροπορικές επιδρομές διήρκεσαν τρεις ώρες. Περίπου τα δύο τρία των σπιτιών στο χωριό Πωμός καίγονται. Η πυροσβεστική υπηρεσία δεν κατάφερε να προσεγγίσει τα χωριά λόγω των αδιάκριτων και συνεχιζόμενων επιθέσεων από τα τουρκικά αεροσκάφη. Έχουν απευθυνθεί εκκλήσεις για την άμεση αποστολή στην Κύπρο φαρμακευτικού υλικού".

Από τις πιο πάνω επιγραμματικές αναφορές στα δημοσιεύματα εφημερίδων εκείνης της εποχής, διαπιστώνεται ξεκάθαρα ότι ο τύπος και στις δύο πλευρές, αντί να προάγει την κατανόηση και τη συμφιλίωση, υποκινούσε το μίσος και άνοιγε το δρόμο προς την καταστροφή της εμπιστοσύνης και της αδελφοσύνης μεταξύ των δύο κοινοτήτων.

Αποτελεί δική μας ευθύνη να αποτρέψουμε την εκδήλωση παρόμοιων γεγονότων.

Και οι δύο κοινότητες θα πρέπει για μια ακόμη φορά να στραφούν προς την κατεύθυνση της επανασυμφιλίωσης, για μια Νέα Κύπρο.

" Yeni Hava Saldırılarında Napalm Bombaları Kullanıldı. Savaşın üçüncü günü olan dün de Türk jetleri adanın Kuzey-Batı Tarafında bulunan Kıbrıslı Rum Köylerine karşı roket ,750 lb bombaları, patlayıcılar ve napalm bombaları kullanarak saldırıya geçti. Söylendiğine göre bütün bölge ateşler içerisinde kaldı ve aralarında kadın ve çocukların bulunduğu birkaç yüz insan heba oldu.Bazıları ölürken ,bazıları da öldürüldü veya yaralandı. Hükümet sözcüsü : "Kayıpları tahmin edemeyiz fakat yüzlerce olması lazım.Köylerin çoğu şu anda mevcut değil. Bu bir barbarlık eylemidir,uygarlığa karşı bir davranıştır"diyordu. Sözcünün dediğine göre bir Türk destroyeri de adanın Kuzey-Batısı'na demirleyerek bölgeyi bombalamaktaydı.

Napalm Bombaları

- *Dün saat 17.00'de yapılan hükümet açıklamasına göre Kıbrıs'ın KuzeyBatısı'ndaki Tylliria Bölgesi'nde Barbar Türk hava ve deniz saldırılarının devam etmekte olduğu belirtilmekteydi.*

  Türk Savaş uçakları ve Türk destroyeri bölgeyi ateş altına almış ve ateş insanlık dışı cinayet halini alarak bölgeyi alevler içerisinde bırakmıştır.Bütün köyler ortadan silinerek yaralı veya ölü sayısı yüzleri bulmuştur. İlk yapılan açıklamalara göre iki Türk destroyeri Kıbrıs kara sularını ihlal ederek Mansura'nın dört mil açığına demirlemişlerdir.Ayni anda, Türk Birlikleri Pomos, Pakhyammos, Limni, Piyenia, Ayios Theodoros ve diğer köyleri bomba ve makineli tüfek ateşine tutmuştur. Hava saldırısı yaklaşık 3 saat sürmüştür. Kısaca daha sonra, Türk uçakları tekrar görünmüş ve bölgeye ölüm ve yağdırmıştır. Pomos Köyü'nün üçte ikisi yanmış bulunmaktadır.Bir itfaiye Birliği yangını söndürmek için bölgeye gönderilmişse de Türk uçakları olay mahalline yaklaşmalarına izin vermemiştir. İlaç için yardım talebinde bulunulmuştur."

Genelde Kıbrıs Türk ve Rum Basını daha önce de belirttiğimiz gibi iki toplum arasında uyuşma sağlamaya çalışacaklarına kin ve nefreti körüklemişler ,sayfalarında mübalağalı haberler de vererek Kıbrıs'taki Türk ve Rum kardeşliğinin tahrip olmasına yardımcı olmuşlardır.Geçmişin konuşulması ,yanlışların görülerek tekrar yaşanmaması en büyük sorumluluğumuz olmalıdır.

Kıbrıslı Türk ve Rumlar artık barış vaktinin geldiğine ve uzlaşmanın gerekliliğine inanarak yeni bir Kıbrıs için adım atmalıdırlar.

*(1) **Ερκίν.** Υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας.*

*(2) **Δρ Φαζίλ Κουτσούκ.** Ηγέτης των Τουρκοκυπρίων. Αντιπρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.*

καὶ ἡ ἑνότης τῶν Ἑλληνοκυπρίων
ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΟΙ ΝΕΚΡΟ
ΔΕΚΑΔΕΣ
...ιάμβευσεν ἡ πίστις εἰς ...
...πνίγη εἰς τὸ αἷμα ἡ παρανομία
...πὸ τῶν Δυνάμεων τῆς Τάξεως
ΘΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΘΩΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
"Άγριαι μάχαι εἰς τὰς ἀστυνομικὰς πολυκατοικίας τῆς Ὁμορ-φίτας, εἰς τὸ Καϊμακλί, παρὰ τὸ Τριμερὲς Στρατηγεῖον καὶ εἰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Λευκωσίας καὶ τῶν προαστείων
ΑΠΟΜΟΝΩΘΗ
...ΡΚΟΙ ΕΧΟΥΝ ΤΕΛΕΙΩΣ
...Α ΣΥΣΚΕΨΙΣ ΜΑΚΑΡΙΟΥ-ΚΟΥΤΣΙΟΥΚ
...κεί αντιουνταγματική την
Αμμόχωστο τουρκικό πλοίο
το τέμενος Μπαϊρακτάρη στη
επιβατηγού με στρατιωτικό αε-
...ην Άγκυρα σκοτώθηκαν 67 άτο-
...αν 99.
...αξιόπημα στο Ιράκ. Δολοφονήθη-
...υπουργός Καρίμ Κασέμ.
...ς του καπνού μεταφέρθηκε στην
...ουέλλα.
...υκουρεστίου νίκησε την ΑΕΛ με

ARZULANMAYAN SENARYOLAR

Luis İgumenidis

Kıbrıs'ı seven ve Kıbrıs'ın Kıbrıslırumlar ile Kıbrıslıtürklerin çocuklarının ortak vatanı olarak kalmasını isteyen herkes, bugün önümüze çıkan fırsatın da yitirilmesi ve nihai taksime yönelmemiz konusunda derin bir endişe içindedir.Kanımca Avrupa Birliği'ne yönelik yürüyüşümüz, birlikte yaşayabilmemiz için bize son kapıyı açıyor.Eğer tereddüt edersek,eğer gecikirsek, eğer bu tarihsel çağrıyı reddedersek, ertesi gün bir karmaşaya, belirsizliğe, barışçıl ve mutlu bir gelecek perspektifinin silinmesine yönelinecek.

Bugün Kıbrıstürk toplumuna, onları sadece kendi çıkarlarına hizmet için kullandığı görünümü veren Türkiye'nin kucağından ve belirsiz değer ve perspektiften kurtulma fırsatı sunuluyor.Eğer Kıbrıstürk toplumu ve liderliği, Kleridis'in, Avrupa Birliği ile tam üyelik müzakerelerine özlü ve eşit katılım önerisini redderse, Kıbrıs'ın geleceği için ortak yol perspektifi imkansız olacak. Bu ülkeyi sevmeye devam edenler, böylesi bir gelişme sonrası ortaya çıkabilecek senaryoları bir kabus olarak niteliyorlar.Fakat bu senaryolara değinmeden önce, uluslarası topluluk tarafından ve özellikle de AB Dönem Başkanı İngiltere tarafından iyi niyetli olarak nitelendirilen Kleridis'in önerisini değerlendirmenin iyi olacağına inanıyorum.

Kleridis, Avrupalıların, tabii Amerikalıların da çağrılarına yanıt vererek dengeli, akılcı ve cömert olarak nitelenen önerisini sundu. Kıbrıstürk toplumuna, her iki topluma da hizmet koşulu ile, tüm Kıbrıs'ın tam üyelik müzakerelerini gerçekleştirecek Kıbrıs delegasyonuna özlü ve eşit olarak katılacak kendi delegelerini belirleme çağrısında bulundu. Kleridis ne Kıbrıstürk toplumunu hakimiyet altına almak, ne de karşılığı olmayan göstermelik önerilerle uluslararası talebi etkisizleştirmeyi istedi. Vermeyi arzulamadığı tavizler konusunda herhangi bir yükümlülük altına girmeden, tam üyelik perspektifini kullanarak fırsatı değerlendirmek Kıbrıstürk toplumu ile onun liderliğinin elindedir. Öte yandan sorunumuza, karşılıklı kabul edilebilir, adil ve sürdürülebilir bir çözüm bulunması için özlü olasılıklar bu süreç içerisinde araştırılacaktır. Ve sorunun bugün askıda olmasının kendilerine dayattığı yaptırımlar geçerli olmayacaktır.

Arzulanmayan en ciddi senaryo, Kıbrıstürk toplumu ve liderliğinin daveti reddetmesi ve bu tarihsel fırsatı küçümsemesi durumunda ortaya çıkabilecek olandır. Benim düşünebileceğim en olası senaryo kalıcı taksimdir. Böylesi bir durumda Kıbrısrum tarafının Avrupa Birliği ile müzakerelerde ilerleyeceğini ve tam üyelik kapısına varacağını öngörüyorum ve bu noktada tam üyeliğin olup olmayacağına da karar verilecektir. Bu noktada Kıbrıstürk toplumu ve Kıbrıs'ın kuzey kısmı ne olacak? Büyük bir olasılıkla Denktaş ile Türkiye bu gelişmelere tepki göstererek entegrasyon sürecinde son aşamaya girecek. Kıbrıslıtürklerin bunun Kıbrıs'ın geleceği açısından, kendi toplumlarının mutluluğu

ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

Λούη Ηγουμενίδη

Όποιος αγαπά την Κύπρο και θέλει να παραμείνει η κοινή πατρίδα των παιδιών των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων, ανησυχεί βαθύτατα για το ενδεχόμενο να χαθεί κι αυτή η ευκαιρία και να οδηγηθούμε στην οριστική διχοτόμηση. Η πορεία προς την Ενωμένη Ευρώπη μας ανοίγει, νομίζω, την τελευταία πόρτα που θα μπορέσουμε να τη διαβούμε μαζί. Αν διστάσουμε, αν καθυστερήσουμε, αν αρνηθούμε ν' ανταποκριθούμε σ' αυτή την ιστορική πρόκληση, η επόμενη μέρα οδηγεί στο χάος, την αβεβαιότητα και τη διαγραφή κάθε προοπτικής για ένα ειρηνικό και ευτυχισμένο μέλλον.

Για την Τουρκοκυπριακή Κοινότητα προσφέρεται σήμερα η δυνατότητα να απαλλαγεί από το θανάσιμο εναγκαλισμό της Τουρκίας, η οποία φαίνεται ότι την χρησιμοποιεί για να εξυπηρετήσει αποκλειστικά δικά της συμφέροντα κι αυτά αμφίβολης αξίας και προοπτικής. Αν η Τουρκοκυπριακή Κοινότητα και η ηγεσία της απορρίψουν την πρόταση Κληρίδη για ουσιαστική και ισότιμη συμμετοχή στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Ευρωπαϊκή Ενωση, ο δρόμος μιας κοινής προοπτικής για το μέλλον της Κύπρου καθίσταται αδιάβατος. Τα σενάρια που προκύπτουν προκαλούν εφιάλτες σ' όσους εξακολουθούν ν' αγαπούν αυτόν τον τόπο. Όμως πριν αναφερθούμε σ' αυτά τα σενάρια, είναι καλό ν' αξιολογήσουμε την πρόταση Κληρίδη, που τόσο ευμενώς την υποδέχθηκε η διεθνής κοινότητα και κυρίως η Βρετανική προεδρία της Ε.Ε.

Ο κ. Κληρίδης ανταποκρινόμενος στην πρόκληση των Ευρωπαίων αλλά και των Αμερικανών υπέβαλε μια πρόταση που χαρακτηρίζεται ως ισορροπημένη και ορθολογιστική και γενναιόδωρη. Κάλεσε την Τουρκοκυπριακή Κοινότητα να υποδείξει εκπροσώπους της που θα συμμετέχουν ουσιαστικά και ισότιμα στην Κυπριακή αντιπροσωπεία που θα διαπραγματευθεί την ένταξη ολόκληρης της Κύπρου και με όρους που θα εξυπηρετούν και τις δύο κοινότητες της Κύπρου. Ο κ. Κληρίδης δεν επεζήτησε ούτε να καθυποτάξει την Τουρκοκυπριακή Κοινότητα, ούτε να εξουδετερώσει τη διεθνή απαίτηση με θεαματικές προσφορές χωρίς αντίκρυσμα. Είναι στην Τουρκοκυπριακή Κοινότητα και στην ηγεσία της που εναπόκειται να αξιοποιήσουν την ευκαιρία, εκμεταλλευόμενοι την προοπτική της ένταξης, χωρίς να δεσμεύονται σε υποχωρήσεις που δεν επιθυμούν να κάνουν. Άλλωστε, είναι μέσα από αυτήν τη διαδικασία που θα διερευνηθούν ουσιαστικά οι δυνατότητες εξεύρεσης μιας αμοιβαία αποδεκτής λύσης του προβλήματός μας, δίκαιης και βιώσιμης. Και μάλιστα χωρίς η Τουρκοκυπριακή Κοινότητα να υφίσταται, στο μεταξύ, τις κυρώσεις που της επιβάλλει η σημερινή εκκρεμότητα.

Αλλά το πιο σοβαρό είναι τα ανεπιθύμητα σενάρια που μπορεί να εξελιχθούν αν η Τουρκοκυπριακή Κοινότητα και η ηγεσία της αρνηθούν την πρόσκληση και περιφρονήσουν τη μοναδική τούτη ιστορική ευκαιρία. Το πιο πιθανό σενάριο που μπορώ να φανταστώ είναι εκείνο του οριστικού διαχωρισμού. Δηλαδή βλέπω την Ελληνοκυπριακή πλευρά να προχωρεί στις συνομιλίες με την Ε.Ε. και να φτάνει στην είσοδο της ένταξης, οπόταν και θα πρέπει να αποφασισθεί αν γίνεται αποδεχτή ή όχι. Όμως, τί θα έχει στο μεταξύ συμβεί με την Τουρκοκυπριακή Κοινότητα και το βόρειο τμήμα της Κύπρου; Κατά πάσα πιθανότητα, αντιδρώντας στις εξελίξεις ο κ.Ντεκτάς και η Τουρκία θα μπούν στην οριστική διαδικασία της ενσωμάτωσης. Και νομίζω ότι οι Τουρκοκύπριοι αντιλαμβάνονται τί σημαίνει τούτο για το μέλλον της Κύπρου, για την

ve ilerlemesi açısından şimdi ve gelecekte ne anlama geleceğini algıladıklarını zannnediyorum. Ve böylesi bir gelişmeden Türkiye de kazanç elde edemeyecektir. Gerginlik devam edecek ve Yunanistan Türkiye'nin her tür Avrupa perspektifini engellemek için Avrupa Birliği içerisindeki konumunu değerlendirecektir. Kıbrıs tamamıyla madalyonun farklı iki yüzü gibi gelişecektir. Bir taraftan Avrupa Birliği'nin koruması altında refah ve güvenlik, diğer tarafta da Türkiye'nin bölgede savaştan çıkarı olan bazı güçlü dostlarının yaratacağı ve sömüreceği yoksulluk ve güvensizlik.

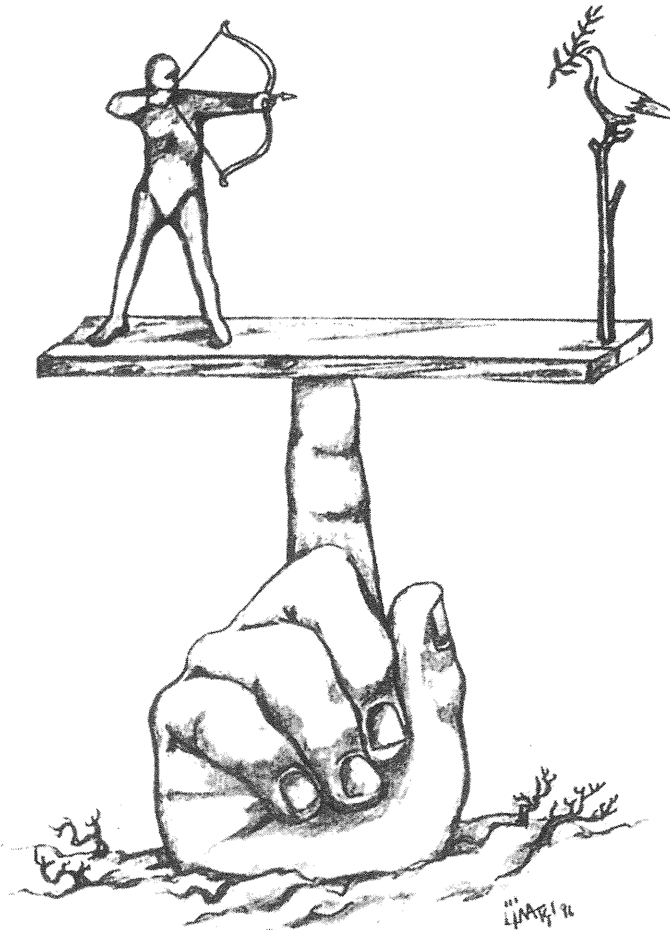
Gelişebilecek bir diğer senaryo da, düşünebileceğimiz en kötü senaryo olan savaş senaryosudur. Bu senaryo gerçeklikten çok uzak değildir; çünkü yukarda ifade ettiğimiz gelişmelere bir tepki olarak Kıbrısrum tarafının S-300 füzelerini getirmekteki ısrarı ile bir çatışma yaşama olasılığımız az değildir.Ve böylesi bir durumda olası sonuçlar neler olacaktır .Yine her iki tarafı da tahrip olmuş nihai taksim. Bir yandan Kıbrıslıtürklerin Türkiye'ye tam bağımlılığı, asimilasyonu ve kenara itilmişlikleri; diğer taraftan zayıf, korkmuş ve ulusal korunma ve Birleşik Avrupa'ya arka kapıdan girmek için Yunanistan'ın kucağına sığınmış Kıbrıslırumlar.

Bu arzulanmayan senaryoları eğer her zaman aklımızda bulundurursak, halkımıza düşman, yabancı çevrelerce karşıt ulusal çıkarların ortaya çıkardığı iddia edilen deliliğe karşı direnmede bize yardımcı olabilirler.

πρόοδο και ευημερία της Κοινότητάς τους και τώρα και στο μέλλον. Αλλά ούτε και η Τουρκία θα αποκομίσει κανένα κέρδος απ' αυτήν την εξέλιξη. Θα διατηρείται η ένταση και η Ελλάδα θα αξιοποιεί τη θέση της στην Ε.Ε. για να εμποδίζει κάθε ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας. Η Κύπρος θα εξελίσσεται σ' ένα νόμισμα με δυο εντελώς διαφορετικές όψεις. Από τη μια θα είναι η όψη της ευημερίας και της ασφάλειας υπό την προστασία της Ε.Ε. Και από την άλλη της φτώχειας και της ανασφάλειας που θα δημιουργεί η εκμετάλλευση της Τουρκίας από κάποιους ισχυρούς συμμάχους με πολεμικά συμφέροντα στην περιοχή.

῎Ενα άλλο σενάριο που μπορεί να προκύψει είναι το πολεμικό σενάριο, που σίγουρα είναι ό,τι χειρότερο μπορούμε να φανταστούμε. Το σενάριο τούτο δεν απέχει πολύ από την πραγματικότητα γιατί δεν είναι δύσκολο και με την εμμονή της Ελληνοκυπριακής πλευράς για την έλευση των πυραύλων S300 να έχουμε σύρραξη, που θα προκληθεί και σαν αντίδραση στις εξελίξεις που περιγράφουμε πιο πάνω. Και τότε ποιές θα ήταν οι πιθανές συνέπειες; Και πάλιν ο οριστικός διαχωρισμός με μια Κύπρο κατεστραμμένη και στις δυο πλευρές. Θα έχουμε από τη μια την πλήρη εξάρτηση των Τουρκοκυπρίων από την Τουρκία, την αφομοίωση και την περιθωριοποίησή τους και από την άλλη θα έχουμε τους Ελληνοκύπριους αδύνατους και φοβισμένους να καταφεύγουν στην αγκαλιά της Ελλάδας και για να εξασφαλίσουν εθνική προστασία αλλά και για να εισέλθουν από την πίσω πόρτα στην Ενωμένη Ευρώπη.

Αυτά τα ανεπιθύμητα σενάρια, αν τα έχουμε πάντα στη σκέψη μας, μπορεί να μας βοηθήσουν ν' αντισταθούμε στην επιχειρούμενη τρέλα που γεννά η αδιαλλαξία και τα αντεθνικά συμφέροντα που καλλιεργούν ξένοι κύκλοι, εχθρικοί προς το λαό μας.

Όπως τα δάκτυλα του χεριού

Τεμέλ Αβίκ

Σκεφτείτε προς στιγμή την ισορροπία που υπάρχει στη φύση. Οποιαδήποτε παρέμβαση για αλλαγή αυτής της ισορροπίας, μπορεί να προκαλέσει μεγάλη ζημιά και καταστροφή. Οι συνέπειες θα είναι οδυνηρές. Είναι ακριβώς γι' αυτό το λόγο που η ισορροπία είναι ένα ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο. Παρόμοια, είναι η κατάσταση που επικρατεί μεταξύ των Τουρκοκυπρίων και των Ελληνοκυπρίων, οι οποίοι αφού έζησαν μαζί για εκατοντάδες χρόνια, βρέθηκαν σήμερα να είναι χωρισμένοι.

Σύμφωνα με κάποιους, ο διαχωρισμός έχει φέρει την ειρήνη και την ευτυχία στην Κύπρο. Αυτοί οι κάποιοι, ισχυρίζονται ότι για 23 χρόνια δεν διεξήχθησαν δικοινοτικές ταραχές και ότι οι δύο κοινότητες ζουν έκτοτε σε συνθήκες ειρήνης, ελευθερίας και ευτυχίας, απόλυτα ικανοποιημένες από την κατάσταση.

Πόσο σωστό είναι αυτό; Μετά τις συγκρούσεις του 1963, οι Τουρκοκύπριοι καταπιέστηκαν, υπέφεραν και αναγκάστηκαν να μετακινηθούν σε θύλακες. Άνθρωποι εκδιώχθηκαν από τα χωριά και τα σπίτια τους. Οι Ελληνοκύπριοι, επίσης αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και να καταφύγουν στο Νότο μετά το 1974. Και αυτοί υπέφεραν εξίσου. Οι Τούρκοι υπέφεραν μετά το 1964 και οι Έλληνες μετά το 1974. Χιλιάδες Κύπριοι έγιναν πρόσφυγες στην ίδια τους την πατρίδα.

Οι Τουρκοκύπριοι και οι Ελληνοκύπριοι ζούσαν σε αυτό το μικρό νησί για εκατοντάδες χρόνια. Και οι δύο συνεισέφεραν στη διαμόρφωση της κουλτούρας αυτού του νησιού. Δεν μπορούν να διαχωριστούν, όπως δεν μπορούν να διαχωριστούν τα δάκτυλα από το υπόλοιπο σώμα. Εάν ένα δάκτυλο αποκοπεί, τότε ολόκληρο το σώμα, υποφέρει. Αναλογιστείτε τη ζημιά που προκαλείται στη φύση από ένα παρόμοιο γεγονός. Είναι ακριβώς το ίδιο πράγμα. Ο εξαναγκαστικός διαχωρισμός κοινοτήτων οι οποίες έζησαν μαζί για πολλά χρόνια, προκαλεί πόνο. Εμείς υποστηρίζουμε ότι ο διαχωρισμός δεν είναι λύση.

Ούτε το 1963, ούτε το 1974 οδήγησαν στην επίλυση των προβλημάτων μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Η πραγματική λύση θα εξευρεθεί από τους Τουρκοκύπριους και τους Ελληνοκύπριους. Τα γεγονότα του Αυγούστου του 1996 κατά μήκος της γραμμής, απέδειξαν ότι το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται. Γι' αυτό και πρέπει η τελική διευθέτηση, να είναι προς όφελος όλων των κοινοτήτων της Κύπρου.

Θα πρέπει να αρχίσουμε εντατικές δικοινοτικές επαφές και να εισέλθουμε σε έναν ειλικρινή διάλογο, ο οποίος θα βοηθήσει στην ανοικοδόμηση της εμπιστοσύνης η οποία "τραυματίστηκε" το 1963 και το 1974.

Αυτός θα πρέπει να είναι ένας από τους κύριους στόχους των διανοουμένων και από τις δύο κοινότητες, αφού αυτοί μπορούν και έχουν τη δυνατότητα να τεθούν επικεφαλείς των προσπαθειών, οι οποίες θα ξαναδώσουν την ελπίδα στους απλούς κατοίκους της Κύπρου.

Bir elin parmakları gibi

Temel Avik

Bir an doğada var olan dengeyi düşünün. Bu dengenin değişmesi yönündeki her müdahale, büyük bir zarar ve felakete yol açabilir. Bunun sonuçları acı vericidir. İşte bu nedenden dolayı denge çok önemli bir unsurdur. Yüzlerce yıl birlikte yaşayan ve bugün ayrılmış durumda bulunan Kıbrıslıtürkler ile Kıbrıslırumlar arasında var olan durum da buna benzerdir.

Bazılarına göre ayrılık Kıbrıs'a barış ve mutluluğu getirdi. Bu bazıları, 23 yıldan beridir toplumlararası bir çatışma yaşanmadığını ve iki toplumun o zamandan beridir barış, özgürlük, mutluluk ve durumdan tam memnun bir halde yaşadıklarını iddia ediyor.

Bu ne kadar gerçeği yansıtıyorı 1963 çatışmaları sonrası Kıbrıslıtürkler baskı altına alındılar, eziyet çektiler ve enklavlara taşınmak zorunda bırakıldılar. Insanlar köylerinden ve evlerinden kovuldular. Kıbrıslırumlar da 1974 sonrası evlerini terke ve güneye kaçmaya zorlandılar. Onlar da eşit derecede acı çektiler. Türkler 1964'den sonra, Rumlar da 1974'den sonra acı çektiler. Binlerce Kıbrıslı kendi ülkelerinde göçmen duruma düştüler.

Kıbrıslırumlarla Kıbrıslıtürkler bu küçük adada yüzlerce yıl yaşadılar. Her ikisi de bu adanın kültürünün oluşumuna katkı yaptılar. Onlar parmakların geri kalan vücuttan ayrılamayacağı gibi ayrılamazlar. Eğer bir parmak koparsa bütün vücut acı çeker. Doğada benzer bir olaydan meydana gelecek zararı bir düşünün. Tam da buna benzeyecektir. Uzun yıllar birlikte yaşayan toplumların ayrılma zorunda bırakılmaları acı veriyor. Biz ayrılığın çözüm olmadığını savunuyoruz.

Ne 1963, ne de1974 iki toplum arasındaki sorunların çözümüne yol açabildi. Gerçek çözüm Kıbrıslırumlar ve Kıbrıslıtürkler tarafından bulunacaktır. 1996 Ağustosunda hat boyunca meydana gelen olaylar, sorunun var olmaya devam ettiğini gösterdi. Bu nedenden dolayı da son çözüm Kıbrıs'ın tüm toplumlarının çıkarına olmalıdır.

Yoğun bir toplumlarası temasa başlamalı ve 1963 ve 1974'de 'yaralanan' güveninin yeniden oluşumuna yardımcı olacak samimi bir diyolaga girmeliyiz.

Kıbrıs'ın sıradan insanlarına yeniden umut verecek olan uğraşıların başını çekebilme olanağı olan, her iki toplumdan da aydınların temel hedeflerinden biri bu olmalıdır.

Bir Bağlantı Olarak Avrupa İşbirliğinin Avrupa Modeli

Keti Kleridis

"İşbirliği yaşamın bir tarzıdır. Bu ilkeyi keşfedip bu ilke temelinde çalışmadan gerçek ilerleme umudu yoktur."
Bu yazıya, Birleşik Devletlerin kurucularından birinin, Tomas Jeforson'un, bana, 21. yüzyılda bu evrende yaşamak için sınırların aşılması ve bağlantılar kurulmasından başka birşey olmayan başarının direkt merkezine hitap ettiği izlenimi veren bir özdeyişle başlamayı seçtim.
Bu özdeyişten başlamayı seçtim, çünkü yüreğime yakın bir ideolojiyi -insanlar, uluslar ve kültürler arasında iletişim köprüsü ve anlayışı - temsil ediyor.

Bu arzunun, bizden herkes için önemli bir arzu olmadığına, fakat, kollektif olarak ve özellikle de soğuk savaşın bir sonucu olarak yeni bir dünya düzeni yaratmak isteyen herkes için bunun önemli bir arzu olması gerektiğine inanıyorum.

Η Ευρώπη ως σύνδεσμος Το Ευρωπαϊκό Μοντέλο Συνεργασίας

Της Καίτης Κληρίδη

"Η συνεργασία είναι μια συμπεριφορά της ζωής. Δεν υπάρχει ελπίδα για πραγματική πρόοδο μέχρι να ανακαλύψουμε αυτήν την αρχή και να εργαζόμαστε με βάση αυτήν"
Επέλεξα να αρχίσω αυτό το άρθρο με μία ρήση από έναν από τους ιδυρτές των Ηνωμένων Πολιτειών, του Τόμας Τζέφερσον, για το λόγο ότι σε μένα δίνει την εντύπωση ότι μιλά απευθείας στην καρδιά αυτού που πρέπει να επιτύχουμε ώστε να επιβιώσουμε σ' αυτόν τον πλανήτη στον 21ο αιώνα και που δεν είναι άλλο από το σπάσιμο των συνόρων και τη δημιουργία δεσμών.
Επέλεξα ακόμη να αρχίσω με αυτήν τη ρήση, γιατί αντιπροσωπεύει μια ιδεολογία που είναι κοντά στην καρδιά μου - η δημιουργία γεφυρών επικοινωνίας και κατανόησης μεταξύ ανθρώπων, εθνών και πολιτισμών.

Πιστεύω ότι αυτή η επιδίωξη δεν είναι μια σημαντική επιδίωξη για τον καθένα από εμάς, αλλά και μία σημαντική επιδίωξη για όλους εμάς, συλλογικά, ειδικά εάν θέλουμε να δημιουργήσουμε τη νέα τάξη πραγμάτων την οποία όλοι επιθυμούμε, ως αποτέλεσμα του τέλους του ψυχρού πολέμου.

Σήμερα, αρκετά χρόνια μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου, μιλάμε για τη "Νέα Τάξη Πραγμάτων", ενώ στην πραγματικότητα πρόκειται για τη Νέα Παγκόσμια Αταξία. Δεν έχουμε παρά να συγκεντρωθούμε μπροστά από τις τηλεοράσεις μας για να αντιληφθούμε αυτό το γεγονός. Όπως το αντιλαμβάνομαι, μια από τις κύριες προκλήσεις του 21ου αιώνα θα είναι ο συγκερασμός των διαφόρων τάσεων. Να μάθουμε πως να ζούμε μαζί και να εργαζόμαστε αρμονικά για το κοινό καλό.

Bugün, soğuk savaşın sona ermesinden epey yıl sonra 'yeni dünya düzeninden' bahsediyoruz, oysa gerçekte yeni bir dünya düzensizliği söz konusu. Bu olayı algılamak için televizyonun önünde toplanmak yeter. Algıladığımız gibi 21. yüzyılın temel davetlerinden biri farklı eğilimlerin uzlaştırılmasıdır. Toplumun iyiliği için birlikte nasıl yaşayıp uyum içerisinde çalışmayı öğrenmektir.

Kadınların yeni düzeni yaratmada ve uyumlu bir toplum inşaasında önemli bir rolleri olduğuna inanıyorum.

Yakın bir geçmişte yapılan bir araştırma kadınların düşünce biçimi ve farklı sorunlara yaklaşım yöntemlerinin kollektifliğe ve eşitliğe (erkeklerin yaşama geçirdikleri hiyerarşik yapının tersine) yol açtığını ispatladı. Örgütsel bir yapıya herkesin kollektif katılımının cesaretlendirilmesi, sadece siyasal sorunların çözümü için bir dinamik yaratmakla kalmaz, fakat ayni zamanda çağdaş örgütsel yapılanmada bir gereklilik olan yeni yapılanmalara da zemin yaratır.

Sadece kadınların uğraştığı meslekler olan ve sonuç olarak küçümsenen ve önemi aşağı çekilen sekreterlik , kamuda memuriyet, hastabakıcılık, öğretmenlik gibi mesleklerin önemli rolünün kabul edilemesi için uzun yıllar gerektiği gibi kadılanlara atfedilen çok önemli değerlerin kabul edilmesi için de yılllar geçti (daha tam bir kabul de yoktur).

Yazımın başlığı "Bir bağlantı olarak Avrupa" olmasına rağmen, Avrupa Birliği'nin iki yanı üzerinde yoğunlaşacağım ve bunlar da eğer oynayabilirse uluslar arasında başarılı bir işbirliğinin ve kadınların rolünün iyileştirilebilmesidir.

Bir sosyal aktivist olarak benim için Avrupa'ya yönelmek, kaydetmem gerekir ki Avrupa Birliği'nin ticari amaçlı ortak bir pazar yaratması değil, fakat Avrupa kıtasına, Avrupa yasalarının öngördüğü gibi vatandaşların karar alma süreçlerine katılması ve kadınların sosyal eşitlik ve haklarının sözleşme aracılığı ile garanti etmesini hedefleyen iyi bir hükümet örneği gibi birleştirici bir güç vermesidir.

Kıbrıs Cumhuriyeti tam üyelik müzakerelerine başladı. Bu, tüm Kıbrıs sakinleri için tarihimizde önemli bir adımdır, çünkü Avrupa Birliği'ne tam üyeliğimiz Kıbrıs sorununun çözümünde ve adanın 23 yıllık bölünmesinin sona erdirilmesinde katalizör rol oynayabilir. Kıbrıs'ın Avrupa Birliği'ne tam üyeliği tüm ada sakinlerine güvenlik sunar, çünkü AB referandum, demokrasi ve insan hakları yasaları ilkelerine göre kuruldu. Ayni zamanda Kıbrıstürk toplumunun ekonomik açıdan gelişmesine ve Türk dilinin ve kültürünün Avrupa ailesine katılmasına da yardımcı olacaktır.

Avrupa Birliği, bir taraftan genişlemesini arzulayanlar ve diğer taraftan da üye devletler arasındaki ilişkilerin daha çok genişlemesini arzulayanlarla yalnız başına ilerlemesinin bir kavşağında bulunabilir. Bu olgu görüş ayrılığın ve zıtlaşmayı teşkil edebilir. Tüm bunlara karşı Avrupa Birliği'nin coğrafi olarak Avrupa kıtası ile bağlı olan ve ekonomik olarak tam üyeliğine hazır olan tüm ülkeleri kapsayacağı yönünde sessiz bir anlaşma olduğu görünümü var.

Ayni zamanda Avrupa Birliği ile Afrika ve Güney Amerika gibi daha az gelişmiş bölgeler arasında işbirliği ve bağların geliştirilmesi gereksinimi olduğu yönünde bir anlayış var.

Πιστεύω ότι οι γυναίκες έχουν ένα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν στη δημιουργία της νέας τάξης πραγμάτων και στην οικοδόμηση μιας πιο αρμονικής κοινωνίας.

Πρόσφατη έρευνα κατέδειξε ότι ο τρόπος σκέψης των γυναικών και οι τρόποι προσέγγισης έναντι των διαφόρων προβλημάτων, τείνει να οδηγεί στη δημιουργία της συλλογικότητας και του δικτύου (σε αντίθεση με τις ιεραρχικές δομές που υιοθετούνται από τους άνδρες). Η χρήση της εμπάθειας και η ενθάρρυνση για τη συμπερίληψη της συλλογικής συμμετοχής από όλους σε μια οργανωτική δομή, όχι μόνο δημιουργεί τη βάση για μια δυναμική επίλυσης των πολιτικών διαμαχών, αλλά επίσης προσφέρει τη βάση για μετά-γραφειοκρατικές δομές οι οποίες είναι αναγκαίες στα σύγχρονα οργανωτικά οικοδομήματα.

Πέρασαν αρκετά χρόνια για να αναγνωριστούν ως πολύτιμες οι αξίες οι οποίες αποδίδονται στις γυναίκες (και δεν πρέπει να κοροϊδευόμαστε - ακόμη δεν έχουν τύχει πλήρους αναγνώρισης), όπως ακριβώς χρειάστηκαν αρκετά χρόνια για να αναγνωριστεί ο σημαντικός ρόλος της επαγγελματίας γραμματέας, της διοικητικής λειτουργού, της νοσοκόμας, της δασκάλας και της κοινωνικής λειτουργού, απλά και μόνο επειδή αυτά ήταν επαγγέλματα τα οποία στελεχώνονταν από γυναίκες, και κατ' επέκταση αντιμετωπίζονταν μειωτικά και υποβαθμίζονταν.

Αν και ο τίτλος του άρθρου μου είναι "Η Ευρώπη ως σύνδεσμος", θα επικεντρωθώ σε δύο συγκεκριμένες πτυχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και αυτοί είναι ο ρόλος που μπορεί αν διαδραματίσει παρέχοντας ένα μοντέλλο για επιτυχημένη συνεργασία μεταξύ εθνών και ο ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει στο πλαίσιο της βελτίωσης του καθεστώτος των γυναικών.

Για μένα, ως κοινωνικής ακτιβίστριας, η στροφή στην Ευρώπη, θα πρέπει να επισημάνω ότι η σημασία της ΕΕ δεν είναι τόσο η δημιουργία μιας κοινής αγοράς για εμπορικούς σκοπούς, αλλά το γεγονός ότι παρέχει μια ενωτική δύναμη για την Ευρωπαϊκή ήπειρο, όπως και το πρότυπο μιας καλής κυβέρνησης στην οποία θα πρέπει όλα τα κράτη-μέλη να προσβλέπουν, αφού ο Ευρωπαϊκός νόμος εγγυάται τη δημοκρατική διακυβέρνηση, τη συμμετοχή των πολιτών στη λήψη των αποφάσεων και την προώθηση της κοινωνικής ισότητας και των δικαιωμάτων των γυναικών μέσω της κοινωνικής χάρτας.

Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ήδη αρχίσει τις ενταξιακές συνομιλίες. Για όλους εμάς τους κατοίκους της Κύπρου, αυτό είναι ένα σημαντικό βήμα στην ιστορία μας, αφού η ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να δράσει σαν καταλύτης για την επίλυση του Κυπριακού και τον τερματισμό της 23χρονης διαίρεσης της νήσου. Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα παράσχει ασφάλεια για όλους τους κατοίκους της νήσου, αφού η Ε.Ε. ιδρύθηκε πάνω στις αρχές του νόμου της αυτοδιάθεσης, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επίσης θα παράσχει τη δυνατότητα για να βοηθηθεί η Τουρκοκυπριακή κοινότητα να αναπτυχθεί οικονομικά και να εισαχθεί η Τουρκική γλώσσα και κουλτούρα στην Ευρωπαϊκή οικογένεια.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μπορεί από μόνη της να βρίσκεται στο σταυροδρόμι της ανάπτυξής της, με αυτούς οι οποίοι επιθυμούν τη διεύρυνσή της από τη μια, και από την άλλη με εκείνους οι οποίοι επιθυμούν τη μεγαλύτερη διεύρυνση των σχέσεων μεταξύ των κρατών-μελών, να τελούν σε καθεστώς διαφωνίας και αντιπαράθεσης. Παρόλ' αυτά, φαίνεται να υπάρχει μια σιωπηρή συμφωνία ότι η Ε.Ε. θα περιλάβει τελικά όλες αυτές τις χώρες οι οποίες γεωγραφικά συνθέτουν την Ευρωπαϊκή ήπειρο, δεδομένου ότι οικονομικά θα είναι έτοιμες για ένταξη.

Επίσης, φαίνεται να μεγαλώνει η αντίληψη για την ανάγκη συνεργασίας και ανάπτυξης των δεσμών μεταξύ της Ευρώπης και άλλων λιγότερων-ευνοούμενων περιοχών του κόσμου, όπως η Αφρική και η Νότια Αμερική. Υπάρχει επίσης η αντίληψη ότι όλοι μας, θα πρέπει να εμφυτεύσουμε στην καρδιά μας τα λόγια του Τόμας Τζέφερσον αν επιθυμούμε να επιβιώσουμε

Bunun yanısıra bu dünyada yaşamak istiyorsak Tomas Jeferson'un sözlerine kalbimizi açmamız gerektiği anlayışı da var. Bu alanda biz kadınların oynaması gereken önemli bir rol olduğuna inanıyorum. Dünyanın çeşitli bölgelerinden sürtüşme ve çatışma haberlerini dinlerken görüşmelerin erkekler tarafından yapılması ve göçmen çadırlarının özellikle kadınlar, çocukklar ve yaşlılar tarafından doldurulması karşısında her zaman şaşarım .

Benim için bu olay savaş ve barış için kararalrın erkekler tarafından alındığı ve kadınlar ile çocukların izleyici, kurban olduklarını ifade eder.

Avrupa Birliği'nin temel hedeflerinden biri de kadınlar ve erkekler arasında eşitliğin ve kadınların karar merkezlerine daha fazla sayıda katılmasınının sağlanmasıdır. Avrupa Komisyonu 1995 yılında kamuda ve özel sektörde kadınların karar alma süreçlerine katılımını ileri götürmek ve Avrupa Birliği'nin çeşitli karar organlarına katılımını yükseltmek için bir somut önlemler önerisi kaleme aldı.

Avrupa Komisyonu ayni nitelikli işlerde çalışan kadınlar ve erkekler arasında eşitliği sağlamak için cinsler arasında direkt ve dolaylı ayrımcılığın yok edilmesine yönelmek için bir pratik yönetmeliği de yaşama geçirmeye çalışıyor.

Diğer ilgi çeken iki alan da eşit fırsatlar sunan ve AB'yi değiştirme gereksinimine daha iyi yanıt verecek yeni iş modelleri ithalini cesaretlendirecek aile yasası, mesleki yaşamı uzlaştırma ile ilgili ve farklı sosyal sistemlerin eşit kullanımını ileri götürecek tasarıdır.

Bu yukarada ifade ettiğim olgular güzel görünse de 2 yıl önce gerçekleştirilen Avrupa Kadınlar Lobisi çerçevesinde kadınlarla konuşurken bunun teoride böyle olduğunu söylediler. Diğer yerlerde olduğu gibi Avrupa'da da paranın az olduğunu, zor bir dönemden geçildiğini ve ilk kesintiye uğrayan programların (ki bu benim için sürpriz olmadı, çünkü bütçelerle ilgili kararları alanlar da erkeklerdir) kadın programları olduğunu da belirttiler.

Avrupa Birliği'nin tüm programları, kadınlara kendi işyerlerini kurmada yardımcı olmak için amacı ile oluşturulan RAE, kadınların eğitimi ve kadınlara yeni fırsatlar yaratılması için bir sistem olan IRIS, karar almada kadınlar ağı NOW önemli programlardır, fakat bizim yalnız başımıza ne yapabileceğimiz ve bir diğerimize destek vererek cesaretlendirmemiz daha da önemlidir. Bizim her birimizin dünyayı değiştirmede önemli bir rolü olduğuna inanmamızın önemi büyüktür.

Herbirizmiz farklı bir şey yapabiliriz.

Dünyada olmasını arzuladığımız değişiklik bizim kendimizden başlamalıdır. Pratik, aklı izler. Kadın kendisini hissettiği gibi yalnız olabilir ve yalnız başına başarılmış görmek istediği şeyleri başarabilir. Ayni olgu doğal olarak erkekler için de geçerlidir.

Margaret Meat'in " düşünen ve konuya vakıf küçük bir vatandaş grubunun dünyayı değiştirebileceği konusunda hiç şüpheniz olmasın. Dahası bunu başarmış olan tek grup da budur." ifadesiyle yazımı bitiriyorum.

σ' αυτόν τον πλανήτη. Αυτός είναι ένας τομέας στον οποίο εμείς οι γυναίκες, έχουμε, πιστεύω, ένα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουμε. Παρακολουθώντας τις ειδήσεις που αφορούν διαμάχες και συγκρούσεις σε διάφορες περιοχές του κόσμου, εκπλήσσομαι πάντα από το γεγονός ότι οι συγκρούσεις και οι συνομιλίες διεξάγονται από άνδρες - οι σκηνές των προσφύγων και των καταυλισμών είναι κατειλημμένες κυρίως από γυναίκες, παιδιά και ηλικιωμένους.

Σε μένα, αυτό υποδηλεί το γεγονός ότι είναι οι άνδρες αυτοί οι οποίοι παίρνουν τις αποφάσεις για τον πόλεμο και την ειρήνη - οι γυναίκες και τα παιδιά είναι ακόμη οι ακόλουθοι και τα θύματα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ως έναν από τους κύριους στόχους της την προώθηση της ισότητας μεταξύ των γυναικών και των ανδρών και την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Το 1995 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέταξε προσχέδιο εισήγησης προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο οποίο παρέθετε συγκεκριμένα μέτρα και ενέργειες με στόχο την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα και η αύξηση του αριθμού των γυναικών στα διάφορα σώματα λήψης αποφάσεων της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα υιοθετήσει επίσης έναν κώδικα πρακτικής για την εφαρμογή της ισομισθίας για ίδιας ποσότητας εργασία μεταξύ ανδρών και γυναικών, με στόχο να παράσχει πρακτική καθοδήγηση ώστε να εξαλειφθεί η άμεση και έμμεση διάκριση των φύλων.

Δύο άλλοι ενδιαφέροντες τομείς θα είναι το προσχέδιο πρότασης για συμβιβασμό της οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής, η οποία θα προωθεί τις ίσες ευκαιρίες και θα ενθαρρύνει την εισαγωγή νέων ευέλικτων εργασιακών μοντέλων που θα ανταποκρίνονται καλύτερα στις εναλλασόμενες ανάγκες της Ευρωπαϊκής Κοινωνίας, ως επίσης και την προώθηση της ίσης μεταχείρισης από τα διάφορα συστήματα κοινωνικών ασφαλίσεων.

Αν και όλα τα πιο πάνω ακούγονται πολύ καλά, μιλώντας σε γυναίκες στο πλαίσιο του Λόμπυ Ευρωπαίων Γυναικών που έγινε πριν από 2 χρόνια στις Βρυξέλλες, μου επισήμαναν το γεγονός ότι ακούγονται καλά στη θεωρία από ότι στην πράξη και ότι στην Ευρώπη, όπως εξάλλου και αλλού, όπου τα λεφτά είναι λίγα και οι καιροί δύσκολοι, είναι τα προγράμματα για τις γυναίκες που επιδέχονται πρώτα περικοπές. (Αυτό δεν αποτελεί έκπληξη αφού είναι οι άνδρες οι οποίοι λαμβάνουν τις αποφάσεις για τη διάθεση των κονδυλίων).

Όλα τα προγράματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως το RAE, που συστάθηκε με στόχο να βοηθήσει τις γυναίκες να ιδρύσουν τις δικές τους επιχειρήσεις, το IRIS, το Ευρωπαϊκό δίκτυο για εκπαίδευση των γυναικών, οι νέες ευκαιρίες για τις γυναίκες, NOW, και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Γυναικών στη Λήψη Αποφάσεων, είναι σημαντικά, αλλά πιο σημαντικό είναι το τι μπορούμε να κάνουμε από μόνες μας με το να προσφέρουμε στήριξη και ενθάρρυνση η μια στην άλλη, ως επίσης και ένα παγκόσμιο δίκτυο γυναικών. Είναι σημαντικό να πιστεύουμε ότι η κάθε μία από εμάς έχει ένα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει ώστε να αλλάξει τον κόσμο.

Κάθε μία από εμάς μπορεί να κάνει τη διαφορά.

Οι αλλαγές που επιθυμούμε να συμβαίνουν στον κόσμο, πρέπει να αρχίσουν σε εμάς τις ίδιες. Η πράξη ακολουθεί το μυαλό. Η γυναίκα, μπορεί να είναι μόνο όπως αντιλαμβάνεται τον εαυτό της και μπορεί μόνο να επιτύχει ότι μπορεί να δει να επιτυγχάνει. Το ίδιο ισχύει φυσικά και για τους άνδρες.

Ή καλύτερα για να επικαλεστώ τη Μάργκαρετ Μέατ "Ποτέ μην αμφισβητείτε ότι μία μικρή ομάδα σκεπτόμενων, αφοσιωμένων πολιτών μπορούν να αλλάξουν τον κόσμο, πολύ περισσότερο που είναι η μόνη ομάδα που το έχει καταφέρει"

ΛΟΝΔΙΝΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Τι δουλειά να είχαν στο Λονδίνο;;; Σαν να ακούω κάποιους να λένε “μάλλον τρελάθηκαν”.

Εκ πρώτης όψεως δεν φαίνεται και τόσο λογικό άνθρωποι οι οποίοι ζούνε τόσο κοντά ώστε αν φωνάξουν να ακούσουν ο ένας την φωνή του άλλου μέσα στη μικρή Λευκωσία , στην οποία τις Κυριακές αντηχούν οι καμπάνες και απλώνεται η φωνή του χότζα, να συναντιούνται στο Λονδίνο για να τελειώσουν τα σχέδια που έμειναν μισά πριν από ένα χρόνο στις Βρυξέλλες.

Ποίες είναι αυτές οι γυναίκες; 25 Τουρκάλες και 25 Ελληνίδες.

Μήπως είναι τα τέρατα τα κλεισμένα στο κουτί της Πανδώρας;

Ο Δον Κιχώτης του Σερβάντες; Μήπως βαδίζουν άφοβα ενάντια στους κακούς για να σώσουν τους βασανισμένους;

Ή μήπως είναι σαν τον Σάντσο Πάντσα; Που τρέχουν απελπισμένα πίσω από απραγματοποίητα όνειρα; Που έχουν καταφέρει να απαλλαγούν από τις προκαταλήψεις και να σκεφτούν ορθολογιστικά; Που ονειρεύονται έναν καλύτερο κόσμο και ενεργούν εθελοντικά σε τέτοιο βαθμό που να μην αναγνωρίζουν κανένα νόμο;

Μπορεί να ισχύουν όλα, μπορεί και κανένα.

Και οι δύο λαοί -Ρωμιοί και Τούρκοι- έχουν τραύματα, έχουν φόβους που προκλήθηκαν από το παρελθόν. Έχουν τις προκαταλήψεις της Εκκλησίας, και των σχολείων εκατέρωθεν. Και ενώ είναι τόσο φανερό το αδύνατο της απάλειψης των βιωμάτων του παρελθόντος μετά από τόσα χρόνια, γιατί να είναι τόσο δύσκολη η κατανόηση αυτού που προσπαθούν να καταφέρουν οι γυναίκες....

Οι μητέρες αυτές, οι θείες, οι αδερφές, θέλουν, για χάρη πρώτα της δικής τους ηρεμίας και μετά των ανθρώπων της χώρας στην οποία ζούνε, τουλάχιστον να ζήσουνε σε συνθήκες ηρεμίας με τον γείτονα τους -όποιο κι αν είναι το καθεστώς διοίκησης του, και δοκιμάζουν να εμπνεύσουν εμπιστοσύνη και να νιώσουν εμπιστοσύνη στον άλλο, στον “εχθρό”.

Ήταν δύσκολη η συνάντηση στο Royal National Hotel. Φόβοι, προκαταλήψεις, μίση, ξεχασμένες αγάπες, πολιτικά και προσωπικά οφέλη που δεν ήταν εκεί χειροπιαστά και ορατά αλλά πάντα παρόντα, έκαναν αβάσταχτη την ατμόσφαιρα.

Χρειαζόταν πολύ περισσότερο οξυγόνο για να ανασάνουμε.

Σύμφωνα με την διδασκαλία του Φρόιντ, για να καταλάβεις έναν άνθρωπο θα πρέπει να ξέρεις αυτά που κρύβονται στο υποσυνείδητο του. Πρόκειται για αισθήματα που όλο καταπιέζονται και κρύβονται. Αισθήματα που δεν μπορεί ο άνθρωπος τα βάλλει μαζί τους και γι΄ αυτό φοβάται να τ΄ αντιμετωπίσει.

Εκτός των άλλων υπάρχει και ο φόβος που οφείλονται στις προκαταλήψεις τις κοινωνίας και μάλιστα όταν ενεργείς ενάντια σ΄ αυτές. Οι περισσότερες γυναίκες σ΄ εκείνο το δωμάτιο, έζησαν την αντίφαση της θέλησης τους και αυτών των αισθημάτων.

Και η με την ωραία φωνή Καίτυ η οποία τις περισσότερες φορές έδειχνε απόμακρη και ασυμβίβαστη αποτέλεσε το πιο τρανταχτό παράδειγμα.

Αυτά που έλεγε μπορεί να ήταν αυτά που σκεφτόταν και αυτά που επιθυμούσε.

LONDRA LEFKOŞA ARASI

Londra'da ne arıyorlardı??? Oralardan birilerinin ì akıllarınıyediler dediğini duyar gibiyim.

Çağırsalar birbirlerinin seslerini duyacak kadar yakın oturan, pazarları kilise "gambanalarının" dang dang duyulduğu, ezan seslerinin düzlüklerde yayıldığı küçücük Lefkoşaıda biraraya gelecek yer bulamayanların, millerce uzakta, bir sene önceki Brüksel buluşmasından beri yarıda kalmış projeler için buluşması hiç de akılcı gelmiyor ilk bakıldığı zaman .

Kim bu kadınlar? 25 Türk, 25 Rum

Pandoranın kutusunda saklı tüm kötülüklerin yaratıcısı umacılar mı?

Cervantezıin Don Kişot'u mu? Acı çekenleri kurtarmak için zalimlerin üzerine korkusuzca yürüyen.

Yoksa Sancho Panza mı idiler??? Hep hayalci. Erişilmez düşler peşinde umarsızca koşan. Tüm ön yargılardan kurtularak akılcı olmayı becerebilen. İyi bir gelecek düşleyen ve yasa tanımayan yüce gönüllülük sergileyen.

Belki hepsi, belki de hiçbiri.

Her iki halkın da -Rum ve Türk- travmaları, geçmişde yaşadığı korkuları var. karşılıklı okulların, kilisenin şartlandırmışlıkları var. Bir de bunca sene geçtikten sonra yaşananları birden bire silip atmanın olanaksızlığı gün gibi ortada iken neden bu kadar zor olsun kadınların yapmak istediklerini kabullenmek...

Bu analar, teyzeler, kız kardeşlerin önce kendi huzurları sonra yaşadıkları ülke insanı için, yönetim şekli ne olursa olsun komşusu ile en azından huzur içinde olmayı istemeleri, karşıdakine, "düşmanaı" güvenmeyi ve güven vermeyi denemeleri.

Royal National Hotel'in toplantı salonundaki karşılaşma çetin oldu. Boşlukta asılı, dokunulan ve görülen değil ama hep var olan korkular, kaygılar, öfke, unutulmuş sevgiler, özlemler, ön yargılar, kişisel ve politik çıkarlar havayı dayanılmaz kıldı. Daha, daha çok oksijen gerekliydi nefes alabilmek için.

Freud öğretisine göre insanı anlayabilmek bilinç altında yatan şeyleri bilmekle olasıdır. Onlar ki hep bastırılmıştır, itilmiştir. insanların üstesinden gelemediği, baş edemeyip yüzleşmekten korktuğu duygulardır.

Bir de toplum tarafında şartlanmışlıklar ve uyulmadığında insdanda uyardığı suçluluk duygusu vardır. İstekler ve bu suçluluk duygusu arasındaki çelişkiyi sergiledii çoğu insanlar o odada.

Çoğu kez uzak, uzlaşmaz gibi görünen güzel sesli Kati bu en çarpıcı örnekti.

Söyledikleri belki de düşündükleri ve istedikleri idi. Salondakiler tarafından onaylanan ve kabul gören. Ama vücut dili aynı şeyi söylemiyordu.

Dile getirdikleri ile taban tabana zıt yaşadığı şartlanmışlığın çelişkisini yaşıyordu. şalının eşliğinde el kol ve mimikleri. iki merkezli bir link kurulmasını öneriyordu. Halbuki iki merkezliliğin

Πράγματα που έγιναν αποδεκτά και εγκρίθηκαν από το ακροατήριο. Αλλά η γλώσσα του σώματος δεν έλεγε τα ίδια πράγματα.

Οι κινήσεις των χεριών της καθρέφτιζαν την αντίφαση ανάμεσα σ΄ αυτά που έλεγε και στις προκαταλήψεις. Πρότεινε την δημιουργία μιας γραμμής με δύο κέντρα. Αλλά την ενοχλούσε η υποψία και η πίεση του γεγονότος ότι αυτό που πρότεινε θα μπορούσε να ερμηνευτεί ως αναγνώριση της ΤΔΒΚ.

Το γεγονός ότι εκφράστηκε προς τα έξω αυτή η αντίφαση, φάνηκε σαν να καθησύχασε την Καίτυ. Νομίζω και το ακροατήριο την αντιμετώπισαν με κατανόηση. Ίσως επειδή αυτό που έγινε τους ανακούφισε κι εκείνους.

Με αυτά που ζούμε, μπορούμε και καταλαβαίνουμε την αξία της πολυφωνίας.

Μπορούμε και βλέπουμε τις διαφορετικές οπτικές γωνίες και διαφορετικά γεγονότα.

Η σε ίσους όρους συνεργασία και παραγωγή έργου, όποιος κι αν είναι ο γείτονας, και η συνένωση μαζί του σε ορισμένους στόχους, θα φέρει την προσέγγιση και την κατανόηση.

Κι αυτό μπορεί να γίνει με την αυτογνωσία, τον σεβασμό και την εμπιστοσύνη προς τον άλλο, και την καλή θέληση. Αυτό ισχύει και για τους Τούρκους και για τους Έλληνες. Αυτή η προσέγγιση προϋποθέτει ελεύθερη και ορθολογιστική ηθική αντίληψη και μακροχρόνιες συνεργασίες.

Τώρα, το να ανοιχτεί συζήτηση, σ΄ αυτό το στάδιο, για το κατά πόσο είναι σωστές οι αποφάσεις που λήφθηκαν στην συνάντηση αυτή, εκτός του ότι θα οφείλεται σε προσπάθειες αυτοπροβολής, το μόνο που θα αποφέρει είναι το αδιέξοδο για όλα τα θετικά που έχουν κερδιθεί. Ο στόχος δεν πρέπει να είναι, όπως και στο παράδειγμα του Μίδα, το να μείνουμε νηστικοί με ένα χρυσό ψωμί, αλλά το να κάνουμε το ψωμί χορταστικό.

Σελμά Μπολαγίρ
11.04.1998

KKTC'yi tanımak olarak yorumlanacağı kuşkusu ve baskısı onu rahatsız ediyordu.

Bu çelişkinin dışa vurumu Kati'yi rahatlatmış göründü. İzleyenler de sanırım onu hoşgörüyle karşıladılar. Belki de olanlarda kendilerine pay çıkarmanın rahatlığı içinde.

Yaşananlarla çok sesliliğin önemini kavrıyor insan. Farklı bakış açıları ile olayları görme şansı yakalıyor.

Komşu her kim isterse olsun, eşit şartlarda beraber çalışmak ve üretmek, bazı amaçlarda birleşmek, yakınlaşma ve anlayışı getirecektir.

Bu ise önce kendini bilmekle, karşıdakine saygı ve güvenle özde iyi niyetle olasıdır. Bu hem Türkler hem de Rumlar için geçerlidir. Özgürlükçü ve akılcı bir etik anlayışı ile uzun soluklu beraberlikleri öngören yaklaşımlardır bunlar.

Bu aşamada, toplantı sonucu alınan kararların doğruluk derecesinin tartışmaya açılması kişisel öne çıkma gayretleri yanında yapılmak istenen olumulu herşeyi çıkmaz sokaklara iter. Amaç, her tuttuğunu altın eden Midas örneğindeki gibi altından bir ekmekle aç kalmak değil onu doyurucu kılmak olmalı...

SELMA BOLAYİR
11.04.1998

ΚΑΘΡΕΦΤΗ, ΚΑΘΡΕΦΤΗ, ΠΕΣ ΜΟΥ ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΘΥΜΑ Σ'ΑΥΤΟ ΤΟ ΝΗΣΙ;

Οι φωτογραφίες σας προειδοποιούν, προσοχή! Ακόμα λίγο αν προχωρήσετε θα βρεθείτε πρόσωπο με πρόσωπο με τους εγκληματίες. Αυτοί έκαμαν τις θιοπραγίες και είναι πάντα έτοιμοι να τις επαναλάβουν. Είναι Έλληνοκύπριοι ή Τούρκοι (ανάλογα από την πλευρά που ξεκινάς), είναι όλοι οι Έλληνοκύπριοι ή Τούρκοι οι ίδιοι, είναι όλοι υπεύθυνοι γι΄ αυτές τις βιαιότητες. Αυτός είναι ο χαρακτήρας τους.

Αυτά που έγιναν δεν μπορούν ούτε να ξεχαστούν, ούτε να συγχωρεθούν. Η έχθρα δεν μπορεί να έχει τέλος, το αίμα πρέπει να ξεπλυθεί με άιμα, και ξανά και ξανά. Αυτό, μας λένε, είναι το δικό μας καθήκον.

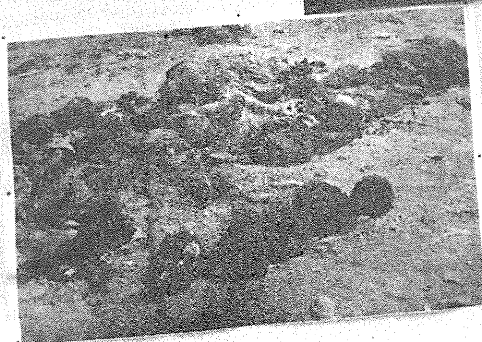
Οι φωτογραφίες σας μιλούν για τον κίνδυνο που παραμονεύει εάν περπατήσετε λίγα μέτρα πιο κάτω από το "δικό" σας οδόφραγμα. Εκεί θα συναντήσετε τους δολοφόνους. Αυτοί είναι υπεύθυνοι για όλη την αιματοχυσία και είναι έτοιμοι να την επαναλάβουν. Ανήκουν σε μια γενική κατηγορία. Είναι οι Τούρκοι και οι Ελληνοκύπριοι. Υπάρχει κάτι που δεν μπορεί ποτέ να ξεχαστεί και να συγχωρεθεί. Η εχθρότητα είναι παντοτινή.

Οι μάρτυρες μας δίνουν το μήνυμα ότι η εχθρότητα πρέπει να συνεχιστεί διότι εδολοφονήθηκαν από εγκληματίες χωρίς έλεος. Οι εγκληματίες είναι ένα ολόκληρο έθνος και αυτός είναι ο χαρακτήρας του έθνους αυτού.

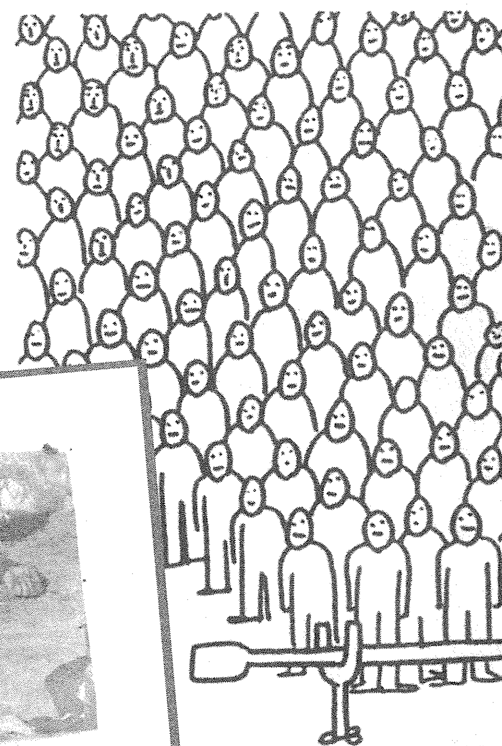

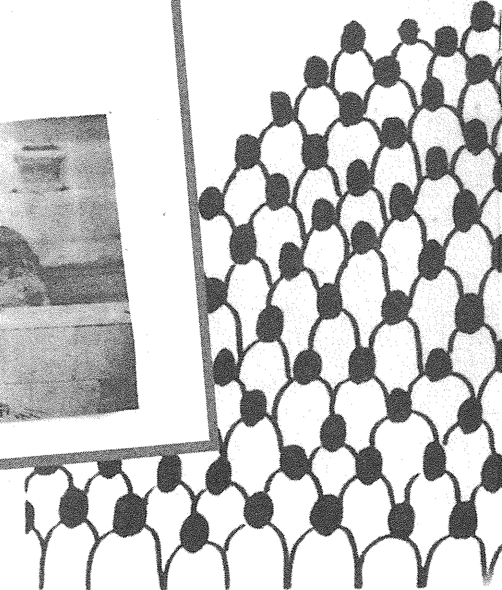

NO MORE MASSACRES MASS GRAVES .... SINCE 1974

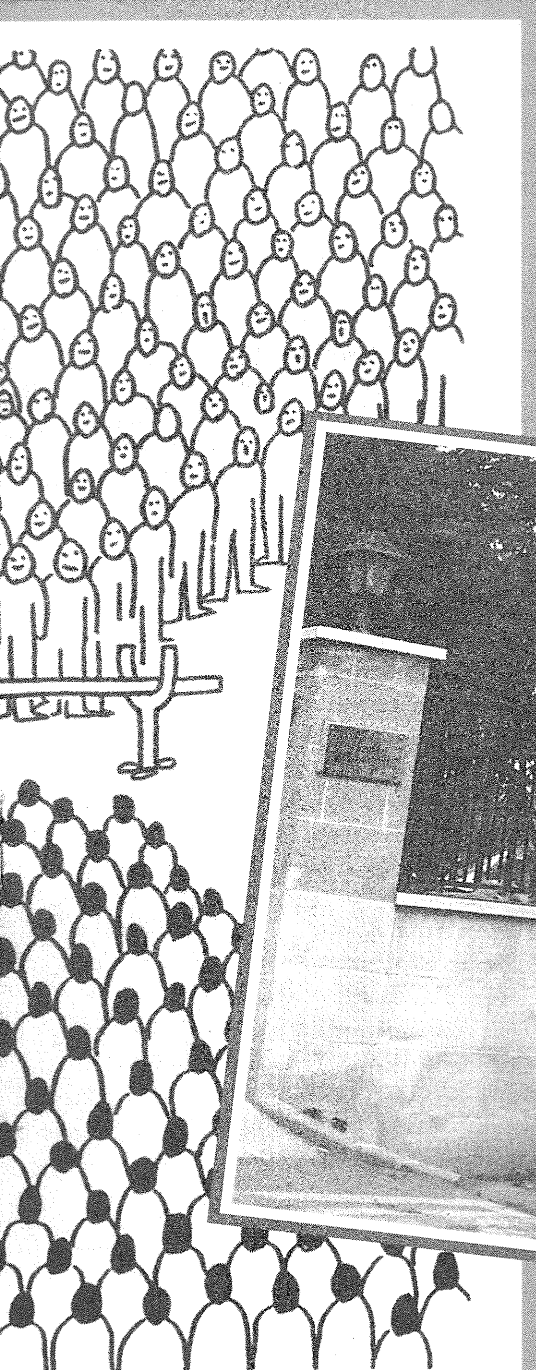
AYNA! AYNA! SÖYLE BANA! EN ÇOK KİM KURBAN?

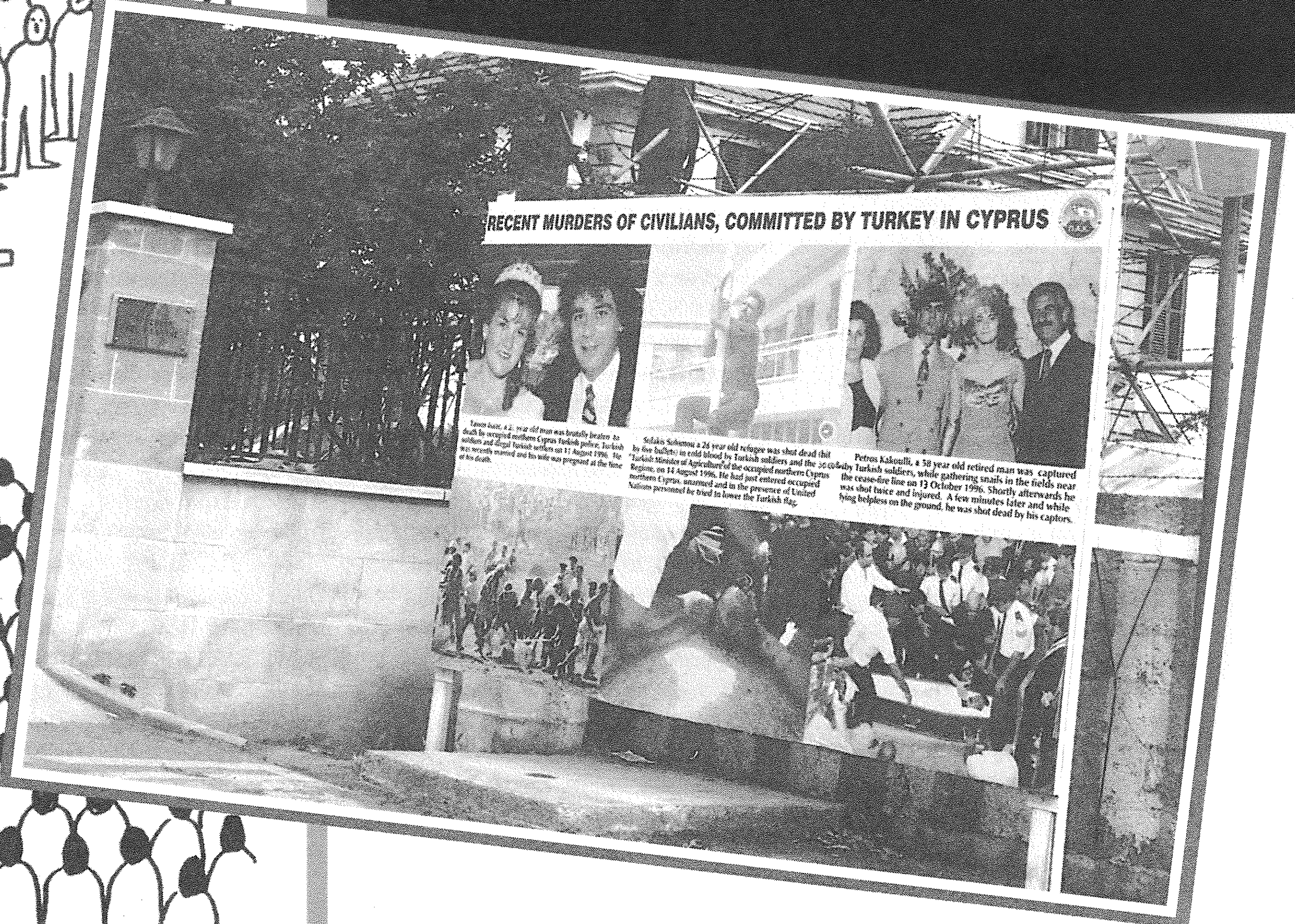
Fotoğraflar tehlikeyi işaret eder! Bir kaç metre daha yürürseniz, katillerle karşılaşacaksınız. Bütün bu öldürmeleri gerçekleştiren onlardır ve bunu her an tekrarlamaya hazırdırlar. Bu genel bir kategoriye işaret eder. Onlar Türkler ve Rumlardır ve tümü bütün olup bitenlerden sorumludur.

Bu olup bitenler asla bağışlanmayacak ve asla unutulmayacak şeylerdir. Düşmanlık sonsuza kadardır.

Şehitler bize düşmanlığın devam etmesi gerektiği mesajını verirler çünkü onlar bu acımasız katiller tarafından genç yaşta öldürülmüşlerdir ve bu bizim sorumluluk ve suçluluk duymamızı gerektiren bir durumdur. Bu katiller karşı toplumun tümüdür, katil olmak onların ulusal karakteridir.

Fotoğraflar bunu söyler bize duvarın iki tarafında. Birbirini yansıtan kanlı aynada.

16 YIL SONRA YEROLAKKO'DA

"Eğer ağlarsam, utancımdandır."

Kıbrıs'ın kuzeyine ziyaret için izin verildi. Tarih 5 ve 6 Ocak olarak belirlendi. Tanıdık yerleri göreceğim düşüncesi, çocukluğumun ve yeniyetmelik çağımın hatıraları ile bağlantılı olarak beni heyecanlandırdı. Yerolakko'yu tekrar görme umudu ise beni alt üst etti.

Ziyaret programı yoğundu. Basın toplantısı ve muhalefet partileri ve diğer ilerici Kıbrıslıtürklerle, yeniden yakınlaşma politikasını destekleyenlerle temaslar, çeşitli köylere, Kıbrıs'ın yakın tarihi ile bağlantılı bölgelere ziyaretler. Bizi hepsinden çok ilgilendiren günlük emeği ile geçinen sıradan insanlarla temas ve tanışmanın, endişeleri, beklentileriydi. İki günlük program dopdoluydu, fakat Yerelakko programa dahil değildi.

Sıcaklığını cömertçe saçan kış güneşi verimli bir gün geçirmemiz için bize olanaklar sunuyordu. Kimi temaslar ve basın toplantısı sonrası bugün Kıbrıslıtürklerin Taşkent dedikleri ve Dohnili Kıbrıslıtürklerin oturdukları Sihari ve Vuno başta olmak üzere Mağusa'ya doğru yola çıktık. Bu bizim istediğimiz bir ziyaretti. Bizim tarafın da Kıbrıslıtürklere yönelik eski bazı suçların ağırlığı altında olduğunu biliyorduk ve o olayları yakından yaşayan bu insanlardan bazıları ile temas kurmak istiyorduk.

Benim açımdan bu tanışma sarsıcıydı. Gazetelerden bazı şeyleri (çok az ve üstünkörü) okumak başkaydı başrol oyuncularından duymak başka.

Yaşamıma bir "unutma" gelip katılıyor.

14 Ağustos 1974'de öldürülen Dohni köyü sakinlerinin anısına köyün dışında inşa edilen anıtta yazılı. Köyün evlerinde veya işlerinin başındaki tüm erkekleri kurban. Toplam 83 kişi. Katledilenler arasında yaşıtlarım da var.

Bir tokalaşma, sık sık kendiliğinden yaptığımız alışageldik bir hareket... Bu kez sarsıyor, başka bir önem kazanıyor.Bir Kıbrıslıtürk baba elimi sıkıyor. Ona karşılık veriyorum. Benim babam olabilirdi ve öldürülen Dohnililer arasında acılı bir şekilde, 16 yaşındaki oğlu Yusuf'u gösteriyor. Öldüreni biliyor ve oğlunun kanının haksız bir şekilde akıtıldığını hissediyor. İntikamını almak istemiyor. Güvenlik istiyor ve " şimdi huzurlu bir şekilde uyuyoruz, şimdi rüya görebiliyoruz, siz orda biz burda" diyor. Öldürülenler arasında bir damadı ve bir oğlu bulunan seksen yaşındaki Mustafa Sadık kalkıyor ve ağlayarak titrek bir sesle "74'den önce kölenizdik, aşağı Deli Türk, yukarı Deli Türktük. Şimdi bizi seviyorsunuz" diyor.

Önlerinde kendimi nasıl da suçlu hissediyordum. Onlara, kendilerini anlamak istediğimi ne kadar anlatmak isitiyordum. Fakat nasıl özür dileyecektim? Bunları unutmalarını ve bir daha olmayacağını nasıl söyleyecektim. Bizim tarafta bazılarının iki gencin, Kıbrıslırum Aleksiya ile müslüman Türk Cengiz'in birbirlerini sevdikleri ve birlikte yaşâmak istedikleri için "Truva Savaşı" başlatmak istemelerinin üzerinden sadece birkaç ay geçmişti. Fotoğraflar arasında birçok da düğün fotoğrafı var. Tanıdık bir görüntü. Güneyde Kıbrıslırum kadınların ellerinde düğün fotoğrafları, kuzeyde Kıbrıslıtürk kadınların ellerinde düğün fotoğrafları. Suçluluğum öfkeye dönüşüyor. Bunların olmasına nasıl izin verdik? O kadar yıl Kıbrıslıtüklerin "Deli Türk" ve "kölemiz" olmalarına nasıl katlandık? İlk günün sonunda Yerelakko aklımdan tamamıyla çıkmıştı. Tanıdığım insanlardan edindiğim deneyim, röportajlar yeniden yakınlaşma hareketi ve Kıbrıslıtürk dostlarla sohbet, daha başka düşünceler için zemin bırakmadı.

Kısa bir süre uyku ve yeniden yola koyulduk.Girne'nin her zaman hareketli olan limanında kısa bir yürüyüş, Bellapais'a hızlı bir ziyaret, görkemli Ay İlarino kalesine yakından bir bakış. Öğleye doğru Özker Özgür ile son bir sohbet ve program serbest.

"Yerelakko'ya gidebilirmiyiz" diye soruyorum. "Evet" mutlu yanıtı rehberimizden geliyor. "fakat arabadan inmeyeceğiz" diye tamamlıyor ve hızımı kesiyor. Lefkoşa'dan ayrılıyoruz Omorfo'ya doğru giden yeni bir yolu alıyoruz. Şehirden çıkar çıkmaz Yerolakkoya giden bir yola giriyoruz. Köyden biraz dışarda, doğumuzda, 74'den önce olduğunu hatırlamadığım bir tuğla fabrikası ile karşılaşıyoruz. Köyün dışında 'Alayköy' yazan bir tabela görüyoruz.

Köye yaklaştığımız oranda hatıralar beni boğmaya başlıyor. Yeni yoldan bir an için köyün tanımadık bir görünümü ortaya çıkıyor. Önümüze selvileri ile mezarlık çıkıyor ve yeni yol bizi karşısına getiriyor. Polis merkezinin karşısına varınca görüntüler yine tanıdık oluyor. Sadece geçen zaman kendi işaretlerini bırakmış.

Otobüsün Lefkoşa'dan gelirken izlediği yolu izliyoruz. Hep araba içerisinde gidiyoruz. Sağa , sola ve ileriye bakarak herşeyi görmeye çalışıyorum. İşte Kiprula'nın kardeşi çocukluk arkadaşım Ellus'un evi. İşte kahvehane. İnsanlar güneşte oturuyor.

Kendi kendime konuşuyorum.

Köy hareketli, insanlar gidip geliyor. Kahvehaneden Kattu'nun sinemasına doğru gidiyoruz. Yaşlı evler önümüzde uzanıyor. Kimi zaman da yıkık evler, 74 bombardımanının ve zamanın yıkıntılarını görüyorum. Ağıl duvarları yıkılmış ve varlıkları ile ilgili tek işaret sadece dizilmiş sarı taşlar. Kafam karışıyor, kaybedeceğim. Kooperatifin yanında bazı evler eksik.

Burdan sağa dön, sola. Tekrar buluyorum.

Ve konuşmamı zorlaştıran heyecan. Hep otobüsün yolunu izliyoruz. Pontiku'nun kahvehanesinden sağa gidiyoruz. Ve Papayorgiu'dan hemen sola ve doğru okula. Yeni boyanmış, fakat müdür odasının yerinde salıncakları ile çocuk bahçesi. Burdan bir fotoğraf. Bir de ordan... bir daha. Fotoğraf çekerken hiçbir şeyi atlamak istemiyorum. Hiçbir şeyin geride kalmasını istemiyorum. Evangelistrias Kilisesi'ne doğru gidiyoruz. Yeni boyanmış ve gösterişli, bugün müslüman sakinlerin ibadet yeri.

Ve aniden... "Evim!".

"İşte evim oradaydı!". Bana eşlik eden kişiden orada durmasını istiyorum. O, arabanın hızını kesiyor ama durmuyor. İlk yıllarımı geçirdiğim mahalle önümde duruyor. İlk oyuncaklarımı kabul eden tarlalar, dedelerimizin bize eski dönemlerden anlattığı masalları dinleyen dar yollar, ergenlik gezintilerimizi misafir eden parmaklıklar.

Eski mahallemi ve evimi kısa bir süre için okşuyorum. Bugünkü sakinleri, avluya oda

ΣΤΟ ΓΕΡΟΛΑΚΚΟ ΜΕΤΑ ΑΠΟ 16 ΧΡΟΝΙΑ

«Αν είναι να κλάψω, θα είναι από ντροπή»

Η άδεια δόθηκε για διήμερη επίσκεψη στη βόρεια Κύπρο. Η ημερομηνία καθορίστηκε για τις 5 με 6 του Γενάρη. Η ιδέα ότι θα ξανάβλεπα γνώριμα μέρη, συνδεμένα με αναμνήσεις της παιδικής και εφηβικής μου ηλικίας με συγκινούσε. Η ελπίδα ότι μπορεί να ξανάβλεπα και τον Γερόλακκο με αναστάτωνε.

Το πρόγραμμα της επίσκεψης γεμάτο. Συνεντεύξεις και επαφές με εκπροσώπους κομμάτων της αντιπολίτευσης, άλλους προοδευτικούς τουρκοκύπριους και υποστηρικτές της επαναπροσέγγισης. Επισκέψεις σε διάφορα χωριά και μέρη συνδεμένα κύρια με την πρόσφατη ιστορία της Κύπρου. Αυτό που πάνω από όλα μας ενδιέφερε όμως ήταν μια πρώτη επαφή και γνωριμία με τον απλό κόσμο, του καθημερινού μόχθου και της δουλειάς, τις ανησυχίες και τις προσδοκίες του. Πρόγραμμα πολύ φορτωμένο για δυο μέρες, και ο Γερόλακκος έξω από αυτό.

Ο χειμωνιάτικος ήλιος που σκορπούσε απλόχερα τη ζεστασιά του μας έδωσε τη δυνατότητα για μια πολύ παραγωγική μέρα. Μετά από κάποιες επαφές και συνεντεύξεις ξεκινήσαμε ένα ταξίδι προς την Αμμόχωστο με πρώτο σταθμό τα χωριά Συγχαρί και Βουνό που σήμερα ονομάζεται Τασκεντ και κατοικείται από τους τουρκοκύπριους κατοίκους της Τόχνης. Ήταν μια επίσκεψη που τη ζητήσαμε εμείς. Ξέραμε από παλιά ότι και η δική μας πλευρά βαρύνεται με εγκλήματα σε βάρος των τουρκοκύπριων και θέλαμε να 'ρθούμε σε επαφή με κάποιους από αυτούς που έζησαν από κοντά τα γεγονότα.

Για μένα αυτή η γνωριμία ήταν συγκλονιστική. Άλλο είναι να διαβάζεις κάποια πράγματα (ελάχιστα έτσι και αλοιώς) από εφημερίδες και άλλο να τα ακούς από τους πρωταγωνιστές τους.

Ένα «unutma», (δεν ξεχνώ) έρχεται να προστεθεί στη ζωή μου.

Είναι γραμμένο σε μνημείο έξω από το χωριό στη μνήμη των δολοφονημένων κατοίκων της Τόχνης στις 14 Αυγούστου το '74. Θύματα, όλοι οι άντρες που βρέθηκαν στα σπίτια τους ή στις δουλειές τους. Συνολικά 83 άτομα. Ανάμεσα στους δολοφονημένους βρίσκονται συνομήλικοί μου.

Μια χειραψία, μια συνηθισμένη κίνηση που την κάνουμε πολλές φορές αυθόρμητα, μετατρέπεται σε ταραχή, αποκτά άλλη σημασία. Ένας τουρκοκύπριος πατέρας μου σφίγγει το χέρι, του ανταποδίδω. Μπορούσε νάταν ο δικός μου πατέρας, μας δείχνει πικραμένος τον 16 χρονο γιο του, Γιουσούφ, ανάμεσα στις φωτογραφίες των δολοφονημένων Τοχνιτών. Γνωρίζει τους δολοφόνους και νοιώθει ότι το αίμα του γιου του πήγε άδικα. Δεν ζητά εκδίκηση. Ζητά ασφάλεια, και θα πει "τώρα κοιμόμαστε ήσυχοι, τώρα μπορούμε να κάνουμε όνειρα, εμείς απ' εδώ και σεις απ' εκεί". Ένας ογδοντάχρονος που μέσα στους σκοτωμένους έχει ένα γιο και ένα γαμπρό, ο Μουσταφά Σαδίκ, θα σηκωθεί όρθιος και κλαίοντας θα πει με τρεμάμενη φωνή: "πριν το 74 μας είχατε μησταρκούς σας, πάνω πελλότουρκους κάτω βρωμότουρκους, τώρα μας αγαπήσετε".

Πόσο ένοχη ένοιωθα μπροστά τους. Πόσο ήθελα να τους εξηγήσω ότι τους καταλάβαινα.

Πώς όμως να τους ζητήσω συγνώμη; Πώς να τους πω να τα ξεχάσουν και ότι τέτοια δεν θα ξαναγίνουν. Δεν είχαν περάσει παρά μόνο μερικοί μήνες από τότε που κάποιοι στην πλευρά μας ήθελαν να ξεκινήσουν "Τρωικό Πόλεμο" γιατί δυο νέοι, μια χριστιανή ελληνοκύπρια και ένας μουσουλμάνος τούρκος, η Αλέξια και ο Τζεγκίζ, ερωτεύτηκαν και ήθελαν να ζήσουν μαζί.

Ανάμεσα στις φωτογραφίες είναι πολλές νυφικές. Γνώριμο γεγονός. Νυφικές φωτογραφίες στα χέρια Ε/Κ γυναικών στο Νότο, νυφικές φωτογραφίες στα χέρια Τ/Κ γυναικών στο Βορρά. Ο πόνος δεν μονοπωλείται. Η ενοχή μου γίνεται οργή. Πώς αφήσαμε να γίνουν όλα αυτά; Γιατί ανεχτήκαμε τόσα χρόνια να είναι οι τ/κ οι "πελλότουρτζιοι" και οι "μησταρκοί" μας;

Στο τέλος της πρώτης μέρας ο Γερόλακκος έχει φύγει τελείως από το μυαλό μου. Οι εμπειρίες από τους ανθρώπους που γνώρισα, οι συνεντεύξεις και οι κουβέντες με τους τουρκοκύπριους φίλους του επαναπροσεγγιστικού κινήματος δεν αφήνουν πολλά περιθώρια για άλλες σκέψεις.

Λίγες ώρες ύπνο και μετά πάλι στο δρόμο. Μια γρήγορη βόλτα στο πάντα γραφικό λιμανάκι της Κερύνειας, μια βιαστική επίσκεψη στο Πέλλα Πάις και για πρώτη φορά μια κοντινή ματιά στο επιβλητικό κάστρο του Αγ. Ιλαρίωνα. Κοντά στο μεσημέρι μια τελευταία κουβέντα με τον Οζγκέρ Οζγκιούρ και το πρόγραμμα μένει ανοιχτό.

ΣΤΟ ΓΕΡΟΛΑΚΚΟ

"Μπορούμε να πάμε στο Γερόλακκο", ρωτώ; "Ναι" έρχεται ευχάριστα η απάντηση του συνοδού μας, "αλλά δεν θα κατεβούμε" συμπληρώνει και μου κόβει τη φόρα. Φεύγουμε από τη Λευκωσία και παίρνουμε ένα καινούργιο δρόμο που πάει προς τη Μόρφου. Μόλις βγαίνουμε από την πόλη μπαίνουμε σε μια παράκαμψη που οδηγεί στο Γερόλακκο. Λίγο πριν το χωριό στα ανατολικά μας συναντούμε ένα εργοστάσιο τούβλων που δεν θυμάμαι να υπήρχε πριν το 74. Έξω από το χωριό συναντάμε την πινακίδα που γράφει Αλαυ Κφυ.

Αναμνήσεις αρχίζουν να με πλημμυρίζουν καθώς πλησιάζουμε στο χωριό. Από τον καινούργιο δρόμο αντικρύζεις μια άγνωστη προς στιγμή όψη του χωριού. Ξεπροβάλλει μπροστά μας το κοιμητήριο με τα κυπαρίσσια μιας και ο καινούργιος δρόμος σε φέρνει απέναντι του. Φτάνοντας στο σημείο μπροστά στον αστυνομικό σταθμό τα πράγματα γίνονται ξανά γνώριμα. Μόνο ο χρόνος άφησε τα σημάδια στο πέρασμα του.

Ακολουθούμε το δρομολόγιο που ακολουθούσε το λεωφορείο από τη Λευκωσία. Πάντα η διαδρομή μέσα από το αυτοκίνητο. Κοιτάζω δεξιά, αριστερά, μπροστά, να προλάβω να τα δω όλα. Να το σπίτι της Ελλούς της αδελφής της Κυπρούλας, της παιδικής μου φίλης. Να τα καφενεία. Κόσμος κάθεται στη λιακάδα.

ilave etmişler ve asma ekmişler. Ve aniden dış kapıdan yaşlı biri çıkıyor. Tabii ki dedem Şekeris değil, ne de bizi uzun yıllar önce terkeden Karakontilos, bu Anadolu fesi ile bir başka dede. Kendisi, çocukları ve torunları için daha iyi bir yaşam bulmak amacıyla binlerce mil uzaktan ayni fakirlik ve yoksulluğun buraya getirdiği bir başka dede. Karmaşık duygularla doluyum. Onunla konuşmak, bu evde doğduğumu söylemek istiyorum. Biraz tuhaf bir şekilde bize bakıyor ve tekrar içeri giriyor. Biz de ilerliyoruz. Tüm evler dolu. Küçük çocuklar yollarda koşuyor, köylerine bazı yabancılar gelmiş ve bizim de o dönemler yaptığımız gibi asırlardır devam eden çocuk merakı ile bize bakıyorlar. Kilisenin etrafında bir tur atıyoruz. Anthimu'nun evinden geçiyoruz ve bir zamanlar Agiotissa'ın Maria'sına ait olduğuna işaret eden bazı izleri ile bir arsa. Takma ayaklı Kutsoniko'nun kahvehanesinin önünden geçiyoruz. Seni hiçbir zaman adınla çağıracağımı düşünmemiştim. Biz küçük çocuklardık ve sen bizden farklıydın. Fakat bugün burdan geçerken içimden "Niko dayı periskanın var mı?" diye bağrıyorum. Yannaku'nun Yorgos'unun, Andrea Şekeri'nin, bombalardan yıkılmış Rudullas'ın evini geride bırakarak devam ediyoruz. Bombalardan kurtulmak için bodrumuna saklandığımızı hatırlıyorum. Maki'nin evi. O 20 Temmuz gecesi köyden birlikte kaçmıştık.

Köyün müzisyenleri olan ve yeni çiftlere "iyi günlere, kutsanmış günlere" ile eşlik eden Andriko Andreas ve Yanku ile birlikte çalan İraklis'in evini geçiyoruz.

Hacı Savva'dan, Kattu'dan ve berber Dimitri'den geçiyoruz. Demir dökerek, efsun yaparak 'korku' çıkaran Lukias'ın evinin inişini alıyoruz. Dışarıdan bakıldığında kubbesinde ve yukarıda çan kulesinde haçı ile iyi bakılmış görünümü veren Ayio Mama Kilisesine yöneliyoruz. Ve burda da bir yığın anı. Biz küçük çocuklar için büyük bir olay olan 2 Eylül panayırı. Sola Girne yoluna dönüyoruz. Köyün dışından bir fotoğraf çekiyorum. Heyecanlanmış, duygular ve anılarla dolu köyü terkediyorum. 16 yıl sonra tekrar buluştuğum ve hem o zamanki gibi, hem de bir o kadar farklı olan bir Yerelakko. Evler, yollar, tarlalar, arsalar hepsi de o kadar tanıdık ki.Yalnızca insanlar tanımadıklarım. Fakat yaşam ayni. Yollarda ayni harekletlilik, kahvehanelerde ayni konuşmalar, okullarda ayni bağırışlar, işte ayni emek, kalplerde ayni rüyalar. Aklıma tüm aile, dedeler, nineler ve yaşamı terkeden gençler geliyor. Onların, bir yaşamın anılarını da terkettikleri bu yeri görme fırsatları olmayacak. Aklıma Tofi ile Maria'nın dar sokağımızdan gülerek geçen Sotiris'i geldi. Anası hala daha onu bekliyor.

"üzüldün ha?". Arkadaşım beni düşüncelerimden uyandırdı. O ana kadar gözyaşlarımı içimde, derinde tutuyordum. Gözlerim doldu fakat kendimi tuttum. Gözlerimin önüne yeniden yaşıtım, Dohni'den Yusuf'un fotoğrafı geldi. Heyecanım ağlamama müsade etmiyor. Eğer ağlayacaksam bu utancımdan olacak. 74 öncesi bizim başarılarımızla ilgili bildiğim o kadar şeyi unutamam, bu iki gün içerisinde tanıdığım öğrendiğim bu kadar şeyi unutamam.

Kalbim doğduğum evin avlusu önünde seviçten fırladı, fakat bu benim unutmam için yeterli değil. "Unutma" her zaman bana eşlik edecek.

Angeliki Mihail
Aralık 1990

Σχεδόν μιλώ μόνη μου.

Στο χωριό υπάρχει κίνηση, ο κόσμος πηγαινοέρχεται. Προχωρούμε από τα καφενεία προς το σινεμά του Κάττου. Τα γερασμένα σπίτια συνεχίζουν να απλώνονται μπροστά μου. Που και που συναντάμε και κάποια χαλάσματα, απομεινάρια των βομβαρδισμών του '74 και άλλα από το χρόνο και τις βροχές. Μαντρότειχοι ριγμένοι με μόνο σημάδι ύπαρξής τους τις στιβαγμένες πουρόπετρες. Μπερδεύομαι, τα χάνω. Κάποια σπίτια λείπουν κοντά στο συνεργατικό.

Στρίψε εδώ δεξιά. Αριστερά. Τα ξαναβρίσκω.

Είναι και η συγκίνηση που με δυσκολεύει να μιλήσω. Ακολουθούμε πάντα το ίδιο δρομολόγιο του λεωφορείου. Πάμε δεξιά από το καφενείο του Ποντικού και αμέσως αριστερά από του ΠαπάΓιωρκου και ευθεία προς το σχολείο. Είναι φρεσκοπογιατισμένο αλλά στη θέση του διευθυντηρίου τώρα βρίσκεται μια παιδική χαρά με κούνιες και τσουλήθρες.

Μια φωτογραφία εδώ. Άλλη μια εκεί ... άλλη μια. Δεν θέλω να χάσω τίποτα βγάζοντας φωτογραφίες. Όλα γύρω τα κινηματογραφώ με τα μάτια και την καρδιά. Τίποτα δεν θέλω να μείνει πίσω. Πάμε προς την εκκλησία της Ευαγγελίστριας. Φρεσκομπογιατισμένη και επιβλητική, είναι και σήμερα χώρος θρησκευτικής λατρείας για τους μουσουλμάνους κατοίκους.

Και ξαφνικά ..."Το σπίτι μου".

"Να αυτό ήταν το σπίτι μου". Σταμάτα εδώ ζητώ, από το συνοδό μας. Αυτός χαμηλώνει ταχύτητα αλλά δεν σταματά. Μπροστά μου βρίσκεται η γειτονιά που πέρασα τα πρώτα μου χρόνια. Οι χωράφες που δέχτηκαν τα πρώτα μου παιχνίδια, τα στενά που άκουγαν τις ιστορίες που μας διηγούνταν οι παππούδες από τα χρόνια τα παλιά, τα καντούνια που φιλοξένησαν τους πρώτους μας εφηβικούς περιπάτους.

Χαζεύω για λίγο την παλιά μου γειτονιά και το σπίτι. Οι σημερινοί του κάτοικοι, πρόσθεσαν δωμάτια στην αυλή και μια καινούργια κληματαριά. Και ξαφνικά στην εξώπορτα προβάλλει μια γέρικη φυσιογνωμία. Δεν είναι βέβαια ο παππούς ο Σιέκκερης ούτε ο Καρακόντηλος που μας άφησαν χρόνια πια αλλά κάποιος άλλος παππούς με το ανατολίτικο φεσάκι. Ένας άλλος παππούς που η ίδια φτώχεια και μιζέρια τον έφερε από χιλιάδες μίλια μακριά για να βρει μια καλύτερη ζωή για τον ιδιο, τα παιδιά και τα εγγόνια του. Είμαι γεμάτη από ανάμικτα συναισθήματα. Θα ήθελα να του μιλήσω να του πω ότι και εγώ γεννήθηκα σε εκείνο το σπίτι. Μας κοίταξε λίγο παράξενα που τον περιεργαζόμαστε και μπήκε πάλι μέσα.

Προχωρούμε πάρα κάτω. Τα σπίτια όλα κατοικούνται. Τα πιτσιρίκια τρέχουν στο δρόμο, κάποιοι ξένοι ήρθαν στο χωριό και με την αιώνια παιδική περιέργεια, όπως κάναμε και μεις τότε, μας περιεργάζονται. Κάνουμε ένα γύρω της εκκλησίας. Περνούμε από το σπίτι του Άνθιμου, και μετά ένα οικόπεδο στο σημείο που κάποτε ήταν το σπίτι της Μαρίας της Αγιότισσας. Περνάμε μπροστά στο καφενείο του Κουτσόνικου, με το ψεύτικο πόδι. Ποτέ δεν σκεφτήκαμε να σε φωνάζουμε με τ' όνομα σου. Είμαστε πιτσιρίκια και εσύ ήσουν διαφορετικός από μας. Παίρνοντας σήμερα όμως από δω σε φώναξα από μέσα μου "θκιε Νίκο έχεις αφρόζες".

Συνεχίζουμε αφήνοντας πίσω μας το σπίτι του Γιώρκου του Γιαννακού, του Αντρέα του Σιέκκερη, το σπίτι της Ροδούλας κτυπημένο από τις βόμβες. Στο υπόγειο του, θυμάμαι κρυφτήκαμε για να γλυτώσουμε από τους βομβαρδισμούς. Το σπίτι του Μάκη. Μαζί του φύγαμε από το χωριό εκείνο το βράδυ στις 20 του Ιούλη.

Περνάμε από το σπίτι του Ηράκλη που μαζί με το γιο του Αντρίκο, τον Αντρέα του Γιακού και το Μιχαλάκη, ήταν οι λαϊκοί μουσικοί του χωριού που συνόδευαν τα νέα ζευγάρια με το "ώρα καλή τζι' ώρα γρουσή τζι' ώρα ευλοημένη..."

Συνεχίζουμε από του Χ" Σαββή, του Κάττου και του Δημητρού του παρπέρη. Παίρνουμε τον κατήφορο από το σπίτι της Λουκίας που έβγαζε το "φόβο" με το καλάϊ, το "ρούχο" με το πατούρι και το αυγό.

Κατευθυνόμαστε προς την εκκλησία του Αγίου Μάμα που φαίνεται καλοδιατηρημένη εξωτερικά με τους σταυρούς ψηλά στο θόλο και το καμπαναριό. Κι εδώ οι μνήμες σωρό. Το πανηγύρι στες 2 του Σεπτέμβρη ήταν το μεγάλο γεγονός για μας τα πιτσιρίκια. Φεύγουμε αριστερά προς το δρόμο της Κερύνειας. Μια φωτογραφία από την έξοδο του χωριού.

Συγκινημένη, πλημμυρισμένη από συναισθήματα και αναμνήσεις αφήνω το χωριό. Ένα Γερόλακκο που τον ξανασυνάντησα ύστερα από δεκαέξη χρόνια, και που είναι ο ίδιος όπως και τότε αλλά και τόσο διαφορετικός. Τα σπίτια, οι δρόμοι, τα χωράφια, τα κτίρια, όλα τόσο γνωστά. Οι άνθρωποι άγνωστοι. Η ζωή όμως ίδια. Η ίδια κίνηση στους δρόμους, οι ίδιες κουβέντες στα καφενεία, οι ίδιες φωνές στο σχολείο, ο ίδιος μόχθος στη δουλειά, τα ίδια όνειρα στις καρδιές. Στο μυαλό μου όμως έρχονται όλοι εκείνοι, οι γονιοί, παππούδες, γιαγιάδες ακόμα και νέα παιδιά που έφυγαν για πάντα από αυτή τη ζωή. Αυτοί δεν θα έχουν την ευκαιρία να ξαναδούν τα μέρη στα οποία άφησαν κόπους και αναμνήσεις μιας ζωής. Ήρθε στη σκέψη μου, ο Σωτήρης της Μαρίας και του Τοφή γελαστός να περνά από το στενό μας. Η μάνα του τον καρτερεί ακόμη.

"Στεναχωρέθηκες ε;" Με έβγαλε από τις σκέψεις μου η φωνή του συνοδού μας. Μέχρι εκείνη τη στιγμή κρατούσα τα δάκρυά μου μέσα βαθειά. Βούρκωσαν τα μάτια μου αλλά κρατήθηκα. Μπροστά μου ήρθε πάλι η φωτογραφία του συνομήλικού μου, Γιουσούφ, από την Τόχνη. Δεν με αφήνει να κλάψω από συγκίνηση. Αν είναι να κλάψω, θα είναι από ντροπή. Δεν μπορώ να ξεχάσω όλα όσα ήξερα για τα δικά μας κατορθώματα πριν το 74, δεν μπορώ να ξεχάσω και όσα γνώρισα και έμαθα αυτό το διήμερο.

Ναι, η καρδιά μου σκίρτησε μπροστά στην αυλή του σπιτιού που γεννήθηκα, αλλά αυτό δεν είναι αρκετό να με κάνει να ξεχάσω. Το unutma θα με συνοδεύει παντοτινά.

Αγγελική Μιχαήλ
Δεκέβρης '90

Μια αξέχαστη φιλία

Ουλούς Ιρκάτ

Έξι ήταν όλοι και όλοι, έξι μικροί Ελληνοκύπριοι. Και ήθελαν τόσο πολύ να μάθουν για τον Τουρκικό τομέα και για τους Τούρκους που ζούσαν εκεί, λίγες δεκάδες μέτρα μακριά από τα σπίτια τους.

Οι συγκρούσεις του καλοκαιριού του 1974 είχαν τελειώσει και οι ζώνες με τις συνοδευτικές επιγραφές "Ελληνικός Τομέας" και "Τουρκικός Τομέας", είχαν απομακρυνθεί. Τα έξι παιδιά έκαναν συλλογή με οτιδήποτε μπορούσε κάποιος να φανταστεί. Τότε, ήταν άλλωστε κάτι συνηθισμένο μεταξύ των αγοριών. Κανένας δε μπορούσε να κατηγορήσει τα παιδιά για το ότι συνέλεγαν σφαίρες, ήταν κάτι φυσιολογικό, αφού το νησί βρισκόταν για πολλά χρόνια εν μέσω δικοινοτικών ταραχών.

"Οι σφαίρες στον Τουρκικό τομέα θα πρέπει να είναι διαφορετικές", σκέφτηκαν σε μια στιγμή. Με την ελπίδα ότι θα έβρισκαν κάτι διαφορετικό που θα διέκρινε τη συλλογή τους, τα έξι παιδιά βρέθηκαν στον Τουρκικό Τομέα του χωριού Κτήμα. Ο φόβος τους κυρίευσε καθώς άρχισαν να περπατούν στους δρόμους του χωριού. Πόσα πράγματα τους είχαν πει στο σχολείο και στο σπίτι για τους άγριους Τούρκους, αυτούς τους οποίους δεν έπρεπε ωστόσο να φοβούνται.

Την πρώτη ημέρα της τουρκικής εισβολής, οι Τούρκοι που ζούσαν στον Τουρκικό Τομέα του Κτήματος, παραδόθηκαν στην Ελληνοκυπριακή αστυνομία, και κατέθεσαν τον οπλισμό που κατείχαν. Τριγύρω η κατάσταση ήταν άθλια. Ο κόσμος δεν ενδιαφερόταν για το περιβάλλον. Τα έξι παιδιά, κοίταζαν δεξιά και αριστερά χωρίς όμως να είναι φοβισμένα, η περιέργεια είχε αντικαταστήσει το φόβο. Το πρώτο πράγμα που τους εντυπωσίασε ήταν ότι ο κόσμος ήταν ελάχιστος. Πολλοί Τούρκοι, φοβούμενοι ότι θα συλλαμβάνονταν ή θα δολοφονούνταν, εγκατέλειψαν την περιοχή διασχίζοντας τα βουνά, ενώ άλλοι πλήρωσαν αδρά άνδρες της ΕΟΚΑ ή της Τουρκικής Αντιστασιακής Οργάνωσης ΤΜΤ, για να τους μεταφέρουν στη διαχωριστική γραμμή, η οποία τώρα αποτελούσε το "σύνορο" μεταξύ του Βορρά και του Νότου Από εκεί ήταν εύκολο να εισέλθουν στην Τουρκοκρατούμενη περιοχή.

Τα έξι μικρά Ελληνόπουλα, περιπλανόμενα στον Τουρκικό Τομέα του Κτήματος, δεν άργησαν να συναντήσουν Τουρκόπουλα της ηλικίας τους, τα οποία έπαιζαν και αυτά στο δρόμο. Το συναπάντημα δεν ήταν απροσδόκητο, αφού μετά την κατάληψη του Τουρκικού Τομέα από τις Ελληνικές δυνάμεις, τα σχολεία έκλεισαν και οι δάσκαλοι που εξακολουθούσαν να παραμένουν εκεί ήταν απρόθυμοι να τα ξανανοίξουν. Έτσι τα παιδιά είχαν ως καταφύγιο τους τους δρόμους. Οι γονείς αν και ανησυχούσαν για το ότι τα παιδιά τους έχαναν μαθήματα, γνώριζαν ότι δεν υπήρχε άλλη επιλογή.

Τα Τουρκόπουλα, όπως και τα Ελληνόπουλα, είχαν και εκείνα τη συνήθεια να συλλέγουν σφαίρες.

Στην πρώτη συνάντηση των δύο ομάδων τα αισθήματα ήταν ανάμικτα. Ο φόβος και το μίσος παραμερίστηκαν και έδωσαν τη θέση τους στη γνωριμία. Πολύ σύντομα, οι δύο ομάδες βρέθηκαν να ανταλλάσουν λέξεις στα Ελληνικά και τα Τουρκικά, προσπάθεια που έπεσε στο κενό. Οι χειρονομίες αντικατέστησαν τη γλώσσα και οι λίγες αγγλικές λέξεις που γνώριζαν τα μέλη και των δύο ομάδων, εγκατέστησαν μιας μορφής επικοινωνία. Εξάλλου, για τα Τουρκόπουλα δεν ήταν δύσκολο να αντιληφθούν τι ζητούσαν τα Ελληνόπουλα.

"Έχετε σφαίρες;", ρώτησαν με εμφανή αγωνία τα Ελληνόπουλα.

"Τι σφαίρες ψάχνετε;" απάντησαν τα Τουρκόπουλα.

"Έχετε διαφορετικές από αυτές;" πρόσθεσαν με τη σειρά τους τα Ελληνόπουλα, με τα μάτια γεμάτα από αγωνία.

"Ε..." απάντησε διστακτικά ένα από τα Τουρκόπουλα. "Έχουμε αλλά δεν ξέρουμε που είναι".

Ένα από τα Τουρκόπουλα είχε στο μεταξύ εγκαταλείψει τη σκηνή, για να επιστρέψει ευθύς αμέσως κουβαλώντας ένα βλήμα που είχε εκτοξευθεί από πολεμικό σκάφος, το οποίο είχε προσεγγίσει το λιμάνι λίγο μετά το πραξικόπημα.

Η έκπληξη ήταν έκδηλη στα μάτια όλων των παιδιών. Πρώτη φορά έβλεπαν τέτοια μεγάλη βόμβα. Σε κάποια ανύποπτη στιγμή, η βόμβα γλύστρισε από τα χέρια του παιδιού που την κρατούσε και έπεσε στο έδαφος. Όλα τα παιδιά είχαν πανικοβλημένα πέσει και αυτά στο έδαφος αναμένοντας τη μεγάλη έκρηξη, μια έκρηξη που δεν έγινε. Το Τουρκόπουλο που μετέφερε τη "βόμβα" είχε ξεκαρδιστεί στα γέλια.

Δεν επρόκειτο για βόμβα, αλλά για έναν ακίνδυνο κάλυκα. Το γέλιο και ο φόβος οδήγησαν τις δύο ομάδες πιο κοντά, και οι κουβέντες άρχισαν να δίνουν και να παίρνουν.

Εγώ και τα αδέλφια μου γνωριστήκαμε πολύ καλά με το Φώτη, ένα από τα έξι Ελληνόπουλα, όταν άρχισε να έρχεται συχνά στον Τουρκικό τομέα. Θυμάμαι να μας βλέπει από μακριά και αντιλήφθηκα ότι ήθελε να γίνει φίλος μας. Του φώναξα, τον κάλεσα να έλθει κοντά μας, αλλά ο Φώτης γύρισε την πλάτη, καβάλλησε το ποδήλατο του και απομακρύνθηκε. Νόμιζα ότι μας είχε φοβηθεί, αλλά μετά από λίγο εμφανίστηκε και πάλι, αυτή τη φορά συνοδευόμενος από άλλο ένα Ελληνόπουλο, τον Άγη.

Αφού πλησίασαν κοντά μας, στήριξαν και οι δύο τα ποδήλατα τους στον τοίχο του σπιτιού μας και άρχισαν να παίζουν ποδόσφαιρο μαζί μας. Ο καυτερός ήλιος σύντομα μας έκανε να διψάσουμε. Η μητέρα μου, ξεπροβάλλοντας από την πόρτα ρώτησε για τους δύο φίλους στα Ελληνικά. "Ποιοί είσαστε"; Είπε, προς μεγάλη έκπληξη του Φώτη και του Άγη, οι οποίοι άκουσαν τη μητέρα μου να μιλά, όπως και εκείνοι, τόσο καλά τα Ελληνικά.

"Τούρκοι και Έλληνες ήταν μαθημένοι να ζουν μαζί πριν από τις συγκρούσεις" είπε η μητέρα μου. "Όταν αρχίσαμε να μην

εμπιστευόμαστε και να φοβόμαστε ο ένας τον άλλο, αναγκαστήκαμε για την ασφάλεια μας, να μετακινηθούμε στον Τομέα", συμπλήρωσε.

Η μητέρα μου έδωσε στο Φώτη και τον Άγη γλυκά και λεμονάδα που είχε φτιάξει εκείνη την ημέρα.

Ο Άγης δεν ήλθε την επομένη. Πολύ πιθανόν να του το απαγόρευσε η μητέρα του. Ο Φώτης όμως ήταν εκεί, στο σπίτι μας, από ενωρίς το πρωί. Σιγά-σιγά άρχισε να μπαινοβγαίνει στο σπίτι μας όπως και εμείς, μέχρι που σουρούπωσε και κάθισε μαζί μας στο τραπέζι για το δείπνο.

Θυμάμαι ότι κοιτούσε επίμονα τη μητέρα μου και εκείνη τον ρώτησε:

"Υπάρχει κάτι το ιδιαίτερο στο πρόσωπο μου το οποίο κοιτάζεις Φώτη;"

"Οχι, όχι" απάντησε. "Απλά σκεφτόμουνα χανούμισσα" απάντησε, χρησιμοποιώντας τη λέξη με την οποία οι Έλληνες αποκαλούν τις Τουρκάλες και που σημαίνει "γυναίκα".

"Θα πω στους δασκάλους μου να μην μιλήσουν ξανά εναντίον των Τούρκων" πρόσθεσε ο Φώτης. "Είστε πολύ καλοί και ευγενικοί και πιστεύω ότι όλες οι Τουρκάλες είναι όπως εσύ", συμπλήρωσε.

Τα λόγια του Φώτη εντυπωσίασαν τη μητέρα μου.

"Δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ των Ελληνίδων και των Τουρκάλων ή μεταξύ όλων των άλλων γυναικών", απάντησε η μητέρα μου. "Όλες είμαστε μητέρες και πολύ περισσότερο όλες είμαστε Κύπριες, όπως και εσύ. Έχουμε πολλά κοινά. Για παράδειγμα η φιλοξενία. Όλοι οι Κύπριοι είναι φιλικοί και πρόσχαροι με τους ξένους".

Μια ημέρα, ο Φώτης προσκάλεσε εμένα και τους φίλους μου στο σπίτι του. Η μητέρα του ήταν με τη σειρά της ευγενική με εμάς, αλλά χωρίς να το αναμένουμε συνέβηκε κάτι το οποίο δεν έχει εξήγηση και που μας ανάγκασε να επιστρέψουμε αμέσως στον Τομέα μας. Κάναμε τρεις ημέρες να τον δούμε, αλλά μετά από τέσσερα φεγγάρια ήταν εκεί, μαζί μας.

Η μητέρα μου τον αγκάλιασε και φυσικά τον ρώτησε για το λόγο που δεν εμφανίστηκε για τέσσερις ημέρες.

Με σκυμμένο το κεφάλι και με το πρόσωπο του να τρέμει ο Φώτης απάντησε. "Χανούμισσα, η μητέρα μου δεν ξέρει γράμματα, δεν είναι όπως εσύ. Ξέρεις ότι πριν από τέσσερις ημέρες πήρα τους Τούρκους φίλους μου στο σπίτι μου. Η μητέρα μου με ρώτησε ποιοί είναι. Όταν της είπα ότι είναι Τούρκοι, μου ζήτησε να τους πω να καθαρίσουν τη μεγάλη αυλή του σπιτιού μας. Όταν της είπα ότι κάτι τέτοιο δεν θα ήταν σωστό, δηλαδή να τους αναγκάσουμε να κάνουν κάτι λες και είναι αιχμάλωτοί μας, μου απάντησε ότι είστε αιχμάλωτοί μας και ότι έχουμε κάθε δικαίωμα να σας αναγκάσουμε να δουλέψετε για μας. Θύμωσα και λυπήθηκα για το ότι σκέφτεται έτσι για σας. Ζητώ συγγνώμη για τη συμπεριφορά της μητέρας μου. Και η ίδια κατάλαβε το λάθος της και μου ζήτησε να σας εκφράσω τη λύπη της για το ότι συμπεριφέρθηκε μ' αυτόν τον τρόπο", συμπλήρωσε με δάκρυα στα μάτια ο Φώτης.

Η μητέρα μου τον είχε αφήσει να ολοκληρώσει. "Η μητέρα σου είναι ένας περήφανος άνθρωπος. Όλοι οι άνθρωποι κάνουμε λάθη. Αν το καταλάβεις και το διορθώσεις, τότε αυτό σε κάνει περισσότερο άνθρωπο. Η μητέρα σου μετάνοιωσε για το τι είπε. Είναι μια αληθινή Κυπρία", συμπλήρωσε η μητέρα μου.

Ένοιωθες ότι ο Φώτης ανακουφίστηκε ακούγοντας τη μητέρα μου να μιλά μ' αυτόν τον τρόπο. Και άρχισε να περνά περισσότερο χρόνο με μας. Μία μέρα ωστόσο, διαπίστωσε ότι δύο από τα παιδιά της παρέας, έλειπαν και φυσικά με ρώτησε που ήταν. Του απάντησα ότι η μητέρα τους τα είχε πάρει στην Τουρκική περιοχή και ότι δεν θα ξανάρχονταν πίσω. Λυπήθηκε, στενοχωρήθηκε που έχασε δύο από τους νέους του φίλους. Και για αυτό όταν ήλθε στο σπίτι μου, ρώτησε τη μητέρα μου. "Θα φύγετε και εσείς αν σας δοθεί η ευκαιρία;"

Μια ερώτηση την οποία η μητέρα μου δεν μπορούσε να απαντήσει εύκολα.

"Φώτη" του είπε. "Το σχολείο σου έχει ανοίξει. Ο πατέρας σου δουλεύει και είσαι ελεύθερος να πάς όπου θέλεις και να κάνεις ό,τι θέλεις. Τα παιδιά μου δεν μπορούν να πάνε σχολείο" πρόσθεσε η μητέρα μου. "Ο άνδρας μου, ο οποίος είναι δάσκαλος δεν μπορεί να εργαστεί. Δεν νοιώθουμε ελεύθεροι να πάμε όπου επιθυμούμε. Και εμάς είναι εδώ το σπίτι μας. Αλλά όταν δεν νοιώθεις ότι είσαι μέρος του, τότε εύχεσαι να είσαι κάπου όπου θα μπορείς να ζεις χωρίς φόβους και περιορισμούς. Όπως εσύ για παράδειγμα, δεν έχει έχεις εξαδέλφους στο Λονδίνο;" τον ρώτησε.

"Ναι" απάντησε ο Φώτης.

"Γιατί πήγαν στο Λονδίνο;" συνέχισε η μητέρα μου.

Ο Φώτης την κοίταξε στα μάτια, γνωρίζοντας ακριβώς τι εννοούσε.

"Νομίζω" είπε "ότι υπάρχει αρκετή αλήθεια στα όσα μου λες. Θα φύγετε και εσείς, όπως τους άλλους!".

"Όχι" απάντησε η μητέρα μου. "Όχι όπως τους άλλους. Θα μείνουμε εδώ για όσο καιρό αντέξουμε. Άκουσα ότι γίνονται διευθετήσεις για την ανταλλαγή πληθυσμών που βρίσκονται στις δύο περιοχές. Ξέρεις ότι υπάρχουν Έλληνες στην Τουρκική περιοχή; Ισως και αυτοί να νοιώθουν όπως εμείς. Είναι καλύτερα για αυτούς τους ανθρώπους να μετακινηθούν σε μέρη όπου θα μπορούν να εργαστούν και να ζουν ελεύθεροι", ήταν τα τελευταία λόγια της μητέρας μου προς το Φώτη.

Ο Φώτης ένοιωθε ότι πλησίαζε η μέρα που θα φεύγαμε, το διαισθανόταν.

Και ήλθε!

Όλοι οι Τούρκοι που διαμέναμε στην Πάφο και στα γύρω χωριά, θα μεταφερόμασταν στην Τουρκική περιοχή.

Ο Φώτης, με δάκρυα στα μάτια μας παρακολουθούσε, αν και προσπαθούσε να μην τον δούμε, καθώς συσκευάζαμε τα όσα μας επέτρεπαν να μεταφέρουμε.

Η ημέρα της αναχώρησης είχε φθάσει. Τρέχαμε βιαστικοί από δω και από κει για να βρούμε το λεωφορείο μας. Ο πατέρας και η μητέρα μου βιάζονταν να μας βάλουν να καθήσουμε. Καθώς κοίταζα έξω από το παράθυρο, για τελευταία φορά, είδα το Φώτη να μας ψάχνει με αγωνία. Τα βλέμματα μας συναντήθηκαν, πλησιάσαμε και σφίξαμε ο ένας το χέρι του άλλου. Πόσο ήθελε να μπει στο λεωφορείο και να μας μιλήσει για τελευταία φορά. Όμως ο οδηγός τον πρόλαβε. Είδα τα μάτια του να γεμίζουν με δάκρυα. Μας ακολούθησε όσο μπορούσε, μέχρι που το λεωφορείο αποδείχθηκε πιο γρήγορο από εκείνον.

Ξαφνικά, χάθηκε. Η τελευταία του προσπάθεια να μας αγκαλιάσει, με συνοδεύει μέχρι σήμερα και με γεμίζει με πόνο. Ήθελα και εγώ να τον αγκαλιάσω σφικτά. Αυτό το αίσθημα με συνοδεύει μέχρι και σήμερα, όταν θυμάμαι το φίλο μου τον Φώτη.

Τον βλέπω, εκεί, στο ίδιο ακριβώς σημείο, λες και δεν έφυγε ποτέ, ούτε εκείνος, ούτε εμείς.

Συναντηθήκαμε για πρώτη φορά πριν, περίπου, ένα χρόνο στο Λήδρα Πάλας, οδηγούμενοι από την αμοιβαία ανάγκη να γνωρίσουμε καλύτερα ο ένας τον "άλλο". Ομολογουμένως, το κυρίαρχο αίσθημα δεν ήταν η καχυποψία, (κάτι που αλλού μπορεί να συμβαίνει), αφού ο "άλλος" εδώ δεν έχει την έννοια του εχθρού, αλλά του άγνωστου, που ενώ ζει στη διπλανή πόρτα, δεν γνωρίζουμε σχεδόν τίποτα γι αυτόν. Η ισοπεδωτική, και από τις δυο πλευρές, αντίληψη, ότι ο "άλλος" είναι ο βάρβαρος, ο απολίτιστος, ο εχθρός, δεν μας εύρισκε καθόλου σύμφωνους. Ο διαχωρισμός των ανθρώπων με φυλετικά, θρησκευτικά ή εθνικά κριτήρια, ξέραμε πως είναι συνταγή καταστροφής. Ξέραμε, πως η γενιά μας πλήρωσε και πληρώνει χωρίς να φταίει, βαρύτατο τίμημα για τις νοοτροπίες και τις πράξεις μερικών εκπροσώπων της προηγούμενης γενιάς, που συμπαράσυραν μαζί τους και ένα μέρος των υπόλοιπων.

Ξέραμε όμως ταυτόχρονα και πως, οι προηγούμενες γενιές συμβίωσαν ειρηνικά για αιώνες, πως μαζί πάλεψαν για τα κοινά δίκαια, αφού κοινός ήταν και ο στόχος. Πως, πολύ περισσότερο, πολλές ήταν οι κοινές αξίες που σφυρηλατήθηκαν και εκφράστηκαν μέσα από την πολιτιστική παράδοση.

Όλα αυτά, μαζί και με το μέλλον που δεν διαγράφεται ρόδινο, μας έφεραν μαζί, σε μια κοινή προσπάθεια. Σήμερα πια δεν συναντάμε τον "άλλο", αλλά τον καλό φίλο, τον άνθρωπο με τον οποίο έχουμε κοινά οράματα, που συμπάσχουμε αναλογιζόμενοι το μέλλον των παιδιών μας. Και πιστέψτε μας: Η πραγματικότητα αποδείχτηκε ανώτερη των προσδοκιών. Η απλή ανθρώπινη επαφή αποδεικνύεται ένα μίγμα με τεράστια ισχύ, που μπορεί να απελευθερώσει δυνάμεις απίστευτες, οι οποίες μέχρι τώρα κοιμούνταν ανύποπτες...

Δοκιμάστε, λοιπόν, κι εσείς: Γνωρίστε ανθρώπους της άλλης κοινότητας, δώστε στον εαυτό σας την ευκαιρία να τους ακούσει, δώστε τους λίγο από το χρόνο σας, λίγη από την εμπιστοσύνη σας.

ΔΩΣΤΕ ΜΙΑ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ!

Σώτος Σύζινος

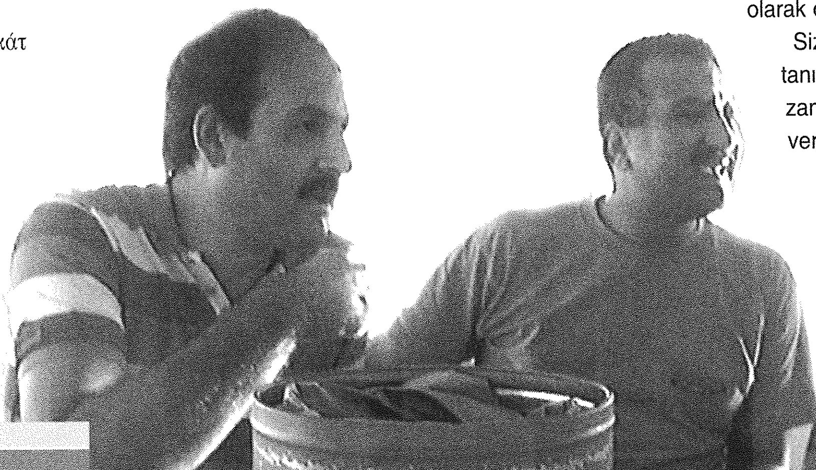
Συναντήθηκα με το φίλο μου στο Λήδρα Πάλας. Ο σκοπός ήταν κοινός. Να γίνουν πραγματικότητα οι δικοινοτικές συναντήσεις και να βοηθήσουμε τις δυο κοινότητες να επανακτήσουν τα αισθήματα αδελφοσύνης και εμπιστοσύνης που έχουν διαβρωθεί απ' αυτούς που μας κυβερνούν. Πόσα κοινά, αλήθεια, έχουμε! Είμαστε παιδιά της ίδιας γης, του ίδιου κλίματος, της ίδιας πατρίδας. Δεν είμαστε διαφορετικοί. Γνωριζόμαστε εδώ και εκατοντάδες χρόνια. Ακούσαμε τις ίδιες ιστορίες, τους ίδιους θρύλους. Γεμίσαμε τους πνεύμονές μας με τη μυρωδιά από τα ίδια χώματα. Μοιάζουμε.

Ελπίζαμε να φέρουμε κοντά τις μοιρασμένες αγάπες, τους μοιρασμένους ανθρώπους, τη μοιρασμένη πατρίδα.

Πήραμε στην Κερύνεια κάποιους να δουν τα σπίτια τους και τα χωριά τους. Ορισμένοι πήραν μια χούφτα χώμα μαζί τους για να το απλώσουν πάνω τους σαν πεθάνουν. Άλλοι πάλι έκλαιγαν όταν μπήκαν μέσα στα σπίτια τους.

Ονειρευόμαστε, με το φίλο μου, μια νέα Κύπρο, όπου οι άνθρωποι δεν θα κλαίνε πια και δεν θα ξαναζήσουν νέες τραγωδίες ποτέ. Και αυτό το όνειρο θα γίνει πραγματικότητα μια μέρα. Θα ζούμε ευτυχισμένοι με τα παιδιά μας σε μια Κύπρο ελεύθερη. Το πιστεύω μ' όλη μου την καρδιά.

Ουλους Ιρκάτ

Arkadaşımla Ledra Palace'da buluştuk. Amaç birdi İki toplum arasındaki karşılıklı ziyaretleri gerçekleştirmek ve egemenlerin iki toplum arasında ortadan kaldırdığı güven ve kardeşlik duygusunu tekrar kazandırmak.

O kadar çok ortak yanımız vardı ki! Aynı toprağın, aynı iklimin ve aynı vatanın çocuklarıydık. Birbirimizle bir farkımız yoktu. Yüzlerce, binlerce senedir birbirimizi tanıyorduk. Aynı öyküleri, aynı efsaneleri duymuş ve aynı toprağın kokusunu çekmiştik ciğerlerimize.

Birbirimize çok benziyorduk. Bölünen sevgileri, bölünen insanları bölünen bir vatanı biraraya getirmek istiyorduk.

Girne'de bazı insanları evlerine ve köylerine götürmüştük. Bazıları öldüğü zaman mezarının üzerine serpilsin diye evinin toprağını götürdü Güney'e. Bazıları ise Girne'deki evine girdiği zaman ağlıyordu.

İnsanlarımızın ağlamayacağı ve tekrar yeni acılar yaşamayacağı Yeni bir Kıbrıs düşlüyoruz arkadaşımla.

Bu düş bir gün gerçek olacak. Tümüyle özgür bir Kıbrıs'ta çocuklarımızla mutlu bir şekilde yaşayacağız.

Buna tüm kalbimle inanıyorum.

Ulus Irkat

Birbirimizi daha iyi tanımak gereksinimi ile yönlendirilmiş olarak, yaklaşık bir yıl önce ilk kez Lidra Palas'ta buluştuk. İtiraf edeyim ki egemen düşünce (başka bir yerde olabilecek) kuşku değildi, çünkü burda "diğeri" düşman anlamı taşımıyor, fakat yan kapıda yaşamasına karşın onunla ilgili hemen hemen hiçbir şey bilmediğimiz, bilinmez anlamı taşıyor. Her iki tarafta da yakıcı olan anlayış "diğerinin" barbar olduğu, kültürsüz olduğu, düşman olduğu ve bizimle hiç uyuşmadığıdır. İnsanların ırka, dine ve etnik kriterlere göre ayrılması yıkımın reçetesidir. Biliyoruz ki bizim kuşak herhangi bir sorumluluk taşımamasına karşı, geri kalanların bir kısmını da yanına çeken geçmiş kuşağın bazı temsilcilerinin düşünce ve eyleminin ağır yükünü ödedi ve ödemeye devam ediyor.

Ayni zamanda geçmiş kuşakların asırlarca barış içinde birlikte yaşadıklarını, ortak haklar için birlikte mücadele ettiklerini, amaçlarının ortak olduğunu da biliyoruz. Dahası kültürel gelenek aracılığı ile ifade edilen değerlerin çok ne kadar çok olduğunu da biliyoruz.

Tüm bunlar ve pembe bir şekilde görülmeyen gelecek, bizleri ortak bir uğraşta bir araya getirdi. Bugün artık "diğeri" ile buluşmuyoruz, fakat iyi bir dostla, ortak idealleri olan, çocuklarımızın geleceği derdine ortak insanla buluşuyoruz. Ve bize inanın ki arzularımızın yüceliği gerçekte ispatlandı. Sade insan ilişkileri, bugüne dek habersiz bir şekilde uyuyan inanılmaz güçleri müthiş bir hızla özgürleştirebilen bir sentez olarak ortaya çıkmaktadır.

Siz de deneyin. Diğer toplumdan insanlarla tanışınız, kendinize onları dinleme şansı verin, zamanınızdan güveninizden birazını onlara verin.

BARIŞA BİR ŞANS VERİN!

Sotos Sizinos

YOUTH ENCOUNTERS FOR PEACE (YEP)

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ

Η συντριπτική πλειοψηφία των νέων από τις δύο κοινότητες της Κύπρου δεν γνώρισαν ποτέ κάποιο νέο από «την άλλη πλευρά». Και όμως αυτοί είναι που θα ζήσουν σ' αυτό το νησί στο μέλλον. Είναι λοιπόν απαραίτητο αυτή η νέα γενιά να αρχίσει να επικοινωνεί για να κτίσει γέφυρες αμοιβαίας εμπιστοσύνης και κατανόησης των φόβων, ελπίδων και προσδοκιών των «άλλων».

Ξεκινώντας από αυτήν τη βασική ιδέα κάποια μέλη της δικοινοτικής ομάδας εκπαιδευτικών ξεκίνησαν μια προσπάθεια για να φέρουν σε επαφή τους μαθητές τους. Αρχικά και για ένα διάστημα οκτώ περίπου μηνών οι εκπαιδευτικοί αυτοί λειτουργούσαν σαν ταχυδρόμοι μεταφέροντας και ανταλλάσσοντας στις συναντήσεις τους στο Λήδρα Πάλας γράμματα των μαθητών τους. Έτσι δημιουργήθηκαν οι πρώτες γνωριμίες και όταν οι συνθήκες «ωρίμασαν» οργάνωσαν τον Ιούλιο του 1997 την πρώτη διήμερη συνάντηση των μαθητών. Είχαμε περίπου 60 νέους και νέες ηλικίας 16-19 ετών. Οι ίδιοι ονόμασαν την ομάδα τους Youth Encounters for Peace και έτσι γεννήθηκε το YEP 1. Ακολούθησαν το YEP 2 τον Οκτώβρη και το YEP 3 το Δεκέβρη του 1997.

Ο ενθουσιασμός των νέων αυτών ανθρώπων, η ανοικτότητα πνεύματος, η ελπίδα τους και η δύναμή τους ήταν για μας τους «μεγάλους» πηγές έμπνευσης και ενδυνάμωσης. Είχαν αυτά τα παιδιά πολλά σχέδια για το μέλλον της δουλειάς που ξεκίνησαν μαζί. Ήθελαν για παράδειγμα να οργανώσουν και να παρουσιάσουν μαζί μια καλλιτεχνική παράσταση με χορό, μουσική, θέατρο, ποίηση και να την παρουσιάσουν στο Λήδρα Πάλας σαν το δικό τους δώρο στην Κύπρο μας. Τα όνειρά τους και τα σχέδιά τους δεν μπορούν προς το παρόν να πραγματοποιηθούν διότι από το Δεκέβρη του 1997 έχουν απαγορευτεί όλες οι δικοινοτικές συναντήσεις. Το έργο που άρχισαν όμως δεν μπορεί κανένας να το σταματήσει. Το δέντρο της ειρήνης που άρχισε να μεγαλώνει δεν μπορεί κανένας να το ξεριζώσει από τις ψυχές τους. Είναι απλώς θέμα χρόνου. Το μέλλον θα τους δικαιώσει. Και το μέλλον είναι δικό τους.

Νίκος Αναστασίου
(μέλος της δικοινοτικής ομάδας εκπαιδευτικών)

Ακολουθούν κάποια κείμενα γραμμένα από αυτά τα νέα παιδιά.

BARIŞ İÇİN GENÇLER BULUŞMASI

Kıbrısın iki toplumundan gençlerin ezici bir çoğunluğu "diğer taraftan" herhangi bir geçle tanışmış değil. Fakat gelecekte bu adada yaşayacak olan da bu gençlerdir. Sonuç olarak karşılıklı güven köprüleri oluşturmak, "diğerinin" korkularına, umutlarına ve arzularına anlayış göstermek için bu yeni neslin iletişim kurması bir zorunluluktur.

Bu temel düşünceden hareket ederek iki toplumlu eğitimciler grubunun bazı üyeleri öğrencileri arasında temas için bir uğraşı içine girdiler. Önceleri yaklaşık sekiz aylık bir süre bu eğitimciler, öğrencilerinin mektuplarını Lidra Palas toplantılarına getirip değiştirerek postacı gibi çalıştılar. Bu şekilde ilk tanışıklıklar da doğdu ve koşullar 'olgunlaşınca' öğrencilerin oluruyla 1997 Temmuzunda öğrencilerin ilk iki günlük buluşmasını örgütlendi. 16-19 yaş arası yaklaşık 60 genç buluştu.Bu grup kendilerine 'Youth Encounters for Peace' adını verdi ve bu şekilde YEP1 doğdu. Bunu Ekim ayında YEP2 ve 1997 aralığında YEP3 izledi.

Bu genç insanların heyecanı, açık yüreklilikleri, umutları ve güçleri biz 'büyükler' için bir ilham ve güç kaynağı oldu. Bu çocukların birlikte başladıkları çalışmalarla ilgili birçok planları vardı. Örneğin folklor, müzik, tiyatro ve şiirin yer alacağı bir sanat etkinliğini birlikte örgütleyip bunu Kıbrısımıza kendi hediyeleri olarak Lidra Palas'ta sunmayı istediler.Düşleri ve planları şimdilik gerçekleşemedi, çünkü 1997 Aralığından itibaren tüm iki toplumlu görüşmeler yasaklandı. Fakat onların başlattığı bu girişimi kimse durduramaz. Yeşermeye başlayan barış ağacını onların ruhlarında kimse kurutamaz.Sorun sadece zaman sorunu. Gelecek onları haklı çıkaracaktır. Gelecek onlarındır.

Nikos Anastasiu
(Eğitimciler grup üyesi)

İşte henüz 16-19 yaşlarında olan YEP grubu üyelerinin bazı yazıları!

ΑΝΟΙΞΤΕ ΤΖΕΙΝΟ ΤΟ ΚΑΝΤΖΕΛΛΙΝ

Ήταν η έβδομη μέρα του Ιουλίου το περασμένο καλοκαίρι. Μετά από αρκετό διάστημα αλληλογραφίας, επιτέλους θα γνωριζόμασταν με τους φίλους μας.

Δεν ήταν πολίτες της "δήθεν κυβέρνησης" οι νέοι που θα συναντούσα στο Λήδρα Παλάς την ημέρα εκείνη. Στην πραγματικότητα ήταν πολίτες του δικού μας πλανήτη, ήταν νησιώτες που ερχόντουσαν από το Νότο του νησιού αυτού της Μεσογείου...

Με προϋπάντησε ένας χαμογελαστός άνθρωπος στο Λήδρα Παλάς. Δεν τον ήξερα. (Αργότερα θα καταλάβαινα πόσο υπέροχος άνθρωπος είναι). Μας πήραν σε μια αίθουσα συνεδριάσεων. Οι καρέκλες είχαν ρυθμιστεί κυκλικά. Όλοι κοίταζαν τα πρόσωπα των άλλων, αλλά κανείς δεν τολμούσε να πάει να γνωριστεί. Εξάλλου δεν μπορούσες να ξεχωρίσεις ποιός ήταν από το Βορρά του νησιού και ποιός από το Νότο. Τότε εκείνος ο άνθρωπος κατάλαβε το μπέρδεμα και άφησε πάνω στο τραπέζι τις καρτούλες που έγραφαν τα ονόματα μας. Ήταν το δύσκολο σημείο στην προσπάθειά μας να βρούμε και να γνωριστούμε με τους φίλους που αλληλογραφούσαμε. Όπως και να το κάνουμε ο μόνος "Νότιος" που είχαμε δει στην τηλεόραση ήταν ο Κληρίδης. Όσο κι αν ήταν εύκολο να γράψουμε τις εγκάρδιες εκείνες επιστολές, τώρα λες και ντρεπόμασταν ο ένας τον άλλο... Ναι, στα μάτια μας διαβάζαμε τα λάθη των προγόνων μας.

Αφού, τελικά, ξεπεράσαμε τη δυσκολία αυτή βρήκαμε τις κοινές "ΚΥΠΡΙΑΚΕΣ" λέξεις που χρησιμοποιούσαμε.

Δεν θα το πιστέψετε αλλά, τα χαρτιά στα οποία γράψαμε τις κοινές λέξεις (από ονομασίες φαγητών, ζώων μέχρι τις πιο βαριές βρισιές) δεν χωρούσανε στους τοίχους της τεράστιας εκείνης αίθουσας του Λήδρα Πάλας. (Δεν αποφύγαμε τον πειρασμό να σκεφτούμε πόσα πράγματα μοιραζόντουσαν, οι πρόγονοι μας που τώρα έγιναν εχθροί, ώστε να χρησιμοποιούν τόσες πολλές κοινές λέξεις.)

Μετά άρχισαν οι συζητήσεις για θέματα που όλοι ξέρουμε πολύ καλά αλλά μας τρομοκρατούσαν όταν ήταν να τις κάνουμε με τους "άλλους". Μετά τα αστεία παιχνίδια και το φαγητό, είχαμε αρχίσει τις πολιτικές συζητήσεις. Και όπως ανακαλύψαμε, ούτε οι "Νότιοι" ήξεραν για τα δεινά που μας είχαν κάνει οι πρόγονοί τους, ούτε εμείς γι΄ αυτά που τους είχαν κάνει οι δικοί μας. Η αλήθεια ήταν ότι οι πρόγονοι μας δεν μας είχαν πει ολόκληρη την Ιστορία με αποτέλεσμα να μας κάνουν εχθρούς. Και μάλιστα πριν ακόμα γνωριστούμε. Ούτε καν είχαμε σκεφτεί ποτέ ότι στον πόλεμο είχαν θύματα και οι δύο πλευρές... Για τους "Νότιους" στον πόλεμο είχαν σφαγιαστεί μόνο Ρωμιοί, για μας μόνο Τούρκοι.

Καθώς συζητούσαμε το θέμα της εκτύπωσης νέων βιβλίων Ιστορίας, έκλεισαν τις πόρτες. Νιώθω σαν να συζητώ ακόμα μαζί τους στο Λήδρα Πάλας. Είμαι κάπου στο μέσο, υπερασπίζομαι ορισμένα πράγματα, κατηγορώ ορισμένους. Αλλά δεν ξέρω ποιού πράγματος στο μέσο είμαι. Της Κύπρου μου; μιας πολιτικής συζήτησης; ή ενός ψυχρού πολέμου;...

Δεν γίνεται ρε παιδιά... Δεν μου πάει να λέω: "Ανοίξτε τζείνο το καντζέλλι, να περάσουμε στην άλλη πλευρά του νησιού μας"...

Ας μην πει τίποτα κανείς...

Νησιώτες, κάντε αυτό που πρέπει να κάνετε. Σιωπηλά.

Ένα μέλος του ΥΕΡ από το Βορρά (16)

ΥΓ. Κ. Αναστασίου, σας ευχαριστώ. Σας ευχαριστώ από την καρδιά μου για κάθε λεπτό που περάσαμε στο Λήδρα Πάλας... και θα συνεχίσουμε.

AÇIN O GANCELLİYİ!

Geçen yazın Temmuz ayının 7. Günüydü. Uzun süre mektuplaşma döneminden sonra, nihayet mektup arkadaşlarımızla buluşacaktık.

"Sözde hükümetin sözde vatandaşları değildi o gün Ledra Palace'ta buluşacağım gençler, benim olduğu kadar onların da olan, aslen bizim gezegenli, sonradan Türk ve "Gahpe Rum" vatandaşlığına geçirilen minicik, Akdenizli bir adanın güneyinden gelen adalılardı sadece...

İlk kez ayak bastığım Ledra Palace kapısında, gözlüklü neşeli bir adam karşıladı beni. (O adamın ne mükemmel bir insan olduğunu sonradan öğrenecektim). Bizi bir toplantı salonuna aldılar: Sandalyeler çember şeklinde düzenlenmişti; herkes bir birinin yüzüne bakıyor, fakat kimse gidip tanışmaya cesaret edemiyordu. Zaten kimin adanın kuzeyinden, kimin güneyinden geldiği belli değildi. İşte o harika adam, karşıklığı hissedip yere üzerinde isimlerimizin yazdığı rozetleri bıraktı. Mektup arkadaşlarımızı bulup, tanışıp konuşmak işin en zor kısmıydı. Ne de olsa gözümüz Kleridis!ten başka 'güneyli' görmemişti TV'de. Sıcak mektupları yazmak çok kolay olmasına rağmen yüz yüze gelmekten utanmış gibi bir halimiz vardı.... Evet, birbirimizin gözlerinde atalarımızın hatalarını okuyorduk.

Neyse, bu zorluğu aştıktan sonra ortak kullandığımız "KIBRISLI" kelimeleri bulduk. Yemek, hayvan isimlerinden en kara küfürlere kadar onlarca sözcüğü yazdığımız devasa kağıtlar -ister inanın ister inanmayın-.Ledra Palace'ın kocaman odasının duvarlarına sığmıyordu. (Bu arada, şimdilerde düşman kesilen atalarımızın, geçmişte bu kadar sözcüğü paylaşacak 'neleri' olduğuna da düşünmeden edemedik...)

Daha sonra aslında herkesin bildiği, fakat gerçekte yüz yüze gelince kanımızı donduran konuşmalarımız oldu. Arada oynadığımız komik oyunlar, 'ısparta' ve neşeli geçen yemekten sonra politika tartışmaya başlamıştık. Ve gerçek ne "güneyliler" atalarının bize yaptıklarını biliyordu, ne de bizim, bizim atalarımızın onlara yaptıklarından haberimiz vardı. Gerçek: atalarımız, tarihi eksik anlatıp bizi birbirimize düşürmüşlerdi. Üstelik, daha tanışmadan. Savaşta iki tarafın da kayıpları olabileceğini düşünmemiştik bile... Güneylilere göre savaşta hep Rum, bize göre de hep Türk katledilmişti.

Biz yeni tarih kitapları basılmasını tartışırken, kapıları kapattılar. Hala daha Ledra Palace'da onlarla tartışır gibiyim. Ortalarda bir yerdeyim, birşeyleri savunup, birilerini suçluyorum. Yalnız, neyin ortasındayım, bilemiyorum, Kıbrıs'ımın mı, politik bir tartışmanın mı, yoksa bir soğuk savaşın mı.?.

Olmuyor be dostlar.... "Açın o gancelliyi, da geçelim" adamızın" öbür tarafına" demek çok ters geliyor....

Kimse bir şey söylemesin...

Adalılar: yapmanız gerekeni yapın, sessizce

Bir Kıbrıslı Türk YEP elemanı (16 yaşında)İsmi bizde saklı

P.S. Teşekkürler, Mr. Anastasiou.. Ledra Palace'da geçirdiğimiz her dakika için sonsuz teşekkürler.. ve, devam.

GÜVERCİNLER ÇILDIRDI

Soğuk bir sabahtı ve Noel yaklaşıyordu.Karnımda bir sancı ile uyandım, "diğerlerini" tanıyacaktım. Yavaş yavaş giyindim, arabaya girdim ve oraya varmamı sağlayacak birşeyler olması için yalvarmaya başladım. Onları görmek istememe rağmen, onların da ayni ananın çocukları olduğunu söylememe rağmen korkuyordum.

Uzun yıllardır bize onlara kin duymamız öğretiliyordu. Ve ben onlarla tanışacaktım.

Dışarıda, soğuk mermerin üzerine oturdum. Burası beni tedirgin ediyordu. Soğuk bir oteldi. Bir zamanlar orada kalanların sesleri kulaklarımda yankılanıyordu. Dev avizelerin altında yıldızlı elbiseleriyle dans eden, ekonomi konuşan bu insanları görecek gibiydim

Yalnızlık duygusuna kapıldım. Ben ve düşüncelerim.

Güvercinler beni sarstı. Burda ne işleri vardı? Artık güvercinler de mi çıldırmıştı? Şair barış güvercinleri diyor,aptallık. Ve burda ölü bölgede, dikenli tellerin arkasında.

"Diğerleri" de geldiler. Benim onları görmediğimi zannederek bana gizli gizli bakıyorlardı. Aman tanrım bana benziyorlar! İçeriye girdik. Yavaş yavaş konuşmaya başladık. Tipik "kimsin, nerde kalıyorsun. ailen..."

Zaman geçiyor. Gülmeler artıyor. Ve dışarıda karanlık basıyordu.

Hoşçakal. Bir el sıkış. Bir kucaklaşma. Bir öpüş ve sesiz bir ağlayış.

Dışarısı soğuktu. Tek olan iki ülke için ayrıldık. Ve ortada, kısa bir süre için kendisine hayat verdiğimiz ölü otel...

Güvercinler uyudu, insanların, kinin ne olduğunu söylemeyi unuttukları tek yerde güvercinler uyudu.

Yarın yeni bir gün doğacak...

Maria Karekla.

Lefkoşa 1998

ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ ΤΡΕΛΛΑΘΗΚΑΝ

Ήταν ένα κρύο πρωϊνό, κόντευαν Χριστούγεννα. Είχα ξυπνήσει μ' έναν κόμπο στην κοιλιά μου. Θα γνώριζα τους «άλλους».

Ντύθηκα αργά, μπήκα στο αυτοκίνητο και παρακαλούσα να γίνει κάτι, να μην φτάσω εκεί. Όσο κι αν ήθελα να τους δω, όσο κι αν έλεγα ότι κι αυτοί παιδιά μιας μάνας είναι, φοβόμουν...

Εδώ και χρόνια μας μάθαιναν να τους μισούμε. Κι εγώ θα τους γνώριζα...

Κάθησα έξω, στα παγωμένα μάρμαρα. Ο τόπος με τρόμαζε. Ήταν ένα νεκρό ξενοδοχείο. Οι φωνές και τα γέλια εκείνων που κάποτε έμειναν εκεί, αντηχούσαν στ' αυτιά μου. Μπορούσα σχεδόν να τους δω, με τα αστραφτερά τους ρούχα να χορεύουν κάτω από γιγάντιους πολυελαίους και να μιλούν για την οικονομία.

Ένοιωθα μόνη. Εγώ κι οι σκέψεις μου.

Κάτι περιστέρια με τάραξαν. Τι ήθελαν εδώ πέρα; Τρελλάθηκαν πια και τα περιστέρια; Πουλιά της ειρήνης σου λένε οι ποιητές, βλακείες! Κι είναι εδώ στο νεκρό τόπο, πίσω από τα συρματοπλέγματα;

Ήρθαν και οι «άλλοι». Με κρυφοκοίταξαν όταν νόμιζαν πως εγώ δεν έβλεπα. Θεέ μου, ήταν ίδιοι με μένα! Μπήκαμε μέσα. Αρχίσαμε σιγά-σιγά να μιλάμε. Τα τυπικά. «Ποιός είσαι, πού μένεις, οι γονείς σου...»

Κι η ώρα περνούσε. Και τα γέλια δυνάμωναν. Κι έξω σκοτείνιαζε.

Αντίο. Μια χειραψία. Μια αγκαλιά. Ένα φιλί και το βουβό κλάμα.

Έξω ήταν κρύο. Φύγαμε για δύο πατρίδες που είναι ένα. Και στη μέση, το νεκρό ξενοδοχείο, που του δώσαμε για λίγο ζωή.

Τα περιστέρια κοιμήθηκαν, στο μόνο μέρος που το άφησαν οι άνθρωποι να ξεχάσει τι πάει να πει μίσος...

Αύριο θα ξημέρωνε μια νέα μέρα...

Μαρία Καρεκλά (ΥΕΡ 3)

Λευκωσία 1998

ΘΕΛΟΥΜΕ ΕΙΡΗΝΗ

Στην Κύπρο παίζεται ένα πολύ βρώμικο παιχνίδι. Στο παιχνίδι αυτό παραβλέπονται οι σκέψεις, τα συμφέροντα και οι επιθυμίες του λαού. Σε ένα τηλεοπτικό πρόγραμμα όλοι οι ερωτηθέντες δηλώνουν πως "δεν θέλουν να ζήσουν με τους Ρωμιούς και ότι θέλουν να ενωθούμε με την Τουρκία", και ούτε ένας από τους δεκάδες ερωτηθέντες δεν βγήκε να πει "θέλουμε λύση του προβλήματος με τους Ρωμιούς". Ως ένα βαθμό σ' αυτό το παιχνίδι θέλουν να δώσουν το μήνυμα πως οι Τουρκοκύπριοι δεν θέλουν λύση. Οι Τουρκοκύπριοι έζησαν για αιώνες σ΄ αυτό το νησί με την νοσταλγία της ειρήνης. Αγνοήθηκαν. Κανείς δεν έλαβε υπόψη αυτή την επιθυμία τους. Και η μη επίλυση του Κυπριακού είχε ως αποτέλεσμα να φύγει από το νησί ο ντόπιος πληθυσμός. Αυτό ήταν μια μεγάλη απώλεια για όσους έμειναν πίσω. Διότι στη θέση όσων έφυγαν ήρθαν άλλοι, οι οποίοι θεωρούνται πια ως "ο λαός της ΤΔΒΚ". Και η φωνή των λιγοστών Τουρκοκυπρίων χάθηκε μέσα στο "λαό" αυτό. Έτσι αυτοί που λένε "δεν θέλουμε λύση" δεν ανήκουν στον Κυπριακό λαό. Αυτό ήταν ένα μέρος του παιχνιδιού που παίχτηκε στο νησί αυτό. Να εκφοβίσουν τον ντόπιο πληθυσμό, να τον κάνουν να φύγει και στη θέση του να δημιουργήσουν έναν λαό, ο οποίος να λέει "δεν θέλουμε λύση". Και το κατάφεραν. Σήμερα, περπατάμε στους δρόμους και πολλές φορές δεν βλέπουμε ούτε έναν Κύπριο. Μας ανάγκασαν να ζούμε με χιλιάδες ανθρώπους με τους οποίους δεν έχουμε ούτε ένα κοινό σημείο. Σε βαθμό, δυστυχώς, που να αρχίσουμε να τους μισούμε. Από παιδιά, αρχίζουμε να νιώθουμε περισσότερο μίσος γι΄ αυτούς παρά για τους Ρωμιούς οι οποίοι θεωρούνται ο "πραγματικός εχθρός". Πήραν από τα χέρια μας τη χώρα μας, τους ανθρώπους μας, και έγιναν ο "λαός" αυτού του νησιού.

Στο παιχνίδι αυτό ο κύριος στόχος είναι το κομμάτι της γης πάνω στο οποίο ζούμε. Όλα γίνονται γι΄ αυτό. Χιλιάδες άνθρωποι δεν υπολογίστηκαν. Εμείς θέλουμε Ειρήνη. Αγωνιζόμαστε για την Ειρήνη.

Ακόμα και μια χούφτα να μείνουμε
Μέσα σ΄ αυτό το πλήθος
Θα περπατήσουμε μέχρι τέλους στο δρόμο αυτό.
Κάποια μέρα οπωσδήποτε θα επιβάλουμε τη φωνή μας.
Και θα ζητήσουμε λογαριασμό για τις μέρες αυτές.

ΣΕΒΓΚΙ ΟΖΧΑΝ

BARIŞ İSTİYORUZ

Kıbrıs'ta çok çirkin bir oyun oynanıyor. Bu oyun oynanırken halkın düşünceleri, çıkarları , istekleri ... bir kenara itiliyor. Televizyonda ' Kuzey Kıbrıs halkının isteği' başlığı altında yapılan programlarda konuşan sözde halk "Rumlarla yaşamak istemiyoruz, Türkiye'ye bağlanmak istiyoruz" cümleleriyle ifade ediyorlar kendilerini ve de dolayısıyla Kıbrıs Türk'ünün düşüncelerini, konuşan onlarca insan arasında bir tanesi bile "Rumlarla barış istiyoruz" demiyor. Kıbrıs Türk'ünün barış istemediği mesajı verilmek isteniliyor oynanan bu oyunun bir parçası olarak. Kıbrıs Türk'ü yıllarca bir barış umudu ile yaşadı bu adada. Ve hiçe sayıldı. Sesini kimse duymadı, duyulsada bastırıldı. Bu çözümsüzlük ortamının ortaya koyduğu sonuçlar yerli halkın adadan göç etmesine sebep oldu. Geride kalanlar için çok büyük bir kayıptı bu. Çünkü gidenlerin yerine başkaları geldi ve onlar artık "K.K.T.C halkı" olarak yer alıyor bu toplumda. Bir avuç kalan Kıbrıs Türk'ünün sesi bu "halk" adı verilen insanların arasında kaybolup gitti. Bu aşamada "barış istemiyoruz" diyen halk zaten Kıbrıs halkı değildir. Bu adada oynanan oyunun bir parçasıydı . Yaşayan yerli halkı sindirip etkisiz hale getirmek, göç etmelerini sağlamak ve onların yerlerine "barış istemiyoruz" diyen yeni bir halk yaratmak. Ki bunuda başardılar. Bugün yolda yürürken dahi bazen bir tane bile Kıbrıs'lı göremiyoruz. Ortak hiçbir noktamız olmayan binlerce insanla yaşamak zorunda bırakıldık. Öyle ki hiçbir paylaşım içinde bulunmadığımız bu insanlardan ne yazık ki nefret eder duruma geldik. Çocukluğumuzdan beri "esas düşman"kabul edilen Rumlara bile duymadığımız tepkiyi duyuyoruz onlara. Ülkemizi, insanlarımızı elimizden aldılar, bu adanın "halkı" oldular.

Bu oyunda esas hedef üzerinde yaşadğımız Kara parçasıdır. Herşey bu karaparçası için yapılıyor. Binlerce insan hiçe sayıldı bu amaç için. Bizler barış istiyoruz. Barış için mücadele ediyoruz.

Bir avuç kalsakta
Bu kalabalığın arasında
Sonuna kadar yürüyeceğiz bu yolda.
Sesimizi elbet birgün duyuracağız
Ve bugünlerin hesabını soracağız

Sevgi ÖZHAN

Αγαπητά μέλη του YEP

Σας νοσταλγήσαμε πάρα πολύ. Κάθε φορά που θυμόμαστε τις ώρες που περάσαμε μαζί θέλουμε να σας ξαναδούμε. Όπως ξέρετε κι εσείς αυτό δεν είναι για την ώρα δυνατό, αλλά κάθε στιγμή είστε στην καρδιά μας.

Στην λίγη ώρα που περάσαμε μαζί, παρά τα εμπόδια, βρήκαμε την ευκαιρία να αλληλογνωριστούμε και ανακαλύψαμε ότι έχουμε πολύ περισσότερα κοινά σημεία. Αφήσαμε στην άκρη τις προκαταλήψεις. Στόχος μας ήταν να γνωρίσουμε ο ένας τον άλλο και να κάνουμε το πρώτο βήμα στο δρόμο που οδηγεί στην Ειρήνη. Δεν θα είναι εύκολος ο δρόμος αυτός αλλά θα καταφέρουμε να ξεπεράσουμε τα εμπόδια. Οι πράξεις μας θα είναι στο όνομα της Ανθρωπιάς και της Ειρήνης.

Όσο δεν μπορούμε να συναντηθούμε ας συνεχίσουμε την επικοινωνία μας μέσω του περιοδικού.

Σας στέλνουμε την αγάπη μας και τις ευχές να συναντηθούμε το συντομότερο δυνατό.

Οι Τουρκοκύπριοι φίλοι σας στο YEP

Sevgili YEP 1 üyeleri;

Hepinizi çok özledik. Sizlerle paylaştığımız saatleri her anımsadığımızda tekrar görüşmek istiyoruz. Bildiğiniz gibi şimdilik bu mümkün değil ama her zaman kalbimizdesiniz.

Tüm engellemelere rağmen birlikte geçirdiğimiz dakikalarda birbirimizi tanıdık ve sandığımızdan fazla ortak yönümüz olduğunu keşfettik. Bunu yaparken tüm önyargılı düşünceleri bir kenara bıraktık. Amacımız sadece birbirimizi tanımaya çalışmak ve çözüme giden yolda ilk adımı atmaktı. Bu yolda yürümek çok kolay olmayacak ama engelleri aşmayı başaracağız. Herşeyi insanlık ve barış adına yapacağız. Görüşemeyeceğimiz süre içerisinde bu dergi ile iletişimimizi sürdürelim. En kısa zamanda görüşmek dileğiyle kucak dolusu sevgiler...

YEP 1' daki Türk Arkadaşlarınız

ELEKTRONiK DOKUNUŞ

YEP çok sayıda Kıbrıslı Rum (KR) ve Kıbrıslı Türk (KT) gençlerin oluşturdukları bir gençlik grubudur. Asıl amacı yıllardır ayrı olan KT ve KR'lerin arasındaki engelleri bir nebze olsun kırarak biraya gelmelerini ve düzenli olarak Ledra Palace'da toplanıp çeşitli konularda (ki bunların arasında müzik, sanat, varış ve politika da var) tartışmaları sağlamaktır.

YEP'i ilk duyduğumda büyük bir kuşkuya düşmüştüm. Çünkü büyük önyargılarla yetiştirilen bir KT genci olduğum için bir tür 'yaratık'la karşılaşacağımı sanıyordum. Oysa oraya ilk adamımı attığımda ne kadar yanıldığımı anladım. Orada aynı bizim gibi düşünen, kültürleri bile çok farklı olmayan bir insan grubu beni karşıladı. Birlikte sohbet ettik, yemek yedik, çeşitli oyunlar oynadık. Günün nasıl geçtiğini anlamadım bile. Tartışma grupları oluşturup, bazı konularda fikir alışverişinde bulunduk. Politik konularda çok önemli bir görüş ayrılığı yoktu, hepsi de Türklerin belirli haklara sahip oldukları kabul ediyorlardı. Tabii bu tartışmaların hepsl sorun çözmek için değil, daha ziyade sorunu tanımak ve analiz etmek için yapılmıştı. Bir sorunu tanımlarsınız daha kolay çözebilirsiniz.

O gün eve gittiğimde iyice düşündüm ve şu kanıya vardım: "Biz YEP'te sadece 50'şer kişiden oluşmaktayız. Bu bütün nüfus göz önüne alındığında çok komik bir rakamdır. Ve bir şey kesinlikle açıktır ki genel nüfusun ne düşündüğü sadece 50 kişiyle belirlenemez.' Ben de Internet üzerinden sohbet programlarını kullanarak genellikle Kıbrıslı Rum'ların girdiği bir sanal sohbet odasına girdim ve şunu yazdım: 'Kıbrıslı bir Türkle konuşmak isteyen bana sanall oda (query) açsın'. Bunu yazmakla büyük hata ettiğimi o an anladım çünkü aynı anda odadan atılmamıştım. Ben de sorunun üzerine gitmeye karar verdim ve beni odadan atan kişiye ben query açtım. Aşağıda onla olan konuşmanın bir bölümünü bulacaksınız:

......

- Kıbrıslı Türk'lerden nefret mi ediyorsun?
- Evet..
- Niçin?
- .....
- Bir cevap bekliyorum.
- Kıbrıslı Türk'ler bizden nefret ettiği için.
- Bunu nereden biliyorsun?
- Biliyorum işte... O olaylardan dolayı.. (Geçen senelerdeki sınır olayları)
- Pekala.. Sence bütün Türklerin böyle olduklarını söylemek doğru mu?
- Hayır, sanırım değil.

..Görüldüğü gibi, onlarda da tıpkı bizim önyargılı olanlar var. Ancak, olaya ılımlı ve barışçı yoldan yaklaşırsanız, hemen yumuşayıveriyorlar. Şimdiye kadar bir çok kişiyle konuştum ama sadece bir fanatiğe rastladım, o Türklerin bu adada hiç bir hakkı bulunmadığını savundu. Gerçeği söylemek gerekirse, bu kadar fanatik bizde de vardır.

ΕΝΑΣ ΑΣΤΕΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Το YEP είναι μια ομάδα νεολαίας την οποία αποτελούν Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι νέοι. Ο κύριος στόχος της είναι να καταφέρουν οι Ελληνοκύπριοι και οι Τουρκοκύπριοι, οι οποίοι για χρόνια είναι χωριστά, να ξεπεράσουν έστω και λίγο τα εμπόδια, να συναντιούνται στο Λήδρα Πάλας και να συζητάνε διάφορα θέματα (όπως μουσική, τέχνες, ειρήνη και πολιτική).

Όταν πρωτάκουσα για την ομάδα αυτή ήμουν πολύ επιφυλακτικός. Γιατί όντας ένας Τουρκοκύπριος νέος, ο οποίος επί χρόνια τον πότισαν με προκαταλήψεις, περίμενα να δω κάτι σαν εξωγήινους. Ενώ όταν πρωτοπήγα εκεί κατάλαβα πόσο γελασμένος ήμουν. Εκεί συνάντησα ανθρώπους που σκέφτονται σαν κι εμάς, που και η κουλτούρα τους ακόμα δεν είναι πολύ διαφορετική από τη δική μας. Συζητήσαμε, φάγαμε, παίξαμε. Δεν κατάλαβα καν πώς πέρασε η μέρα. Φτιάξαμε ομάδες συζήτησης, και ανταλλάξαμε απόψεις για διάφορα θέματα. Στα πολιτικά θέματα δεν υπήρξαν σοβαρές διαφωνίες, όλοι τους παραδεχόντουσαν ότι και οι Τούρκοι είχαν δικαιώματα. Βέβαια οι συζητήσεις αυτές δεν έγιναν για την επίλυση του προβλήματος, αλλά περισσότερο για την ανάλυσή του. Εάν γνωρίσετε κάποιο πρόβλημα τότε είναι πιο εύκολη η επίλυση του.

Όταν επέστρεψα σπίτι σκέφτηκα για πολλή ώρα και έφτασα στο εξής συμπέρασμα: "Στο YEP είμαστε από πενήντα άτομα η κάθε πλευρά. Σε σχέση με το συνολικό πληθυσμό πρόκειται για έναν αστείο αριθμό. Και σίγουρα οι σκέψεις του γενικού πληθυσμού δεν μπορούν να καθοριστούν από πενήντα άτομα. Έτσι αποφάσισα μέσω του Ίντερνετ να μπω σε μια συζήτηση που έκαναν οι Ελληνοκύπριοι και να γράψω τα εξής: "Όποιος θέλει να συζητήσει με έναν Τουρκοκύπριο ας μου ανοίξει ένα "query". Αμέσως κατάλαβα ότι έκανα μεγάλο λάθος, διότι την ίδια στιγμή με πέταξαν έξω από τη συζήτηση. Αποφάσισα να μην το αφήσω έτσι και άνοιξα ένα query με τον Ελληνοκύπριο ο οποίος με πέταξε έξω. Πιο κάτω θα βρείτε τη συζήτηση που έκανα μαζί του:

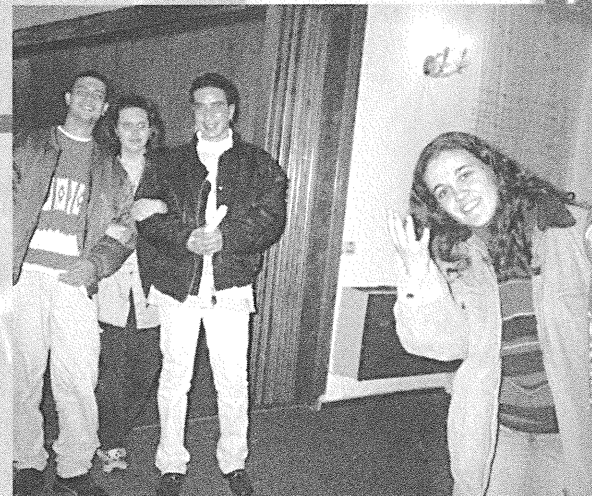
....

- Μισείς τους Τουρκοκύπριους;
- Ναι.
- Γιατί;
-.......
-Περιμένω μια απάντηση.
- Γιατί και οι Τουρκοκύπριοι μας μισούν.
- Πού το ξέρεις αυτό;
- Το ξέρω. Από τα επεισόδια εκείνα (τα γεγονότα της Δερύνειας).
-Καλά. Είναι σωστό να πούμε ότι όλοι οι Τούρκοι είναι σαν κι εκείνους;
- Όχι, δεν νομίζω.

....

Όπως βλέπετε, κι από κει όπως κι από ΄δω, υπάρχουν άνθρωποι με προκαταλήψεις. Αλλά όταν τους αντιμετωπίσετε ειρηνικά αλλάζουν. Μέχρι σήμερα συνομίλησα με πάρα πολλούς και συνάντησα μόνο ένα φανατικό. Εκείνος υποστήριζε ότι οι Τούρκοι δεν έχουν κανένα δικαίωμα στο νησί αυτό. Για να πούμε την αλήθεια, τόσους φανατικούς έχουμε κι εμείς.

Τουρκοκύπριος, μέλος του YEP

Yeşil Hat Üzerinde Gök Kuşağı

Her insanın yaşamında kelimelerle anlatamayacağı, kelimelerin duyguları anlatmada yetersiz kaldığı bir deneyimi vardır. Bazı deneyimler bizi günlük pratiğin uzağına taşır ve duygularımızın kabarmasına neden olarak bizleri çok derinden etkiler.

Bu deneylerden birini Aralık ayının az güneşli bir pazar gününde Barış için Gençler Buluşmasına katılmak için toplanan bir grup genç paylaştı. Bir zamanların görkemli oteli Lidra Palas, zamanın eskitemediği bina ev sahibimizdi. Yaklaşık otuz Kıbrıslırum ve Kıbrıslıtürkün küçük bir umut sığınağı. Korku ve önyargılarını bir kenara koyarak merakın sürüklediği ne yapacağını şaşırmış otuz tane genç.Şaşkınlık hepsinin yüzünde resmedilmişti. "Kimdi bu insanlar? Bizim inandıklarımız hakkında onlar neye inanıyordu?

Tanışmamız hiç zor olmadı. Hepsi de istekli ve heyecanlıydı. Birbirlerine çok benzeyen, aynı şekilde giyinmiş aynı ilgi alanları olan aynı şeylerden hoşlanan iki genç grubuyduk. Kendilerini ayıran kimliklerin ve üzerimizde tabelalar olmayan bir insan grubuyduk, özde ayni insanlardan oluşan bir bütündük. Bir başka Kıbrıslırum ile grubumuza geç gelen iki kişinin "bizden" mi yoksa "diğerlerinden" mi olduğunu ayırt etmeye çalışmamızı net bir şekilde hatırlıyorum.

Birkaç dakika içerisinde herkes tanışmaya ve ne olduğunu, nasıl yaşadığımızı, neye inandığımızı sormaya başladı.

O gün bizden istenen şeylerden biri de her iki toplumun günlük yaşamda kullandığı kelimeleri bulabildiğmiz oranda bulmaktı. Gerçekte bu kelimelerin o kadar çok olması hepimizi hayrete düşürdü. Ve hepimiz, ergenlik çağında gençler olarak bu kadar ortak düşüncemiz, fikrimiz ve endişemiz olduğunu, hepimizin Kıbrıs'ı VATANIMIZ olarak hissettiğimizi ve onu çok sevdiğimizi görünce hayrete düştük.

Bu buluşmadan ortaya çıkan ortak bir tesbit, insan olarak bizi ayıran değil birleştiren olgular üzerinde yoğunlaşmamız durumunda sadece Kıbrıs'ın değil tüm dünyanın çok farklı olacağıydı. Ve bizi birleştiren olgular o kadar çoktu ki.

Her iki tarafta da önyargılara ve fanatizme yol açan nedenlerin korku ve kısır yaklaşım olduğunu anladık. Endişelerimizi ve tereddütlerimizi ifade ederek birbirimizden cevaplar istedik.

Aydınlattığımız bir diğer olgu da Türkler ile Kıbrıslıtürklerin ayni olmadığı oldu. Kıbrıslıların kendilerini Türklerin-yerleşiklerin- tersine Kıbrıslı olarak tanımladıklarını büyük bir hayretle dinledik.

Herkes olabildiğince çok şey öğrenmeye, birbirini tanımaya çalışıyordu. Buna rağmen kişisel olmayan fakat daha çoçukken öğrendiğimiz "karşı"nın güvenilir olmadığı ve "yeşil hattın" diğer tarafında düşmanın yaşadığı ve temsil edilen diğer topluma karşı güven duymamıza müsade etmeyen iyi veya kötü tereddütlerimiz henüz duruyordu. Bu kuşku ve çekince doğaldı ve onu yenmemiz için uzun zamana ve yoğun çalışmaya ihtiyaç vardı.

Zaman çabucak geçti ve artık ayrı dünyalarımızda farklı yönlere çıkan farklı yolları tutmalıydık. Sabahleyin "diğer tarafla" buluşmak, adamızda yaşayan diğer tarafın kim olduğu yönündeki merakımızı tatmin etmek için Lidra Palas'a gitmiştik.

Öğleden sonra kalplerimiz üzüntülü. gözlerimizde yaşlarla ayrıldık. Zaman dolmuştu ve genç dostlarımızla artık vedalaşmalıydık. Yeni doğan dostlukları, eski binanın dört duvarı dışında kabul edecek, misafir edecek alan yoktu.

Dilekler ortaktı. "Askerlerin ve ayrılık hatlarının olmadığı barış içinde birlikte yaşayacağımız birleşik bir ülkede yeniden buluşalım."

Kıbrıslıtürk dostlarımızla buluşmamızın üzerinden on ay geçti. O zaman en kısa süre içerisinde görüşme dileğinde bulunmuştuk. Hepimiz heyecanlıydık ve birbirimize nasıl hoş geldin diyeceğimizin planlarını yapıyorduk.Ama ne yazık ki rüyamız gerçek olamadı. Çünkü "sınırlar" kapatıldı hiçbir biçimde iletişime müsade edilmiyor. Zaman geçti kalplerimizin ateşi donuklaştı fakat asla sönmedi... Zaman, "yeşil hattın" arkasında bizimle ayni rüyayı paylaşan ve adamıza bir gün barışın gelmesini bekleyen dostların olduğunu düşüncemizden silecek güce sahip değildir. Hoşumuza gitse de gitmese de, iki toplum geçmişten gelen bağlarla birbirine bağlıdır ve birlikte çalışma ve gelecek hedefine birlikte yönelmek görevleri vardır.

YEP grubundaki tüm dostlar, sizi unutmadığımızı ve tekrar buluşma saatinin geleceğini bilmenizi istiyoruz.o zamana dek bizi unutmayın ve IMAGİNE ...

Maria Savvidu-YEP 3-

Ένα ουράνιο τόξο πάνω από την πράσινη γραμμή

Στη ζωή κάθε ανθρώπου, έρχεται πάντοτε κάτι, μια εμπειρία την οποία δεν μπορεί να εκφράσει με λόγια. Τα λόγια είναι πολύ φτωχά για να εκφράσουν τέτοια συναισθήματα. Έρχονται κάποιες εμπειρίες να μας παρασύρουν μακριά από την καθημερινότητα και να ξεσηκώσουν τα αισθήματά μας, συγκινώντας τα πιο βαθιά προσωπικά μας συναισθήματα.

Μια απ' αυτές τις εμπειρίες, τις μοιράστηκε μια ομάδα εφήβων που μαζεύτηκαν μια ηλιόλουστη Κυριακή του Δεκέμβρη για να συμμετάσχουν στις Συναντήσεις Νέων για την Ειρήνη. Το κάποτε ένδοξο ξενοδοχείο Λήδρα Πάλας, ένα κτίριο που δεν τ΄ άγγιξε ο χρόνος, ήταν ο οικοδεσπότης μας -ένα μικρό καταφύγιο ελπίδας για κάπου τριάντα Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους νέους. Τριάντα αμήχανοι νέοι οδηγούμενοι από την περιέργειά τους, παραμερίζοντας το φόβο και την προκατάληψη. Μια απορία ήταν ζωγραφισμένη στα πρόσωπα όλων: «Ποιοί είναι αυτοί οι άνθρωποι; Τι πιστεύουν για όσα πιστεύουμε εμείς;»

Δεν ήταν καθόλου δύσκολο να γνωριστούμε. Όλοι ήταν πρόθυμοι και ενθουσιώδεις. Είμασταν δύο ομάδες νεαρών που έμοιαζαν πολύ μεταξύ τους, ντυμένοι το ίδιο, έχοντας τα ίδια ενδιαφέροντα, άνθρωποι που τους άρεσαν τα ίδια πράγματα. Ένα σύνολο ατόμων χωρίς ταυτότητες και ταμπέλες να τους χωρίζουν. Ένα σύνολο, ουσιαστικά, ίδιων ανθρώπων. Θυμάμαι έντονα ότι προσπαθούσαμε μαζί μ' έναν άλλο Ελληνοκύπριο να ξεχωρίσουμε αν δύο άτομα που άργησαν να' ρθουν στην παρέα μας ήταν «δικοί μας» ή ανήκαν στους «άλλους».

Μέσα σε λίγα λεπτά όλοι άρχισαν να πιάνουν γνωριμίες και να ρωτούν, να ρωτούν τόσα πολλά για να μάθουν τι γίνεται, πως ζούμε και τι πιστεύει ο καθένας από εμάς.

Μια από τις δραστηριότητες που μας ανατέθηκαν εκείνη τη μέρα, ήταν να βρούμε όσες περισσότερες λέξεις μπορούσαμε τις οποίες χρησιμοποιούμε και οι δύο κοινότητες καθημερινά. Όλοι εξεπλάγηκαν όταν είδαν πόσες πολλές πραγματικά είναι. Κι όλοι ξαφνιάστηκαν σαν είδαν πόσες κοινές σκέψεις και ιδέες κι ανησυχίες μοιραζόμαστε σαν έφηβοι, μα πάνω απ' όλα πόσο νοιώθουμε όλοι την Κύπρο σαν την πατρίδα ΜΑΣ, μια πατρίδα που αγαπάμε όλοι τόσο πολύ.

Μια κοινή διαπίστωση απ' αυτήν τη συνάντηση ήταν ότι ο κόσμος ολόκληρος, όχι μόνο η Κύπρος, θα ήταν ένας πολύ διαφορετικός τόπος, αν συγκεντρωνόμασταν σ' αυτά που μας ενώνουν σαν ανθρώπους, αντί σ' αυτά που μας χωρίζουν. Κι είναι πράγματι τόσα πολλά.

Καταλάβαμε ότι κυρίως ο φόβος και η άγνοια, είναι οι λόγοι που οδηγούν στην προκατάληψη και το φανατισμό και στις δύο πλευρές. Έτσι εκφράσαμε τις ανησυχίες και τις απορίες μας και ζητήσαμε ο ένας από τον άλλο τις απαντήσεις.

Μια άλλη σημαντική διευκρίνηση που κάναμε ήταν ότι οι Τούρκοι και οι Τουρκοκύπριοι δεν είναι οι ίδιοι άνθρωποι και προς μεγάλη μας έκπληξη ακούσαμε τους Τουρκοκύπριους να αναφέρονται στους εαυτούς τους σαν Κύπριους, σε αντίθεση με τους Τούρκους (τους εποίκους).

Αν και όλοι αγωνιούσαν να μάθουν όσο το δυνατόν περισσότερα και να γνωρίσουν ο ένας τον άλλο, μένει ακόμα αυτός ο δισταγμός, είτε καλός είτε κακός που δεν μας επιτρέπει να εμπιστευτούμε την άλλη κοινότητα πλήρως, όχι σαν άτομα, αλλά σα μέλη που τα αντιπροσωπεύει η «άλλη κοινότητα», αφού έχουμε μάθει από παιδιά ότι η άλλη πλευρά δεν είναι άξια εμπιστοσύνης, ότι πέρα από την «πράσινη γραμμή» ζει ο εχθρός. Αυτή η δυσπιστία και η επιφύλαξη είναι κάτι φυσικό και θα πάρει πολύ χρόνο και σκληρή δουλειά για να την καταβάλουμε.

Η ώρα πέρασε γρήγορα κι έπρεπε πάλι να πάρουμε διαφορετικούς δρόμους που βγάζουν σε διαφορετικές κατευθύνσεις στους ξεχωριστούς μας κόσμους. Πήγαμε στο Λήδρα Πάλας το πρωί για να συναντήσουμε την «άλλη πλευρά», να ικανοποιήσουμε την περιέργειά μας σχετικά με το ποιά είναι αυτή η άλλη κοινότητα που κατοικεί στο νησί μας. Φεύγαμε το απόγευμα με λύπη στην καρδιά και δάκρυα στα μάτια. Ο χρόνος της ουτοπίας τελείωσε και έπρεπε ν' αποχωριστούμε τους νέους μας φίλους, δεν υπήρχε τόπος να δεκτεί και να φιλοξενήσει την νεογέννητη φιλία μας έξω από τους τέσσερις τοίχους ενός παλιού κτιρίου. Αυτό το λιμάνι της προσπάθειας ν' αναβιώσουμε την καλά δοκιμασμένη κάποτε Ελληνοκυπριακή-Τουρκοκυπριακή φιλία.

Η ευχή ήταν κοινή: «Ας ελπίσουμε ότι θα συναντηθούμε ξανά σε μια ενωμένη χώρα, χωρίς στρατούς και γραμμές διαχωρισμού, μια πατρίδα όπου θα ζούμε μαζί με ειρήνη».......

Πέρασαν δέκα μήνες από την τελευταία μας συνάντηση με τους Τουρκοκύπριους φίλους μας. Είχαμε τότε ευχηθεί ότι θα ξανασυναντηθούμε πολύ σύντομα. Είμαστε όλοι ενθουσιασμένοι και κάναμε σχέδια πως θα καλωσορίσουμε ο ένας τον άλλο και πάλι. Μα δυστυχώς τα όνειρά μας δεν μπορούσαν να γίνουν πραγματικότητα, αφού τα «σύνορα» έκλεισαν και δεν επιτρεπόταν κανένας τρόπος επικοινωνίας. Καθώς περνούσε ο χρόνος, η φλόγα στις καρδιές μας έγινε σιωπηλή αλλά ποτέ δεν έσβησε. Ο χρόνος δεν είναι αρκετά δυνατός να σβήσει από τη σκέψη μας το ότι υπάρχουν άνθρωποι πίσω από την «πράσινη γραμμή», φίλοι που συμμερίζονται τα ίδια όνειρα με μας, που και αυτοί περιμένουν τη μέρα που η ειρήνη θα ρθει στο νησί μας. Είτε μας αρέσει είτε όχι, οι δύο κοινότητες είναι δεμένες μαζί από το παρελθόν και έχουν καθήκον να δουλέψουν μαζί και είναι προορισμένες να οδηγήσουν μαζί στο μέλλον.

Σε όλους τους φίλους μας από τις ομάδες YEP, θα θέλαμε να ξέρετε ότι δεν σας ξεχάσαμε και ότι προσμένουμε την ώρα που θα ξανασυντηθούμε. Μέχρι τότε, κρατείστε μας στη μνήμη σας και IMAGINE!!!

Μαρία Σαββίδου (YEP 3)

UMUTLARIMIZ VAR BİZİM

Umutlarımız var
Barışa yönelik
Sevgimiz var
Tüm insanları saracak kadar büyük
Umutlarımızı
Sevgi ile besleyip büyütüyoruz
Güzel günler görmek için
Ellerimiz kenetleyip
Barış yolunda yürüyoruz
Anlam veremiyoruz
Sevgisizliğe, savaşlara
Ve sonunda yaşanan büyük acılara
Bugün
Barış için mücadele günüdür
Sevgiyi paylaşacağımız gündür
Yarınların
Acılara boğulmasını istemiyorsak
Dünleri yaşamaktan vazgeçip
Yarınlar için bugünleri yaşamalıyız
Umutlarımız var bizim
Barışa, sevgiye yönelik

Rumuz: Sevgi ÖZHAN

JUST THINK

Just think about a forest,
Think hard, do your best,
A forest which protects every nest,
A forest with a bunch of trees, all the nicest,
That's the forest of Cyprus
Think of a perfect, blue sky,
Underneath no black clouds fly,
Above it, the sun and the stars smile,
Wind blows away all that makes us cry,
That's the sky of Cyprus..
Just imagine a river, on which a soft breeze blows,
Near it, everything but hate grows,
A river in which nothing but love flows,
A river in which no one drowns,
That's the river of Cyprus..
Just think of a country where everyone is happy,
Imagine there's no hate, or malevolence, or insanity,
Just try it, give up all the pessimism and despondency,
A country where everything's surrounded by tranguility,
That's the future of Cyprus...

Mehmet Fidanboylu

ΕΧΟΥΜΕ ΕΛΠΙΔΕΣ ΕΜΕΙΣ

Έχουμε ελπίδες
Ελπίδες για Ειρήνη
Έχουμε Αγάπη
Τέτοια που να αγκαλιάσει όλους τους ανθρώπους
Με την αγάπη τρέφουμε και μεγαλώνουμε
Τις ελπίδες μας
Για καλύτερες μέρες
Ενώνουμε τα χέρια
Και προχωράμε στο δρόμο της Ειρήνης
Δεν μπορούμε να εξηγήσουμε
Το μίσος, τους πολέμους
Και την οδύνη που προκαλούν
Σήμερα
Είναι η μέρα του αγώνα για Ειρήνη
Η μέρα που θα μοιραστούμε την Αγάπη
Εάν δεν θέλουμε
Το Αύριο να πνιγεί στον πόνο
Ας αφήσουμε το χτες
Κι ας ζήσουμε το σήμερα για το Αύριο.
Έχουμε ελπίδες εμείς
Για την Ειρήνη για την αγάπη.

ΣΕΒΓΚΙ ΟΖΧΑΝ

PEACE

PEACE is best for the world, for Cyprus
In past we were together but now we have to live seperate
But we are living together in our heart
The world is screaming for PEACE
It is like a dream
But it is unfortunately true, we have to live separate
War is lifetaker
So bad, so evil and heartbreaker
That makes a pain inside people heart very deep
If they knew how much we need PEACE
Life will go on
And we don't want to live separate anymore
We want PEACE we need PEACE
We don't want to see war again
We are hand in hand we will going to fight against war
Just don't worry and work for PEACE

Sevilay(YEP 3)
(To all my friends, I miss all of you too much)
"They may say we are a dreamer
but we are not the only one
We hope someday they will join us
and the world will be as one"

BARIŞIN AYNASI

Bir duvarın insanları ayrı tutması mümkün mü ?Bir yasaklamanın dikenli tellerin bir ordunun bunu başarması mümkün mü? Peki ya değişik sembollerinü güzelce kotarılmış propoganda'nın hatta geçmişte akan kandan ötürü korku ve acının bunu yapması?

Geçen ay Kıbrıslı Türkler ve Rumlardan oluşan 20 kişilik bir grup Belfast Kuzey İrlanda'da orada yaşayan Protestan ve Katolikleri ayıran duvarın öninde buluşma imkanı buldu. Millece yol kat ettik ama mesafelerin hiç bir önemi yoktu. O duvarın öninde kendi adamızın duvarını gördük. Dünyada var olan ve insanları ayıran somut soyut bütün duvarları.Miller millerce yolculuktan sonra bir duvarın aynı yakasında buluşma imkanı bulmuştuk. En azından şimdilik...

Belfast' ta yedi günlük birlikteliğin ardından duvarın hangi maddeden yapıldığını görme imkanı bulduk. Kişi bir başkasının örneğini incelerken ve bir gözlemci olurken tarihsel bellek denen şeyin üstesinden gelebiliyor ve iç çatıçmaları ve ulusun ağırlığını hissetmeden bir durumu nesnel olarak gözden geçirebiliyor.

Bu yolla gözlamciler olarak anlayabildik ki duvarın temelleri şunlardan oluşuyor ötekinin farklılığına saygı göstermeme,özgüven eksikliği,iktidar hırsı, hatalarla ilişkin kendi sorumluluklarımızı kabul etmekten kaçınıp onları Süper Güçlere atf etmek. Bütün bunlar farklı din ve ulusal kimlik ve sembollerle ve kökün dibinde farklı ve böylelikle seçici bir bellekle örtülüyor.

İrlanda'daGeçmişte yaşananların sonucu olarak yaratılan ve otuz yıl boyunca ölüm saçan terrörist gruplara paralel olarak günbegün barışçıl bir gelecek için çalışan insanlardan oluşan iyi organize edilmiş bir barış hareketi mevcut. Biz bu örneklerle ilişkiye geçtik. Yarın ve savaş korkusu olmadan kendi geleceklerini görmek isteyen gençlerle, çatışmalarda çocuklarını yitiren ve başka annelerin çocuğunu yitirmenin acısını yaşamamasını isteyen annelerle, binlerce ölü düşmanın sorumluluğunu taşıyan ve hapisle eylemlerinin cezasını çekip pişmanlık duyarak genç insanları bir ulus ya da din adına bir cinayetin suşunu taşımaktan kurtarmak için barış hareketine katılan eski politik mahkumlarla. Bu insanlar duvarın üstünden bakabiliyorlar. Onlar nefretin üstesinden gelmeyi başarmışlar ve eylemleriyle geri kalanların da bunu başarmasına yardımcı olmaya çalışıyorlar. Biz onlardan çok şeyler öğrendik ama en önemlisi kendimizi güçlü hissettik. Çabalarımızın ve yıllar süren çalışmaların değersiz ve veya boşuna olmadığını anladıkç Bize göre İrlanda 'daki barış hareketinin gelişimi, gücü ve örgütlülüğü yaşamın her alanına, bizimkendi geleceğimize de etki veriyor.

Bizim duvarımızın yıkılması da artık bir ütopya değil ve gerçekleşme yolunda.

Youli Napoleontos

ΤΟΙΧΟΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Μπορεί ένα τείχος να χωρίσει τους ανθρώπους Μπορούν μια απαγορευτική πινακίδα, συρματοπλέγματα, στρατός.....Μήπως μπορούν να τους χωρίσουν τα διαφορετικά σύμβολα, η έντεχνα σερβιρισμένη προπαγάνδα ή ακόμη ο φόβος και η πικρία για το αίμα που χύθηκε στο παρελθόν

Το μήνα που πέρασε μια μικρή ομάδα από είκοσι Ε/Κ και Τ/Κ, βρεθήκαμε στο Μπέλφαστ της Β. Ιρλανδίας, μπροστά σε ένα τείχος που χωρίζει τους εκεί Καθολικούς και Προτεστάντες. Τα χιλιόμετρα που ταξιδεύσαμε δεν διαδραμάτισαν κανένα ρόλο. Μπροστά σε αυτό το τείχος, αναγνωρίσαμε το τείχος της πατρίδας μας, κι ακόμα όλα τα τείχη - υλικά ή αυτά που υπάρχουν σ' όλο τον κόσμο και χωρίζουν τους ανθρώπους.

Αφού ταξιδεύσαμε χιλιάδες χιλιόμετρα μπορέσαμε να συναντηθούμε στην ίδια πλευρά του τείχους.

Στις εφτά μέρες που περάσαμε στην Β. Ιρλανδία μπορέσαμε να δούμε καθαρά από τι είναι φτιαγμένο το τείχος. Βλέπεις όταν χρησιμοποιείς ένα λαό ως παράδειγμα και βρίσκεσαι στη θέση του "παρατηρητή", μπορείς να ξεπεράσεις αυτό που καλούμε ιστορική μνήμη και να εξετάσεις την κατάσταση αντικειμενικά, αποφεύγοντας την εσωτερική σύγκρουση και το βάρος της φυλής σου.

Με αυτό τον τρόπο μπορέσαμε να δούμε ότι θεμέλια του τείχους αυτού είναι η έλλειψη σεβασμού της διαφορετικότητας, έλλειψη εμπιστοσύνης, αρχομανία, απροθυμία ενός λαού να αναλάβει τις ευθύνες του και επιρρίπτει τις ευθύνες για την κατάντια του στις Μεγάλες Δυνάμεις και τα ξένα συμφέροντα. Όλα αυτά, φυσικά, καλύπτονται από τη διαφορετική θρησκεία, διαφορετική εθνική ταυτότητα και σύμβολα με επιστέγασμα τη διαφορετική και επιλεκτική ιστορική μνήμη.

Παράλληλα όμως με τις τρομοκρατικές δυνάμεις που δημιουργήθηκαν, ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, και που για τριάντα χρόνια σκορπούσαν το θάνατο, υπάρχει ένα πολύ οργανωμένο κίνημα ειρήνης που αποτελείται από ανθρώπους που αγωνίζονται καθημερινά για ένα ειρηνικό μέλλον.

Με αυτούς τους ανθρώπους ήρθαμε σ' επαφή. Νέοι που θέλουν να σκέπτονται το μέλλον χωρίς το φόβο του πολέμου, μάνες που έχασαν παιδιά σε συμπλοκές και δε θέλουν τον πόνο τους να τον νοιώσουν άλλες μάνες, πρώην τρομοκράτες που στο ενεργητικό τους έχουν το θάνατο εκατοντάδων "εχθρών" οι οποίοι αφού φυλακίστηκαν και πλήρωσαν για τη δράση τους, έχουν μετανοήσει και έχουν ενταχθεί στο κίνημα ειρήνης ούτως ώστε να απωθήσουν νέους από το να κουβαλούν στη συνείδηση τους το βάρος του εγκλήματος για εθνικούς λόγους.

Αυτοί οι άνθρωποι μπόρεσαν να δουν πάνω από το τείχος. Κατάφεραν να ξεπεράσουν το μίσος και με τη δράση τους προσπαθούν να βοηθήσουν και τους υπόλοιπους να καταφέρουν το ίδιο. Από αυτούς μάθαμε πολλά. Κυρίως όμως νοιώσαμε δυνατοί. Νοιώσαμε ότι οι προσπάθειες μας, η δουλεά που γίνεται εδώ και δύο χρόνια από την ομάδα μας δεν είναι μάταιες. Για μας η πρόοδος του κινήματος ειρήνης στην Ιρλανδία, με τη δύναμη, οργάνωση του και τον τρόπο που έχει διεισδύσει σε όλους τους τομείς της ζωής, αποτελεί το μέλλον μας.

Νοιώθουμε ότι η πτώση του τείχους δεν είναι άπιαστο όνειρο. Γίνεται πραγματικότητα.

Γιούλη Ναπολέοντος

"Our Island Your Island - A book by Children of Cyprus"

("Το νησί μας, το νησί σας - Ένα βιβλίο από παιδιά της Κύπρου") σελ. 64.

Αν θα πρέπει να σκιαγραφήσουμε την ελπίδα πως το νησί μας θα ξεπεράσει όλα τα εμπόδια και τελικά θα βρει το δρόμο του προς την Ειρήνη, το βιβλίο αυτό θα μπορούσε να είναι το καλύτερο παράδειγμα. Το "Our Island - Your Island" προσεγγίζει το Κυπριακό πρόβλημα με έναν εντελώς νέο και δροσερό τρόπο, φωτίζοντας έτσι το ξερό περιβάλλον της κοινής μας πατρίδας με νέες ιδέες για την επανασυμφιλίωση. Μέχρι την έκδοση του βιβλίου αυτού η επαναπροσέγγιση των κοινοτήτων μας γινόταν μέσα από άλλα κανάλια όπως διάφορα πολιτικά κόμματα, συνδικαλιστικές οργανώσεις, ομάδες πολιτών ή επαγγελματιών κτλ. Τώρα η νεολαία μας, παιδιά ηλικίας 18 ετών, προσεγγίζουν ο ένας τον άλλο μέσα από μια σκοπιά οικολογική, δίνοντας τους την ευκαιρία ν' αντιληφθούν ότι η Κύπρος είναι πολύ μικρή για να είναι χωρισμένη με συρματοπλέγματα.

Τα παιδιά αυτά συναντήθηκαν και συνεργάστηκαν για να «παράξουν» κάτι κοινό μαζί με τον οργανισμό "Peace Child International". Η Jennifer, η Seniha, ο Sinem, η Άννα, ο Μάρκος, ο Gunes, η Μαρία και ο Bilge, όλοι μαζί, ένωσαν τις προσπάθειές τους, έβαλαν κατά μέρος όλες τις προκαταλήψεις του παρελθόντος και άρχισαν το κτίσιμο, βήμα-βήμα, της κοινής πατρίδας. Και όπως λένε στην εισαγωγή: «...ο κόσμος διερωτάται, γιατί δεν λέμε ποιός έγραψε τι; λοιπόν δεν είναι έτσι: Η Μαρία και ο Gunes μπορεί να άρχισαν να γράφουν κάτι μαζί, η Άννα μπορεί να πρόσθεσε κάτι. Ο Simen μπορεί να το διάβασε και ν' άλλαξε κάποια πράγματα - η Seniha μπορεί να βρήκε μια φωτογραφία γι' αυτό, η Jennifer μπορεί να το πέρασε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή και ο Μάρκος μπορεί να το εκτύπωσε στο QuarkXpress. Έτσι δεν υπάρχουν γραμμές διαχωρισμού των συγγραφέων. Είμαστε ένα.» Τόσο απλά!

Το βιβλίο αποτελείται από τρία μέρη: (α) «Natural Cyprus» (Φυσική Κύπρος) - η περιβαλλοντική πλευρά που ασχολείται με τις φυσικές ομορφιές του νησιού μας, (β) «Human Impact» (Ανθρώπινη Επίδραση) - η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος διαμέσου της «ανάπτυξης» και (γ) «Building Our Future» (Κτίζοντας το Μέλλον μας) - εισηγήσεις και ιδέες, με κεντρικό άξονα την Αειφόρο Ανάπτυξη που θα μπορούσε να οδηγήσει σ' ένα καλύτερο μέλλον για την Κύπρο ως σύνολο. Το ποίημα (στη σελ. 53) «Children's rights in Cyprus» (Δικαιώματα των παιδιών στην Κύπρο) είναι ένα έξοχο δείγμα δουλειάς σ' αυτή την κατεύθυνση, το οποίο ταυτόχρονα συμπυκνώνει ευρύτερα νοήματα και σκέψεις.

Θα μπορούσε να λεχθεί πως το βιβλίο αυτό είναι το σύμβολο της αναγέννησης της Κύπρου. Νέοι άνθρωποι, νέα παιδιά, που ζουν ξέχωρα, στις δυο πλευρές του συρματοπλέγματος απ' όταν γεννήθηκαν, που διδάχθηκαν να βλέπουν τον «άλλο», τον απέναντι, ως εχθρό, τελικά συναντώνται και ανακαλύπτουν πως, έχουν πολύ περισσότερα κοινά, απ' όσα τους χωρίζουν. Και όσο περισσότερο ασχολούνται με το ζήτημα, αντιλαμβάνονται, πως η ανθρώπινη επικοινωνία δεν γνωρίζει σύνορα, πως έχασαν πολλά χρόνια ακούγοντας και πιστεύοντας μύθους για τον «άλλο», πως, επιτέλους, αν θέλουν να ζήσουν ειρηνικά και ευτυχισμένα στον τόπο τους, πρέπει να κάνουν κάτι. Και όταν αρχίζουν να ξύνουν κάτω από την επιφάνεια των πραγμάτων, έκπληκτοι, ανακαλύπτουν κοινές παραδόσεις, μπορούν να εξηγήσουν πως οι πρόγονοί μας συμβίωσαν για αιώνες, σεβόμενοι ο ένας τις ιδιαιτερότητες του άλλου, αντλώντας στοιχεία προόδου μέσα από την πολυπολιτισμική κοινωνία της Κύπρου, όπως ήταν μέχρι πριν μερικές δεκαετίες. Και στο τέλος συνειδητοποιούν ότι το τείχος πρέπει να πέσει, είναι απόλυτα πεπεισμένοι ότι μπορούμε να ξαναζήσουμε μαζί για πάντα, ότι χρειαζόμαστε ο ένας τον άλλο, αν θέλουμε να ξανανθίσει το δέντρο της Ειρήνης.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες πρέπει να απευθυνθούν στους χορηγούς καθώς και σ' όλους τους ενήλικες (καθοδηγητές και άλλους) που εργάστηκαν σκληρά για να γίνει πραγματικότητα αυτή η πρωτοποριακή έκδοση.

Το βιβλίο περιέχει ένα θερμότατο χαιρετισμό από τον κ. Kofi Annan, Γενικό Γραματέα του ΟΗΕ.

Σώτος Σύζινος.

"Our Island Your Island-A book by Chıldren of Cyprus"

"Bizim Adamız,Sizin Adanız- Kıbrıslı Çocuklardan Bir Kitap" -sayfa 64

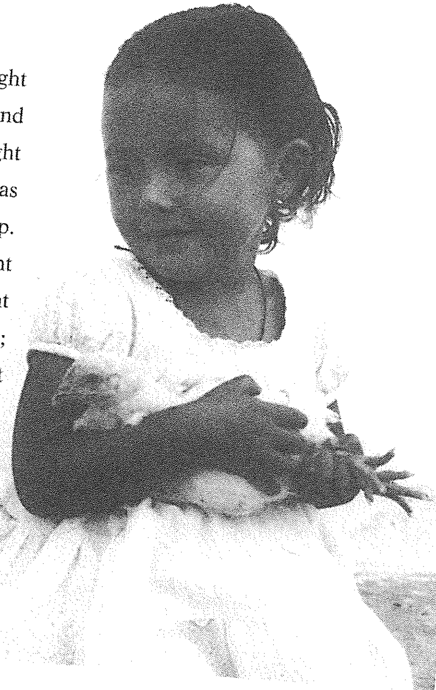
Kitap Tanıtımı:

Eğer adamızın tüm engelleri aşarak sonuçta barış yolunu bulacağı konusunda umudu yeşertmemiz gerekiyorsa, bu kitap bunun en iyi örneğini oluşturabilir."Bizim Adamız, Sizin Adanız", yeniden barışmak için, yeni düşüncelerle ortak vatanımızın kuru doğasını aydınlatarak, Kıbrıs sorununa tamamı ile yeni, rahatlatıcı bir yolla yaklaşıyor. Kitabın basılmasına kadar iki toplumun yeniden yakınlaşması çabaları farklı siyasi partilerin, sendikaların vatandaş gruplarının veya mesleki kuruluşların farklı kanalları arasında gerçekleştiriliyordu. Şimdi gençlerimiz, 18 yaşında çocuklar birbirlerine çevre konusuyla yaklaşıyor ve Kıbrıs'ın dikenli tellerle bölünmek için çok küçük olduğunun algılanması olanağını veriyorlar.

Bu çocuklar; Jenifer, Seniha, Sinem, Anna, Markos, Güneş, Maria ve Bilge "Peace Child International" örgütü çatısı altında ortak bir şey "üretmek" için buluştular, işbirliği yaptılar, hepsi çabalarını birleştirdiler, geçmişin tüm önyargılarını bir tarafa bıraktılar ve adım adım ortak vatanı inşa etmeye başladılar. Ve kitabın önsözünde de ifade ettikleri gibi: "..İnsanlar kimin ne yazdığını niçin belirtmediğimizi soruyor. Maria ile Güneş birşey yazmaya başladığında, Anna belki de buna birşeyler ilave etti, Sinem belki de bunu okudu ve bazı yerlerini değiştirdi, Seniha belki de bunun için bir fotoğraf buldu, Jenifer belki de bunu kompüterde yazdı ve Markos da Ouark Experrs'de bastı. Öyle değil mi? Böylece yazarların ayrı satırları diye bir şey söz konusu değil. Biz bir kişiyiz. "Bu kadar basit."

53

Children's rights in Cyprus

Kitap üç bölümden oluşuyor: 1- "Natural Cyprus" -Kıbrıs Doğası-, Adamızın doğal güzellikleri ile ilgili çevre koşulları, 2- "Human Impact"-İnsan Etkileri -Gelişme ile çevrenin doğal yıkımı, ve 3- "Bulding Our Future" -Geleceğimizi inşaa ederken -Kıbrısı bütününde daha iyiye götürebilecek kalkınma ekseninde öneri ve düşünceler.

"Chıldren"s rights in Cyprus" -Kıbrısta çocuk hakları- 53. sayfa bu yönde çok önemli bir örnektir ve ayni zamanda genel anlamı ve düşünceyi de özetliyor.

Bu kitabın Kıbrıs'ın yeniden doğuşu olduğu söylenebilir. Doğdukları günden itibaren dikenli tellerin her iki tarafında ayrı yaşayan, "ötekiini", karşısındakini düşman olarak görmeleri öğretilen genç insanlar, çocuklar sonuçta buluşuyor ve kendilerini ayıran olgulardan daha fszla birleştiren olguları olduğunu açığa çıkarıyor. Ve bu sorunla uğraştıkları oranda da insani iletişimin sınır tanımadığını, "öteki" ile ilgili hikayeler dinleyerek ve bunlara inanarak çok zaman kaybettiklerini ve en sonunda ülkelerinde barış içinde mutlu bir şekilde yaşamak istiyorlarsa bir şeyler yapmaları gerektiğini algılıyorlar. Ve olguların görüntülerinin altını kazımaya başladıklarında şaşırarak, atalarımızın birbirlerinin özelliklerine saygı göstererek Kıbrıs'ın çok kültürlü yapısı içerisinde ilerlemenin unsurunun bilgilerini toplayarak birkaç on yıl önceye dek asırlarca birlikte yaşadıklarını açıklayabilecek ortak gelenekleri keşfediyorlar. Sonunda duvarın devrilmesi gerektiğine, sonsuza dek tekrar birlikte yaşayabileceğimize, birbirimize ihtiyacımız olduğuna ve istediğimiz takdirde barış ağacının yeniden yeşerebileceği bilincine varıyorlar.

Bu kendi alanında öncü yayının gerçekleşmesinde sıkı bir şekilde çalışan herkese - öğretmelere ve diğerlerine- özellikle de finanse edenlere özel olarak teşekkür etmemiz gerekir.

Kitap BM Genel Sekreteri Kofi Anan'ın sıcak bir mesajını da içeriyor.

Sotos Sizinos

ÜÇ DİLDE KIBRIS ŞİİRİ

Londra Middlesex Üniversitesinin girişimi ile 28 Mart'ta bu Üniveriste alanında üç dilde, Helence, Türkçe ve İngilizce yazılan Kıbrıs şiirinin sunulduğu bir etkinlik örgütlendi.
Etkinliğin açılışını şair Mehmet Yaşın yaptı ve etkinliğe katılanları da tanıttı:
Helence yazan Niki Marangu ve Elli Peonidu.
Türkçe yazan Gür Genç ve Mehmet Kansu
İngilizce yazan Alev Adil, Taner Baybars ve Lisandros Pisaras.
Program öğrencilerin oluşturduğu bir müzik grubunun Doğu Akdenizden sunduğu parçalarla sona erdi. Öğrencilerin müzik grubunda solist olarak Denal Balcı yer aldı
Etkinlik şairlerin kitaplarını sürekli olarak imzalaması ile sona erdi.

"... Üniversitede Cumartesi akşamüzeri gerçekleştirilen şairler buluşması heyecan vericiydi. El sıkıştık, kalplerimizi açtık, bizi ayıran şeyleri kısa bir süre için unuttuk. Şiir, bize bildiğimiz ve sevdiğimiz isimleri ve yerleri hatırlatarak, duygu tellerine dokunarak sınırların üzerinden uçuşuyor. Şairlerin çoğunu kendilerini Kıbrıslı olarak tanımlayan, Yunanca, Türkçe ve İngilizce yazan gençler oluşturuyor. Bazıları Londrada doğmuş, ana dilleri kırık bir Yunanca, Türkçe. Onlar bizim çocuklarımız ve onlarla gurur duyuyorum. Dinleyiciler arasında Kıbrıslıtürkler çoğunlukta. Birçok akademizyen uzak yerlerden gelmiş, bazıları Oxfort'tan, bazıları Fransadan.Bize sürekli Limasol'u, Baf'ı soruyorlar. Birlikte fotoğraf çektiriyoruz, kitaplarımızı imzalıyoruz.

Daha sonra bir bira için geleneksel bir İngiliz papına ve iştah açan biberli bir yemek için bir restoranta gidiliyor. Diller karışıyor, İngilizce, Yunanca, Türkce ve yanaklar kıpkırmızı. Kitap, adres değiştokuşu yapılıyor. Sonra vedalaşılıyor. Ve ağızlarda "Eğer... Belki de artık bir kez daha buluşmayacağız" sezgisi bırakan acı tad. Eğer Mehmet gibi insanlar yeniden uğraşmazlarsa, eğer Middlessex Üniversitesi kapılarını bu çabalara yeniden açmazsa... Orda olanlardan biri şöyle diyor. "Şiir tabii ki sorunumuzu çözemez, ama siyaset çözebildi mi? En azından şiirin daha katıksız nedenleri var... En azından bizi yakınlaştırıyor!"

Elli Peonidu
Limasol

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΤΡΕΙΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

"... Η Συνάντηση των Ποιητών το Σάββατο το απόγευμα στο Πανεπιστήμιο ήταν συγκινητική. Σφίγγουμε χέρια, ανοίγουμε καρδιές, ξεχνάμε για λίγο αυτά που μας χωρίζουν. Η ποίηση πάνω από τα σύνορα φτερουγίζει αγγίζοντας ευαίσθητες χορδές, θυμίζοντας μας τόπους και ονόματα γνωστά και αγαπημένα. Οι περισσότεροι ποιητές είναι νέα παιδιά που δηλώνουν Κύπριοι και γράφουν ποίηση στα Ελληνικά, στα Τούρκικα ή στα Αγγλικά. Μερικοί γεννήθηκαν στο Λονδίνο, οι μητρικές τους γλώσσες, τα Ελληνικά ή τα Τούρκικα είναι σπασμένες. Τους καμαρώνω, είναι δικά μας παιδιά. Στο ακροατήριο σαφώς υπερισχύουν οι Τουρκοκύπριοι. Οι περισσότεροι ακαδημαικοί έχουν έρθει από μακρινά μέρη, κάποιος από την Οξφόρδη, κάποιος άλλος από τη Γαλλία. Μας ρωτούν άλλος για τη Λεμεσό, άλλος για την Πάφο. Βγάζουμε φωτογραφίες, υπογράφουμε τα βιβλία μας.

Η συνέχεια στο πατροπαράδοτο αγγλικό πάμπ για μια μπύρα και στο εστιατόριο με τα πιπεράτα φαγητά που ανάβουν τη διάθεση. Οι γλώσσες έσμιγαν, Αγγλικά, Ελληνικά, Τουρκικά, τα μάγουλα κατακόκκινα. Ανταλλαγή βιβλίων, διευθύνσεων, προπόσεων. Υστερα οι αποχαιρετισμοί. Και η πικρή γεύση στο στόμα που αφήνει πάντα η διαίσθηση ότι "ίσως και να μην ξανασυναντηθούμε ποτέ πια εκτός εάν...". Εκτός εάν άνθρωποι όπως τον Μεχμέτ προσπαθήσουν και πάλι, Πανεπιστήμια όπως το Μίτλσεξ ξανανοίξουν τις πύλες τους σε αυτές τις προσπάθειες. Το είπε και κάποιος εκεί. "Η ποίηση δεν μπορεί βέβαια να λύσει το πρόβλημα μας, μα μήπως μπόρεσε η πολιτική να το λύσει; Τουλάχιστον η ποίηση έχει πιο γνήσια ελατήρια...τουλάχιστον μας φέρνει κοντά!"

Ελλη Παιονίδου
Λεμεσός

NOT POETRY BUT WATER

The island has turned into the garbage tip
of love since Aphrodite
Our feet tangle in the roots
of invading occupants
when we try to move, heaps of bones
crunch under our weight

The land is heavily burdened with death
salvation is not poetry
but water

All the stones melted with excessive heat
and flowed into the sea.
The sexual invasion of foreign tongues
burn off our mouth like melted copper.

Too much poetry for such a little island
don't write any more
plant tree
or water

GÜR GENÇ

THE LAST LIMASSOLIAN

For the woman the day sufficed
and obedience to animal omens
For him, only sleep and love-making reminded him
of his mortality
a mechanic in a shabby workshop
with beautiful eyelashes, strong hands
Haroulla Alexiou"s lips on the poster
"Long Live Greece" on the nailed door to the bath
next to the shipping offices of the town
which no longer travels
does not idle does not play
which has been denied its old age
filled with off-shores, brokers, mercedes
terrified women

who know only how to shop,
he remembers the arch of her back
as he loosens the screws
her white breasts her belly
fruits and gourds drying on the flat roof
with the din of battle
he alone and almighty reared by the Turks
enclaved and missing
in his own town
a Limassolian mechanic from Ayios Antonis
and the day's dazzling air
docile trees shadows
the fountain of the sun
the sea of Limassol behind.

NIKI MARANGOU

DÜŞÜN IŞIĞI SANAT PLATFORMU

Çalışmalarını bir yıldan beridir sürdüren grup, 12 genç arkadaştan oluşmaktadır. Grup düşün yazın alanında çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalrını yaparken bu alanlardaki tecrübe sahibi kişilerle çalışmayı ilke edinmiştir. Çalışmalarına John Ungerleider de katkı vermiş ve grubun ortaya çıkardığı umutsuz olma isimli şiiri bestelemiştir.

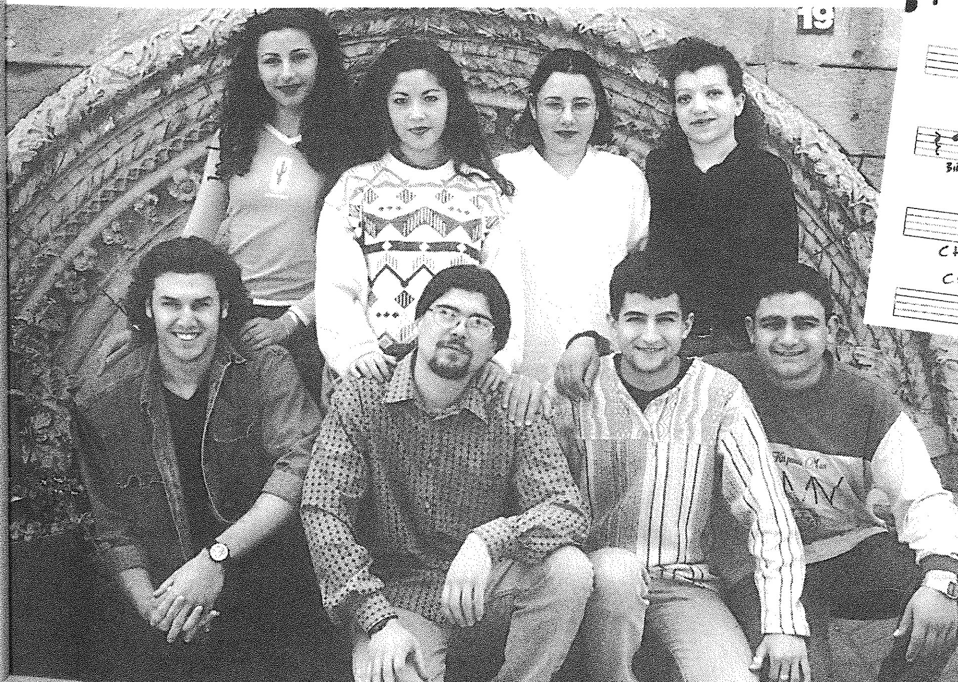
Bu şiir Saçaklı Evde 18 Mayıs 98 tarihinde yer alan Mısralık dergisi ödül töreninde dinleyicilerin beğenisine sunulmuştur.

UMUTSUZ OLMA
UMUTSUZ OLMA ARKADAŞ
DÜNYADA SAVAŞ VE SAVAŞANLAR OLSA DA
TANK TÜFEK SESLERİ ETRAFIMIZI SARSA DA
KARŞIDAN SANA UZANAN
KARDEŞ ELİNİ TUTMASAN DA
YİNE DE GÜNÜNÜ BARIŞ VE SEVGİYLE DOLDUR
BİRGÜN SEN DE DOĞAN GÜNEŞLE ULAŞACAKSIN BARIŞA

DON'T BE HOPELESS
DON'T BE HOPELESS MY FRIEND
IN SPITE OF WARS AND SOLDIERS
ALTHOUGH THERE ARE TANKS AND GUNS SURROUNDING US
EVEN THOUGH THERE ARE HANDS WE CAN'T REACH
EVEN THOUGH WE CAN'T PLAT TOGETHER
FILL YOUR HEART WITH LOVE AND PEACE
ONE DAY YOU WILL EMBRACE PEACE WITH THE RISING SUN

DÜŞÜN IŞIĞI SANAT PLATFORMU

Besim Baysal
Münür Rahvancıoğlu
Şevket Öznür
Dervişe Kanlı
Özen Özgenler
Fatoş Muhtaroğlu
Akile Kıvanç Rıza
Tayfun Yücer
Pınar Kara
Damla Yurtsever
Perihan Adsız

ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΤΕΧΝΗΣ : "ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΣΚΕΨΗΣ"

Η ομάδα που λειτουργεί για ένα περίπου χρόνο αποτελείται από δώδεκα νέους φίλους και ασχολείται στον τομέα της διανόησης και της λογοτεχνίας. Έχει σαν αρχή της να συνεργάζεται με πεπειραμένους ανθρώπους στον κάθε τομέα με τον οποίο καταπιάνεται. Ο Τζων Άνκγελαϊτερ συνεργάστηκε μαζί τους στην τελευταία τους δουλειά και μελοποίησε το ποίημα "Μην χάνεις την ελπίδα σου" που έγραψε η ομάδα. Η ομάδα παρουσίασε και τραγούδησε το ποίημά της σε εκδήλωση του Τουρκοκυπριακού περιοδικού Μισραλίκ.

Μην Χάνεις την Ελπίδα

Μην χάνεις την ελπίδα φίλε μου
Παρόλους τους πολέμους και τους στρατιώτες
Έστω και αν τάφοι τα όπλα μας περικυκλώνουν
Έστω και αν υπάρχουν χέρια που δεν μπορούμε να φτάσουμε
Έστω και αν δεν μπορούμε να παίξουμε μαζί
Γέμισε την καρδιά σου με αγάπη και ειρήνη
Μια μέρα θα αγκαλιάσεις την ειρήνη με τον ήλιο που ανατέλλει

...s BY
... Işığı Sanat Platformu

Umutsuz olma

MUSIC BY John Ungerleide...
©1998

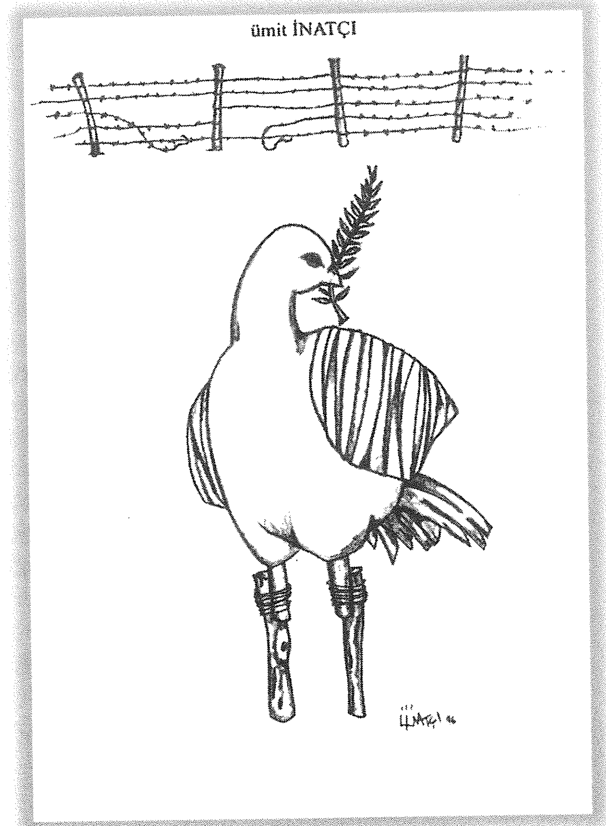
Umutsuz olma arkadaş (CHORUS)* — CHORUS A
dunya-da sa-vaş ve savaşanlar ol-sa da
tank-tü-fek ses-leri etrafımı-zı sarsa da

* CHORUS — TWICE
Karşı-dan sa-na u-za-nan
Kar-deş e-lini tu-tma-san da

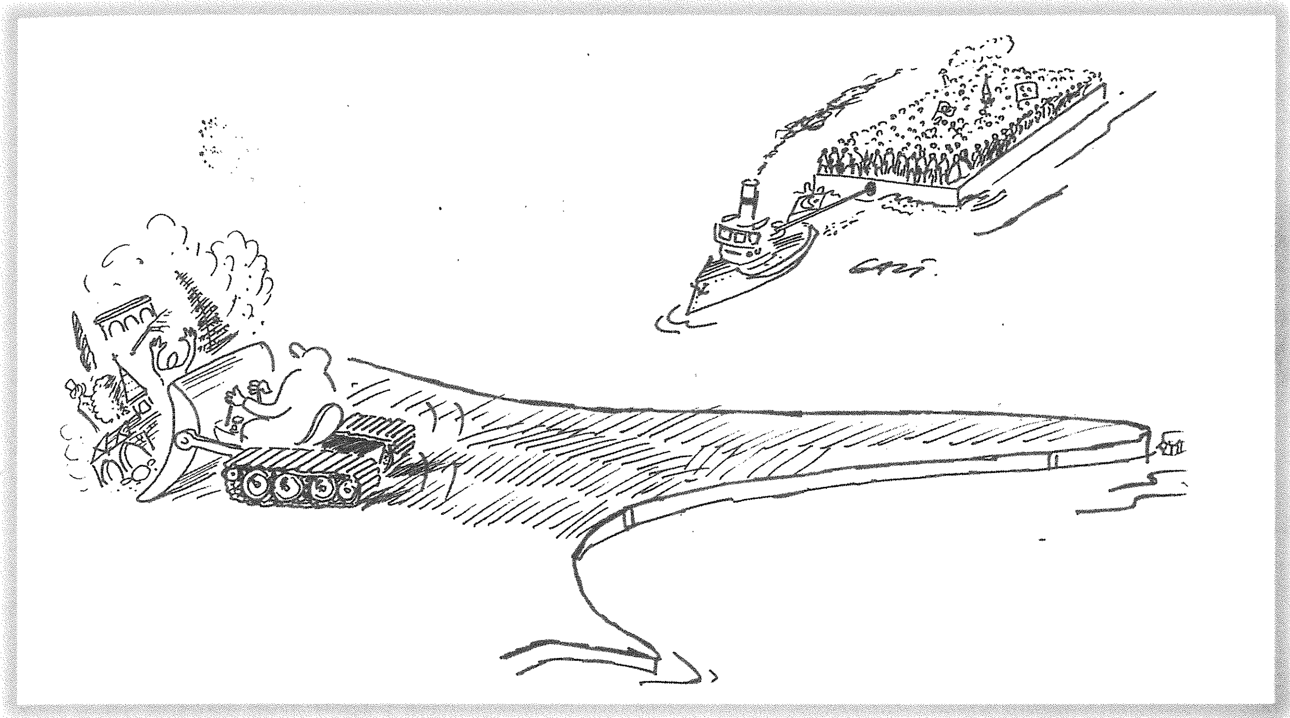
* CHORUS — TWICE
Umut-suz olma ar-ka-daş — CHORUS B
yine de gün-ünü ba-rış ve sev-gi-le dol-dur
Birgün sen de do-ğan güneş-le ulaşacak-sın barı-şa

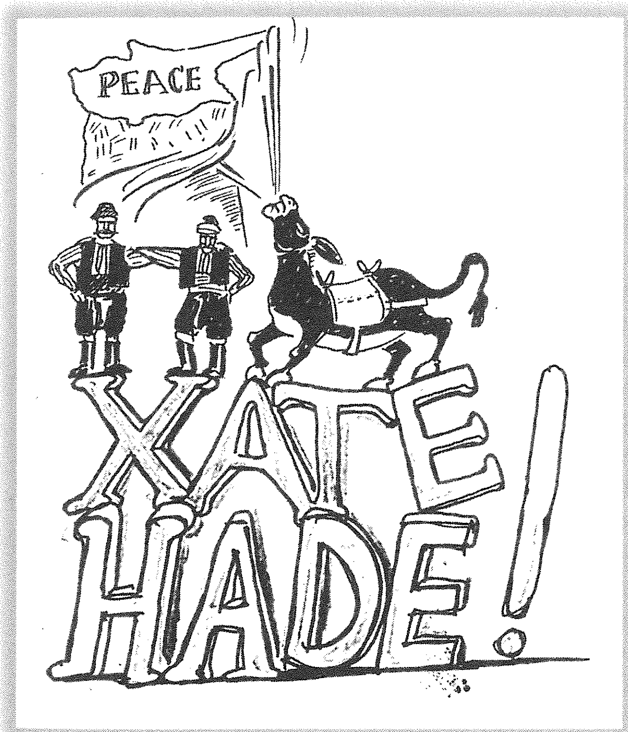
CHORUS B
CHORUS A

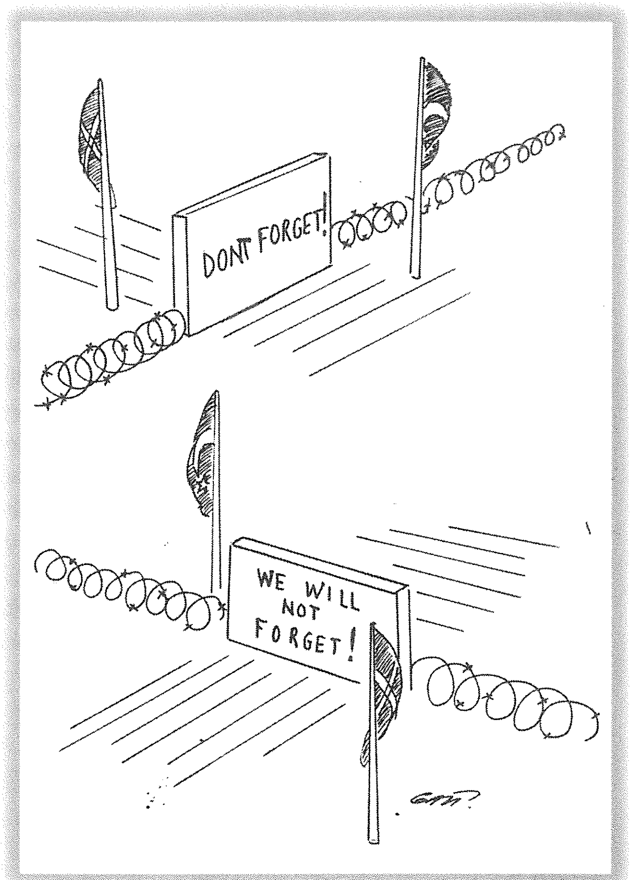

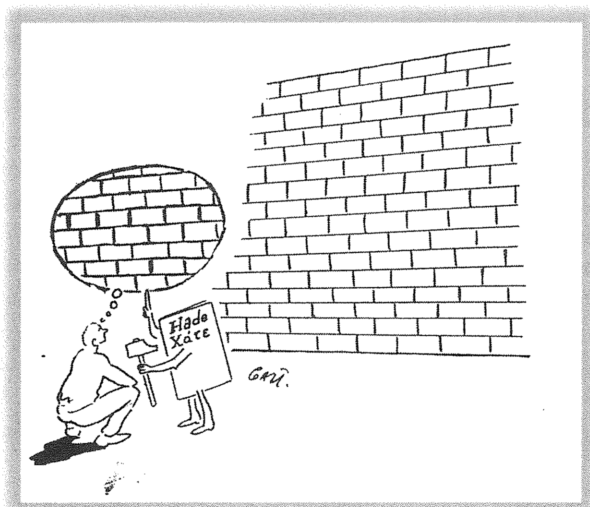

ümit İNATÇI

Dr. A. A. ALBAYRAK 93

PEACE
XATE
HADE!

DON'T FORGET!
WE WILL NOT FORGET!

Hade Xάτε

About 100 creative people from all the contents, among them world famous writers, poets, painters, actors participated to the World Conference on Culture at Hasselby Castle in Stockholm between March 30-April2 1998. The conference was organised by KLYS(Swedish Joint Committee for Artistic and Literary Professionals) with the support of the Swedish UNESCO council, the Nordic Council of Ministers, Swedish Foreign Office, Stockholm Cultural Capital of Europe 98 and others.
Neshe Yashin and Niki Marangue were the participants of the conference from Cyprus and they presented their papers on the theme of "Culture in Conflict Areas". Both poets also spoke about the magazine HADE and it was a great pleasure to see the UNESCO General Director Federico Mayor holding our magazine in his hand and praising our efforts while he addressed the conference. The conference was transmitted live on the Internet.
The web pages could be visited from: http://www.klys.se/worldconference/
We are publishing the papers presented by the two Cypriot poets

THE CHOICE FOR BOTH

By Neshe Yashin

As a Turkish Cypriot writer I have been living in the Greek Cypriot part of the divided Cyprus since one year. Was this a choice and why did I make this choice? The word choice hurts me deeply. In such a small and beautiful island how can you ask people to choose the side they should live and this dilemma means that they will not be able to see the other side any more. If this was a choice as they mean it I chose to live with the "enemy". Actually the problem is that you have no free choice. For them the thing I am doing is named as a "betrayal" rather than "choice". When I returned back to the Turkish Cypriot part of the island for some time for a short visit, some of my friends were talking to me in a whispering voice as if I have committed a great sin. My old aunt in the North thinks that what I have done is the end of the world. I am in a worst situation than a woman who committed adultery in the Middle ages. Why did I do this? This was not a choice because I am against the choice. I think choosing one part of my country and forgetting about seeing the rest can only be something like Sophie's choice.

All my life, starting from my childhood I have been a disobedient person. I was disobedient against my father because obeying him meant losing my freedom. I didn't obey to what they tought me in school. I didn't obey to the male society and the traditional roles given to me as a woman and I didn't obey to the nationalism they tought me in the school . When you don't want to obey your father you can leave the house when you don't want to obey a husband who is trying to dominate you, you can get divorced but what about a political authority an organisation which calls itself a state and appoints you as its citizen? I applied to them hundreds of times to give me permissions to cross over to the other side of my country and they refused it. I can remember myself many times sitting at a bench at Ledra Palace check point and crying silently without knowing what to do about this opression that I was facing. One day I was so angry that I walked over with a friend, hoping that the other people who were not given permissions follow us but they didn't and this is understandable. When we walked over the policeman yelled us that he has the order to shoot anybody who tries to do this and he was begging us to return back because he didn't want to become a killer or lose his job .

To make a confession here, actually I dreamed that I crossed the Green line once secretly with the help of a smuggler. What I remember from this experience is a feeling of freedom, a feeling of empowerment as if I have cheated and defeated the whole army responsible for this kind of disobedient acts of citizens.

Then I found a more safe way to do it. I flew from the city I live to the city I live by changing three planes. My journey was from Nicosia to Ercan Airport to Istanbul Airport then to Athens and Larnaca Airport and then back to Nicosia. What I am describing now is the crossing of a distance of 50 meters. The longest 50 meters of the world!

Having this big experience of living with the so called enemy gave me a wider insight about the conflict and a deeper understanding about the realities of the other side. After three visits of one month each, I decided to stay longer because I realised that I was giving some help for the reconciliation in Cyprus by my presence in the southern part of the island through the speeches I was delivering in schools, villages and cultural centres What really helped me in this adventure was my identity as a poet and the way I avoided the political discourse currently used and dealt with the language as a person of literature.

Living in a country of ethnic conflict means that you have to obey certain rules characterised with the side taking aspect of the conflict. Conflict dictates you to think in terms of categories. You, yourself are in a certain category and what is expected from you is to act within the limits of this certain category. The conflict culture operates with dualistic thinking. This is the either/or approach where you are forced to make the choice. Actually as I told above, you don't even have a choice. Your category is determined from your birth and you have to act and take side with this relevant category that you were put in. When you were socialised to your national identity you were thought to be proud of the aspects of your national identity and you also learned about the

other which is less valued and which is the historical enemy. What if you approach the enemy and try to understand the reality through their terms? Some writers and poets in Cyprus have talked about the choice of "both" instead of an either/or approach. But since "both" includes also the enemy, they were named as the agents of the enemy by the supporters of the status quo.

Of course literature has a strong power to deal with these type of problems. If you are a person of literature in a country of conflict the first thing you have to deal with is the language itself. When I say language I don't mean the different languages spoken and the problem of translation etc. but what I mean is the language of your own society where most of the beautiful words are borrowed by the conflict. Where peace becomes the name of war, where victory means the denial of the other's rights and where many innocent words become associated with some categories of thought and where the words staying at the tip of the iceberg are actually associated with some feelings, interests, values and a certain history underneath. Words lose their original meanings and become identified with some divisions in life. Many words become associated with certain group thinking

A country of conflict is also a country of different symbols fighting against each other. On the Green line of Cyprus you can see five different flags. Even colours get associated with sides and colours trigger feelings.

The power of poetry and its peaceful function comes from the way it deals with the language. Poetry exceeds the borders of the language and because it deals with the words in a special manner and organises them in a different way than the daily language, it overcomes the tyranny of language which reproduces everyday the system of conflict.

In a country of conflict it is very difficult to experience democracy. The limits of freedom of expression is the "national cause and interest" which is mainly formulated and dictated by the ones in power. In a country of conflict, you can not have normality. For example in Cyprus we are still in a cease fire situation. This is an excuse for the administrators of both sides to take measures which couldn't be taken in a country which is not experiencing a regular threat of war. There is a call for national unity which actually means going along with the national cause formulated by the decision makers in power. Fighting for a national cause usually means fighting for your own group interest against the other. The concerns and the needs of the other is not included in this formula. It is a situation where one party will win and the other will lose. Here the writer's place may be the place of the third party where concerns of both parties could be taken into consideration.

Politicians analyse the events and fix positions which fits the needs of their own side. The position of the other side is fixed with the same way. But literature does not work with positions and it rather deals with the human needs and experiences underneath these positions. This is the place where you can reach unity. I think many writers of countries of conflict are already playing this role by disconnecting themselves from the side taking and self- centred aspect of the conflict. Somebody may say what if there is a clear victim and this is your own side. I think there is never a definite victim in a situation of conflict. The interaction of victim and the persecutor is a rather complicated issue. It may be very clear in a case that one side is victimised very harshly but even in such a situation persecutor may be also victimised with the act of persecution and the victim may start breeding in itself a potential future persecutor. Usually the persecutor is also acting with the pain of a past victimisation. Understanding the reasons of persecution and psychology of the persecutor is as important as pitying and taking side with the victim. I think a writer is somebody who can successfully put himself or herself in the place of the other and I think when she or he does this it will be very clearly seen that pain is present in many ways.

I think the other important thing in a country of conflict is the connections between artists and people of literature of both sides. In our country the problem is not with psychological borders but with rather a physical border. The physical division of the island prevents people from every kind of contact. Apart from the rarely allowed face to face meetings even telephone and postal contact is not available. Citizens of Cyprus have worked hard against this embargo and last year with the help of foreign diplomats was a golden year for bi-communal meetings. Towards the end of the year when the political atmosphere got tense all the permissions for these contacts got lifted by the Turkish Cypriot authorities controlled by the Turkish authorities

Before finishing my speech, I want to talk about how a group of Turkish Cypriot and Greek Cypriot intellectuals that I am included in have overcome this obstacle through the use of Internet. A magazine called HADE which means lets go in the language of both Turkish Cypriots and Greek Cypriots is published with a common effort with the help of Internet. When the magazine committee had a problem of making meetings the communication continued through e-mails and the articles and translations were also sent through e-mails. The magazine is in circulation now in both sides of the country. There are also many chat and discussion groups of Cypriots on the Internet and a lot of contact is going on between the citizens of the island living in both sides.

As a poet I have always found technology cold and as a woman I usually found it very male. I think this is a prejudice shared by many. Now I am looking at the freedom aspect of the technology. Of course passing a border secretly is more exciting than sending a message through Internet! Anyway, the day I took the magazine Hade in my hands I felt the joy of an achievement in spite of all obstacles and I realised how technology helped us to get united. I felt the enormous changes taking place in the world and I developed the faith that all the artificial divisions created by nationalism could be overcome.

SUGGESTIONS ABOUT SAVING A LIBRARY IN A CONFLICT AREA

In Conferences often we hear speeches and we then go home and little has changed. I have a practical suggestion for this conference as I believe that it is important, in conflict areas to attack small problems and try and solve them.
I am going to read to you a short story, very short indeed about a library in Famagusta, the most important private library of the island which contained a big number of manuscripts and books from the 15th century to the present. It specialized in descriptions of travelers who visited the Levant. The library belonged to Demetrios Marangos, who died a few years ago, without ever being able to find out anything about the fate of this library. The area where the library was, is uninhabited since 1974 when the Turkish army occupied the town of Famagusta. The whole town has been a ghost town for the last 24 years and from time to time various rumors come up about the library, that the books have been transported into an old church, or that they are stored in a basement and the like.
My suggestion to the conference is to pass a resolution about this library, so that its books can again be accessible and read both by Greeks and Turks on the island.

A LAYER OF SAND

By Niki Marangou

I often used to spend Easter or Christmas vacations at uncle Mitsos's house in Famagusta. Mitsos was my father's younger brother and due to my grandfather's persistence he took over the family's timber business. The truth is that Mitsos never really wanted to become a merchant. His ambition was to study philology in Paris or Athens, but grandfather would have none of this. The feud between them came to an end when my father, at the time a third year medical student at the University of Vienna, threatened to give up his studies and take up himself the family business.

This seems to have had a sobering effect on Mitsos, who conceded and enrolled as a business administration student in Paris. Strolling through the Parisian antiquaries and literary discussions were a relief from the boredom caused by his business studies. When he got his degree, he returned to Cyprus, took over the timber business, became a member of the city Council and married aunt Beba a Greek from Port Said in Egypt.

The house they had built was one of the first on the Famagusta seafront, together with Evangelos Loizou's shack, the nautical club, the English club and grandpa's house by the beach, which later became a gambling club named The White Tower.

At a time when the beach had not yet been filled with hotels, refreshment boots and jukeboxes, theirs was an immense house, with a huge veranda, a white colonnade leading to the sea, where we often had Sunday lunches, milanaise rice, roast and salad decorated in the middle with a rose made of tomato peel, or at other times, in winter, in the blue panelled dining room with Paul Georgiou's paintings in blues and ochre. It is those paintings that I scrutinized in the evenings when they went out, the watercolors and etchings in the corridor, my uncle collected from Parisian and Alexandrian antiquaries, where two or three times a year, he devoutly deposited the business's profits, or I went into his own room, that was filled with books and periodicals, with a small lamp clipped on the pages of the book, so as to shine only there, next to the bed that was narrow and ascetic with a brown blanket, while aunt's bed was wide with feather pillows and laces. At other times in the evenings or the mornings when aunt was still sleeping or out shopping, I used to go down to the library where Mitsos had put together all his passion for philology.

The library was oak paneled with heavy silk orange curtains, filtering the light. Historical and literary books were gathered there but mostly descriptions of travelers on their way to the Holy Land, the Levant or Cyprus, some were written on parchment with old dates, I had learned to read the Latin dates "Venice 1687" "Viaggio da Venetia al Santo Sepolcro", those older ones had their own particular smell. Many books he sent to Athens for conservation and binding and they came back with designs on the leather and gold letters on their backs.

One day, going through the books I came across one with small designs, pale blue and brown, palms, meanders, balconies decorated some strange poems, I had just entered high school then, I felt a secret pleasure in reading them so that it became a habit every time the house emptied to go down to the library and read those and no others, then I started to copy them in an exercise book, at first word for word, then I started changing words and eventually considered them my own writings.

That's how I started to write. Some years later Mitsos gave me the book of Cavafi's poems, it was the first edition printed in Alexandria in 1935 every page designed by Takis Kalmouhos, this is also the only book that was saved from the library. Since1974, when the Turkish army entered Famagusta, we never found out anything about the house, or the books, the only certainty is that the area has not been inhabited, surely the veranda will be overgrown with weeds and the books, if they are still there, will be covered by a layer of sand.

FEDERALISM OR SEPARATION

Dr.Ahmet Cavit An

"There is almost no possibility to change the Cyprus policy of the succeeding governments. This policy has a very sound foundation. One should not forget that the essence of the Cyprus problem is solved. We especially in regard to the new activities of the UN secretary-general, say that the intercommunal negotiations have to continue and we always persuade the Turkish community to do so."

Ilter Turkmen, ex-Foreign Minister of Turkey
(24th October 1983, Cumhuriyet)

As the former Prime Minister of Turkey, Ismet Inonu spoke of the Turkish policy on Cyprus in the Turkish Grand National Assembly in 1964, he underlined: "We want to stay within the legal framework, that is why, instead of partition, we say "federation"!

The intercommunal negotiations continued from 1968 up to 1974 within the framework of a unitary state until April 1974, when Ecevit got into power in Ankara and put federal solution of the Cyprus problem in his government programme and Rauf Denktash gave a statement that a separate Turkish-Cypriot State would be declared soon.

The fascist coup of summer 1974 was aimed at the overthrow of the head of the non-aligned Republic of Cyprus, Makarios, who, unless Greece did not declare it first, resisted to give a statement to the effect that enosis was dead once and for all. As Makarios escaped death and the coup was unsuccessful, it was Turkey's turn five days later to implement the partition plan of the Anglo-Americans. By the second military operation of Turkey, two days before the 14th anniversary of the vulnerable Republic of Cyprus, the island was already divided into two, realizing the Turkish dream, instead of the Greek dream, enosis.

When yet another round of intercommunal talks started, the aim was to establish a federal Cyprus in face of the realities (!) after the war of 1974. It took the Greek-Cypriot side a long time to digest a "federal" solution, which was put forward by the Turkish side officially. By the time the Government of Cyprus was ready to discuss a genuine federal solution to the long-existing ethnic-national question on the island, there was already an established division between the two communities. Various resolutions of the UN were not implemented by the intervening power, as the Turkish-Cypriot side consolidated its position, first under the name of "Turkish-Cypriot Federated State and then as a separate "Turkish Republic of Northern Cyprus" with the military and financial support of Turkey, which was supposed to be one of the so-called guarantor powers of the independence, sovereignty and territorial integrity of the Republic of Cyprus.

The Turkish-Cypriot leader, Rauf Denktash, was giving statements to the effect that if there would be a federal framework, the two sides had to educate their people for such a future solution, whereas the official Turkish propaganda was for the complete separation of the two communities, while the smuggling between the two sides never stopped, even a day.

When we formed in September 1989 in Nicosia the first bi-communal group since 1958 under the name of "The Movement for an Independent and Federal Cyprus", the Turkish-Cypriot leadership was embarrassed and a small group of Denktash's supporters were quick enough only after two days to declare the formation of the Movement of the Turkish-Cypriot Intellectuals for Self-determination for counter-propaganda purposes. At the end of October 1989, Denktash was reported as saying: "We have to determine through an ideological movement what kind of federation the Turkish-Cypriot people is seeking."(Birlik, 1.11.1989) He was interpreting federalism as if it was confederalism and this policy blocked even the UN negotiations.

Until March 1990, our Movement was able to meet twice at the Ledra Palace Hotel where we approved the "Basic Principles and Views" of our Movement and we published it in three languages. The response of the ordinary people from both sides to our activities was very encouraging. Three Turkish-Cypriot opposition leaders were given the chance to put their views on Cyprus problem in front of the Greek-Cypriot audience for the first time, while the Greek-Cypriot political figures were rejected to be given permission to do the same in front of the Turkish-Cypriot audience. A Committee for the Cooperation of the Cypriot Medical Professionals was formed in December 1989. Almost 100 participants started a discussion on how we approached to a federal Cyprus, but unfortunately we could not get the permission to convene our fourth meeting. The student demonstrations at the check-point near Ledra Palace

Hotel in March 1990 gave the pretext to the Turkish-Cypriot leadership to stop giving permission to our bi-communal contacts.

Mr. Atakol asked me to give a statement that we were not living under Turkish occupation which I rejected to do so and later I was put on the black list by Mr.Denktash. Our Movement was attacked by Denktash himself at the end of November 1990 on the ground that we did not report about our meetings to the Turkish-Cypriot authorities and that by asking for free communication and more contacts between the two sides on all levels, we did not follow the official policy.

The federalists have to win over the separatists on both sides. Although the three opposition Turkish-Cypriot parties (CTP, TKP, YKP) are for a federal solution, their voice is very low-toned that at the end of the day, the official policy wins the propaganda war. We have to unveil the separatist essence of the policy of the Turkish-Cypriot leadership and stop the division of our home-country through a genuine federal solution. Because Mr.Denktash knows very well that his castle of playing cards (TRNC) will collapse when the Turkish Army leaves and free contacts start, as it was the case in 1968 after the Greek Army left.
What we need is to secure more international support for the implementation of the relevant UN resolutions on Cyprus and we have to disclose the separatist policy of the Turkish -Cypriot leadership by defending the internationally recognized principles of federalism

Our Committee made recourse to the Human Rights Commission of the Council of Europe in May 1991 against the Turkish-Cypriot administration of the Republic of Cyprus. Because of the continuation of the ban on my freedom of movement and freedom of association with my compatriots in my own country, I put my second complaint in September 1992 in Strasbourg this time against Turkey, whose armed forces are responsible for the visits to the other side of the green-line. The decision of the Commission is still pending.

Bearing in mind that between 1989 and 1996, I have got 102 times negative answers to my 124 applications for bi-communal political, cultural, medical, social and other contacts, I am pessimistic about a possible change of policy from the Turkish-Cypriot leadership for free contacts between the citizens. Unless the embassies of the Big Powers are involved in them, the Turkish-Cypriot Leadership is very reluctant to permit the Turkish-Cypriots to contact their compatriots either in the buffer-zone or in the south of the Green-line. The visits of the Greek-Cypriots to the north of the Green-line are very seldom. It is noteworthy that for the American-guided and -financed Conflict Resolution Groups, where Mr.Denktash has placed a number of his stooges for close-monitoring of the activities, the permissions are granted on permanent basis. Only in very rare cases, they were hindered for a while because of political climate at that time.

Many round of talks in New York or elsewhere ended up with no progress because of the intransigence of the Turkish side on separatism. Mr. Denktash reported as saying: "The Greek-Cypriots are not willing to make a federal state with us!" (Kibris, 5.11.1992) Has Mr.Denktash ever believed in genuine federalism? He has been the one, working for partition and two separate states, banning all the contacts for those who are trying to create an atmosphere of understanding between the two communities in Cyprus. As the editor of the Cyprus Mail wrote on 8th October 1992, "only individuals sympathetic to the regime are allowed to have contacts with the Greek-Cypriots and cross the green-line - this being part of the wider Turkish plan for partition of the island."

The federalists have to win over the separatists on both sides. Although the three opposition Turkish-Cypriot parties (CTP, TKP, YKP) are for a federal solution, their voice is very low-toned that at the end of the day, the official policy wins the propaganda war. We have to unveil the separatist essence of the policy of the Turkish-Cypriot leadership and stop the division of our home-country through a genuine federal solution. Because Mr.Denktash knows very well that his castle of playing cards (TRNC) will collapse when the Turkish Army leaves and free contacts start, as it was the case in 1968 after the Greek Army left.

What we need is to secure more international support for the implementation of the relevant UN resolutions on Cyprus and we have to disclose the separatist policy of the Turkish -Cypriot leadership by defending the internationally recognized principles of federalism. Cyprus is so small to be divided and there should be an end to the imperialist plans which still insist on keeping our island as an unsinkable aircraft-carrier in the Eastern Mediterranean. The complete demilitarization of Cyprus, as a whole, has to accompany a UN-guaranteed federal solution, otherwise the war-mongers on both sides will prepare a new mess for us.

Note: The article was sent to us for our 0 issue of Hade. Some situations have changed (permissions for bicommunal activities are not granted to any group). But since we find the article interesting we publish it in this issue.

...HERE WE MANAGED GOOD RELATIONS BETWEEN GREEK AND TURKISH COMMUNITIES...

An interview of Dr Andreas Theofanous a Cypriot M.P. in Australia

DR ANDREAS THEOPHANOUS, Member of Parliament, Federal Government of Australia, was born in Cyprus and emigrated when he was 8 years old in 1956. After a number of lecturing jobs and publications, he became the youngest MP in the Federal Legislature in 1980 and represents the district of Calwell in Melbourne where the Turkish-speaking electorate outnumbers the Greek-speakers. AUDIN MEHMET ALI, International Education Consultant and Researcher, spoke to him while visiting Melbourne.

Could you tell us a little about your background?

My father came to Australia in 1953 to prepare the way for us. He believed in education and that was the reason he wanted us to come here. We suffered the same problems as most migrant families at the time. We lived in various places as a poor family in Melbourne. But we, the children, did well. I went to an ordinary high school but did well and went to university. I studied Politics and Philosophy. My speciality is Political Philosophy. I published on Australian politics prior to being selected by the Labour Party for a Federal seat. I lectured for about eight years, including two years in the USA. I got into Parliament at the age of 33 and was the youngest Member at the time. I got the nomination against all odds; being migrant, poor background and an academic was not the flavour of the month in the Labour Party at the time. I was selected in October 1980 and much to the surprise of many I went on to be elected ever since. If you consider that elections take place every three years, you are looking at quite a few elections and pre-elections each time.

Why did you switch from academia to politics?

Because of my ethnic background and because a number of ethnic minority communities wanted to have at least one member in Parliament, not just the Greek-speaking communities but the broader ethnic communities, I got increasing support and encouragement. At first I didn't know if I wanted to do it but soon it became a sort of duty to have to do it or at least have a go. And one of the funny things happened when I first stood for elections: I thought this would prove that it's hopeless, you can't win! Interestingly, because of a historical conjecture of events at the time, the opposite happened and I won. But it did give us a false impression. We thought after that that there would be a lot more people from ethnic backgrounds getting into politics in Australia but there haven't been anything like the numbers I had hoped for.

What do you think are the main concerns of your constituents?

Obviously the same as others in Australia, primarily economic. In Australia we have essentially a rich nation but the divisions between rich and poor is getting worse and we have a situation where many of the people from ethnic backgrounds are still struggling to share in the resources of society. When the Labour Party was in government, one of my jobs, as Parliamentary Secretary to the Prime Minister, Paul Keating, was to promote a programme of access and equity whereby people from ethnic backgrounds could get access to resources.

Do you think the cuts in funding for ethnic-minority communities since the Labour Party lost the election may lead to more competition and further conflicts between group who may be chasing fewer resources?

That's one possibility. What I am hoping is that they will turn their anger against this conservative government (Liberal Party - AMA)

What is your perception of Turkish - Greek relations in Australia?

It is hard to universalise for the whole of Australia but in my region where there is a significant group of Turkish people, in fact this area, Broadmeadows, has the highest concentration of Turkish people in Aus-

tralia, here we managed good relations between Greek and Turkish communities. Also in the broader sense, like I go to a lot of Turkish functions and other people from Greek background go to Turkish functions and Turkish people go to Greek functions. I see this as an example not only in Australia but internationally as to what can be achieved in terms of cultural understanding and appreciation between Greek and Turkish people.

Do you think the amicable relations between the communities stretch to the representatives of respective governments here and their influence on the communities?

Let/s face it, both the Greek and the Turkish communities are essentially minorities in this society. As minorities, they can either have conflict with each other or have unity to achieve the sort of services and rights they deserve. My focus has been on the latter. What unites us is that we are migrants, we believe in multiculturalism, in cultural tolerance and appreciation. We believe in these things which are denied us in Australia. Let us unite over those things.

So you don/t think there is much conflict between the two communities here?

No. Not in the same way as there is over there. Which is a matter of great concern to me. I believe that the international community and the major actors have connived to sharpen and emphasise the differences, the conflicts between Greece and Turkey and between Greek and Turkish Cypriots to the detriment of both Greece and Turkey. The quicker the political leaders recognise this, that much more can be achieved by co-operation than by conflict, the better. There are societies in this region of the world that are co-operating with each other who have much more fundamental differences of culture and tradition that the Greeks and Turks. I think this is just something which was kept on because it is in the interest of certain external powers. It is also in the interest of certain individuals in Greece, Turkey and Cyprus.

It is hard to universalise for the whole of Australia but in my region where there is a significant group of Turkish people, in fact this area, Broadmeadows, has the highest concentration of Turkish people in Australia, here we managed good relations between Greek and Turkish communities. Also in the broader sense, like I go to a lot of Turkish functions and other people from Greek background go to Turkish functions and Turkish people go to Greek functions. I see this as an example not only in Australia but internationally, as to what can be achieved in terms of cultural understanding and appreciation between Greek and Turkish people.

You seem to be trying to counteract some of the mythologies both as a politician and a member of an ethnic community.

Yes but I also got caught up in certain cultural chauvinism. You make mistakes. The best successes have been when I tried to implement a multicultural philosophy in terms of Greek and Turkish people. Take both communities, we have learnt to work with other cultures within multiculturalism, not just Anglo-Saxons, but Spanish, Italian, Vietnamese. If they are able to do that, they can learn to co-operate with each other and I have emphasised that. I think that/s positive.

What happens to you in the international policy area?

I have my views on various issues and on the Cyprus issue. The Labour Party has a view on the Cyprus issue, which is not appreciated by the government of Turkey. Sometimes they think it has something to do with me. My position is that it is very important to talk, try and make breakthroughs for peace and show to the people here that it is possible for Greek and Turkish people to live together, to work together on common causes. And to provide the wisdom and cultural experiences of Turkish and Greek people together, to contribute something positive rather than negative.

What is the Labour Party policy on the Cyprus issue?

The Labour Party has adopted a position, which is very strong, from the point of view of being tough vis-a-vis the Turkish government. However, it is important that we respect the decision of the UN.

What do you think your contribution is, as a Cypriot, to the situation in Cyprus?

I see myself as an Australian. I have a tremendous love for Cyprus and an appreciation of the culture of Cyprus, also an appreciation from my wife who is neither Greek nor Turkish but Swedish, an archaeologist who has done some important digs. Cyprus was one of the founding civilisations of the world. I don/t think we appreciate that sufficiently. The Egyptians appreciate their history but we don/t. The history of Cyprus is very different to that of Greece and Turkey. Cyprus was conquered by many more different people than were Greece and Turkey. It/s only a little place and we could be proud of it, it/s a loveable place. In my view the division is a tragedy. I am hoping that we could translate some of the goodwill we achieved here in Australia to Cyprus, towards some compromise that can bring everybody together.

AUDIN MEHMET ALI
March 1998

BICOMMUNAL CYPRUS IN CYBERSPACE

[part B]

By Adonis Florides

Through the Internet, information is made available to millions of users around the world. All these information are often available regardless of social and cultural boundaries, and nation-state policies concerning these boundaries simply can not be applied since they are proven to be extremely weak as centres of power. No nation-state can actually control an international network which spreads to every corner of the world.

Mailing Lists.

As far as I know there are currently four mailing lists involved in discussions on the Cyprus issue. The Cyprus-List, a discussion list for all Cypriots, GC's and TC's, the Lista Kypros for GC's and the Geyik-l and NCyprus-l for TC's. Mailing lists are discussion forums where a participant takes part by posting e-mails to a server which distributes it to all the reciepient members of the list. Thus an e-mail account and an e-mail software are required. Members of such lists sometimes receive more than 30 to 40 messages everyday but it is up to them to decide on the degree of participation. The subscription to these lists is free but subscribers must comply with the basic rules of these lists as they are expressed in their homepages. One important advantage is that participants of these lists also receive news bulletins from various news sources, which can often stimulate discussions.

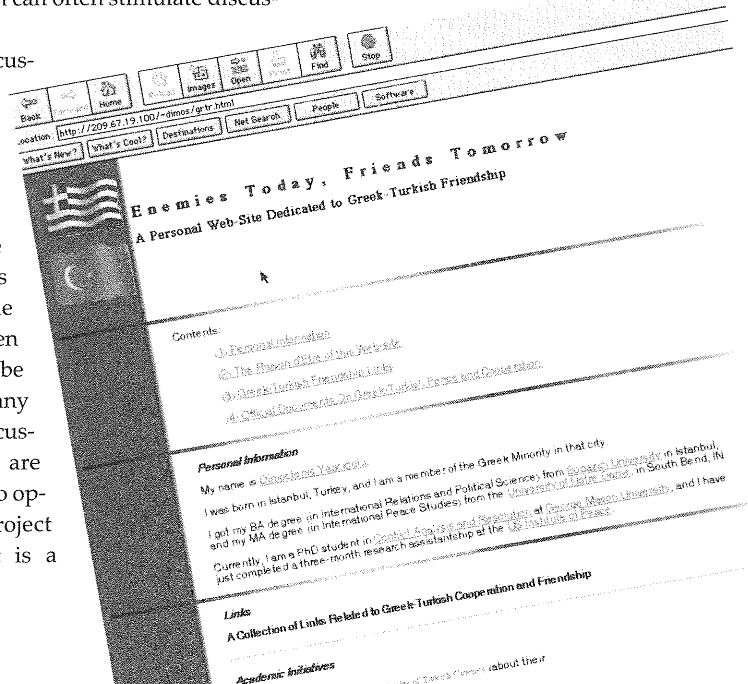
These discussions often get very tough and there is no way for one to hide since everything is recorded in the form of written text and can be retrieved at any time. The discussions here are endless and no option or project dominates. It is a post-modern situation in which *".....new concensuses must be established through dialogical processes rather than the overcoming of one option by another. In this situation of dialogism, or perpetual dialogue, no single force dominates in a confrontation of opposed logics which persist and do not meld or lead to a synthesis despite their engagement and development over time"*2

Alliances are formed and participants often expand their exchange by communicating privately either by e-mail or telephone or even by personal appointments. One of the most important characteristics of the mailing-lists is the participation of a great number of Cypriots who live abroad, in USA, UK, Canada, Australia, Turkey or Greece.

The Cyprus List is the only existing bicommunal mailing list. As stated in it's homepage, "....It is an open forum for exchange of information, thoughts and ideas about various subjects concerning Cyprus and its people. Discussion subjects mainly include topics on the Cyprus tragedy, culture, history, folklore, music, language and religion. Discussions often expand into contemporary world issues as these relate to Cyprus. The language used is exclusively English. Posts in other languages are excluded unless they are accompanied with appropriate translations in English . For more information on how to subscribe - an indeed very simple procedure - one can visit the homepage of the list at

http://www.Kypros.org/Lists/Cyprus.

This page is hosted by KYPROS-NET, an independent non-profit organisation based in the U.S.A..

Lista Kypros is a Greek Cypriot discussion forum open to all GCs. The language used is Greek and discussions vary from politics to culture. It is one of the favourite places in the cyberspace of GC students who study abroad. For more information on how to subscribe visit the homepage of the list in the web at

http://www.kypros.org/Lists/Kypros.

This page is hosted by KYPROS-NET organisation.

Geyik-l is advertised in its homepage in the following way: *".....An open forum to all of the Moose but, we prefer the ones that we are acquainted with. If you want to subscribe, try informing ULU GEYIK that you want to subscribe and also give some detail of yourself, otherwise he will not accept the people whom he does not recognise, to be members. As the language used in GEYIK-L is Turkish, is prefered that the members know Turkish. The list*

is generally for the Cypriots and the topics discussed varies from daily life in Cyprus, daily chats, deer chats, and other kinds of discussions. Furthermore, it concerns everything you can think of. There is no regulation that the members should be Cypriots, but, up till now, maybe because of the topics discussed, all of our members are Cypriots....". Links to the homepage of this list can be found at **http://www.stwing.upenn.edu/~durduran/geyik-l.info**

Finally there is one more TC list the ***NCyprus-l.*** This is a mailing list which, as is advertised in it's homepage, *".....aims at stimulating and exchanging constructive information, news, and ideas on North Cyprus in particular, and Cyprus, Europe, and the World in general. The list is open to anybody with an interest in the Turkish Cypriot affairs. The language used in the NCYPRUS-L is Turkish. .....It aims to stimulate intellectual discussion and debate on all academic diciplines relating to Turkish Cypriots, or north Cyprus in particular. It does not however welcome any unnecessary, or unrelated mails that could be termed as 'junk', nor those which contain at harassemet and nationalistic feuds..."* One easy way to find the homepage of this list is at **http://www.cypnet.com**

3. Newsgroups.

Newsgroups are different kind of forums of discussion completely open to anyone. No subscription is required and every user can participate at any moment. What one needs is to set up the News Reader (a software usually included in Internet browsers) to the server, provided by the Internet providers, and he/she should be able to read and send messages to the various newsgroups. There are hundreds of newsgroups concerning all kinds of global issues. However, the most popular ones which host discussions on the Cyprus issue are the **soc.culture.greek** and **soc.culture.turkish.** There is a lot of petty point scoring and swearing going on in there and it can hardly be considered a forum for genuine discussions.

4. Chat and IRC (Internet Relay Clients)

While the mailing lists seem to be more popular among the Cypriots who live abroad, chatting on the Internet seems to have already become very popular among young Cypriots, especially GC's, who live in Cyprus and who spend hours Friday and Saturday nights at the various Cyber-cafes. IRC is a multi-user online chatting system which allows users to talk to other users around the world via the Internet. This is done by connecting a client programme such as the mIRC for PC's or ircle for Mac's to a server. Of course, a connection to any network via the Internet is needed.

IRC users are identified by nicknames of their own choosing and which sometimes become very peculiar: Ashimmos (ugly), Konniakki (brandy), Ziziros (cicada) etc. The communication on IRC is done via Channels and Private messages. This means that a user can chat in real time with all other users of the same channel or can chat privately with users of his/her choice. Communication is done by means of typed text, but in private channels photos and other form of data can be exchanged. Some users manage to communicate at the same time with up to twenty and more individuals. Each user can create his/her own channel and invite people to join. However, some channels have managed to grow to the degree of having more than 350 people chatting. The most popular channel in Cyprus is the #Cyprus which can be found at the server US.undernet.org port 6667. In truth, there is no real discussion on these channels - at least not when chatting publicly- and those who seek serious discussion on the Cyprus issue by chatting through IRC and/or other chat connections, will probably be disappointed. However, one can enjoy the vivid Cypriot spirit and can even exchange electronic........"chatt - ista" (or "attishma")!. I have also heard of a few cases of TC's and GC's getting to know each other through this means of communication and even some of them ...fell in love with each other!

Chatting on the Internet is gradually replacing the traditional coffee-shop. The TC chat room CypNet Cafe is advertising it's chat rooms in the following manner: *"CypNET Cafe... your virtual Cypriot village coffee shop on the Internet...".* This chat forum can be found at CYPNET **http://www.cypnet.com.** A Java Enabled Browser is needed in order to participate in this chat forum. One can download Annoyingchat, the necessary Java Applet from the site mentioned above.

Aknowledgements: *Charalambos Cleanthous, Panayiotis Zaphiris, Barry Fraser, Yiouli Taki.*

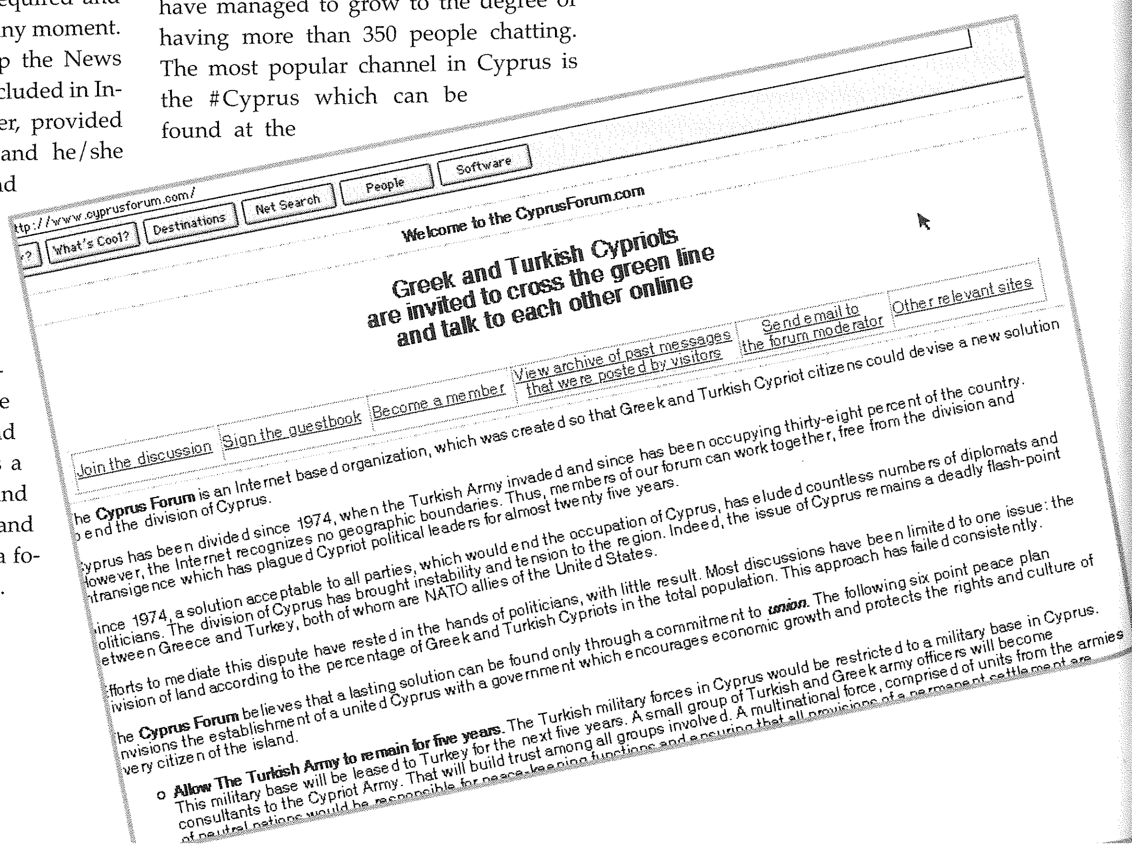
Adonis Florides

27.10.1997

e-mail: csadoflo@spidernet.com.cy

2.Lemos, André: The Labyrinth of Minitel U.K. SAGE Publications 1996

Note: The article was written a year ago.

UNOFFICIAL BICOMMUNAL CONTACTS AND CITIZENS'(TRACK II)

EFFORTS IN PEACE BUILDING IN CYPRUS

(Part Two)

By Maria Hadjipavlou-Trigeorgis, Ph.D
President, the Peace Center

Media "paranoia" and misinformation

Following the May 1993 bicommunal students' training workshop in Cambridge, Mass. (USA), which was led by the Conflict Management Group and financed by the US Agency for International Development through AMIDEST and the Cyprus Fulbright Commission, the bicommunal academic seminar took place at Oxford, England, with the participation of ten Greek Cypriots and ten Turkish Cypriots (it became known as the Oxford Group). This workshop which was from July 24 until August 3 was organized and led by the conflict resolution trainer Dr. Louise Diamond, executive director and co-founder of the Institute for Multi-Track Diplomacy (IMTD) in Washington D.C., and the National Training Laboratory (NTL). Among the influential participants were the daughter of President Clerides, Katie Clerides, and the son of the Turkish Cypriot leader, Serdar Denktash. No sooner had the seminar began when it became known that the children of the two Cypriot leaders were having "a secret meeting" in England! Some local media wondered if this was an "Anglo-American conspiracy to isolate the young generation of leaders to solve the Cyprus problem behind the government's back. Or test their schemes for solutions to the Cyprus conflict!" In no time the Greek Cypriot television and print media, (and later the Turkish Cypriot) followed by statements by all the political party leaders strongly condemned such "suspicious meetings". This was the time when the package of the Confidence Building Measures was being discussed at the macro level.

This reaction brought the concept and field of Conflict resolution and negotiation training into public discourse. The negative critique and "attacks" came from all the ideological spectrum, from the left to the extreme right. The Oxford meeting was soon linked to the students meeting at Cambridge, Mass., and for weeks the media presented both bicommunal workshops as the "Third Attila" and that a local partner to all this "conspiracy" was the Peace Center. The participants to such "meetings" were charged as being "dangerous" to the national cause. The UN Secretary-General in his 1993 December report to the Security Council characterized such local reactions as "paranoia" and called upon the leadership in each community to help support and facilitate bicommunal contacts and meetings as necessary processes in creating mutual understanding, trust, peacebuilding and in preparing the environment for official negotiations.

Of course, all this public attention even though negative it did, since then, put out in the public space the need for bicommunal citizens' work and the contribution of the field of Conflict Resolution, both theory and application, in the case of Cyprus. It also provided the opportunity to participants in these workshops to hold press conferences, write articles or be interviewed on television and radio to talk about their experiences with the "other", the professed enemy. In addition, they spoke and wrote about the theories and the principles of conflict resolution as tools that widen and complement our understanding and analysis of the Cyprus conflict. There followed also public lectures and discussions on Conflict resolution not only in Nicosia but also in other cities, all organized by the Peace Center. This public exposure also indicated that the citizens were willing and ready to hear new ideas, alternative analyses and learn new perspectives on the Cyprus situation and understand that the polarization and dichotomy of "us vs them" consolidates the status quo and draws even further apart the one community from the other. The negative cycle of stereotyping and mutual mis-perceptions need to be addressed if we want to build trust and confidence in the peacebuilding process which will not be exclusively based on the "historical baggage and grievances " which are re-cycled in the official and unofficial discourse and reproduce the enemy image.

This media "paranoia" and misinformation about citizens' right to participate in the peacebuilding efforts clearly exposed the prevalence of a "culture of in-

tolerance" in our society and how diversity and plurality of ideas and behaviors become a threat to established notions of the so-called "national cause or national interest" which means silencing or marginalizing anything that does not fully fit the official selective framework and political positions. On the other hand, the citizens' experiences indicate that indeed a lot of work is needed to be undertaken in both communities at opening up the space for pluralism, respect of diversity and the values of democracy and multiculturalism. The efforts of citizens' for raproachment promotes the culture of peace which is beyond divisions-ethnic, geographical, ideological and social. Of course, this is a long-term processes because it involves both de-socializing and re-socializing. Therefore, continuity and citizens' commitment as "change agents" are crucial factors in such efforts. Any political solution at the diplomatic and macro level will indeed need a well-informed and prepared polity to support and implement it. The theory and practice of Conflict Resolution provide such a space which although forward looking it also respects the historical past and culture of each concerned party.

The Cyprus Consortium

This need came to be realized with the granting of substantial funding from the US Agency for International Development (USAID) to bicommunal training of citizens in the skills of communication, conflict resolution, negotiation and mediation. The Cyprus Consortium was then formed comprising the three training organizations that had done previously work on Cyprus-the CMG, the IMTD and NTL. In 1994 the Consortium organized and run within a period of six months eight bicommunal conflict resolution workshops in which several hundreds of individuals participated. Most of these workshops took place at the Ledra Palace, in the UN buffer zone or in the United States. The participants came from a variety of professional and ideological backgrounds as well of ages and gender. All shared the willingness to be open to learn and meet the "other". The training included dialogue skills, conflict analysis skills, stages in constructing a peacebuilding system, joint problem-solving, strategy building and visioning tools. The Cyprus conflict was used as a case to apply the new concepts and tools. Often many of the difficult issues were addressed and jointly tried to generate creative options. Such issues concerned the refugees, Greek and Turkish Cypriots, security, identity, the settlers, the property rights, demilitarization, freedom of movement, the educational system, relationships with motherlands, economic and social embargoes, histories of past traumas and grievances, etc. Thus, apart from this educational purpose these workshops also aimed at building relationships and friendships, increase understanding and empathy and so pave the way for a community of peace agents who are forward-looking and want to build the future on a new redefined relationship. The contribution of the "citizens' unofficial diplomacy"movement was gradually recognized and acknowledged by foreign diplomats, international organizations and the European Union.

However, certain local political elites and other nationalist "rejectionist groups" in both communities still express skepticism and often attack the value and intentions of such workshops and citizens' efforts and primarily challenge the motivation of the funding agency. Often, individuals from both communities who are members of the raproachment movement to build bridges of communication and friendship with the other side are not risk free. They are branded "unpatriotic, traitors, sold to the Americans, naive, conceived by Turks, 'tourkofili' and 'ellinofili' i.e sold to the Greeks," This is yet another indication for the need to do a lot of work both intra-and -inter-communally and an acknowledgment that the factor time works against the interests of both communities. Unless there exists mutual acceptance and respect it will be impossible to build and preserve a civil society which will be tolerant of disagreements and different world views.

By the fall of 1994 a core group of individuals became trainers after attending an extensive "train the trainers" program contacted by the Consortium. This meant that the bicommunal work and contacts could continue without exclusive reliance on foreign trainers and gradually add to the local culture of conflict resolution in creating a culture of peace. For this purpose, a Fulbright scholar, Prof. Benjamin Broome from George Mason University, an expert in the field of communication and the Interactive Management (IM) methodology came to Cyprus to help continue the local efforts. Dr. Broome stayed on until 1996 and still continues the bicommunal work with different groups, lately he included in the group Turk and Greek participants.

The trainers' group about thirty individuals worked together for almost a year on a weekly basis and sometimes weekends with the guidance of Dr. Broome using the IM problem-solving methodology and produced, for the first time, a collective vision statement for their homeland, having addressed the obstacles to peacebuilding activities in Cyprus, and how to overcome them using different options and activities. Briefly looking at the shared vision map one notices five levels or "floors" each one built upon the other indicating the inter-relatedness among the different parts that constitute the realization of the whole vision. The fifth floor calls for the creation of a country "where everybody's needs are everybody's concerns." In a future homeland the "security issue for both communities will be resolved through demilitarization and the political structure will be a bicommunal federal Cyprus Republic with full respects for all human rights and needs and the development of the appropriate mentality to sustain it." Of course, before reaching the fifth floor one has to move through the first floor which calls for the promotion of bicommunal activities, the establishment of bicommunal institutions and centers where citizens will be working together on joint projects concerning education, health, economic, cultural etc. and also building bridges of understanding with Track I people, that is political leaders and decision-makers. This step will lead to the creation of an environment in which the ethnic identities of the communities will not be threatened and citizens will then be prepared to support the accession to the European family.

Once again we learn that the work at the micro level in conflict societies is as important as the work being done at the macro and diplomatic level. Both should be in a healthy dialectical interaction. Also this shows that the political Greek Cypriot official position that as soon as "the Turkish troops withdraw the people

will get together as before and have no problem!" is only wishful thinking and a miscalculation of the realities that the separation and divisions have created over the years. The Turkish Cypriot official political position that "the Greeks always oppressed us and dominated and ignored us...and therefore must live separate.." is challenged by the very contacts and joint desire to cooperate and undertake joint responsibility for the painful past. Such official crude generalizations can lead to the consolidation of the status quo.

In the last two years (1996-97) there has been an unprecedented increase in the bicommunal contacts with the establishment of more than thirty bicommunal groups meeting and working on different issues and projects. The support and encouragement from the EU, the UN, the USA and other diplomatic missions, and also from the desire of the citizens to make their own intervention in the peacebuilding process created a strong momentum in both communities.

Such groups include student groups, artists, women, young political leaders, environmental groups, lawyers, managers, educators, citizens' groups, accountants, EU-federation study groups, youth encounters for Peace, business groups, Letters to the Other Side group, a Bicommunal Choir, the Hade magazine group, etc. By the end of 1997 over 2,000 citizens had been trained in the values of peacebuilding and conflict resolution skills. The citizens' movement was making an impact and many workshops were being planned as well as a new project addressing the issue of "intractability of international conflicts such as the Cyprus one."

At the initiative of Brussels a Cypriot Women's Link was established which aims at addressing the Cypriot women's experience of the conflict and divisions and propose a bicommunal women's intervention in the [political and social environment.

The Bicommunal Forum has also been set up comprising 32 organizations, 14 Turkish Cypriot organizations and 18 Greek Cypriot (including the Peace Center) and is open to every Cypriot who believes in peace, demilitarization, justice and a unified homeland. The forum organizes various activities and Peace Festivals all by itself- without the help of third parties. These events are attended by the thousands from both communities. The mute Ledra Palace Hotel becomes a live community in such occasions and people meet, converse, eat and celebrate together their desire for raproachment until it is time to go home from opposite exits! One of such events was last November 1997, when more than 4,000 citizens attended-many from previous mixed villages and had a lot to catch up!

More activities and projects were being planned by all groups of citizens but the imposition of communication embargoes by the military authorities and Mr. Denktash' administration, since last December (after the EU Luxemburg meeting) has put a halt to all such needs and the right of the citizens to have contacts and face-to-face communication. The communication is now being carried out through Internet and the twenty telephone lines installed last April which are continually busy.

For many months also neither the political party leaders, nor trade unions and nor the business groups have met. The EU has allocated funding for bicommunal activities and projects unrealizable for the moment on the island. All these real political and logistical obstacles intervene to stop the peacebuilding efforts at the micro level but when this happens we also note that there is no movement at the macro-level. Thus, in protracted and deep-rooted conflicts like the Cyprus we cannot underestimate the objective and real obstacles that prevail both domestically and outside the island, they need to be addressed simultaneously. The efforts of the bicommunal peacebuilding movement will continue to press in every forum for the citizens' right to communicate constitutes a human right and needs to be addressed as such too.

Hade provides a space for Cypriot citizens to talk to each other despite the embargoes. The magazine is providing the forum for the unwritten his story and herstory--the alternative story.

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΟΥΣ ΜΑΣ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΟΥΣ ΣΤΡΟΓΓΥΛΙΩΤΕΣ

Αγαπητοί συγχωριανοί,

Εδώ και 24 χρόνια ζούμε χωριστά. Είναι πολλά χρόνια και δύσκολα, όμως η αλήθεια είναι ότι το μικρό χωριό μας δεν το ξεχάσαμε ούτε μέρα και ούτε εσάς τους συγχωριανούς μας Τουρκοκύπριους που ζήτε στο χωριό.
Δεν μπορεί κανένας να ξεχάσει που παίζαμε ξυπόλητοι στους δρόμους και στα αλώνια, δεν μπορεί κανένας να ξεχάσει τους καφενέδες, τα πανηγύρια, τες χαρές και τες λύπες, την σπορά και το θέρος. Είναι πολλά - πάρα πολλά που μπορεί να πει και να θυμηθεί κάποιος.
Εμείς πιστεύουμε ότι έφτασε η ώρα να συναντηθούμε, να πούμε για τα παλιά, για τα σημερινά και για το μέλλον.
Το Χάτε μας δίνει την ευκαιρία να αρχίσουμε να πιστεύουμε ότι πρέπει να το εκμεταλλευτούμε.

Άρτεμις Πιερή
Κωστάκης Κουντουρή εγγόνι του Κωνσταντή Ποϊραζή
Αντρέας Κωνσταντινίδης εγγόνι του Κωνσταντή Ποϊραζή
Γιώργος Μιχαήλ (Κοντογιώργης)
Θεογνωσία Νικολάτζη (Γνωσούλα)

KÖYLÜLERİME; TURUNÇLULU KIBRISLITÜRKLERE AÇIK MEKTUP

Sevgili köylülerim,

24 yıldan beridir ayrı yaşıyoruz. Uzun bir zaman dilimi, ayni zamanda zor. Fakat küçük köyümüzü ve siz, köyde yaşayan Kıbrıslıtürk köylülerimizi bir gün bile unutmadığımız bir gerçektir.
Yollarda, harman yerlerinde yalınayak oynadığımızı kimse unutamaz, hiç kimse kahvehaneleri, panayırları, sevinçleri ve üzüntüleri, tohum ekimini ve hasatı unutamaz. Hatırlayacak ve anlatacak çok şey var.
Biz, buluşmak, eskileri fakat ayni zamanda bugünü ve geleceği konuşmak için zamanın geldiğine inanıyoruz .
HADE bize bir fırsat veriyor ve bunu değerlendirmemiz gerekiyor.

Artemis Pieri
Kostakis Kountouri 'nin torunu Konstantis Poirazi
Andreas Konstantinidis 'nin torunu Konstantis Poirazi
Yiorgos Mihail (Kontoyiorgis)
Theognosia Nikolatzi

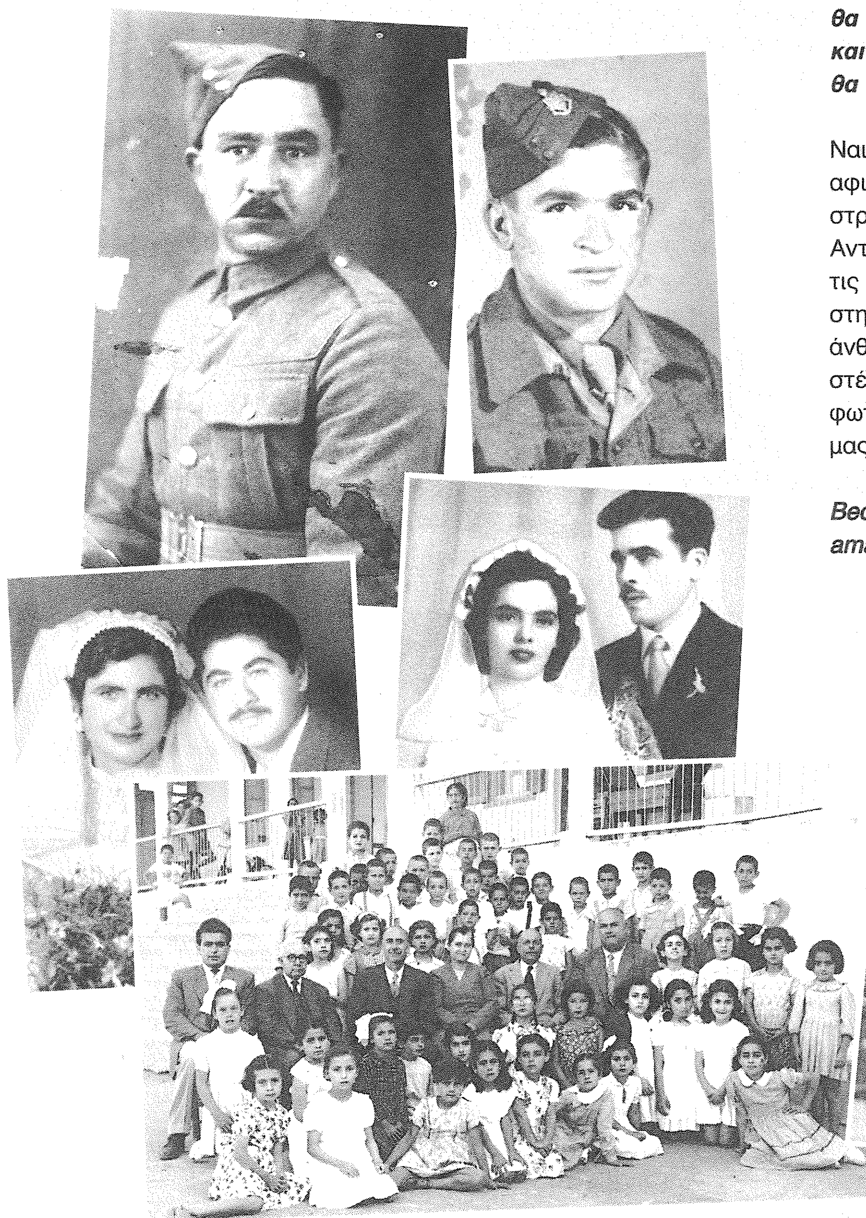
Dear Sofocles,

I am a Turkish speaking Cypriot working at a university here in the North. I enjoyed the first issue of Hade and would like to see it expand greater through both the communities in the help to find a solution to our country. I have written a short article to a Greek speaking Cypriot friend of mine, whom I have never seen but got introduced through a computer!! We have been keeping in touch since and have become really good friends. I could not write the article in Turkish simply because my Turkish isn't very good! If you could have a look at it and if you think it is worth printing I and my friend would like to see it in the magazine.
All the best,

Cemil Saricizmeli

TO MY FRIEND, ASTERO

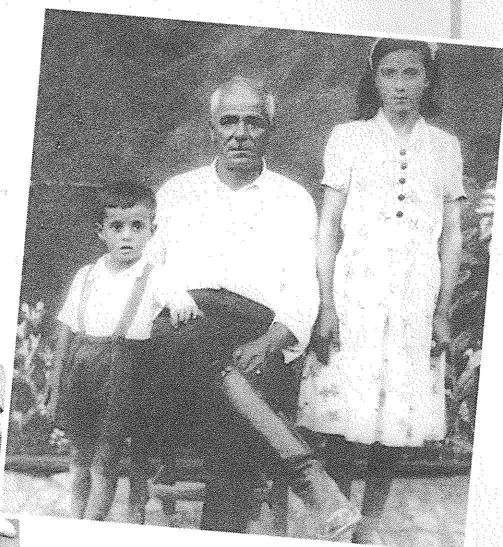
We're so used to barbwire, barricades and borders in OUR country, aren't we my friend? The feeling of the `other', the `enemy' breathing down our neck, waiting for a chance to pounce on you, to eat you up alive has always been kept alive in us, isn't that right my friend? We've killed and been killed for what or why we don't know, learnt to taste the feeling of hatred and the stench of blood of those we thought were different but never realized was our own self, haven't we my friend? We shared a country in peace for decades but chose to divide it not for what we thought of it, but for how the `others', the real enemy, wanted it, didn't we my friend? We were made to believe in the evil of the other by those who were the Satan himself, weren't we my friend?
We have been separated like the nail is separated from flesh. But they have not realised that a fresh nail grows back even stronger. Our tree was cut when it was still a young plant but new branches, lots of them, have stemmed from its roots and are growing even stronger.
I have not seen you my friend because they have not thought of it appropriate. They do not want me to see you, that's why borders of hatred have been created. But that has not stopped us, has it my friend? We have come to know each other through the touches of a computer and words on a monitor. We have become friends without setting eyes on each other because we realise our identity as being one, not belonging to something else. We have defied those who separted us and those who try to plant hatred to our hearts.
Yes, my friend, we have broken the border. No barbwire, no mine field, no barricade has been able to stop us. Although I have never seen your face or heard your voice, I feel your love for humankind reaching out towards the sky. We, together with many others like us, shall plant the seeds of everlasting friendship and brotherhood in Cyprus. We, my friend, who beleive in one island, one Cyprus and one Cypriot shall pave the way to better days.
I leave you Astero, my friend, in a place so close but yet so distant with hope that some day we shall meet when our tree has grown and given fruit and when once again OUR country shall be one.

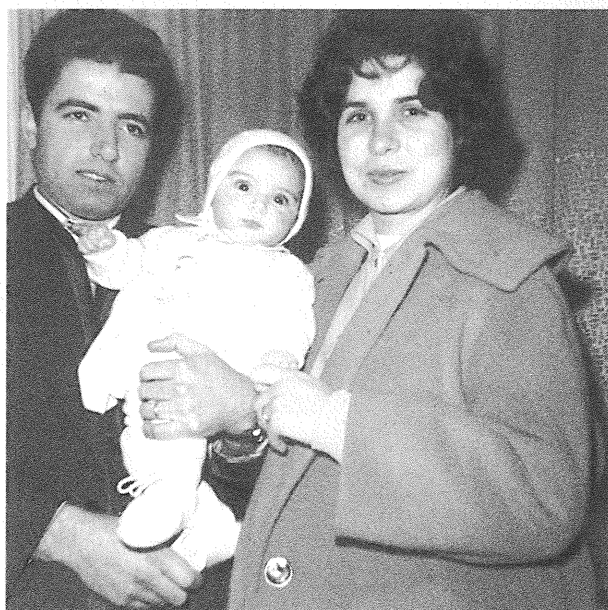
"Το σώμα και τα κόκκαλα
θα γίνουν όλα χώμα
και η φωτογραφία μου
θα στέκεται ακόμα"

Ναι, η φωτογραφία στέκεται ακόμα. Με αφιέρωση γραμμένη το 1942 από το στρατιώτη σύζυγο στην αγαπημένη του Αντιγόνη. Βρέθηκε από φίλους, μαζί με τις υπόλοιπες φωτογραφίες σε σπίτι στην Αμμόχωστο. Ευχόμαστε και οι άνθρωποι που ποζάρουν εδώ να στέκονται ακόμα και να ζητήσουν τις φωτογραφίες τους από το περιοδικό μας.

Bedenim ve kemiklerim toprak olacak
ama bu fotoğraf sonsuza dek yaşayacak

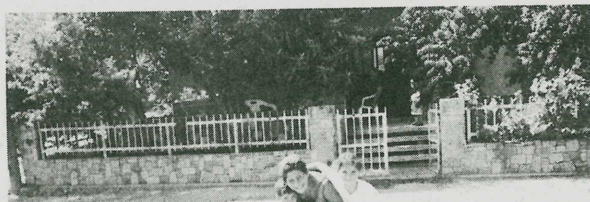

We have an album of this family and we want to give them it.
Contact with the "Hade"
They will tell us.

Το μήνυμα λέει :
Έχουμε το άλπουμ αυτής της οικογένειας και θέλουμε να τους το δώσουμε.
Επικοινωνείστε μέσω του "Χάτε" και θα μας το πούν

Katakopya köyünden Hrisula A. Papasozemenu, İngiltere'de, Manchester Üniveristesi'ne sunmak için hazırladığı "Yuanni Malala'nın el yazmaları" konusunda mumlu kağıda daktilo edilmiş yüksek lisans çalışmasını bir rastlantı sonucu bulanlara, HADE dergisi ile iletişim kurmaları çağrısında bulunur.
Metin, Papasozomenu'nun evinin yatakodasında, dolap çekmesindeydi. Ev anayol üzerinde, köyün benzin istasyonunun tam karşısında bulunuyordu.
Papasozomenu'nun evi aşağıdaki fotoğrafta da görülüyor.

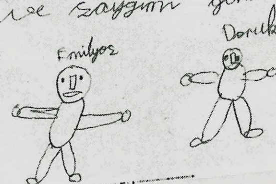

Ο Αντρέας και η Χρυσούλα Παπασωζόμενου στέλλουν μια παράκληση μέσω του Χάτε. Αν κάποιος έχει βρει τη διπλωματική εργασία τους πάνω στον Ιωάννη Μάλαμα, στο σπίτι τους στην Κατωκοπιά να επικοινωνήσει με το περιοδικό μας.

Αγαπημένε μου φίλε Αιμίλιε,
Πώς είσαι; Είσαι καλά; Πώς είναι ο καιρός εκεί; Πώς είναι η μητέρα σου, ο πατέρας και η αδελφή σου; Η μητέρα και ο πατέρας μου είναι πολύ καλά. Αλλά η αδελφή μου είναι πολύ άτακτη και δεν μπορώ να διαβάσω, ούτε να πάω έξω, εξ αιτίας της. Εύχομαι η ειρήνη να έρθει αμέσως, ώστε να επισκεπτόμαστε ο ένας τον άλλο.
Στέλλω όλην την αγάπη μου σε σένα και στην οικογένειά σου.
Ντορούκ

Sevgili arkadaşım Emilyos

Nasılsın iyimisin Orda havalar nasıl Annen baban ve kardesin nasıl. Benim annem ve babam cok iyiler Yalnız kız kardeşim cok yaramaz bu yüzden hem ders calışamıyorum hem de gezmeye çıkamıyoruz. Barışın bir an önce gelmesini ve birbirimizi ziyaret etmemizi arzuluyorum.
Sana ve ailene tüm sevgi ve saygımı gönderiyorum

FEDERATION OF ALI AND PERICLES

The one on the left is named Ali the one on the right Pericles. They are partners and they are running the shop they are posing in the photograph together. It is a "federal shop". From the two "Presidents" Ali is a Turkish Cypriot aged 31, he is married and he has one child. His parents are from Kouklia. Pericles is also 31 and he is not married yet. Ali says that perhaps we should help him to find a wife! Pericle's parents are from Inia and Yialousa.
The two have been friends since 15 years. They first met at a wimpy bar next to the bus stop where they used to wait for the bus. Two years ago they decided to start a business together. They have a shop on the Uxbridge road. Why not to have one in Cyprus?

CALL THE PEACE GARDEN!

Peace Garden is a live radio program presented by Neshe Yashin every week from 9.00 pm to 10.00 pm on Tuesdays on Radio Astra FM 92.8 with telephone connections from both sides of Cyprus. It is the first and only bi-communal program on peace issues. The program is in English but don't hesitate to call because of the level of your English because it is a program for "Bad English Speakers" Radio ASTRA could also be followed through Internet. The web address is:- http://www.astra.com.cy

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture

Message from the Director-General of UNESCO to the editorial staff of the bicommunal Magazine HÀDE in Cyprus

It gives me great pleasure to address my warmest congratulations to the editorial staff of the first bicommunal magazine of Cyprus - "Hàde". This new publication is a brave and commendable effort in such difficult times. As journalists and intellectuals from both communities in a divided country where there is almost no contact between the two sides, you have found a way to communicate and to publish this interesting magazine jointly. You yourselves have certainly lived up to the title of your magazine, Hàde: "let's go!".

Overcoming division by learning to live together, learning to co-operate and respect each other is one of the greatest challenges of our time. We must all work to achieve the transition from a culture of war and confrontation to a culture of peace, dialogue and understanding. This, as you know, is the core of UNESCO's mission. As your first issue noted, quoting from our Organization's Constitution, UNESCO aims to build peace in the minds of men, women and children. Your initiative, which creates a channel of communication between divided communities and seeks a peaceful solution to the Cyprus problem, is a particularly valuable contribution to peace-building.

I wish the staff of "Hàde" every success in their future endeavours, which, I am sure, will contribute to establishing a culture of peace and non-violence.

You have my full support and encouragement.

Federico Mayor

20 JUIL 1998